

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

18'inci Birleşim *11 Kasım 2021 Perşembe*

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	198
II.- GELEN KÂĞITLAR	203
III.- YOKLAMALAR	289,290
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	205
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>205:211</i>
1.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin iline ilişkin gündem dışı konuşması	205:207
2.- Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın, Düzce depreminin 22'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	207:208
3.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, sağlık alanındaki sorunlara ve şehir hastanelerine ilişkin gündem dışı konuşması	208:211

V.- AÇIKLAMALAR**211,229,255,288,290,****314**

- 1.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, şehirciliğe ilişkin açıklaması 211
- 2.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, millî iradeye rağmen iktidar olmak isteyenlere ilişkin açıklaması 212
- 3.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına ilişkin açıklaması 212
- 4.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına, fahri Kur'an kursu öğrencileri ve vekil imam-hatipler ile kamu personelinin kadro sorununa ve bedelli askerliğe ilişkin açıklaması 212
- 5.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir Dursunbey'deki yol sorununa ilişkin açıklaması 212:213
- 6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, AK PARTİ hükûmetlerinin ağaçlandırma çalışmalarına ve Mersin Bozyazı'daki orman yangınına ilişkin açıklaması 213
- 7.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Seyit Rıza ve yoldaşlarına ilişkin açıklaması 213
- 8.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, yurt dışında yaşayan Türklerin sorunlarına ilişkin açıklaması 213:214
- 9.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Tozkoparan ve Küba Mahallelerinde yaşanan rantsal dönüşüme ilişkin açıklaması 214
- 10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına ve Danıştayın, vatandaşın cep telefonuyla video çekmesini yasaklayan genelgenin uygulamasını durdurduğuna ilişkin açıklaması 214
- 11.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, EYT'lilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması 214
- 12.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikalinin 83'üncü yıl dönümüne ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Erzincan ili Tercan ilçesine bağlı köylerde elektrik olmadığına dair yalan söylediğine ilişkin açıklaması 215
- 13.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması 215
- 14.- Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun ülke gündemine taşıdığı elektrik faturalarındaki TRT payının kaldırılacağına dair açıklamayı sevindirici bulduklarına ilişkin açıklaması 215:216
- 15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Avrupa Birliğinde yasaklanmış 22'ye yakın bitki koruma ürünü moleküllerinin ülkemizde rahatça kullanılmakta olduğuna, Erzincan'ın Otlukbeli ilçesindeki telefon ve internet sorununa ve Erzincan Tercan'daki çiftçilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması 216

- 16.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 12 Kasım 1999 tarihinde yaşanan Düzce depremine ilişkin açıklaması 216
- 17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Sağlık Bakanlığına 40 bin yeni sağlık personeli alınmasının dengeyi sağlayacağına ilişkin açıklaması 216:217
- 18.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, bir canı tarafından katledilen Başak Cengiz'e rahmet dilediğine, Sivas'taki ağaçlandırma çalışmalarına ve İstanbul Yenikapı'da düzenlenecek olan Sivas Günleri'ne herkesi davet ettiğine ilişkin açıklaması 217
- 19.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması 217
- 20.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, av katliamının son bulmasını istediklerine ilişkin açıklaması 217:218
- 21.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne, Türkiye'nin millî savunma sanayisinde gerçekleştirdiği teknolojik devrimlere, TOGG arabasının 2022'de milletin hizmetine sunulacağına, Türkiye'nin doğal gaz rezervine, sanayide yapılan hamlelere ve vatandaşların alım gücünü artıracak çalışmaların hız kesmeden devam ettiğine ilişkin açıklaması 218:219
- 22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına, F-35'lerin ne olduğu hususunda aydınlatılmayı umduklarına, vatandaşın alım gücünü artırmanın bir seçim yatırımı değil iktidarın görevi olduğuna, güvenlik korucularının taleplerine ve sorunlarına, Kerkük'ün bir Türk şehri olarak kalacağına ve BOTAS Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan sözleşmeli avukatların ikinci baroya geçemedikleri için işten çıkarıldıklarına ilişkin açıklaması 220:221
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ABD'nin Batı Trakya'daki üs kurma ve askerî sevkiyat faaliyetlerine, 12 Kasım 2021'de Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleşecek olan Türk Konseyi Devlet Başkanları 8'inci Zirvesi'ne, Başak Cengiz'e yapılan menfur saldırıyı şiddetle kınadıklarına, Balıkesir'in Havran ilçesinde şehit olan Polis Memuru Abdulkadir Güngör'e Allah'tan rahmet dilediğine, 8 Kasım 2021'de Polonya-Belarus sınırında meydana gelen mülteci krizine ve Avrupa Birliği ülkelerinin 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve 1967 Protokolü'ne riayet etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 221:223
- 24.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Varlık Vergisi Kanunu'nun 79'uncu yıl dönümüne, Türkiye'deki ilaç krizine, cezaevlerindeki işkenceye, hasta mahpusların yaşam hakkına, Siirt ve bölge illerindeki valilik yasaklarına ve tutuklu Rıdvan Güven'in ailesine uygulanan tehdit ve baskıya ilişkin açıklaması 223:225

- 25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Başak Cengiz cinayetine, Meclisi kadın cinayetlerine karşı refleks vermeye ve İstanbul Sözleşmesi'ne sahip çıkmaya çağırdığına, bakanların EYT konusunda yaptığı çelişkili açıklamaların milletin Hükûmete, devlete güvenini sarsacağına ve samimi öz eleştirilerde bulunan AK PARTİ'li yöneticilere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması 225:227
- 26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 3600 ek gösterge ve EYT konusunda yapılan çalışmalara ilişkin açıklaması 227:228
- 27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Hükûmetin 2 üyesinin çelişkili açıklamaları sebebiyle EYT konusunda bir kafa karışıklığı oluştuğundan bu konuda Meclis Başkanlığının devreye girebileceğine ilişkin açıklaması 228
- 28.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 3600 ek gösterge ve EYT konusunda yapılan çalışmaları Meclisin bilgisine sunacaklarına ve hep beraber müzakere edip yasalaştırmayı umduklarına ilişkin açıklaması 229
- 29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yaptığı etki analizi çalışmalarının en kısa zamanda tamamlanmasını ümit ettiklerine ilişkin açıklaması 229
- 30.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beşıtaş'ın, EYT konusunda yapılacak düzenlemelerin bir seçim yatırımı değil bir hak olduğuna, 25 ve 26'ncı Dönem Milletvekili Behçet Yıldırım'ın tutuklanmasına, Başak Cengiz cinayetine ve İstanbul Sözleşmesi'nin imzalanması taleplerinden vazgeçmeyeceklerine ilişkin açıklaması 230
- 31.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beşıtaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Başak Demirtaş'a verilen cezaya ilişkin açıklaması 255:256
- 32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 288
- 33.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 290:291
- 34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın 285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 314
- VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 228**
- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, 3600 ek gösterge ve EYT'lilerle ilgili bir uzlaşma olduğuna gördüğüne, Grup Başkan Vekillerinin bir araya gelip bu yasayı hazırlamasını önerdiğine ilişkin konuşması 228

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının son bir buçuk yılda yapılan döviz satış işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığı, satış işleminin hangi yöntem izlenilerek yapıldığı, kimlere ve ne şartlarla gerçekleştirildiği bilgisinin kamuoyuyla açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması ve mevzuata aykırı işlem yapılmış ise sorumluların tespit edilmesi, gerekli müeyyidelerin uygulanması ve dövizdeki kur artışlarının sebeplerinin araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

231:236

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobani protestolarında yaşanan hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

236:241,249

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu ve arkadaşları tarafından, OHAL Komisyonunun Anayasa Mahkemesi ve ağır ceza mahkemelerinin aklama kararlarına karşın barış akademisyenlerinin başvurularının reddinin araştırılması amacıyla 8/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

249:255

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

241,265,281

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Eş Başkanlarına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

241:242

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

242:243

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Eş Başkanlarına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

243:244

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	244:245
5.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	245:246
6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beşıtaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	246:248
7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	265:266
8.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	266:267
9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	267:268
10.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	268:270
11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	270:271
12.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	271
13.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	272
14.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	281:282
15.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	282:284

16.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	285:286
17.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	286:287
18.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	287:288
19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	288

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

**256,272,289,290,291,
314,318**

A) KANUN TEKLİFLERİ

*256:265,272:281,289,
290,291:313,314:317,
318:330*

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272)	256:265,272:281,289, 290,291:295,318:330
--	---

2.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 285)	295:313,314:317
--	-----------------

X.- OYLAMALAR

318

1.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması	318:330
--	---------

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak altı oturum yaptı.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümünün 83'üncü yıl dönümü nedeniyle saygı duruşunda bulunuldu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, Millî Mücadele hareketinin ve İstiklal Savaşı'nın Başkomutanı, Meclisin ilk Başkanı ve ilk Cumhurbaşkanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü aramızdan ayrılışının 83'üncü yıl dönümünde saygı, özlem ve rahmetle andığına ilişkin bir konuşma yaptı.

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'ne,

Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz, Kırklareli'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıl dönümü ve 10 Kasım Atatürk'ü Anma Günü'ne,

Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan, Trakya'nın düşman işgalinden kurtuluşuna,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya,

Iğdır Milletvekili Yaşar Karadağ,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer,

Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin,

Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı,

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne;

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Bursa Kültürpark'taki Çağdaş Gazeteciler Derneği Lokalini yıkmak için tebligat gönderen AKP'li Bursa Büyükşehir Belediyesinin bu yanlıştan bir an önce dönmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve İYİ Parti Milletvekili Lütfü Türkkan'ın şehit ailesine küfretmesini şiddetle kınadığına,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Adalet Komisyonunda kabul edilen İcra ve İflas Kanunu hakkındaki teklifin Genel Kurul aşamasında çocuğun kişisel görüşme hakkını düzenleyen maddelerinin geri çekilerek detaylı bir görüşme yapılması önerisinde bulunduğuna,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, kısa çalışma ödeneğinin emeklilik süresine eklenmesi gerektiğine,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, Fatsa'da faaliyette bulunan altın madeni şirketinin Samsun Bölge İdare Mahkemesinin aldığı yürütmenin durdurulması kararına rağmen faaliyetlerine devam etmesinin devlete meydan okumak anlamına geldiğine,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, 2015 yılında şehit olan Jandarma Er Emre Kaan Arlı'nın Kocaeli'deki mezarına yapılan saldırıya,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman, polis memurlarının olumsuz çalışma şartlarına,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Boğaziçi Üniversitesi güney kampüsünün sit alanı statüsünü yeniden tanımlama kararının yağmanın ve talanın önünü açtığına,

Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Manisa Salihli Caferbey Mahallesi'ne kurulmak istenen çöp transfer istasyonuna,

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Sivas iline bağlı Şarkışla-Altınayla yol sorununa,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Hatay'ın Hassa ilçesinde şehit olan Polis Memuru Davut Kaplan'ın ailesine ve milletimize başsağlığı dilediğine ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve asgari ücretten her türlü verginin kaldırılması gerektiğine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Kırşehir Karakurt Kaplıcalarının yıllardır atıl vaziyette beklediğine,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, derinleşen ekonomik krize ve zamlara,

Konya Milletvekili Halil Etyemez, muhalefetin öfke diliyle ve kutuplaştırma siyasetiyle hamaset yaptığına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Konya Milletvekili Halil Etyemez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, Gaziantep ili Şahinbey ilçesinde faaliyet gösteren Eczacı İbrahim Gültekin'in yaşadığı saldırıyı kınadığına,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne, beş yıl önce terör örgütü tarafından şehit edilen Mardin Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk'ü şehadetinin yıl dönümünde saygıyla andığına ve Mecliste küfürbaz milletvekili istemediklerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne, Atatürk Kültür Merkezi'nin açılışına, Taksim Camisi'ni hizmete sunmanın gururunu yaşadıklarına, dış politikada Mustafa Kemal Paşa'nın bağımsızlıkla ilgili sözlerini ilke edindiklerine ve büyükelçiler meselesinin bunun en güzel numunelerinden olduğuna, demokratikleşme, özgürlükler, adalet ve kalkınma alanında büyük işler başardıklarına, Mardin Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk ve Bingöllü şehit İsa Gürmen nezdinde bütün şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ettiğine ve tüm şehit ailesi ve yakınlarına en kalbî selam ve hürmetlerini arz ettiğine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Kanal İstanbul Projesi'yle ilgili büyükelçilere gönderdiği mektuba,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne, memleketi önce sosyal medya üzerinden, şimdi de Türkiye Büyük Millet Meclisi üzerinden bir savaş alanına çevirmek isteyenlerin üslubuna uymayacağına, bu üslubun milletvekillerine ve bazı Adalet ve Kalkınma Partisi sözcülerine de nüfuz etmiş olmasını esefle kınadığına ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelere,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne, 8 Kasım Azerbaycan Zafer Günü ve 9 Kasım Devlet Bayrak Günü'nü kutladığına ve şehitlerimizi rahmet ve minnetle andığına, PKK'lı teröristlerin belediye otobüsünü ateşe vermesi sonucunda şehit olan Serap Eser'in şehadetinin 12'nci yıl dönümüne, terör saldırılarında hayatını kaybeden hiçbir şehidi unutmadıklarına, 9 Kasım 2021'de Şırnak'ta başlatılan Eren Kış (Bestler-Dereleler) Operasyonu'na katılan güvenlik güçlerine muvaffakiyetler dilediğine, Mardin Derik Kaymakamı Muhammed Fatih Safitürk'ün şehadetinin 5'inci yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne, TÜİK ve İŞKUR'un işsizlik rakamlarının farklı olduğuna, iktidarın kimsesizlerin kimsesi cumhuriyetini sürdürüp geliştiremediğine, DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'nin 2022 yılı bütçesine ilişkin taleplerine ve 14 Kasım Pazar günü Ankara Anıt Park'ta bunu bir basın açıklamasıyla dile getireceklerine, kuvvetler ayrılığının demokratik cumhuriyetin gereği olduğuna ve Kobani davasına yapılan siyasi müdahaleye,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar,

Meclis Başkan Vekilleri ve Grup Başkan Vekilleriyle yapılan toplantıda Grup Başkan Vekillerine dönüşümlü söz verileceğinin kararlaştırıldığına ve bugün ilk sözün Cumhuriyet Halk Partisinden başlayıp daha sonra Adalet ve Kalkınma Partisi, İYİ Parti, Milliyetçi Hareket Partisi ve Halkların Demokratik Partisi şeklinde devam edeceğine,

Alınan karar gereğince Grup Başkan Vekillerinin konuşmalarının 3+2 şeklinde bir karara bağlandığına ama defalarca ikaz etmelerine rağmen bu konuşma talebinin devam ettiğine ve yarınki yönetiminde beş dakikayı geçmesine kesinlikle izin vermeyeceğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında İYİ Partiye ve şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında İYİ Parti Genel Başkanına ve şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve şahsına,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yerinden sarf ettiği bazı ifadelerinde şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İYİ Parti Grubunun, 27/10/2021 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sırasında kaybolan Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK), Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) ve Jandarma Genel Komutanlığına (JGK) ait kayıp veya envanter dışı olduğu, sivil vatandaşlara dağıtıldığı iddia edilen silahların akıbetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 9/11/2021 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, hayat pahalılığı ve yoksullaşmayla birlikte ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (15202 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, muhtarların sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak bunlara ilişkin çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla verilmiş olan (10/2642) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 10 Kasım 2021 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına, bastırılarak dağıtılan 285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise kırk sekiz saat geçmeden yine bu kısmın 2'nci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 10 Kasım 2021 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 9/11/2021 tarih ve (3/1709) esas sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin okunarak görüşmelerinin aynı birleşimde yapılmasına; Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 83'üncü yıl dönümüne ve Malatya'da bir binada meydana gelen göçük felaketine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkez'in görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17/11/2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17/11/2021 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/1709), Genel Kurulun bilgisine sunulacak yapılan görüşmelerinden sonra kabul edildi.

Başkanlıkça, görüşmeleri izlemek üzere Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenterler Asamblesi Başkanı Margareta Cederfeld'e "Hoş geldiniz." denildi.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 25 ve 26'nı Dönem Adıyaman Milletvekili Behçet Yıldırım'ın göztaltında sekiz gün kalmasının hiçbir kabul edilecek yanının olmadığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 272), görüşmelerine başlanarak tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlandı, verilen aradan sonra Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Alınan karar gereğince, 11 Kasım 2021 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.50'de birleşime son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

İshak GAZEL

Kütahya

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 29

11 Kasım 2021 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

1.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın; Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3942) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.11.2021)

2.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun; 4847 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3943) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2021)

3.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3944) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2021)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri**(Yasama Dokunulmazlığı)**

1.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1710) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

2.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1711) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

3.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1712) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

4.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1713) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

5.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1714) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

6.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1715) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

7.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1716) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

8.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1717) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

9.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1718) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

10.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1719) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

11.- Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1720) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

12.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1721) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

13.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1722) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

14.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1723) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

15.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1724) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1725) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

17.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1726) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

18.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1727) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

19.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1728) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2021)

11 Kasım 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18’inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Mersin’le ilgili söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz’a aittir.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Dünden bir dakikam vardı, onu da eklerseniz Başkanım.

BAŞKAN – Vallaha, konuşmaya başlamadan pazarlık yapıyorsunuz Olcay Bey. Siz bir konuşun da. Buyurun.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un, Mersin iline ilişkin gündem dışı konuşması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milleti; sizleri saygılarımla selamlıyorum.

Yüce Türk milletinin sinesinden bir güneş gibi doğan büyük Atatürk’ün naçiz vücudu toprak olsa da büyük Türk milleti sonsuza dek izinde yürüyecektir. Adı ve kurduğu cumhuriyet yaşasın diye asil Türk milleti bir ömür nöbettedir. “Ya istiklal, ya ölüm!” parolasıyla emperyalizmi Türk vatanının harimiismetinde boğup Türk istiklal ve Türk istikbalinin muhafızı olan, bağımsızlığımızı ve hürriyetimizi bizlere armağan edip “Doğuşumdaki tek fevkaladelik Türk olarak dünyaya gelmemdir.” sözleriyle asırları aşan, büyük Türk, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü ebediyete irtihalinin 83’üncü yılında rahmet, minnet ve özlemle anıyor, manevi huzurunda saygıyla eğiliyorum.

9 Kasım 2010’da Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde öğrenciyken PKK’lı kahpe teröristler tarafından şehit edilen ülküdaşım ve kardeşim Hasan Şimşek’i, kalleşçe şehit edilen Derik Kaymakamımız Muhammet Fatih Safitürk’ü, kansız bir uyuşturucu satıcısının ateş açması sonucu şehit olan Polis Memurumuz Abdulkadir Güngör’ü rahmetle anıyor ve İstanbul Ataşehir’de aşağıların aşağısı bir soysuz tarafından “Canım sıkıldı.” denilerek samuray kılıcıyla katledilen masum kızımız Başak Cengiz’i rahmetle anıyor, ailesinin ve yüce Türk milletinin acısını yürekten paylaşıyor, bu gözü dönmüş mahluku şiddetle ve nefretle lanetliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin, Türkiye’nin en önemli tarım kentlerinden biridir. Tarsus’ta narenciye ve üzüm; Erdemli’de limon; Gülnar’da elma ve badem; Aydıncık’ta salatalık; Silifke’de çilek, Mut’ta zeytin ve kayısı, Anamur ve Bozyazı’da muz başta olmak üzere sebze ve meyve üretiminin birçok türünde Mersin ilk sırada yer almaktadır. Mersin’imizin tarımsal üretimde varlığını güçlendirmek hayati bir öneme sahiptir. Bu kapsamda, atıl durumdaki hazine arazilerinin tarıma açılması ve üreticilerimize tahsis edilmesi, tarım arazilerinin iskâna açılmasının önlenmesi,

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren coronavirus salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

arazi parçalanmasının engellenmesi, Tarsus, Erdemli, Mut, Mezitli, Anamur ve Bozyazı başta olmak üzere hazine arazilerinin mülk kullanıcılarına rayiç bedeller üzerinden tahsis edilmesi gerçekten hayati öneme sahiptir. Yem, gübre, ilaç, tohum, mazot, elektrik gibi girdi maliyetlerimizin çiftçilerimizin yüzünü güldürecek şekilde düzenlenmesi, çiftçilerimize destek verilmesi hayati öneme sahiptir. Bununla birlikte, tarım ürünlerinin ihracatında yaşanan sorunlar çözüme kavuşturulmalı, çiftçilerimizin devlet bankalarından ve özel bankalardan aldıkları krediler yapılandırılarak geri ödemelerinde faizler kaldırılmalıdır.

Tarım için sulamanın önemi hepimizin malumudur. Su tutmaya başlayan Tarsus Pamukluk Barajı ile Değirmençay, Sorgun, Aksıfat Barajları ve Göletleri acilen tamamlanmalıdır.

Mersin kara yolu, deniz yolu ve demir yolu taşımacılığının kavşak noktalarından biridir. Mersin'imiz tarım, sanayi, turizm, enerji ve lojistik alanlarında Türkiye'nin önde gelen illerindedir. Mersin Limanı'nın ve Mersin Organize Sanayi Bölgesi'nin ulaşımdan kaynaklı sorunları giderilmelidir. Mersin'imizi kapsayan hızlı tren hattı nihayete erdirilmeli, Mersin-Antalya, Silifke-Mut-Karaman, Çamlıyayla-Tarsus, Çeşmeli-Taşucu yolları en kısa sürede bitirilmelidir. Çukurova Bölgesel Havalimanı hizmete açılmalıdır. Mersin-Tarsus Otobanı ücretsiz olmalı, Yörüklerimizin yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yayla yollarındaki aksaklıklar ile internet ve iletişim sorunları giderilmelidir. Seçim bölgem olan Mersin, Akdeniz'in incisi, ülkemizin göz bebeğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Mersin, antik kentleri, tarihî kaleleri, kalıntıları, doğal güzellikleri, inanç merkezleri, sahilleri ve eşsiz koylarıyla cenneti andırmaktadır. Deniz, kültür, doğa ve yayla turizmi gibi çok yönlü turistik faaliyetlerin yapıldığı Mersin, turizm noktasında istenilen seviyelerde bulunmamaktadır. Mersin'in turizm potansiyeli değerlendirilmeli, güzel Mersin'imiz turizm konusunda daha fazla yatırım almalıdır. Bu noktada, turizmle alakalı bütünlüçlü ve sürdürülebilir bir eylem planı hazırlanmalı, dünyanın en güzel şehirlerinden biri olan Mersin'imizin tanıtımı daha iyi bir şekilde yapılmalıdır.

Mersin ülkemizin önde gelen sanayi şehirlerinden biridir. Mersin Limanı'nın ekonomik gücü ve etkisinin yükseltilmesini, Mersin Ana Konteyner Limanı Projesi'nin bir an önce hayata geçirilmesini, Mersin'imizin sanayide kullanılacak enerji talebinin karşılanmasını şehrimiz, bölgemiz ve ülkemiz adına önemli bir konu olarak görmekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın siz kürsüden.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) – Yapımı devam eden Tarsus Organize Sanayi Bölgemizin tamamlanması, Mersin'in sanayi ve ekonomisine büyük katkılar sunan doğal gazın kullanımının artırılması, sanayide kullanılan doğal gaz fiyatlarının düşürülmesi, Çamlıyayla, Erdemli, Silifke, Mut, Gülnar, Aydıncık, Bozyazı ve Anamur'a doğal gaz erişiminin sağlanması beklentilerimiz arasındadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Bir dakika verseniz, tamamlayacaktım.

BAŞKAN - Bir dakika verdim ama.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ama dünden kalan bir dakikam vardı.

BAŞKAN - Dünden alacaklı mıydınız?

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Tabii.

BAŞKAN - Peki, bir dahaki sefer telafi ederiz alacağı.

Gündem dışı ikinci söz, Düzce depreminin 22'nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Düzce Milletvekili Sayın Fahri Çakır'a aittir.

Buyurun Sayın Çakır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın, Düzce depreminin 22'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili Düzceliler; böyle bir günde sizleri saygıyla selamliyorum.

Değerli arkadaşlar, Düzce depremi 1999 senesinin 12 Kasımında gerçekleşti. Bilindiği gibi 1'inci deprem, Düzce, Sakarya, Yalova, Çınarcık, Gölcük depremi 17 Ağustosta idi. Bundan seksen yedi gün sonra vaki olan Düzce depremi -12 Kasım 1999- Düzce'miz için son derece yıkıma sebep olmuş büyük felaketlerden bir tanesiydi. Depremin şiddeti 7,2; tabii, 1'inci deprem de 7,4; 2 depremi de iliklerine kadar yaşayan bir Düzce'den söz ediyoruz. Yaklaşık bin civarında vatandaşımız hayatını kaybetti, binlerce yaralı, Düzce'mizin yüzde 85'i yıkıldı. Tabii, 1'inci depremin alanı çok geniş olduğu için çok fazla gündemde kalamadı. Belki onun şöyle de bir şansı vardı Düzce için, çünkü Düzce 1'inci depremden sonra tamamen prefabrik konutlara ve çadırlara çıkmıştı. Akşam 18.57'de olan deprem belki de çok daha fazla insanı yapılarda yakalasaydı vefat sayısı çok daha fazla olabilirdi. Allah tüm geçmişlerimize rahmet eylesin, Allah kalanlara hayırlı, uzun ömür versin.

Tabii, deprem bir doğal felaket, hiç şüphesiz depremi önlemek mümkün değil, yıkımı yüksek, sel de öyle, rüzgâr da öyle. Başkaca doğal felaketleri ülkemizde hep yaşıyoruz, bundan sonra da yaşayacağız, Allah'ın takdiridir hiç şüphesiz ama insanlara düşen bazı şeyler vardır. Tabii ki depremi yok etmek, yok saymak, önlemek mümkün değil ama depremin olası zararlarını azaltmak insan olarak bize düşen görevdir. Bunların en önemlisi yapılaşmayla alakalı kısımdır hiç şüphesiz. Yapılar teknolojisine uygun, zemini fevkalade seçilmiş, muhkem yapılar olsa, elbette ki bu felaketler olsa da en azından bu yapıların ve bu binaların altında kalmayız. Enteresandır, şunu da kayıtlara geçirmek bakımından söylemek istiyorum: Tabii, 1999 senesinin 12 Kasımında vaki olan deprem ve aynı tarihlere isabet eden o zamanki -teşekkürlerimi de buradan sunmak istiyorum- 57'nci Hükümetin marifetiyle, Düzce Bolu'ya bağlı bir ilçeyken il olma şerefine nail olmuş 81 numaralı bir il. Dolayısıyla il olmanın sevincini yaşayamadan iki depremi iliklerine kadar yaşayarak son derece hüzünlü bir kasım ayını geçirdiğimizi söyleyebilirim.

Tabii, depremin 1'incisi Gölyaka ilçemizden başlayıp Çınarcık'a kadar devam eden; 2'nci Düzce depremi de yine aynı ilçede, aynı fay hattı üzerinde, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde başlayıp bu sefer doğuya doğru kırılan, Bolu Dağı'na geldiği zaman duran bir depremden söz ediyoruz. Dolayısıyla bu iki deprem son derece, travmalara, büyük yıkımlara sebep olmuş.

Değerli arkadaşlar, tabii ki il olmayla alakalı bir notu da kayıtlara geçirmek istiyorum: O zaman Bolu'dan ayrıldık Bolu'ya bağlı Düzce'de deprem felaketi başımıza geldi. Kardeş payı yapıyoruz Bolu'yla birlikte, bütün alet edevat, ekipmanları taksim ediyoruz -ama tırnak içinde söylüyorum- o zamanki Bolulu yöneticilerden dolayı o ekipman ve araç gereç taksimatında güzelleri, sayısı itibarıyla çok olanı, işe yarayanı Bolu'ya, işe yaramayan araçlar, birbirinin üzerine felaketin başımıza geçtiği bir dönemde Düzce'ye geldi. Bunun da özellikle kayıtlara geçmesini arzu ettim.

Tabii ki bu büyük felaketlerin sonucunda toparlanmak kolay olmuyor hiç şüphesiz, bunun maddi ve manevi travması var. AK PARTİ hükümetlerinin ilk döneminde 5084 sayılı teşvik ve istihdama yönelik yasa, gerçekten, tabiri caizse Düzce'yi uçurdu, çok istifade ettik. Yerle yeksan olmuş Düzce, bu teşvik yasasıyla birlikte ciddi anlamda yatırımcı aldı. Şu an, an itibarıyla 5 tane organize sanayiye Düzce'mizde kurduk çok ciddi üretim yapıyoruz. İstanbul yatırımcısı kahir ekseriyetle geldi, Düzce'de bu yatırım ünitelerini kurarak, üretime başlayarak, üretime geçerek ve ciddi anlamda istihdam sağlayarak, Düzce'nin bu kaybettiği maddi yoksulluğu ciddi anlamda önlemiş oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayım lütfen.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Hemen tamamlıyorum Sayın Başkan.

Üniversitemizi kurduk 2006'da, yine bu Mecliste üniversitenin kuruluş kanununu imzaladık, çıkarttık; yüce Meclise bir kere daha teşekkür ediyorum. Şu an 30 bini aşkın öğrencisiyle birlikte Düzce Üniversitesi... Düzce Üniversitesinin özellikle sanayiyle iş birliği gerçekten takdire şayan. O nedenle, ciddi anlamda bu tedbirleri alarak yolumuza devam ettik ve bugünlere kadar geldik.

Ancak şunu hep söylüyorum ve söylemekte de hiçbir beis görmüyorum: Önlemek her zaman için ödemekten daha hayırlı, daha faydalı, daha da iyi bir eylem. Önlemek lazım, yoksa vaki olduktan sonra o yaraları sarmak çok daha külfetli, çok daha maliyetli, çok daha acı. O nedenle imar yapısını yatay yapalım, dikey binalar yapmayalım. Özellikle yerel yöneticilere seslenmek istiyorum Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsünden: Bunun için parti ayrımı, iktidar, o, bu falan filan; kimseyi suçlamak gibi bir niyetim asla yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çakır.

FAHRİ ÇAKIR (Devamla) – Yerel yöneticiler hangi partiden olursa olsun, belediyeler, il genel meclisleri bu konuda dokusuna, zeminine uygun yapılar yapsın, planlar yapsın ve insanlarımız felaketler sonucunda bu kadar çok üzülmesin, canlarımız yitmesin diyor ve yüce Meclisi tekraren saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, sağlık alanındaki sorunlar ve şehir hastaneleri hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Fikret Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, sağlık alanındaki sorunlara ve şehir hastanelerine ilişkin gündem dışı konuşması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Edremit ilçemizde dün akşam görevi başında şehit olan Polis Memuru Abdulkadir Göngör'e Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum. Tüm Emniyet teşkilatımızın ve milletimizin başı sağ olsun.

Sayın Başkan, bugünkü gündem dışı konumuz, sağlıktaki yaşanan sorunlar ve şehir hastaneleriyle ilgili problemler. Şehir hastaneleri, içerideki yolsuzluklar ve yüksek maliyetler nedeniyle kamuoyunda sıklıkla gündeme gelmekte. Bu nedenle de şehir hastanelerini küresel bir sömürü sistemi, modern kapitülasyonlar ve cumhuriyet tarihinin en büyük kara deliği diye nitelendiriyoruz.

Son üç yılın Sayıştay raporlarında şehir hastanelerinin maliyetlerinin çok yüksek olduğu, birtakım usulsüzlüklerin bulunduğu ve muhasebe işlemlerinin mevzuata uygun olmadığı da tespit ediliyor.

Maliyet konusunda ben buradan size bu yıllla ilgili bir örnek vermek istiyorum, farklı oranlarda hesaplamalar yapılabilir ama oldukça basit bir hesap vereceğim size: Bu yıl ki Sağlık Bakanlığının 2022 yılı bütçesinde şehir hastanelerinin kira ve kullanım bedeli için ayrılan bütçe 21,5 milyar lira. Bu gördüğünüz de 2021 yılı Cumhurbaşkanlığı Yatırım Programı. Burada, bir devlet hastanesinin yatak başı maliyeti ne kadar diye baktığımız zaman, kendi ilimden Balıkesir Devlet Hastanesinin 400 yataklı Ek Binası'nın -üç dört yıldır gündemde ama daha bir çivi dahi çakılmadı- yatak başı maliyeti 695 bin lira. Efendim, 21,5 milyar lirayı 695 bin lira yatak başı maliyete böldüğümüz zaman kaç yatak yapıyor? 31.028 yatak. 500 yataklı, aynı özellikli -şehir hastaneleriyle aynı özellikte olan hastane bunlar- bir veya iki yataklı ve aynı konfora sahip, hiçbir farkı yok; sadece adı farklı.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hiç öyle bir şey yok. Biri nitelikli yatak, senin dediğin normal yatak.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – 31 bin yatağı eğer 500 yataklı bir hastane yapacak olduğumuzu düşündüğümüz takdirde tam 62 tane 500 yataklı hastaneye sahip oluyoruz.

Bakın, dikkatinizi çekiyorum: Sadece 13 tane şehir hastanesi için bir yılda ödeyeceğimiz kira ve hizmet tutarıyla tam 62 tane 500 yataklı hastane yapabiliyoruz. Bu şehir hastaneleri kaç tane biliyor musunuz? 13 tane ve toplam yatak kapasitesi de 17 bin, bu kadar. Bakın, hesap ortada, hiç itiraz edilecek bir şey yok burada.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hesabı nereden bilecekler, dolar oldu 10 lira ya!

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Diğer kısım ise yolsuzluklarla ilgili kısmı. Yolsuzlukları geçen hafta burada anlattık. Isparta Şehir Hastanesinde ihale yapılmadan önce bir temel atma töreni düzenleniyor, törenden dört buçuk ay sonra da o temel atma töreninde bulunan şirkete ihale veriliyor diye burada ifade etmiştik. Şimdi, bu ihalenin ikinci perdesini ilk kez buradan açıklamak istiyorum. Yani inanın, Brezilya dizisi gibi yolsuzluklar şehir hastanesinde, bölüm bölüm. Önce temel atıyorsunuz, sonra şirkete dört buçuk ay sonra ihaleyi veriyorsunuz ve bu ihaleyle hastaneyi yapıyorsunuz, hastane 2017'de devreye girecek. 16 Nisan 2017 referandumu öncesi, yine 9 Şubat 2017'de ikinci bir ihale düzenliyorsunuz. Bu ihalenin konusu nedir? Hastanede verilecek olan hizmetlerle ilgili. Röntgen, laboratuvar, fizik tedavi, sterilizasyon, kemoterapi, temizlik, yemek, çamaşır ile ilgili ihale için yine bir düzenleme yapıyorsunuz ve yine bu ihaleyi de aynen bu şirkete veriyorsunuz.

Bakın, 2 tane örnek göstereceğim ihaleyle ilgili, kararla ilgili. İnşaatla ilgili 2 numaralı karar, tarihi 2017. Hizmetlerle ilgili ihale kararı, 1 numaralı karar; 2017. E, şimdi, tarih ile karar sayıları birbiriyile uymuyor.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 2014'te inşaat yapılmış, hastane bitmiş, işletmeye verilmiş. Bundan normal ne var ya, anormal bir şey mi bu?

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Bakın, ben, bu işin içinden çıkamadım, çıkabilerseniz buyurun, anlatın. Bu kadar abuk sabuk işler yapıyorsunuz yani görüyorsunuz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Çok normal, çok normal.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Aslında yapılması gereken şeydu: İkiisi aynı anda yapılıp, rekabet koşulları sağlanıp hem inşaat kısmının hem de hizmet kısmının aynı anda yapılması lazımdı. Buradan söylüyorum, bakın, iki ihale kararını da söyleyeceğim: İkisinin de nihai teklif verme tarihi 15 Şubat 2013 ama birinin karar tarihi 2014, diğerinin 2017.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İnşaat bitecek ki hizmet alsın. İhale tarihine idare zaten "2017" diyor, bundan normal ne var ya!

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Böyle bir ihale olabilir mi ya?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kimseyi kandramazsınız, yok öyle bir şey.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Başka bir firmaya vermeniz mümkün değil zaten.

Özetle, şehir hastaneleri sistemi kamudan özel şirketlere para aktarmanın paravanıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şehir hastaneleri bizim gururumuzdur, savunmaya devam edeceğiz.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Tabii, devam edin efendim, devam edin.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Yapmaya da devam edeceğiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Seneye satarlar onları.

BAŞKAN – İsmail Bey, rica ediyorum...

Tamamlayalım.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Efendim, bakın, biz de burada halkın hakkını savunmaya devam edeceğiz. Hesap ortada İsmail Bey, daha ayrıntısını size verebilirim.

Bu, kamu-özel iş birliği modeli değildir. Bu modelin adı “AKP-özel iş birliği” modelidir. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, söylüyorum, kamudan özel sektöre para aktarmanın paravanıdır bu hastaneler, yazıktır yani ve cumhuriyet tarihinin en uzun süreli soygunudur şehir hastaneleri. İddiayla söylüyorum, cumhuriyet tarihinin en uzun soygunudur. Bir hırsız dahi bir eve bir sefer giriyor ya, vicdanı var hırsızın; yirmi beş yıl boyunca bu vatandaşı niye soyduruyorsunuz şehir hastaneleri üzerinden? Yazık değil mi?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Soyan falan yok!

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Evet, yazık ve buna bir an önce “Dur!” demek durumundayız.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hizmet alıyor, en güzel şekilde de devam edecek.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Hesap kitap hepsi ortadadır, buradadır ve buna mutlaka “Dur!” demek durumundayız.

Bakın, şunu söylüyorum: Son üç dört yıldır Sağlık Bakanlığı bütçesinin en az yüzde 20’sini şehir hastanelerinin kira ve hizmet bedelleri alıyor ve Sağlık Bakanlığı yüzde 80 bütçeyle çalışıyor. Bu nedenle sağlık çalışanlarına yeteri kadar ödenek ayıramıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

FİKRET ŞAHİN (Devamla) – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Doğru değil söyledikleriniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, tabii, konuşmacının tüm iddialarını reddettiğimizi belirtmek isterim.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Her zamanki gibi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Gerçi, konuşmacı ile eski Başhekim -doktor olan- Değerli Milletvekilimiz arasında biraz böyle düet şeklinde bir konuşma da oldu, bazı hususlara da açıklık getirdi ama bu konuda tabii ki...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Soracağız, kendi hastanesinde yatakları kaç paraya mal etmiş, onu da soracağız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...herhâlde yanlış birtakım bilgilerden hareketle birtakım iddialar ve suçlamalarda bulundu; bunu asla kabul etmiyoruz.

Şehir hastanelerinde biz milletimizin hizmetkârı olmaya devam edeceğiz, en büyük sağlık hizmetlerini sosyal devletin gereği olarak yerine getireceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Hastaneye karşı olan yok, soyguna karşıyız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, binalar var da içinde doktor yok, uzman yok. Binayı yapmışlar ama içinde uzman yok, boş.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Her yerde doktor var.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, 69'a göre söz talep edeceğim, sataşmadan dolayı 69'a göre bir söz talep edeceğim.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Şahin, lütfen yerinize oturur musunuz.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sataşma var.

BAŞKAN – Lütfen yerinize oturun, bu bir sataşma değil, 60'a göre bir açıklama.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Doğruları söylüyorum ben, sataşma yok.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Efendim, ben de açıklama getireyim Sayın Başkanım, müsaade edin, bir açıklama getireyim.

BAŞKAN – Onlar da bu rakamların...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Müsaade ederseniz yerimden bir söz alayım ben.

BAŞKAN – Sayın Şahin, siz tezlerinizi koydunuz ortaya, yine sizin gibi doktor olan arkadaşımız İsmail Bey de onların öyle doğru olmadığını söyledi ama İsmail Bey'in maliyetler konusunda biraz sıkıntısı var galiba, anladığım kadarıyla; biraz çalışması lazım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Benim mi çalışmam lazım?

BAŞKAN – Peki, güzel başladık... İsmail Bey, güzel başladık, güzel devam edelim, hadi bakalım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kabul etmiyorum Değerli Başkanım, ben başından beri, hayatımın, doktorluğumun her döneminden beri bu işin içindeyim. Dolayısıyla benim değil, sizin çalışmanız lazım.

BAŞKAN – Ben de özellikle KİT Komisyonundayken falan çok çalıştım bu işe, özellikle yap-işlet-devret modellerine ama tabii, sizin aranızda girmeyeyim ben. Güzel başladık, güzel devam edelim.

Şimdi, sayın milletvekilleri, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika söz vereceğim ama burada da yanlış anlamayın, ilk 2 sırayı Kocaeli milletvekilleri almış, torpil yapmıyorum, gerçekten kendi yetenekleriyle almışlar.

Evet, Sayın Çakır, sizden başlıyoruz.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, şehirciliğe ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, şehir, sosyal hayatın her yönünü kapsayanlarıyla ekonomik ve kültürel birikimin yoğunlaştığı fiziksel anlamda toplumsal hayatın merkezini teşkil eder. Şehircilik bir medeniyet eseri ortaya koyabildiği kadar ve insan yaşamındaki her duyguyu yansıtabildiği kadar insan ve şehir ilişkisinde başarılı olmuştur diyebiliriz. Medeniyetimiz, içindeki zorlukları ifade etmiş olsa bile şehir hayatını ve şehirleşmeyi teşvik etmiştir. Sadece bu bakımdan bile şehir ve şehircilik başlı başına incelenmesi gereken bir konu olarak görülebilir. Günümüz dünyası, şehir insanını sıkıştırılmış bina yoğunluğuna mahkûm eden anlayışa karşı farklı plan sunmanın arayışı içinde kıvranıp duruyor. O yüzden, şehirlere doldurulacak insan kalabalığından öte, insanlar için şehir ve şehirleşmeyi öne çıkaracak her eylem ve plan Şehircilik Günü kutlanırken işin doğru bir adımı olabilir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

2.- *Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, millî iradeye rağmen iktidar olmak isteyenlere ilişkin açıklaması*

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; millî iradeye rağmen iktidar olmak için muhtıra ve darbe girişimlerinden, dış finansal müdahalelerden, hatta Biden'dan bile medet umdunuz; en sonunda umudunuzu Azrail'e bağladınız, yetmedi. Ülkeye yapılan yatırımları engellemek için kendi iş insanlarımızı ve yabancı yatırımcıları tehdit ettiniz, Türkiye'de yatırım yapmamaları için yabancıların elçilerine yalvardınız, yıllardır en olmadık yolları içeriden ve dışarıdan denediniz, sırtınızı millî irade dışında her şeye dayadınız ama başaramadınız, başaramayacaksınız da çünkü milletimiz size güvenmiyor. Feraset sahibi milletimiz “Milletini tehdit eden, milletine ‘bidon kafalı’ diyen, şehidine saygı göstermeyen, ülkesini geriye götürmek isteyen, yapılan yatırımları engelleyen, yabancılardan medet umandan iktidar olmaz.” diyerek yıllardır size yetki vermedi, vermeyecek diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz...

3.- *Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına ilişkin açıklaması*

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mersin Bozyazı ilçemiz Gözce Mahallemizde dün ormanlık alanda yangın meydana gelmiştir. Kuvvetli rüzgârın etkisiyle büyüyen yangına 2 uçak, 7 helikopter, 3 dozer, 33 arazöz ve çok sayıda ekiyle müdahale edilmiş, yaklaşık beş buçuk saatte yangın kontrol altına alınmıştır. Yangın nedeniyle bölgedeki bazı meyve ve sebze seraları ile depolar zarar görmüştür. Tespit çalışmaları hızla devam etmekte olup devletimiz tüm imkânlarıyla yangından zarar gören vatandaşlarımızın yanındadır.

Hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

4.- *Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına, fahri Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imam-hatipler ile kamu personelinin kadro sorununa ve bedelli askerliğe ilişkin açıklaması*

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de Mersin Bozyazı'da çıkan orman yangınlarından etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Allah beterinden korusun.

Fahri Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imam-hatipler uzunca bir süredir kadro beklemektedir. Sosyal ve özlük haklarında düzenleme bekleyen fahri ve vekil hocalarımızın talepleri karşılanmalı, kamuda kadro alamayan taşeron işçiler, 4/B'li, vekil, sözleşmeli, fahri ve geçici statüde çalışan personelin tamamı kadroya geçirilmelidir.

Tecil yaşının 29'dan 22'ye çekilmesi nedeniyle 500 bini aşkın gencimiz, maalesef ki bir ihmal sebebiyle bugün yoklama kaçağı olarak, bakaya durumuna düşerek bedelli askerlik haklarını kaybetmişlerdir. Askeralma Kanunu'nun ilgili maddesi revize edilerek bedelli affi çıkartılmalı, bedelli askerlik ücretiyse kişinin veya ailelerinin gelir durumuna göre düzenlenmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akın...

5.- *Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Balıkesir Dursunbey'deki yol sorununa ilişkin açıklaması*

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkürler.

Sayın Başkan, burada, AK PARTİ iktidarının en çok oy aldığı ilçemiz Dursunbey'in mahalle muhtarlarının imzaları var. Muhtarlarımız bu imzayla ne istiyor biliyor musunuz? Seçim öncesi söz verilen yollarının yapılmasını haklı olarak istiyorlar; söz verilmiş, bu taleplerinin yerine getirilmesini

istiyorlar. Ama AK PARTİ iktidarı Dursunbeyli hemşhriilerimizi çantada keklik görmeye devam ediyor. Gökçedağ Tren İstasyonu ile Gökçedağ Mahallesi arasında bulunan grup yolunu yaklaşık 30 mahallemiz kullanıyor, imzaları da burada muhtarlarımızın. Bu yol 11 kilometre, keskin ve tehlikeli virajlara sahip ve bu yol kış aylarında çok daha tehlikeli oluyor. Hemşhriilerimiz de bu yolun söz verildiği gibi yapılmasını ve güvenle seyahat edilmesini istiyor. Elbette takdir milletimizin ancak gelin görün ki AK PARTİ iktidarı için Balıkesir’de sözü verin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan...

6.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan’ın, AK PARTİ hükümetlerinin ağaçlandırma çalışmalarına ve Mersin Bozyazı’daki orman yangınına ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde 81 ilde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen “11 Milyon Ağaç; Bugün Fidan, Yarın Nefes” kampanyası kapsamında -seçim bölgem Mersin’in de dâhil olacağı- Türkiye’nin tamamında 252 milyon fidanı toprakla buluşturuyoruz.

AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde Türkiye’nin orman alanını ve ağaç servetini çoğaltmak, biyolojik çeşitliliği geliştirmek, çevreyi korumak amacıyla on dokuz yılda toplam milyarlarca fidanı toprakla buluşturarak Avrupa’da ormanlık alanını en fazla geliştiren Dünya Ağaçlandırma Ligi’nde Türkiye 6’ncı sıraya yükselmiştir. Millî Ağaçlandırma Günü vesilesiyle, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere daha yeşil bir Türkiye için emek verenlere ve güçlü desteklerini esirgemeyen tüm vatandaşlarımıza teşekkür ediyor, Bozyazı’daki orman yangınından dolayı da Bozyazılı hemşhriilerimize geçmiş olsun dileklerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özen...

7.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen’in, Seyit Rıza ve yoldaşlarına ilişkin açıklaması

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Bundan seksen dört yıl önce pirimiz Seyit Rıza ve yoldaşları, Kasımın 14’ünü 15’ine bağlayan gece Elâzığ Buğday Meydanı’nda idam edildiler. İdam için Seyit Rıza’nın yaşı küçültüldü, oğlu 18 yaşından küçük olduğu için yaşı büyütüldü. İdamdan önce son isteği soruldu Seyit Rıza’ya. Seyit Rıza “Beni oğlumdan önce idam edin.” dedi fakat oğlu, Seyit Rıza’nın gözü önünde idam edildi. Seyit Rıza idam sehpasına giderken “Ben sizin hilelerinle, oyunlarınızla baş edemedim; bu, bana dert oldu. Ben de sizin önünüzde eğilmedim, diz çökmedim; bu da sizlere dert olsun.” diyerek sehpaye yürüdü.

Seyit Rıza ve arkadaşlarının mezar yerleri belli değildir; arşivler açılmalı, mezar yerleri belirlenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Seyit Rıza ve yoldaşlarını saygıyla anıyorum, devirleri daim olsun.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

8.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan’ın, yurt dışında yaşayan Türklerin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Almanya’da yaşayan yurttaşlarımızın selamlarını getirdim.

Yurt dışında yaşayan Türklerin yaklaşık 5,5 milyonu Batı Avrupa ülkelerinde yaşamaktadır. Avrupa’ya göçen ilk kuşak para biriktirip Türkiye’de yatırım yapmayı planlasa da nesilden nesile yurt dışında bulunma nedenleri farklılaşmıştır. Günümüzde, ülkemizde giderek demokratik değerlerden uzaklaşan iktidarın tutumunun da etkisiyle Türkler, göç ettikleri ülkelerde vatandaşlık hakkı almaya başlamıştır.

Bu noktada, Mavi Kart sahibi hemşehrilerimizin Türkiye'deki hak ve hukuklarının korunmasında sıkıntılar vardır; bu giderilmelidir. Milyonlarca Suriyeli, ilaç katılım payı, muayene ücreti ödmeden tüm ilaçlarını alıyor. Yurt dışında yaşayan Türklerin vatanlarına gelmeleri SGK tarafından "turistik gezi" olarak tanımlanıyor; ilaç paralarını kendileri karşılıyor, Türkiye'ye geldiklerinde sosyal güvenlik kapsamında sağlık hizmetlerinden faydalanamıyorlar; bu sorun çözülmelidir.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Gülüm, buyurun.

9.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Tozkoparan ve Küba Mahallelerinde yaşanan rantsal dönüşüme ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İstanbul, rantsal dönüşümle talan ediliyor. Tozkoparan ve Küba Mahallelerinde insanların evleri, yaşam alanları ve barınma hakları ellerinden alınmak isteniyor. Türkiye'de çarpık kentleşmeyi önleme projelerinin ilklerinden olan, Tozkoparan'da sosyal konut olarak inşa edilen, merkezî konumda ve yeşil alanı bulunan, gayet yaşanabilir olan binalardaki 2.800'e yakın eve sermayedarlar tarafından göz dikilmiş durumda. Binalara bakılmadan, keyfi bir biçimde Tozkoparan ve Küba Mahalleleri riskli alan ilan edilerek evlere el konulmaya çalışılıyor. Danıştayın yürütmeyi durdurma kararı halkın mücadelesi sonucunda gerçekleşti. Her türlü zora, şiddete rağmen hukuki mücadelesini sürdüren halk, karara uyulmasını ve yapılacaksa yerinde yapılanma istiyor. Sermayenin çıkarları için halkın evlerini, barınma haklarını gasbetmekten vazgeçin.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

10.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına ve Danıştayın, vatandaşın cep telefonu ile video çekmesini yasaklayan genelgenin uygulamasını durdurduğuna ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Bozyazı'da yangın felaketine uğrayan hemşehrilerime geçmiş olsun diyorum.

Bugün Danıştay 10. Dairesi, Emniyet Genel Müdürlüğünün vatandaşın cep telefonu ile video çekmesini yasaklayan hukuka aykırı genelgesinin uygulamasını durdurdu. Biz defalarca bu genelgenin hukuka aykırı olduğunu söyledik, vatandaşların haklarını ihlal ettiğini söyledik ama dinlemediler, şimdi mecburen Danıştay'ı dinleyecekler. AKP iktidarı hukuku kendisine göre eğip bükmekte, hukuku çığnemekte son derece mahirken, bunu da itiyat hâline getirmişken artık kendisine bağımlı yargı bile buna dayanamıyor ve bu hukuksuzluklara "Dur!" diyor.

Ve sözlerimi şöyle bağlıyorum: Geliyor gelmekte olan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

11.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, EYT'lilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, EYT erken emeklilik değildir. EYT'li sayısı Aralık 2021 sonu itibarıyla 4 milyon 805 bin kişi olacaktır. Bunlar aynı zamanda emekli olmayacaktır; ilk etapta tahmini 750 bin-1 milyon arası kişi emekli olacaktır, tümünün emekliliği de en az on yıllık bir süreye yayılacaktır. Bunların, yüzde 28'lere düşürülen aylık bağlanma oranları yükseltilmelidir. Staj ve çıraklık, sigorta başlangıcı olarak sayılmalıdır. Aynı zamanda, milyonlarca EYT'li sağlık konusunda çok mağdurdur. Acil olarak, seçimi beklemeden, derhâl sağlıktan faydalanma hakkı getirilmelidir. Memleket Partisi olarak EYT için adilane bir çözüm üretilmelidir diyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kahraman...

12.- *Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikalinin 83'üncü yıl dönümüne ve CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Erzincan ili Tercan ilçesine bağlı köylerde elektrik olmadığına dair yalan söylediğine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; istiklal mücadelemizin Başkomutanı, cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ebediyete intikalinin 83'üncü yılında saygıyla, minnetle anıyorum.

AK PARTİ Genel Merkez Tanıtım Medya Başkanlığımız muhalefetin yalanlarını tekzip etmekle baş edemiyor. Bu hafta CHP grup toplantısında CHP Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu bu yalanlara bir yenisini daha ekledi. Erzincan Tercan ilçemizin Fındıklı, Kuzören ve beraberindeki 6 köyünde elektriğin olmadığını söyledi; koca bir yalan!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Videolar var, videolar.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Şunu belirteyim ki her 2 köyde de elektrik sıkıntısı yok. Kaldı ki Tercan ilçemizin 71 köyü var ve hepsinin elektriği var. Aldığımız bilgiye göre, bahsedilen köye CHP milletvekilleri gitmemişler bile. İyi ki de gitmemişler, gitselerdi elektrik çarçabilirdi.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde KÖYDES kurularak bütün köylerimize hizmet götürülmektedir, halkımız bunu iyi bilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

13.- *Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması*

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülke genelinde ağaç ve orman sevgisini geliştirerek gelecek nesillerin çevre bilinciyle yetişmesini sağlamak ve daha yeşil bir Türkiye için düzenlenen 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü 81 ilde planlanan etkinliklerle gerçekleştiriliyor. Etkinlik kapsamında bu yıl sonuna kadar 252 milyon fidan dikilerek geleceğe nefes olacak. En çok fidan ise bu yıl orman yangınlarından en çok zarar gören Muğla, Antalya, Mersin ve Adana'da toprakla buluşturulacak. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, AK PARTİ hükümetleri olarak bu alanda yaptığımız çalışmalarla Türkiye, çevre hassasiyeti bakımından altın dönemini son on dokuz yılda yaşamıştır. Ülkemiz, ağaçlandırma çalışmalarında Avrupa'da 1'inci sıraya, dünyada ise 4'üncü sıraya yükselmiştir.

Toprakla buluşturduğumuz fidanların ülkemiz, milletimiz ve 81 vilayetimiz için hayırlara vesile olmasını Yüce Allah'tan niyaz ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

14.- *Osmaniye Milletvekili Baha Ünlü'nün, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun ülke gündemine taşıdığı elektrik faturalarındaki TRT payının kaldırılacağına dair açıklamayı sevindirici bulduklarına ilişkin açıklaması*

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Uluslararası kabul standartlarına göre, eğer enerji ödenen bedel hane halkı harcanabilir gelirinin yüzde 10'unu aşarsa o hane için enerji yoksulluğu var demektir. Türkiye'de ayda sadece 200 kilovat tüketse dahi alt gelir gruplarında elektrik bedeli, harcanabilir gelirin yüzde 10'unu geçmektedir. Buna bir de doğal gaz kullanım bedelleri dâhil edildiğinde karşımıza milyonlarca evde yoksulluk ve fakirlik çıkmaktadır.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun ülke gündemine taşıdığı -partimizin yoğun çabası sonucu- elektrik faturalarındaki TRT payının kaldırılacağı açıklanmıştır; bu da sevindiricidir. Bizim söylememizle bile olsa yapılan her işi de takdir ederiz. Şimdi sırada “kara kış fonu”nun kurulması, 3600 ek gösterge ve EYT var.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

15.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Avrupa Birliğinde yasaklanmış 22'ye yakın bitki koruma ürünü moleküllerinin ülkemizde rahatça kullanılmakta olduğuna, Erzincan'ın Otlukbeli ilçesindeki telefon ve internet sorununa ve Erzincan Tercan'daki çiftçilerin mağduriyetine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Avrupa Birliğinde yasaklanmış 22'ye yakın bitki koruma ürünü molekülleri ülkemizde rahatça kullanılmaktadır. Doğada uzun süre kalan bu ürünler çevremizi zehirliyor, hepimizin sağlığını tehdit ediyor. Örneğin “novaluron” “fenbutatin oxide” ve “flusilazole” Avrupa Birliğinde yıllar önce yasaklanmasına karşın ülkemizde rahatça kullanılmaktadır. Bu ürünlerin Türkiye’de yasaklanacağı tarih 30 Haziran 2022. Avrupa’da on beş sene önce yasaklanan bu ürünler bizde ise gelecek yıl yasaklanacaktır. Çevre ve insana değer konusunda hangi seviyede olduğumuz çok net bir şekilde ortaya çıkıyor. Topraklarımız, bitkilerimiz kirlendiğinde bizlerin sağlıkları da tehlikeye giriyor. Bu karar bir an evvel uygulanmalı ve gümrüklerden meyve sebzelerimizin kalıntı yüzünden iade edilmesinin önüne geçilmelidir.

Erzincan Vekillerimize de ben buradan sesleniyorum: Burada oturmakla olmuyor; Otlukbeli ilçemizin Ördekhacı, Yeşilbük, Ağaççam mahallelerimizde cep telefonları yok, internet ağı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aynı şekilde dün Tercan'dan çiftçi vatandaşlarımız arıyor, maalesef AK PARTİ basına yayın yapmış ama gerçek orada; gidin, Erzincan'da sahada gezin, gerçekleri görün.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

16.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, 12 Kasım 1999 tarihinde yaşanan Düzce depremine ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

12 Kasım 1999 tarihinde yaşanan Düzce depreminin üzerinden yirmi iki yıl geçmiş olmasına rağmen, acısı hâlâ yüreğimizde ilk günkü gibi durmaktadır. 7,2 şiddetinde yaşanan deprem sonucunda Düzce genelinde 710 vatandaşımız hayatını kaybetmiş; 644 bina, 16.660 konut, 3.850 iş yeri yıkılmış ve ağır hasar almıştır. Marmara depreminin seksen yedi gün sonrasında yaşanan deprem, o dönemde ilçe olan Düzce ve çevresinde ağır tahribata neden olmasına rağmen, devletimizin ve milletimizin el ele vermesi sonucunda enkazlar hızla kaldırılmış, insanlarımız devletimiz tarafından önce prefabrik konutlara, ardından da bir-bir buçuk yıl içerisinde tamamlanan kalıcı konutlara yerleştirilmiştir.

12 Kasım depreminin yıl dönümünde depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Sağlık Bakanlığına 40 bin yeni sağlık personeli alınmasının dengeyi sağlayacağına ilişkin açıklaması

SEFERAYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanımızın Sağlık Bakanlığına 40 bin yeni sağlık personeli alınacağını açıklaması, çalışan ve atama bekleyen tüm sağlık personeli tarafından memnuniyetle karşılanmıştır. Sağlık hizmetleri 7/24 kesintisiz verilen bir hizmettir. Özü

itibarıyla sağlık hizmetleri stresli ve ağır bir hizmettir. Nöbetler, gece vardiyaları sağlık personelinin yükünü artırmaktadır. Mevcut sağlık personeline destek olmak, yükünü azaltmak gerekir. Ülkemizde yeteri kadar her meslekte atama bekleyen sağlık personeli vardır. Sağlık hizmeti çok sayıda memurun birlikte çalıştığı bir hizmet alanıdır. Bu nedenle, sağlık kuruluşlarının ve illerin ihtiyaçlarına göre dengeli bir şekilde dağıtılacak, her mesleğe yeteri kadar verilecek kadro ilanını tüm sağlık meslekleri mensupları beklemektedir. Bu atamayla denge sağlanacak ve sağlık mesleklerinin yükü azaltılacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Ekinci...

18.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, bir canı tarafından katledilen Başak Cengiz'e rahmet dilediğine, Sivas'taki ağaçlandırma çalışmalarına ve İstanbul Yenikapı'da düzenlenecek olan Sivas Günleri'ne herkesi davet ettiğine ilişkin açıklaması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkan.

Bir canı tarafından katledilen Başak Cengiz'e rahmet, yakınlarına sabır diliyorum.

Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes projesi kapsamında 81 ilde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen Millî Ağaçlandırma Günü'nde sultan şehrim Sivas'ta da 40 lokasyonda 1 milyon 905 bin fidan toprakla buluşturulmuştur. Sivas'ımızda 2000 yılında orman alanımız yüzde 9 iken 2021 yılında yüzde 18'e çıkarılmıştır. 2000 yılından bugüne kadar 107 milyon fidan dikimi gerçekleştirilmiş, yıl sonunda 109 milyon fidanın dikimi hedeflenmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Pakdemirli'ye ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

11-14 Kasım tarihleri arasında İstanbul Yenikapı'da düzenlenecek olan Sivas Günleri'ne tüm milletvekillerimizi ve kıymetli halkımızı davet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Etyemez...

19.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'ne ilişkin açıklaması

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü'dür. 81 ilimizde eş zamanlı başlayan ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da katıldığı millî ağaçlandırma seferberliğiyle her bir vatandaşımız adına 3 fidanı toprakla buluşturuyor, geleceğe nefes oluyoruz. Bugün dikimine başladığımız ağaçların sayısı yıl sonuna kadar 250 milyona ulaşacaktır. Son on sekiz yılda 5,1 milyar fidanı toprakla buluşturduk, 2023'ün sonuna kadar 7 milyar adet fidanı toprakla buluşturacağız. İklim değişikliğinin etkilerini daha derinden hissetmeye başladığımız son dönemlerde, orman varlığımızı artırmak için çalışıyoruz. “Benim de dikili bir ağacım olsun.” diyerek bu ağaçlandırma seferberliğine katılan halkımız, iklimden daha hızlı değişeceğini göstermiştir. Bugün dünyaya hediye ettiğimiz fidanlar yarın tüm canlılara nefes olacaktır.

Emek ve gönül verenlere yürekte teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şaroğlu...

20.- Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, av katliamının son bulmasını istediklerine ilişkin açıklaması

POLAT ŞAROĞLU (Tunceli) – Sayın Başkan, Türkiye genelinde yasal avlanma sürecinin başlamasıyla beraber, Tunceli ilimiz bu sene avcılarının cirit attığı bir bölge hâline dönüşmüştür. “Av sezonu” adı altında hayvan katliamına yasal zemin hazırlayan bu kararlar, özellikle, şehir dışından bölgemize akın eden avcılar, bölge halkının kutsal saydığı dağ keçileri başta olmak üzere kınalı keklikleri ve nesli tükenmekte olan birçok canlı hedef alınmakta, toplumun hassasiyetleri ve değerleri

hiçe sayılmaktadır. Her canlının yaşam hakkını savunan bizler, yaban hayatını koruyarak her koşulda ne olursa olsun “av sezonu” veya “av turizmi” adı altında gerçekleşen bu katliamın bir an önce son bulmasını istiyor, Tunceli genelinde tüm sahalarn avcılara kapatılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Muhammet Emin Akbaşıoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

21.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü’ne, Türkiye’nin millî savunma sanayisinde gerçekleştirdiği teknolojik devrimlere, TOGG arabasının 2022’de milletin hizmetine sunulacağına, Türkiye’nin doğal gaz rezervine, sanayide yapılan hamlelere ve vatandaşıların alım gücünü artıracak çalışmaları hız kesmeden devam ettiğine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Bugün 11 Kasım Millî Ağaçlandırma Günü. Son on dokuz yılda AK PARTİ iktidarları olarak 5,5 milyar fidanı toprakla buluşturduk; gerçekten, yeşil varlığımızı milyonlarca hektar artırdık. Bu çerçevede, bugün de milyonlarca fidanımız, Allah’a çok şükür, 81 vilayetimizde toprakla buluşuyor ve bilhassa yazın çıkan yangınlarda bulunan bütün ormanlık alanlar tekrar yeşillendiriliyor. Biz “Kıyametin kopacağını bilseniz elinizdeki fidanı dikiñiz.” düsturundan hareketle, bu manada çevremizi yeşil kılmaya, yeşil kalkınma hamlesiyle de çevreye duyarlılığa ve Paris İklim Anlaşması’na katılmakla da bu konuda uluslararası çerçevede bu hususu yakından takip etmeye devam ediyoruz. Aynı zamanda, millet bahçeleriyle, rekreasyon alanlarıyla milletimize çok güzel sosyal alanlar, güzel imkânlar sunmaya devam ediyoruz.

Çok değerli arkadaşlar, hakikaten, çok güzel gelişmeler birbiri ardına devam ediyor. Mesela, yüzde 100 yerli olarak ürettiğimiz HÜRKUŞ jetimiz, uçağımız artık ihrac ettiğimiz bir noktaya geldi, hamdüsenalar olsun. Hakikaten, Millî Muharip Uçak’ımız 2022 yılında, seneye, inşallah üretilecek noktada. Yüksek teknoloji noktasında birçok alana dair Türkiye’nin “Toplu iğne yapamaz.” denilen bir noktadan hangi noktaya on dokuz yılda geldiği hususu gerçekten muazzam teknolojik devrimi ortaya koymasından da önem arz ediyor; İHA, SİHA ve TİHA’larımız hakeza aynı şekilde. Bu manada, genç beyinlerimizin ve özellikle yurt dışında bulunan mühendislerimizin bu nitelikli projelerde çalışma arzu ve isteğiyle Türkiye’ye, yurda dönerek bu çalışmalara muazzam destekler verdiğini ortaya koyuyor. Ben, bu münasebetle, bütün genç mühendislerimize, bütün illerde açtığımız üniversitelerden mezun olan bu genç mühendislerimize, geleceğimizi inşa eden genç mühendislerimize, geleceğimizi inşa edecek gençlerimize güvendiğimizi, onlarla onur ve gurur duyduğumuzu özellikle ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu manada, millî savunma sanayisinden birçok yeni alana kadar teknolojik gelişmeler devam ederken Bursa Gemlik’te fabrikası bitmek üzere olan -çok önemli- hakikaten hepimizi bu manada gerçekten heyecanlandıran TOGG arabamız da inşallah, milletimizin teveccühüyle, en güzel şekliyle 2022’de banttan incek ve milletimizin hizmetine sunulmuş olacak.

Bu manada, özellikle 540 milyar metreküp doğal gaz rezervimizin keşfini hep beraber biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Buna gerek Akdeniz’de gerek Karadeniz’de yeni ilave edilecek alanlarla hem vatandaşımızı hem de devletimizi zenginleştirecek, vatandaşımızın ihtiyaçlarını çok daha ucuz bir şekilde karşılmasına vesile olacak bu doğal gazı da 2023’de sisteme entegre etmek suretiyle vatandaşlarımızın kullanımına inşallah sunacağız.

Sanayide hamle üstüne hamle yapıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız, Türkiye’nin dört bir tarafında toplu fabrika kurdeleleri kesip istihdam alanlarını vatandaşlarımızla, gençlerimizle buluşturuyor.

Bu manada, gerçekten, asgari ücretten EYT’ye, 3600 ek göstergeden emeklilerin maaşına kadar her alanda çalışmalar, inşallah, devam ediyor. Bunları nihayetlendirerek bütün toplum kesimlerinin alım gücünü artıracığımızı buradan kesinlikle bir kez daha hatırlatmak isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Şimdiye kadar neredeydiniz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun, bitirelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Özellikle buradan, Meclis çatısı altından vurgulamak isterim Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün kesimlerin, işçisinden çiftçisine, emeklisinden memuruna, işçisine kadar her alanda vatandaşlarımızın alım gücünü artıracak çalışmalarımız hız kesmeden devam ediyor. 2022 bütçesiyle beraber, inşallah, bunların hepsini bir bir hayata geçireceğimizi de ifade etmek isterim. Bu manada, milletimiz için her alana ilişkin çalışmaya, eserleri ve hizmetleri sunmaya devam edeceğiz.

Dün cumhuriyetimizin kurucusu, ilk Cumhurbaşkanımız Mustafa Kemal Atatürk’ün liderliğinde İstiklal Mücadelesi’ni verdik, bugün de Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde büyük ve güçlü Türkiye için hep birlikte kenetlenerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...istiklalitâm mücadelesinde, inşallah hep beraber bu konuda en güzel hizmetleri sunmaya devam edeceğiz diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hadi buyurun, teşekkür ediyoruz, hadi buyurun. Şunun için diyorum: Muhalefet için. Sayın Akbaşıoğlu konuştu, hadi buyurun diyorum.

(Gülüşmeler)

BAŞKAN – Evet, söz sırası İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu’nda. Buyurun...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, buyurun hep beraber; buyurun, hadi bismillah! Hadi buyurun, hep beraber, evet, hep beraber. Değerli arkadaşlar, çağrımız buna: Milletçe kenetlenelim, hep beraber inşallah.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerim, böyle bir karar alırsanız, ben de sesi açtırayım, vatandaş sesinizi duymuyor. Onlar da merak ediyor şimdi ne oluyor diye.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Başkanım, siz de buyurun, hep beraber.

BAŞKAN – Söz sırası, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu’nda.

Buyurun Sayın Dervişoğlu.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Mersin Bozyazı'daki orman yangınına, F-35'lerin ne olduğu hususunda aydınlatılmayı umduklarına, vatandaşın alım gücünü artırmanın bir seçim yatırımı değil iktidarın görevi olduğuna, güvenlik korucularının taleplerine ve sorunlarına, Kerkük'ün bir Türk şehri olarak kalacağına ve BOTAŞ Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan sözleşmeli avukatların ikinci baroya geçemedikleri için işten çıkarıldıklarına ilişkin açıklaması

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Efendim, teşekkür ederim.

Mevkidaşımı Allah nazardan saklasın, inşallah Genel Kurul kapanıncaya ve gördüğümüz teklifler yasalasınca kadar da hep böyle neşeli olsun ki Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu güzellikten bir çalışma fırsatı elde etmiş olsun.

Öncelikle, Mersin Bozyazı'daki orman yangını için vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum.

HÜR KUŞ'u falan gördük. İnşallah geçen seçim öncesinde havaya kalkan uçağın da yere indiğini görürüz. Bu vesileyle, HÜR KUŞ'un yanında F-35'lerin de ne olduğu hususunda diler ve umarım ki bizleri aydınlatırsınız.

İktidar, nihayet vatandaşın büyük bir geçim sıkıntısıyla karşı karşıya bulunduğunu idrak etti-bundan ziyadesiyle memnunuz- vatandaşın alım gücünü artırmaya yönelik önemli adımlar atma kararlılığı sergiliyor. Bunu bir seçim yatırımı olarak değil, vatandaşın beklentisi olarak karşılamak sizlerin görevleri arasındadır. Bu yoldaki bütün çalışmalarınıza İYİ Parti olarak destek olacağımızın bilinmesini isterim. 2023'ü beklemeyin; hemen 2022'nin başında bu sıkıntıları aşabilecek adımları el birliğiyle atalım. Anladığım ve hissettiğim kadarıyla bu zamana kadar vermiş olduğumuz önergeleri reddetmişlikten kaynaklanan bir pişmanlık da doğacaktır; zerre endişe etmeyin, yüzünüze çarpmayacağız Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞ LU (Çankırı) – Efendim, ilgisi olmadığını belirtmek istedim sadece, yok.

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Gayet tabii, gayet tabii.

Sayın milletvekilleri, kolluk güçlerinden olan ve uzak yerleşim birimlerinde yaşayan vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini korumak için mücadele veren güvenlik korucularımızın talepleri ve sorunları hâlâ çözülebilmemiş değildir. Güvenlik korucularının yapmış oldukları görev bir kolluk görevidir, bu nedenle de diğer kolluk kuvvetleri gibi yasal haklara sahip olmaları gerekmektedir.

Terörle ve teröristle mücadelede bugüne kadar binlerce şehit ve gazi vermiş güvenlik korucularının maaşları hâlâ asgari ücret seviyesindedir. 50 bin güvenlik korucusu asgari ücret seviyesinde yani açlık sınırının altında yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Güvenlik korucuları terörle mücadelede güvenlik güçleriyle omuz omuza görev yapmakta ancak ekonomik olarak onlardan ve bekçilerden çok daha az gelir elde etmektedirler. Korucular, hâlâ en düşük ücret alan kamu görevlisi durumundadırlar; özlük haklarının düzeltilmesini bekliyorlar, mağduriyetlerinin giderilmesini bekliyorlar. Bu alanda Hükümeti görev yapmaya davet ediyoruz. Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan köylerin hukuki statüsü mahalleye dönüştüğü için buralarda görev yapan korucuların görev alanları hâlen mahalle olarak kabul edilmektedir. Bu ve benzeri birçok talep, çözüm bekliyor. Güvenlik korucularının hak ve talepleri karşılanıncaya kadar konunun takipçisi olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Medyadaki, sosyal medyadaki birtakım paylaşımlarda Türkmen yurdu olan Kerkük’e 25 Kasım 2021 tarihinde peşmergenin Irak Merkezî Hükümeti güçleriyle birlikte gireceği ve sonrasında asayişin peşmergeye devredileceği iddia edilmektedir. Bu vahim, olası tehlikenin gerçekleşmeden bertaraf edilmesi bir devlet politikası olarak görülmelidir. Bu konuda iktidara çağrıda bulunmaya çalışıyoruz. Dışişlerimizin derhâl harekete geçmesi ve gerekli girişimleri vakit kaybetmeksizin başlatması büyük önem arz etmektedir. Unutulmamalıdır ki Kerkük bir Türkmen şehridir, orada bir oldubitti milletimiz tarafından kabul edilmeyecektir; Kerkük Türk’tür ve Türk kalacaktır, bu iradeyi sergileyeceğimizin bilinmesini istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın milletvekilleri ve Başkanım, bir hususu dile getirmek istiyorum. Çoklu baro kanun teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme geldiğinde iktidarı uyardık ve dedik ki: Bu kanun teklifi yasalaşırsa barolar siyasallaşır ve her müstakil baro belirli bir siyasi kampa dâhil olur, adaleti sağlamakla yükümlü olan kurumlar adaletsizliğin nedeni hâline gelebilirler. Bu tehdide işaret etmiştik, maalesef dediğimiz gibi oldu. BOTAŞ Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan sözleşmeli avukatların bir kısmının iş akdi hiçbir gerekçe gösterilmeden üç hafta önce feshedildi. Sözleşmesi feshedilen avukatların tamamı ikinci baroya geçmekte direnen ve bunu hukuken yanlış bulan avukatlardır. Kendisini BOTAŞ’ın sahibi zanneden bazı hukuk müşavirleri, ikinci baroya geçmeyen avukatları defalarca arayarak baskı kurmuş, bu baskıya direnen avukatların tamamının tazminatsız ve ihbarsız olarak işten çıkarılması gerçekleşmiştir. Bu, en hafif tabiriyle zulümdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Zulümle abat olacağını zanneden iktidar sahipleri bilsinler ki rızkı veren yalnızca Allah’tır, kul hakkı yenmesinin ve vatandaşın ekmeğiyle oynanmasının önünü Allah rızası için kesin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay’da.

Buyurun Sayın Akçay.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, ABD’nin Batı Trakya’daki üs kurma ve askerî sevkiyat faaliyetlerine, 12 Kasım 2021’de Türkiye’nin ev sahipliğinde İstanbul’da gerçekleşecek olan Türk Konseyi Devlet Başkanları 8’inci Zirvesi’ne, Başak Cengiz’e yapılan menfur saldırıyı şiddetle kınadıklarına, Balıkesir’in Havran ilçesinde şehit olan Polis Memuru Abdulkadir Güngör’e Allah’tan rahmet dilediğine, 8 Kasım 2021’de Polonya-Belarus sınırında meydana gelen mülteci krizine ve Avrupa Birliği ülkelerininin 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve 1967 Protokolü’ne riayet etmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ABD’nin Batı Trakya’daki üs kurma ve askerî sevkiyat faaliyetleri artarak devam etmektedir. ABD, 18-20 Kasım tarihleri arasında Türkiye’ye 30 kilometre uzaklıkta bulunan Dedeagaç’a 120’den fazla helikopter, bin askerî aracı göndermeye hazırlanmaktadır. ABD, ilk sevkiyatında 145 helikopter, 1.800’ün üzerinde zırhlı araç ve 20 binden fazla askerî personeli Dedeagaç’a sevk etmişti. Yunanistan, 23 Temmuz 2020’de Dedeagaç’ta ABD’nin deniz ve hava üssü kurmasına izin vererek Lozan Antlaşması’na ek Trakya sınırına ilişkin sözleşmenin 1’inci ve 3’üncü maddelerini ihlal etmiştir. Dedeagaç, Lozan Antlaşması’na göre askerden ve silahtan arındırılmış bir bölgedir ve böyle kalmalıdır.

Lozan'ın ilgili maddesinde, Adalar Denizi'nden Karadeniz'e kadar Türkiye'yi Bulgaristan ve Yunanistan'dan ayıran sınırların her iki yanındaki topraklar yaklaşık olarak 30 kilometre genişliğinde olmak üzere askerden arındırılacaktır. Madde 3'e göre "Jandarma, polis, gümrük memurları, sınır bekçileri gibi iç düzeni sağlamak ve sınırları gözetiminde tutmak için gerekli özel unsurlar dışında silahlı hiçbir kuvvet ne konaklayabilecek ne de dolaşabilecektir. Ayrıca kara, deniz ve hava birliklerine ilişkin olarak saldırı ya da savunma amacına yönelmiş başka hiçbir tesis de kurulamayacaktır. Ancak Yunanistan, uluslararası hukuku ve ikili anlaşmaları yok sayan kararlarıyla ve eylemleriyle Türkiye'nin ve Batı Trakya Türklerinin haklarını ihlal etmektedir. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de ve Ege'deki, ABD'nin Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyindeki tutumu dikkate alındığında son gelişmelerin yakından takip edilmesi elzemdir. Ortak tatbikatlar ve ikili anlaşmalar bahane edilerek sınırlarımızın yanı başında Türkiye'yi çevrelemeye çalışan hiçbir eylem kabul edilemez.

Sayın Başkan, Türk Konseyi Devlet Başkanları 8'inci Zirvesi 12 Kasım 2021'de, Türkiye'nin ev sahipliğinde İstanbul'da düzenlenecektir. "Dijital çağda yeşil teknolojiler ve akıllı şehirler" temasıyla toplanacak olan zirvede, Türk Konseyinin geleceğini ilgilendiren birtakım kararlar alınması beklenmektedir. Zirvede "Türk Yatırım Fonu"nun kuruluşunun tamamlanması ve Konseyin orta ve uzun vadeli hedeflerini içeren Türk dünyası 2040 vizyonunun onaylanmasına ilişkin kararların da alınması beklenmektedir. 12 Kasım 2021'de düzenlenecek zirveye Türkmenistan'ın gözlemci statüsüyle katılma kararı önemli bir adımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Hâlihazırda gözlemci statüsünde bulunan Macaristan'ın, zirveye ilk defa gözlemci statüsüyle katılacak olan Türkmenistan'ın ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin en kısa zamanda Türk Konseyine üye olmaları önemli gelişmeler olacaktır. Türk Konseyi "dilde, fikirde, işte birlik" şiarıyla gelecek yıllarda bölgesel bir organizasyon olmaktan çıkıp küresel bir birlik hâline gelecektir.

Sayın Başkan, bugün, Ankara'dan İstanbul'a eğitim için gelen Başak Cengiz, İstanbul'un Ataşehir ilçesinde meydana gelen çok menfur bir saldırıda hayatını kaybetmiştir. Bu menfur saldırıyı şiddetle ve nefretle kınıyor, Başak Cengiz'e Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz.

Yine, dün, Balıkesir'in Havran ilçesinde görev yapan polis memuru Abdulkadir Güngör, uyuşturucu operasyonunda zanlıların açtığı ateş sonucunda şehit olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şehidimize Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, 8 Kasım 2021'de Polonya-Belarus sınırında meydana gelen mülteci krizi henüz çözülememiştir. Polonya üzerinden Avrupa Birliği ülkelerine geçmeye çalışan mülteciler üç gündür zor koşullar altında sınır hattında bekletilmektedir. Yunanistan'ın sınır kapılarında mültecilere yönelik sistematik saldırısına benzer insanlık dışı muamelelerin yaşanmaması büyük temennimizdir. Avrupa Birliği ülkeleri, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve ilgili diğer organlar, Avrupa'nın göbeğinde yaşanan bu insanlık dramlarına kayıtsız kalmamalıdır. Avrupa Komisyonu, 19 Ekim 2021 tarihli raporunda, komik bir şekilde Türkiye'nin göç ve sığınma politikalarını yetersiz bulmuş, Türkiye'nin sorumluluklarını yerine getirmediğini iddia edebilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Türkiye, mülteci meselesinde en fazla inisiyatif üstlenen ülkedir. Gelineen noktada Avrupa'nın kapsamlı ve gerçekçi bir mülteci politikasının olmadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Avrupa Birliği ülkeleri, mülteci haklarını belirleyen en temel hukuki belgeler olan 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve 1967 Protokolü'ne riayet etmeli, mülteci meselesini siyasi bir manivela olarak kullanmaktan vazgeçmelidir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş'ta.

Buyurun Sayın Beştaş.

24.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Varlık Vergisi Kanunu'nun 79'uncu yıl dönümüne, Türkiye'deki ilaç krizine, cezaevlerindeki işkenceye, hasta mahpusların yaşam hakkına, Siirt ve bölge illerindeki valilik yasaklarına ve tutuklu Rıdvan Güven'in ailesine uygulanan tehdit ve baskıya ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bugün Varlık Vergisi Kanunu'nun 79'ncü yıl dönümü. Müslüman yurttaşlarımızdan farklı olarak Hristiyan ve Yahudi yurttaşlardan farklı bir tarifeyle, fahiş servet vergisi alınmasını düzenleyen bir kanun. Bu konuda çokça yazıldı, çokça doküman var; filmler, sinemalar... Dünyanın her yerinde hâlâ tartışılmaya devam eden bir kanun; maalesef, o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinde 350 milletvekilinin oy birliğiyle yürürlüğe giren bir kanun olma özelliğini de taşıyor; ayrımcılığın yasallaştığı bir kanun tabii ki. O dönemde tabii ki çok büyük bir yıkım yaşandı; İkinci Dünya Savaşı'nın yokluk yıllarında, varlık vergisiyle birlikte Hristiyan ve Yahudi vatandaşlar büyük bir yıkım yaşadı. Ve yıkıcı vergiyi, bu vergiyi ödeyemeyenler Türkiye'yi terk etmek zorunda kaldılar. Vergiyi ödemek için mallarını mülklerini haraç mezat satanlar olduğunu biliyoruz, hayatlarını kaybedenler de oldu. Ve o dönemde azınlıkların mal varlığı bu Varlık Vergisi Kanunu'yla aslında eritilmedi. Geldiğimiz aşamada, çalışma kampına -Aşkale'de biliniyor- mahkûm edilenlere bir tazminat ödenmedi, onlardan özür dilenmedi. Sadece Demokrat Parti 1950 Seçimlerinde söz vermişti ama ne malları ne parayı geri verdi. Açıkçası, biz 79'uncu yıl dönümünde varlık vergisi meselesinin aslında kapanmadığını, o dönem Aşkale'de yaşamını yitirenleri saygıyla andığımızı ve bütün ayrımcılıkların sona ermesi için geçmişle yüzleşmenin olması gerektiğinin önemini bir kez daha ifade etmek istiyorum ve yaşamını yitirenleri saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, Türkiye'de ilaç krizi her dönem olduğu gibi bu yıl da baş gösterdi, bu ilk değil. Hem doların yani dövizin yükselmesi hem de ilaç firmaları ile Bakanlık arasında var olan görüşmelerde uzlaşma sağlanamaması eczanelerde bazı ilaçların bulunmaması sonucunu doğuruyor ve bu da vatandaşları doğrudan etkileyen bir konu. Bu yıl da aynı kriz patlak verdi. Mesela soğuk algınlığı, öksürük ve grip ilaçlarını bulmak neredeyse imkânsız. Eczacılar Birliği bu konuda bir çağrı yaptı bunun çözümüne dair ama hâlâ somut bir adım atılmış değil. Elimizdeki verilere göre eczanelerde hâlihazırda kanser, çocuklar için ağrı kesici, öksürük şurubuna kadar 645 kalem ilaç bulunamıyor ve en çok mağdur edilen kesim ise çocuklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz, Sağlık Bakanlığını, bu ilaç krizini çözmesi için gerekli adımları atmaya davet ediyoruz.

Sayın Başkan, cezaevlerindeki olaylar bitmiyor, biz de söylemeye devam edeceğiz. En son Elâzığ 2 No.lu T Tipi Cezaevinde yeni bir uygulama başladı; hasta mahpuslara cezaevlerine giderken, revire giderken bu sefer ağız içi araması dayatılıyor. Bu da yeni bir şey, onur kırıcı bir durum; vücut bütünlüğüne doğrudan bir saldırı, bu hem işkence hem de vücut bütünlüğüne bir saldırı niteliğinde. Biz hep diyoruz cezaevleri birer işkence merkezi olmamalı ama maalesef, kangren olmuş bir durumla karşı karşıyayız. Her gün farklı bir cezaevinde farklı bir ihlal ve işkence yöntemi devreye sokuluyor.

Bu vesileyle, ben sağ bacağı ve sol kolu olmayan Şaban Kaygusuz'un da çok ciddi bir şiddet yaşadığını, Kayseri Bünyan 1 No.lu T Tipi Cezaevine sevk edilirken çıplak arama ve işkenceye maruz kaldığını da ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bunların totalinde hasta mahpusları öldürmeyelim, öldürmeyin. Hasta mahpusların yaşam hakkı vardır, tedavi olma hakkı vardır, aileleriyle vedalaşma hakkı vardır. Şaban Kaygusuz sadece bir örnektir diye bitirmek istiyorum.

Sayın Başkan, benim vekili olduğum Siirt'te yıllardır Valiliğin yasak kararıyla karşılaşıyoruz. Son bir aydır bu artık bıçağın kemiğe dayandığı yer diyebilirim. Ben iki haftadır gidiyorum Siirt'e, Valiliğin şöyle bir kararı, bana tebliğ ediyor -Başkanlığınızda da sunacağım, belki görüşme yaparsınız- deniyor ki: “Şu, şu, şu maddeler gereğince gösteriler yapılamaz, yasaklanmıştır on beş gün.” On beş gün doluyor, o rutin tekrar devam ettiriliyor, on beş gün. Bu, aylardır, yıllardır, yaklaşık iki üç yıldır, kayyumdan beri devam ediyor ve bu, sadece bize uygulanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu yasak sadece bize uygulanıyor. Siirt sadece bir örnek; Van, Muş, Diyarbakır, Mardin, bölgedeki bütün illeri sayabilirim. En son, iki gün önce postaneden cezaevine kart attık ya, kart. 25 Kasım sebebiyle kadınlara -25 kadıncık toplama- kart attık postanede, çıkışta basın bekliyor. Ben de diyeceğim ki kadın hakları savunucularına kart attık. Hani, işte 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü sebebiyle açıklama yapacaktım. Etrafımda yüzlerce polis etten duvar ördü, Emniyet Müdüründen Güvenlik Şubeye. “Siz, yanınızdakilerle birlikte açıklama yapamazsınız.” Neden? “Çünkü Valiliğin kararı var, tek başınıza yapabilirsiniz.” dediler. Bütün iletişime, zorlamama, yasayı, Anayasa'yı hatırlatmama rağmen yanımdaki kadın arkadaşların durmasına izin vermediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Daniş, son kez, lütfen toparlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Adliye önünde de yine Cemil Taşkesen'in gözaltısı sırasında ve diğer gözaltılarda aynı uygulama var. Ben Siirt Valiliği şahsında bütün bu yasak kararlarını veren valiliklerle ilgili İçişleri Bakanlığına çağrı yapıyorum: Bu, anayasal hakkımızın gasbedilmesidir. Sadece HDP'ye yapılıyor; AKP istediği yerde, istediği açıklamayı, istediği etkinliği yapıyor ama muhalefet söz konusu olunca tamamen hukuk dışı, keyfi -siyasi olarak- bir kararla karşı karşıyayız. Bunu kabul etmeyeceğiz demek istiyorum.

Son olarak Sayın Başkan, bugün -cezaevlerine dair yine- içeridekilere eziyet, dışarıdaki ailelere de eziyete dönüştü. Bir mektup aldım, doğrusu çok etkilendim. Erzurum'da ikamet eden Rıdvan Güven 2016 yılında tutuklandığını söylüyor ve on sekiz yıl hüküm giymiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Rıdvan Güven’in ailesine, kendilerini polis olarak tanıtan kişiler tarafından bir süredir ciddi bir tehdit ve baskı uygulanıyor ve şöyle diyorlarmış... Range Rover marka ciple geliyorlarmış, sonra kaçırmışlar kardeşini, ıssız bir yere götürmüşler ve ajanlık yapması istenmiş. Yani böyle bir tarihsel dönemeçte yaşadığımız için hiç mutlu değiliz gerçekten. Türkiye toplumu çok ağır travmalar yaşıyor. İçeridekine ceza verdiniz yatırıyorsunuz, haklı ya da haksız, dışarıdakine neden bu muameleyi yapıyorsunuz? Hem içeriye hem dışarıya zulüm uygulayan, zulüm ihraç eden, hayatın her alanına, dokusuna nüfuz eden bir yaklaşımla karşı karşıyayız ama bunun karşısında çok güçlü bir direniş olduğunu unutmasınlar. Bu toplum, bu halk, biz HDP olarak asla bunlara boyun eğmeyeceğiz diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Son söz Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay’a ait.

Buyurun Sayın Altay.

25.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Başak Cengiz cinayetine, Meclisi kadın cinayetlerine karşı refleks vermeye ve İstanbul Sözleşmesi’ne sahip çıkmaya çağırıldığına, bakanların EYT konusunda yaptığı çelişkili açıklamaların milletin Hükûmete, devlete güvenini sarsacağına ve samimi öz eleştirilerde bulunan AK PARTİ’li yöneticilere teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

Sayın Başkan, dün akşam Türkiye bir büyük utancı yaşadı, dün akşamdan beri yaşıyoruz, çok üzgünüz. Toplumun geldiği bu noktanın gerçekten çok derinlemesine de incelenmesi, düşünülmesi, irdelenmesi lazım. Türkiye, böyle bir tabloyu, böyle bir manzarayı hak etmiyor. Ataşehir’de meydana gelen olayda hunharca, vahşice Başak Cengiz kardeşimize yapılan saldırı ve onun katledilmesi Türkiye’de hepimizin başımızı öne eğip düşünmemizi gerektiren bir hâldir.

Sayın Başkan, bu bir ayıptır, bu bir günah, bir vicdansızlık, bir yozlaşmadır, bir kişiliksizliktir, topluma yakışmayan bir tablo. Biz “Türkiye’de can güvenliği sorunu var artık.” deyince Hükümet hoplayıp zıplıyor. Bu canileri görmeyen zihniyet için bir kez daha, bu vesileyle İstanbul Sözleşmesi’ni de hatırlatmayı gerekli görüyorum. İçişleri Bakanını da muhalefete tehdit savurmak yerine işini yapmaya davet ediyorum.

Evet, herhâlde herkesin başına bir polis verilmez ama sokağın, caddenin, mahallenin güvenliğini sağlayamıyorsanız orada oturmayacaksınız. Sayın Başkan, bu kabul edilemez, bu geçiştirilemez.

Bugün, basın toplantısında söyledim, Türkiye birçok konuda dünyada süper ligde; enflasyonda, faizde, işsizlikle ama kadına şiddet ve kadın cinayetlerinde de Türkiye dünyada 1’inci sırada. Bu ayıptan herkesin, hepimizin ayrı ayrı ibret alması, utanması ve hemen bir araya gelip bütün partilerin bu konuda çaba göstermesi lazım, lafla olmaz, hamasetle olmaz. Yani, efendim “Başak Cengiz’e Allah’tan rahmet dileriz.” Elbette dileriz ama bu utançla yaşamak istemiyoruz, Türkiye’nin bunu hak ettiğini düşünmüyoruz Sayın Başkan. Yüce Meclisimizi bu konuda daha yüksek bir refleks vermeye, bu konuda daha duyarlı olmaya, onayladığı İstanbul Sözleşmesi’ne parti ayrımı yapmadan sahip çıkmaya çağırıyorum.

Sayın Başkan, insanların umutlarıyla, hayalleriyle, beklentileriyle siyaset kurumu oynayamaz, onları istismar edemez. Biz yıllardır 3600 diyoruz, EYT diyoruz, çiftçi borçlarının faizi diyoruz, düşük emekli maaşları diyoruz, asgari ücret diyoruz. Ben anlamıyorum. Neyi anlamıyorum?

(Mikrofon otomatik cihazla kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Bremen Mızıkacıları” masalı vardır, Hükûmet tam bir Bremen Mızıkacıları’na dönüşmüş vaziyette. Ya, dün ile bugün siyasetin, iktidarın renk farklılığını görüyoruz. Geçen ay ile dünün renk farklılığını görüyoruz. EYT’yi paşa paşa halledecek aslında Erdoğan, 3600’ü tıptış tıptış verecek aslında Erdoğan ama Erdoğan dedi ki EYT için: “Yok öyle çift dikiş.” “Sen bilirsin, biz gelince biz vereceğiz, halledeceğiz.” dedik. Evvelsi gün Çalışma Bakanımız şöyle dedi, hepimiz de sevindik, Allah var: “Çalışıyoruz EYT için, bu konuda bir komisyon kurduk.” Sevindik. Dün Fuat Oktay, Sayın Paylan’ın bir sorusuna verdiği cevapta da “Böyle bir çalışmamız yok.” diyor. Nasıl olacak?

(Mikrofon otomatik cihazla kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Nasıl olacak Sayın Başkan? Yani EYT kapsamında milyonlar var. Çıkar dersin ki: “Arkadaş kusura bakma, vermiyorum.” Ama bir Bakanımız “Çalışma yapıyoruz, komisyon kurduk.” bir Bakanınız “Yok öyle bir şey.” derse milletin bu Hükûmete, bu devlete güveni sarsılır. Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanından ivedi bir izahat, açıklama -adına ne derse desin- bekliyoruz. 5’li çeteyi zengin etmekten vazgeçsin, EYT’liye versin; üç, dört maaş alanların 2’nci, 3’üncü maaşlarını kessin, 3600’e versin kardeşim.

Bir şeyin hakkını veriyorum, şimdi AK PARTİ’ye iki teşekkürüm var yüksek müsaadenizle. AK PARTİ’nin en üst yöneticilerinden ikisine teşekkür edeceğim, şunun için edeceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben, o saygıdeğer ağabeylerimizin, yöneticilerin, arkadaşlarımızın söylediklerini söylesem -şimdi nöbetçi Sayın Akbaşıoğlu olduğu için söylüyorum- kıyameti koparırdı, Meclisi başımıza yıkardı, “Yalan söylüyorsun.” da derdi, her şeyi söylerdi.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisinin Saygıdeğer Genel Başkan Vekili Sayın Yıldırım şöyle bir söz söylemiş, altına imza atıyorum: “Fildişi kulelerden aşağı bakarak çözüm üretemeyiz.” demiş, helal olsun, tarihî bir öz eleştiridir. Bir diğer Sayın Genel Başkan Vekili Sayın Numan Kurtulmuş da şöyle demiş: “Enflasyon artıyor ve hayat pahalılığının vatandaşı rahatsız ettiğini biliyoruz.” helal olsun, bunlar samimi öz eleştirilerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Keşke saray da AK PARTİ’nin Genel Başkan Vekilleri, kimi yöneticileri ve saygıdeğer milletvekilleri gibi doğru değerlendirmeler yapabilse diye düşünüyorum.

Sayın Akbaşıoğlu’nun sisteme girdiğini görüyorum, burada bir sataşma yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yok, açıklama bakımından.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır yani ben de açıklama yaparım, her söylenene açıklama yapmak zorunda değilsiniz.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sadece bir açıklama noktasında, bu EYT’lilerle ilgili...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Açıklanacak bir şey yok ki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, bir şey söylediniz, çelişkili...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, EYT’li, tabii, bekliyoruz.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım: Yerinizden bir dakika 60’a göre söz vereceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii, yerimden, sataşma falan değil, açıklama bakımından.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, açıklama bekliyoruz zaten efendim, bekliyoruz.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, 3600 ek gösterge ve EYT konusunda yapılan çalışmalara ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu ifade edeyim: Ben de konuşmamda ifade ettim, Sayın Cumhurbaşkanımız da aylar öncesinden ifade etti. Mutlaka, uluslararası anlamda pandeminin sıkıntılarını bütün insanlık ve bütün dünya çekiyor. Hakikaten, bu konuda biz de bu sıkıntılar münasebetiyle bize yansıyan, ülkemize, vatandaşımıza yansıyan boyutuyla daha da iyileştirme önlemlerini alıyoruz; bunu Sayın Cumhurbaşkanımız da söyledi, biraz evvel ben de söyledim. Hakeza, EYT ile 3600 ek göstergenin sözünü veren biziz zaten. Nasıl “1 milyona yakın taşeronu kadroya geçireceğiz.” dedik, geçirdik, EYT’yle ilgili de Sayın Vedat Bilgin Bey’in Sosyal Politikalar Kurulunda üyeyken başlattığı çalışmalar var. Dolayısıyla bu çalışmaların neticesi ortaya çıktığında da tam manasıyla, bütün toplum kesimleriyle bu paylaşılacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum efendim, bitiriyorum.

BAŞKAN – Evet, bitirelim, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum. Yani sataşma bakımından değil, Sayın Grup Başkan Vekili ifade ettiği için söylüyorum.

Bu konuyla ilgili, Genel Başkan Vekillerimiz ifade ediyor. Biz fildişi kulelerde değiliz, vatandaşın içindeyiz, enflasyonun da farkındayız. O sebeple de zaten Sayın Cumhurbaşkanımızdan başlamak üzere, bütün ilgili, yetkili birimler, kurullar, Genel Merkez, parti politikaları, bakanlar kendileriyle ilgili, bu manada harıl harıl çalışıyorlar. Bunların yansımalarını toplumun tüm kesimlerine inşallah ileticeğiz diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Fuat Oktay daha dün bana yazılı verdiği cevapta “EYT’yle ilgili bir çalışmamız yok.” dedi. Ben daha geçen hafta, Plan ve Bütçe Komisyonunda kendisine sordum “Bununla ilgili bir çalışmamız yok.” dedi. Herhâlde birbirlerinden haberleri yok; Cumhurbaşkanlığı Yardımcısından bahsediyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şimdi, efendim, bu konuyla ilgili Bakanlıkta bir çalışma... Vedat Bilgin Bakanımızın açıkladığı, Çalışma Bakanlığında bir çalışmanın olduğu nettir; bu kadar yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Birbirlerinden haberleri yok o zaman.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok, alakası yok.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Akbaşoğlu...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı mı daha üstte, Bakan mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok.

BAŞKAN – Şimdi, ben sizi böyle karşılıklı konuşturamam tabii, doğal olarak; sizin söylediğinizi Engin Bey söyledi.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Beş sene sürecek çalışma, bekleyeceksiniz(!)

Kardeşim, beş sene bekleyesiniz, ne var yani (!)

BAŞKAN – Size nasıl cevap verdiğini söyledi. Sayın Akbaşıoğlu da 1'inci parti olarak nasıl çalışma yapıldığını ifade etti. Artık daha fazla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakanların birbirlerinden haberleri yok.

BAŞKAN – Sayın Paylan, Engin Bey'in söz talebi var.

Buyurun.

27.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Hükümetin 2 üyesinin çelişkili açıklamaları sebebiyle EYT konusunda bir kafa karışıklığı olduğundan bu konuda Meclis Başkanlığının devreye girebileceğine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım, sadece, zatalinize belki burada bir görev düşer diye söz aldım efendim. Hükümetin 2 sayın üyesinin birbirinden farklı, çelişkili ifadeleri sebebiyle, özellikle Sayın Fuat Oktay'ın dün söylediği çok netken Sayın Akbaşıoğlu'nun da Sayın Fuat Oktay'ı yalanlamış olması sebebiyle...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok, alakası yok. Siz kendi kendinizi yalanlıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – ...bir kafa karışıklığı olduğundan bu konuda belki Meclis Başkanlığı devreye girebilir diye düşünüyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Maalesef, gerçekten kendi kendinizi yalanlıyorsunuz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Pes, pes.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, Sayın Altay...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, ben anlamadım Parlamento üyesi olarak, hangisini esas alalım?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya Fuat Oktay mı üstte, Bakan mı üstte?

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, 3600 ek gösterge ve EYT'lilerle ilgili bir uzlaşma olduğunu gördüğüne, Grup Başkan Vekillerinin bir araya gelip bu yasayı hazırlamasını önerdiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Şöyle yapalım: 3600'de ve EYT'lilerde bir uzlaşma olduğunu görüyorum. O zaman Grup Başkan Vekilleri bir araya gelsin, Hükümete yani yürütmeye "Bu öneride bütün partiler mutabakat hâlinde." deyip bunun hızlandırılması konusunda... Veya artık bu sistemde iddia edildiği gibi Meclis hazırlıyorsa yasaları, oturalım hazırlayalım bu yasayı.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Derhâl Sayın Başkanım, önerinizi destekliyoruz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Açıklasınlar Başkanım, biz anlamadık. Ben anlamadım Başkanım.

BAŞKAN – Evet, madem bir mutabakat var, hep birlikte çıkartalım, bütün Türkiye bizi alkışlasın. (CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 3600 ek gösterge ve EYT konusunda yapılan çalışmaları Meclisin bilgisine sunacaklarına ve hep beraber müzakere edip yasalaştırmayı unduklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bakın, güzel başladık, hep beraber dedik.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Güzel gidiyoruz efendim.

BAŞKAN – Güzel gidiyoruz, güzel gidiyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dün, Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde, milletçe İstiklal Mücadelemizi verdik.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – EYT'lilere de verin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Bugün de Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde büyük ve güçlü Türkiye noktasında hep beraber kenetlenelim ve bu manada adil ve merhametli yeni bir dünya kuralım istiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – EYT, EYT...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – EYT, EYT...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – EYT'yle ilgili, 3600'le ilgili de zaten biz bunu kanuna dönüştüreceğiz, teklife dönüştüreceğiz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ben yine anlamadım Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Parlamentoda bunlarla ilgili bütün partilerle de görüşeceğiz ancak şunu söyleyeyim: 3600 ek gösterge zaten bizim vaadimizdir ve bu konuyla ilgili de çalışmalar yapılmaktadır. Yüce Meclisin bilgisine de bunları sunacağız, hep beraber bunları müzakere edip, burada beraber yasalaştıracamız inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Başkanım, bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yaptığı etki analizi çalışmalarının en kısa zamanda tamamlanmasını ümit ettiklerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu çalışmaları yakinen takip ediyoruz çünkü daha evvel de bu çalışmaları yapmıştık. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bu konuda çalışma yaptığını da yakinen biliyoruz. Fakat kanun teklifini de elbette Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekilleri verecek. Bakanlığın yaptığı çalışmalar bir düzenleyici etki analizi mahiyetinde yani ne kadar kişiyi, kaç kişiyi kapsayacağı vesaire, düzenleyici etki analizi çalışmaları olarak da ifade edebiliriz bunu. İnşallah bunu da en kısa zamanda tamamlanır ümidiyle bu Türkiye Büyük Millet Meclisinden hep birlikte çıkaracağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İnşallah.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Daha anlaşılır oldu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Biz hazırız Sayın Başkanım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Başkanım, daha anlaşılır oldu şimdi.

BAŞKAN – Peki.

Güzel gidiyoruz, inşallah bunu da kısa zamanda çıkarırız; umarım benim yönetimimde olur.

Sayın Beştaş...

30.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, EYT konusunda yapılacak düzenlemelerin bir seçim yatırımı değil bir hak olduğuna, 25 ve 26'ncı Dönem Milletvekili Behçet Yıldırım'ın tutuklanmasına, Başak Cengiz cinayetine ve İstanbul Sözleşmesi'nin imzalanması taleplerinden vazgeçmeyeceklerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben görüş söylememiştim, mademki bütün partiler aynı fikirde, milyonlarca emeklilikte yaşa takılan yurttaşlarımız var ve taleplerini her zaman ifade ettik; gelin uzlaşalım gerçekten, haklarını verelim. Bu bir seçim yatırımı değil, bir hak; bunun altını çiziyorum.

Diğeri, Sayın Başkan, şimdi, bir dakika önce, maalesef, dün burada ifade ettiğim, önceki Dönem -25 ve 26'ncı Dönem- milletvekilimiz Sayın Behçet Yıldırım tutuklandı. Tutuklanma gerekçesi olarak ise iddialar şu: “Taziyelere gittin, cenazelere gittin, düğünlere gittin, halkı ziyaret ettin.” Neymiş? Bir milletvekilinin bunu yapmasından daha doğal bir şey olabilir mi? Bu Parlamentosunda bulunan hangi milletvekili bu dediğim kalemler açısından çalışmıyor? Hangimiz taziyeye gitmiyoruz? Hangimiz düğüne gitmiyoruz? Hangimiz dolaşmıyoruz? Bu, açıkça, AKP iktidarının siyasi talimatlarıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, bir milletvekilinin tutuklanmasından söz ediyorum; hoşgörünüzü rica ediyorum, bitireceğim zaten.

BAŞKAN – Dün de konuşmuştuk, sadece sonucu söylüyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani, konuştu ama tutuklandı.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sekiz gün gözaltında tutuldu ve milletvekilliği faaliyetleri sebebiyle -şu anda doktorluk yapıyordu- tutuklandı. Bu tutuklamayı yargı vermemiştir; bu tutuklama AKP iktidarının talimatıyla yargıya verdirilmiştir. Behçet Yıldırım'dan boyun eğmesini ya da bunları inkâr etmesini bekliyorsanız yanılıyorsunuz. Bizler halkın yanında olmaya, halkın sorunlarını dinlemeye, onların çözümü için mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bir de Başak Cengiz'e ilişkin bir cümle. Sosyal medyada bir “hashtag” değil -demin Sayın Altay da söyledi, katılıyorum- istatistiklerde bir sayı da değil; o bir kadın, bir can. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilenler bu cinayetlerin müsebbibidir diyorum ve İstanbul Sözleşmesi tekrar onaylanıncaya kadar, imzalanıncaya kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir cümle.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İstanbul Sözleşmesi'nin imzalanması talebimizden vazgeçmeyeceğiz; bir kadının daha öldürülmesine tahammülümüz yok.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.29

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.41****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının son bir buçuk yılda yapılan döviz satış işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığı, satış işleminin hangi yöntem izlenilerek yapıldığı, kimlere ve ne şartlarla gerçekleştirildiği bilgisinin kamuoyuyla açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması ve mevzuata aykırı işlem yapılmış ise sorumluların tespit edilmesi, gerekli müeyyidelerin uygulanması ve dövizdeki kur artışlarının sebeplerinin araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/11/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/11/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ülkemizdeki döviz kuru her geçen gün yükselmekte ve buna bağlı olarak hayat pahalılığı artmakta, vatandaşlarımızın alım gücü düşmekte ve ülke ekonomimiz ciddi zarar görmektedir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) net rezervlerinin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilen tarihten itibaren 128 milyar Amerikan doları azaldığı, tarihte ilk defa TCMB net rezervlerinin eksi değere düştüğü görülmüştür. Bu durum, Merkez Bankasının döviz kuru üzerindeki müdahale kabiliyetini oldukça kısıtlamaktadır. Özellikle son bir buçuk yılda yapılan döviz satış işlemlerinin mevzuata uygun olup olmadığı, satış işleminin hangi yöntem izlenilerek yapıldığı, kimlere ve ne şartlarla gerçekleştirildiği bilgisinin kamuoyuyla açık ve şeffaf bir şekilde paylaşılması ve mevzuata aykırı işlem yapılmış ise sorumluların tespit edilmesi, gerekli müeyyidelerin uygulanması ve dövizdeki kur artışlarının sebeplerinin araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde İzmir Milletvekili Grup Başkan Vekili Dursun Müsavat Dervişoğlu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önerelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/11/2021 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurun Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; İYİ Parti olarak döviz kurlarının artması ve Merkez Bankası rezervlerinin eksi değere düşmesi hakkında vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, doğru zamanda, doğru şekilde uygulanmayan döviz politikaları yani yanlış teşhis ve buna bağlı yanlış tedavi nedeniyle 128 milyar doları çarçur ettiniz. 128 milyar dolar yetmedi, büyüklerimizin kefen parası olarak bir kenara koyduğu parayla eş anlamlı ihtiyat akçesini de har vurup harman savurdunuz. Peki, ne oldu? Dolar yerinde saydı mı? Hayır, dolar bugün 10 liraya dayandı. Keşke 128 milyar doları fütursuzca heba etmeseydiniz. Dövizin yükselişi karşısında en büyük silahınız olan 128 milyar doları boşuna havaya... Tabiri caizse, topuğunuza sıkmasaydınız. O silahınız bugün olmadığı için, dövizin yükselişi karşısında çaresiz ve biçare durumdasınız. 128 milyar dolarla birlikte milletimizin geleceğini, aşını, işini, alın terini, ümitlerini, hayallerini boşa harcadınız.

Ben Sayın Cumhurbaşkanının “Bu kardeşinize yetkiyi verin; ondan sonra bu faiz, şu bu nasıl düşecek, göreceksiniz.” polemiğine girmek istemiyorum ama dönemin Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ne demişti, bir hatırlayalım: “Dolarla mı maaş alıyorsunuz? Dolar borcunuz mu var? Dolarla bir işiniz mi var?” Evet, var Sayın eski Bakan; devletin borcu dolarla. Dolar 1 kuruş arttığında devletin günlük borcu TL bazında 4,3 milyar TL artıyor. Dolarla işimiz var sayın milletvekilleri; ihracat yapmak için dışarıdan aldığımız tüm ara mallar dolarla; elektrik, petrol dolarla; doğal gaz dolarla; yediğimiz gıdaların tohumları, aldığımız arpa, buğday, mercimek, aklınıza ne gelirse dolarla; gübre dolarla, bir gömlek Türkiye’de dikilse bile dışarıdan aldığımız pamuk dolarla, dokuma makinası dolarla, elektronik aletlerin çoğu dolarla, çocuk kıyafetlerinin büyük bir kısmı dolarla, telefon dolarla, Türkiye’de üretilmiş olsa bile televizyon ünitelerindeki LCD ekran dolarla, bilgisayar dolarla, kimyevi maddelerin bir kısmı dolarla, kâğıdın ham maddesi bile dolarla; sağlık ekipmanları, ilaçlar, motorlar dolarla; Türkiye’nin uydusunu fırlatması bile -yerli ve milliyetçi ya- maalesef dolarla; aşı dolarla; geçemediğimiz köprülerin, yerini bilmediğimiz otoyolların, uçmadığımız havaalanlarının, hiç gitmediğimiz hasta garantili hastanelerin müteahhitlerine ödenen para da dolarla. Yeter mi, devam edeyim mi? Evet, elbette biz de istemezdik ama tepeden tırnağa her şey dolarla, o yüzden dolarla işimiz var. “İşimiz var mı?” gibi bir soru sormak yerine, dolara yapısal bağımlılığı koparmak lazım. Dolarla bağlantısı olmayan, işçinin, esnafın, çiftçinin alın teri, memurun, emeklinin, dul ve yetimin aylıkları. Ha, şunu düşünüyorsanız, dolar artar, ihracat artar, ithalat düşer, talep azalır, enflasyon düşer diye bir beklenti içindeyseniz ben de size diyorum ki: “Göle su gelinceye kadar kurbağanın canı çıkar.” (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bakın, AK PARTİ’li kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ’nin kadroları; bu ülke hepimizin, bizler de bu yüce Türk milletinin bir ferdiyiz, aynı topraklarda yaşıyoruz; aynı sancıları, aynı acıları hissediyoruz; aynı sevinçleri, aynı mutlulukları yaşıyoruz. Biz, devlet güçlü, millet tok ve mutlu olsun istiyoruz; çocuklar yatağa aç girmesin istiyoruz; eşinin, çocuklarının karşısında yoksulluğun verdiği mahcubiyetle babaların başının öne eğilmesini istemiyoruz. Belli ki son yıllardaki kadrolarımız bu sorunların üstesinden gelecek bilgi, birikim ve liyakatten yoksunlar. Keşke Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener teklif ettiği zaman “memleket masası” etrafında toplanabilseydiniz, gelmekte olan bu krizin çarelerini hep birlikte ortaya koysaydınız. Anlaşıldı, sizin kadrolarınız bu işi beceremeyecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AYHAN EREL (Devamla) – Gelin, bu devlet için, millet için, geleceğimiz için, gurur ve kibir meselesi yapmadan, İYİ Partinin tecrübesinden, becerisinden, üst düzeyde liyakatli ekonomi kadrolarının ortaya koyduğu çözüm yollarından faydalanın; gerekirse diğer siyasi partilerdeki değerli kadrolarla bir araya gelin, bu sorunu çözün. Vatandaşımızın artık kemerinde sıkacak delik, elinde avucunda satacak bir şey kalmadı. Yoksa, AK PARTİ’yle gönül bağımlı çözen Türk milleti, bu bağı, yapılacak ilk seçimde kökünden, bir daha bağlamamak kaydıyla koparacaktır diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, dolar bugün 10 lira oldu; 10 lira, dolar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yaparsa AKP yapar(!)

GARO PAYLAN (Devamla) - Bundan tam üç yıl önce Erdoğan “Bana yetkiyi verin, Türkiye’yi uçuracağım.” dediğinde dolar 4,5 liraydı. Vallahi, Erdoğan Türkiye’yi uçuramadı ama doları uçurmayı başardı.

Şimdi, ortada olmayan damat bey tekrar çıkıp “Ya, dolarla işiniz mi var arkadaş?” diyebilir, tüm yurttaşlarımız belki maaşını dolarla almıyor arkadaşlar ama dolara bağlı olan bütün ithal ürünler yüzünden derin bir yoksulluk yaşıyor yurttaşlarımız. Geçen yıl 40 lira olan 5 litre ayçiçeği yağı bugün 100 lira olmuş arkadaşlar. Şimdi diyeceksiniz ki: “Arkadaş, bu, dolarla mı?” Evet, dolarla arkadaşlar; ayçiçeği yağı uluslararası piyasada dolarla belirleniyor ve 4,5 lira yerine 10 lirayla çarptığımızda da 5 litre ayçiçeği yağı 100 lira oluyor.

Ya, yıl başında, asgari ücretin artışında, 2.825 lira tam 385 dolar yapıyordu arkadaşlar; bugün 280 dolara düşmüş durumda ve asgari ücretlinin alım gücü her gün güneş görmüş kar gibi eriyor maalesef değerli arkadaşlar.

Bakın, Sayın Erdoğan hâlâ “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” diyerek bu ülkeyi yoksulluğa mahkûm ediyor değerli arkadaşlar. Sayın Cumhurbaşkanı gidip “Ya, arkadaş, sen ‘Faiz sebep, enflasyon sonuç.’ diyorsun. Bak, damadın da üç yıl önce faizleri suni olarak baskıladı, bunun sonucunda dolar fırladı. Sen yeniden aynı politikaları uyguluyorsun ve dolar 10 lira oldu.” diyebilecek içinizde bir kişi yok mu iktisat bilen ya, tek bir kişi yok mu? İçinizde iktisat bilenler var, iktisat okumuş olanlar var. “Bu politika Türkiye’yi yoksullaştırıyor.” diyecek tek bir kişi yok mu değerli arkadaşlar?

Bakın, Erdoğan talimatla Merkez Bankası Başkanına “Doları düşür.” dediğinde dolar 8 lira 30 kuruştı, bugün 10 lira. Yalnızca bu yüzden -Türkiye’nin 450 milyar dolar borcu var- Türkiye’nin borcu 700 milyar TL yükselmiştir arkadaşlar. Ya, 700 milyar TL’yle neler yapılır, biliyor musunuz? Bu 700 milyar TL’nin 50 milyar TL’siyle tüm emeklilikte yaşa takılanları emekli edebiliriz, 40 milyar TL’siyle 200 bin öğretmen atayabiliriz, 30 milyar TL’siyle tüm yurt sorununu çözebiliriz, 150 milyar TL’siyle en düşük emekli maaşını 4 bin lira yapabiliriz, 50 milyar TL’siyle asgari ücreti 5 bin lira ve vergiden muaf yapabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakan, hâlâ param bitmedi ya. Bu ülkenin borcunu 700 milyar TL yükselttiniz bu politikalar yüzünden. Hâlâ o iş bilmez Merkez Bankası Başkanı ne diyor? “Ya, dolar yükselince ihracatımız artacak da, efendim, enflasyon düşecek de...” Bu zırcahal Merkez Bankası Başkanı bunları dediği sürece bu enflasyon düşer mi? Bak, her gün dolar yükseliyor, yurtaşlarımızın alım gücü bitiyor. Ve sizi uyarıyorum: Bakın, kasamız boş, Merkez Bankası rezervi eksiye. Bunlar bol günler, doların bol olduğu günlerde biz doları 10 lirada görüyoruz. Yarın, Amerika faiz yükseltecek; bakın, Amerikan doları geri Amerika’ya dönecek; o zaman doları 20 lirada, 30 lirada tutamazsınız arkadaşlar. 90’lı yıllara geri dönme riskiyle karşı karşıyayız, bir stagflasyon riskiyle karşı karşıyayız yani durgunluk içinde bir enflasyon sarmalı riskiyle karşı karşıyayız; buna karşı Meclisimiz mutlaka sorumluluk almalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Devamla) – Bu iş bilmez, ekonomi bilmez Cumhurbaşkanına ve Merkez Bankası Başkanına karşı mutlaka Meclisimiz sorumluluk almalıdır ve ekonomideki gidişata “Dur!” demelidir diyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Trabzon Milletvekili Sayın Ahmet Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dün 10 Kasımdı, bu toprakları bize vatan yapan Büyük Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün 83’üncü ölüm yıl dönümüydü; onu rahmetle, minnetle ve özlemle anıyorum. Bizlere cennet gibi bir ülke, cennet gibi bir vatan bıraktı fakat sonrasında bu vatani yönetenler, bu ülkede iktidar olanlar maalesef onun emanetinin kıymetini bilmedi; bilmediği için de bugün, bizim, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 10 lirası 1 Amerikan dolarına eşit hâle geldi. Eğer bu ülke, Büyük Atatürk’ün söylediği “Benim manevi mirasım akıl ve bilimdir.” sözünden biraz ders alsaydı, yönetenler bu sözü anlayabilmiş olsaydı, bugün bu tabloyu yaşamıyor olacaktık. Üzülerek ifade ediyorum arkadaşlar, maalesef, ülkeyi yönetenler ne Atatürk’ü ne onun sözlerini ne de söylediklerini anlamamışlar.

Değerli arkadaşlar, AKP Genel Başkanı ve Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 24 Haziran seçimlerinden -yanılmıyorsam- yaklaşık beş gün önceydi, çıkmıştı ekranlara -iyi hatırlayacaksınız- demişti ki: “Bu kardeşinize yetkiyi verin; dolarla, kurla, enflasyonla nasıl mücadele edilir, bunu sizlere göstereyim.” Öyle demişti, iyi hatırlıyorsunuz ve bir başka konuşmasında “1 dolar 1 TL olacak.” demişti. Hatırlıyoruz bunları, hepimiz hatırlıyoruz, bunları yaşadık. İşte, az önce de gösterdiğim gibi, maalesef, 1 dolar 10 TL hâline geldi. Bu, iş bilmezliğin sonucudur. Atatürk’ün bize bıraktığı o cennet gibi ülke ne hâle geldi arkadaşlar! Fabrikalarımız satıldı, üretim araçlarımız satıldı, limanlarımız satıldı “özelleştirme” adı altında yandaşlara peşkeş çekildi. Yaratılan güvensizlik ortamı nedeniyle paramız gün geçtikçe değerini kaybetti.

Yine, Sayın Erdoğan’ın parayla ilgili bir sözü var, bunu da hatırlatmam lazım burada: “Para tıpkı bayrak gibi, tıpkı millî marş gibi, bir ülkenin gücünü, itibarını, bağımsızlığını simgeler.” demişti Sayın Erdoğan ve “Paranın itibarı, milletin itibarı.” demişti, böyle bir “tweet”i var Sayın Erdoğan’ın yine. Arkadaşlar, şimdi, bu sözü nereye koyacağız? Yani Amerika’nın 1 doları bizim 10 liramız hâline gelmişse, 1 Amerikan doları 10 TL hâline gelmişse bu sözü nereye koyacağız? İktidar yetkililerine söylüyorum: Çıkıp bunu bize izah edin arkadaşlar.

Arkadaşlarımızın verdiği önerge... 128 milyar dolarımız vardı hazinemizde, bu para ne oldu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET KAYA (Devamla) – İktidar yetkililerine bunu sorduk, Sayın Genel Başkanımız sordu, milletvekili arkadaşlarımız sordu; iktidar kanadından, her kafadan bir ses çıktı âdeta, kimin ne dediği anlaşılmadı. Bu paranın akıbeti konusunda henüz hiç kimse net bir bilgiye sahip değil ama şu biliniyor: Ülke iyi yönetilmediği için bu para orada bir anlamda çarçur edilmiş oldu.

Değerli arkadaşlar, ülkede bugün güven yok; güven olmadığı için, ülke kötü yönetildiği için sürekli zamlar, sürekli enflasyon, insanların sürekli açlıkla, yoksullukla sınanmasıyla günlerimiz geçiyor. Umut ediyorum ki bu kötü günler kısa süre sonra bitecek ve “Geliyor gelmekte olan.” dediğimiz gibi, en kısa sürede “Geliyor gelmekte olan.” diyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Tamer Dağlı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Dağlı.

AK PARTİ GRUBU ADINA TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Vefatının 83’üncü yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü saygı, rahmet ve minnetle anıyorum.

Öncelikle, Ahmet ağabeye şunu söyleyeyim...

AHMET KAYA (Trabzon) – Söyle.

TAMER DAĞLI (Devamla) – Türkiye’nin ve Türk parasının itibarı daima zirvededir, buna da tüm dünya şahittir. Sayın Cumhurbaşkanımız her platformda da bunu belgelemiştir.

Ayrıca, 128 milyar dolar konusuna gelince de bunu zaten İlhan Bey izah etti ama siz niye anlamak istemiyorsunuz, onu da bilemiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – O zaman İlhan Bey konuşsun.

TAMER DAĞLI (Devamla) – Çünkü Merkez Bankasında -kendi şirketiniz gibi düşünün aktifyle, pasifyle- bir yerde bir çıkış varsa öbür tarafta da karşılığı mutlaka vardır. Bunun teknik detayını zaten İlhan Bey anlattı; kaybolan bir şey yoktur, Merkez Bankası kayıtlarında hepsi net bir şekilde ortadadır. Siz kendi kendinize anlamak istemiyorsunuz, İlhan Bey’e giderseniz o da detayını anlatır diyorum. Bunu da özellikle söylüyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Anlattı, anlattı, siz anlamamışsınız.

TAMER DAĞLI (Devamla) – Covid-19 salgını tüm ülkeleri olağan dışı tedbirler almak mecburiyetinde bırakmıştır. Diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de bu dönemde artan sermaye çıkışları, azalan doğrudan yatırımlar, turizm ve ihracatta yaşanan hızlı daralma nedeniyle ekonomide yüksek tutarda döviz talep fazlası ortaya çıkmıştır. Ek olarak, mevcut jeopolitik konjonktürün de yarattığı baskılar, makro finansal istikrarı sağlamak üzere ekonomide döviz likidite ihtiyacının karşılanması gerekliliğini doğurmuştur. Bu nedenlerle, finansal istikrarın korunması, ödemeler dengesi finansmanı ve döviz arz talep dinamikleri kapsamında işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu sayede, ülkemiz ekonomisinin üretim, istihdam ve ihracat kapasitesi korunmuş; reel sektörün, finansal kesimin ve kamu kurumlarının döviz likiditesine erişimi ve dış ödemeler noktasında herhangi bir sorunla karşılaşmaması için gerekli tedbirler alınmıştır. 21 Şubat 2017’de Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında uygulanmakta olan para ve kur politikasının etkinliğini artırmak ve finansal istikrara katkı sağlamak amaçlarıyla bir protokol tesis edilmiştir. Söz konusu protokol kapsamında, 2017 yılından itibaren, ihtiyaç görülen durumlarda kamu bankaları aracılığıyla döviz işlemleri yapılmaya başlanmıştır. Bu sayede, sistemde sağlıksız fiyat oluşumlarının engellenmesi ile

döviz piyasalarındaki arz talep dengesinin ve likiditenin tesis edilmesine katkıda bulunulmuştur. Söz konusu işlemler, işlem platformları üzerinden o günkü piyasa koşulları ve piyasa fiyatları çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Alıcı ve satıcı tarafın işlem gerçekleşene kadar bilinemediği otomatik işlem platformlarında yurt içi ve yurt dışı piyasa yapıcı bankalarla mevcut piyasa kotasyonları üzerinden işlemler yapılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TAMER DAĞLI (Devamla) – Merkez bankaları, döviz ihale ve müdahale verileri incelendiğinde, genel uygulamanın karşı taraf bilgisi paylaşılmaması yönünde olduğu görülmektedir. Bu nedenle, karşı taraf bilgisi paylaşılmaması Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına özgü bir uygulama değildir.

Salgınla mücadele sürecinde ülke ekonomisinin korunması öncelikli tercihimiz olmuştur. Alınan tedbirlerle birlikte hem para politikası hem de mali politika tarafında atılan adımlar sayesinde, Türkiye, pandeminin tüm olumsuz etkilerine rağmen G20 ülkeleri içinde 2020 yılını pozitif büyümeyle tamamlayan 2 ülkeden 1'i olmuştur. Reel sektörün likidite döngüsü sekteye uğramamış, bankacılık sisteminin güçlü bilanço yapısı korunmuş ve bu sayede makrofinansal istikrar desteklenmiştir diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobani protestolarında yaşanan hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

11/11/2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/11/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

11 Kasım 2021 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobani protestolarında yaşanan hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan 15248 grup numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/11/2021 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm.

Buyurun Sayın Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Talimatlı yargının talimatlı davalarından birinden, Kobani kumpas davasından bahsetmek istiyorum.

Kobani kumpas davasında bir kısmı siyasi tutsak olmak üzere demokratik siyaset yapan arkadaşlarımız hakkında göstermelik bir yargı yapılıyor. Göstermelik bir yargı; zira, karar zaten cepte bekliyor, sadece çıkarılması için uygun zamanı kolluyorlar.

Şimdi, Kobani davasının kumpas bir dava olduğunu bizim söylememize gerek yok, dosyaya, soruşturma aşamasına bakınca zaten gerçekler açığa çıkıyor. Şimdi, bu soruşturma 2014'te açıldı; bu soruşturma hukuki delillerden o kadar yoksundu ki savcı bizzat ifade alma gereği bile duymadı ve dosya bir kenarda bekletiliyordu. Ne oldu? İktidar, 2015'te seçimleri kaybetmesinin arkasından partimizi hedef hâline getirmeye başladı. Arkasından, 6-8 Ekim olaylarını bir seçim kampanyasına dönüştürdü, yine partimizi kriminalize etmenin aracı hâline getirdi.

Bu arada, Sayın Selahattin Demirtaş'ın başvurusu üzerine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu davanın da gerekçesi yapılan konulara ve dokunulmazlıklara ilişkin ihlal kararı verdi 18'inci madde üzerinden ve tabii ki iktidarın talimatı gecikmedi, anında "AİHM kararı bizi bağlamaz, karşı hamlemizi yaparız." sözleri geldi. Bunun üzerine karşı hamle süreci de başladı; 2018 yılında bu dosya için özel bir savcı atandı, hukuka uygun maddi delil bulamayan savcı iddialarına delil yudurmak için açık, gizli tanık arayışına girdi. Hatta o kadar arayışa girdi ki artık neredeyse gazetelere ilan verip tanık aramaya başlayacaktı. Dört yıl boyunca hiçbir kısıtlama, gizlilik kararı verilmeyen bu dosyaya özel savcının atanmasıyla gizlilik kararı alındı, dosya avukatlara açılmadı, kaçak göçek yürütüldü çünkü usulsüz işlemler yapılmak isteniyordu; o nedenle dosyaya gizlilik kararı alınma ihtiyacı hissedildi.

Bu süreç bizzat HDP'yi kapatmanın da bir süreci olarak yürütüldü. Nereden anlıyoruz? HDP'yi kapatma davası açan Yargıtay Başsavcısıyla birlikte yürütülmüş soruşturma süreci; oturmuşlar, birlikte karar vermişler "Biz bu davayı nasıl yürütürsek hem buradan ceza yağdırırız hem de HDP'yi kapatırız?" diye planlar yapmışlar. Ama yalnız, bazı planları yaparken bazı hatalara da düşmüşler; Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün gönderdiği bilgi notunu içeride unutmuşsunuz. Ya, onu da alsaydınız bari, açık etmeseydiniz. Bilgi notu ne diyor? Diyor ki: "Bu soruşturmalarla ilgili, yeni sorumlulukları yüklenen şekilde bir genişletilme yapılmadı; bu, dikkatinizden kaçmış, bunu da yapmak lazım." Hatta arkasından "Bu iddianameye dayanarak partiyi yönelik kapatma davası da açılabilir." diyor. Bakın, bir terörle mücadele şube müdürlüğü'nün açık açık gelecekte aslında ne olacağını talimatını verebileceği kadar bu ülkede hukukun ortadan kaldırıldığı bir süreçten geçiyoruz. Önce tutuklamalar yapılıyor -dosyada- arkasından deliller oluşturuluyor. Adları geçen tüm gizli ve açık tanıkların dosyaya nasıl sokulduğu belli değil. İfade öyle bir alınmış ki avukat yok, on iki gün gözaltında tutularak yani baskı uygulanarak Emniyette ifadeleri alınıyor. Bire bir, aynı ifadeleri veriyorlar; kelime kelime aynı ifadeleri veriyor 3 tanık da ve ne hikmetse altı yıl önce Sayın Selahattin Demirtaş'ın yaptığı bir konuşmayı cümlesi cümlesine, kelimesi kelimesine hatırlıyorlar. Acaba hanginiz altı yıl önceki bir konuşmayı bu kadar net bir şekilde hatırlıyorsunuz? Elbette ki uyduruk deliller oluşturulmaya çalışılınca bazı şeyleri gözden kaçırmışsınız, onları düzeltmeyi düşünmüşsünüz.

Şimdi ne oluyor? 3.530 sayfadan oluşan iddianamesi, 324 klasör eki olan bir davada "Biz yargılamayı hızlandıracağız, sanıklar hızla savunma yapsın. Zaten savunma falan yapmanıza da gerek yok, aslında biz kararımızı verdik." diyorsunuz, sadece göstermelik bir savunma yapmalarına izin veriyorsunuz. Buradan da kapatma davasına, buradan da seçimlere yürümek istiyorsunuz. Avukatların usulî işlemlere ilişkin taleplerinin dahi kabul edilmediği, yargılanan arkadaşlarımıza yönelik işkence ve kötü muamelenin uygulandığı "iki hafta duruşma, bir hafta ara" biçiminde dosyayı incelemeye dahi fırsat verilmediği, gelen evrakların dahi incelenmediği, SEGBİS dökümünün dahi yapılmadığı bir duruşma serisiyle siz aslında yargılamayı göstermelik olarak yapmak, kumpasınıza devam etmek istiyorsunuz.

Aleni bir duruşma yok; duruşma salonları jandarma ve polislerle doldurulurken duruşmayı izlemeye gelenlere baskı oluşturuyorsunuz. Öte yandan provokatif gruplara ise her türlü imkânı sağlıyorsunuz. Binlerce sayfadan oluşan iddianame ve eklerini ne avukatların ne de yargılanan arkadaşlarımızın incelemesine fırsat tanımaksızın davayı karara çıkarmak istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bütün bunlar yetmiyor, talimatlarınızı yetmiyor -ha, bu arada mahkeme başkanının davayı yürütüm sürecini beğenmediğiniz için hemen bir talimatla onu da görevden alıyorsunuz, yeni bir başkan atıyorsunuz- herhâlde ki bu sefer bizzat AKP’li vekiller gelerek duruşmada hazır bulunuyorlar. Herhâlde yeterli talimat veremediklerini düşünüyorlar ki duruşmada bizzat baskı oluşturmak için o duruşmalara geliyorlar.

Şimdi size buradan söyleyelim: İstedığınızı yapın, yargının talimatlı olduğunu, kararlarının da talimatla alınacağını çok iyi biliyoruz. Ve yargılanan arkadaşlarımız “Biz bu oyunun, biz bu göstermelik yargılamanın parçası olmayı kabul etmiyoruz.” diyorlar; aynı sözü avukatlar da söylüyor. Hazır kararınızı açıklamak için göstermelik yargı sürecine ihtiyaç yok; biz böyle bir yargılamada taraf olmayı kabul etmiyoruz, kararınızı açıklayın, göstermelik yargılamadan vazgeçin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Aydın Milletvekili Sayın Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de yargının içine düştüğü durumda, mahkemelerin talimatla karar vermek, yargılama yapmak, göstermelik yargılama yapmak ya da kendi pozisyonlarını riske ederek hukuku savunmak gibi iki kıskaç arasında sıkıştığı günlerin içerisinde geçiyoruz. Ne yazık ki yargıda bu tip kötü örnekler artık sıradanlaşmaya ve vakayıadiyeden olmaya başladı ve ne yazık ki buna karşı sesini yükseltmesi gereken organlar, kurumlar -başta Parlamento olmak üzere- derin bir suskunluk ve derin bir sessizliğin onayıyla süreci neredeyse teşvik eder hâle gelmiş.

Bakın, bugün gördüğümde konuda, kamuoyunun “Kobani davası yargılamaları” diye bildiği yargılamalarda, aslında bakarsanız, FETÖ taktiklerinden bu yana gelen uygulamaların aynı şekilde mahkemelerde devam ettiğini görüyoruz, ibretle izliyoruz. Savunma hakkını ortadan kaldıran uygulamalar, avukatlara salonda yer vermeyecek kadar ya da savunma yapmasına imkân tanımayacak yargılama usulleri; biz bunları Silivri’de gördük, biz bunları Silivri’de takip ettik. Dün bunları Parlamentoda, burada ifade ederken “Bırak, yargı işini yapsın.” diye bize bu sıralardan itiraz ettiğiniz zaman bugün çıkıp o mahkeme heyetleri hakkında “Bunlar FETÖ’cüydü.” diyebiliyorsunuz. Peki, onlar FETÖ’cüydü de o taktikler neyin taktiği idi? Biz bunları hep “FETÖ taktikleri.” diye ifade ediyorduk ama görüyoruz ki bunlar sadece FETÖ taktiği değil, FETÖ-AK PARTİ siyaseti ve iktidarı koalisyonunun taktikleri; hâlâ devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, düşünebiliyor musunuz, mahkeme başkanları değişiyor, arzu ettiğin kararı alamadığın zaman heyetler değişiyor. Bunu Kobani davasında şimdi konuşuyoruz, daha önce de bunları yaşadık. Milletvekili arkadaşımız Enis Berberoğlu’nun dosyasında mahkeme başkanı değişti, Recep Tayyip Erdoğan’ın müdahillik talebini kabul etmedi, şerh koydu diye mahkeme üyesi değişti, bölge adliye mahkemesi başkanı değişti. Toplam 6 hâkimin yargılama yapması gereken süreçte, arzu edilen kararı alabilmek için, istediğiniz kararı alabilmek için -iktidar- 19 hâkim görev yaptı, 19 hâkim; Enis Berberoğlu dosyasında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Ergenekon mahkemesinde tahliye kararına şerh koydu diye Köksal Şengün'ü görevden aldılar -FETÖ taktikleriydi- onun yerine başkalarını getirdiler; Balyoz davasında aynı şekilde ve yine dönüp baktığımızda, arzu ettiğiniz kararı alabilmek için, dün “FETÖ zanlısı” diye sınırdan Yunanistan'a kaçarken yakalanan Hâkim Ülkü Ergin'i Genel Başkan Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun Man Adası davasına hâkim yaptınız ve rehin alınmış hâkimlerle Kılıçdaroğlu aleyhine karar ihdas ettiniz; yaşadıklarımız bu. Böyle bir yargı tablosu, böyle bir Türkiye'yle karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Son cümle, selamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını tanımadan Selahattin Demirtaş'ı hâlâ hapiste tutarak, Türkiye'de yargıyı yok ederek o sözünü ettiğiniz geleceği kurma şansı ne yazık ki yoktur.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Abdullah Güler.

Buyurun Sayın Güler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Milletimizin kürsüsünden aziz milletimizi ve yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, 10 Kasım 2016 tarihinde yani bundan beş yıl önce, özel isteğiyle Mardin Derik Kaymakamı olarak görev yaparken alçak terör örgütü PKK tarafından kallesçe görevi başında şehit edilen kahraman vatan evladımız Muhammed Fatih Safitürk'ü rahmetle ve minnetle yâd ediyorum. Kendisini hiçbir zaman unutmayacağımızı ve unutturmayacağımızı da ifade etmek istiyorum. Yine, cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü de ölümünün 83'üncü yıl dönümünde rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

Tabii, ünlü bir düşünürümüz “Siz, birisini cevizin faydasından faydalandırmak istemiyorsanız, onu bir kabuk olarak sunarsınız.” der biraz önce değerli hatiplerimizin yaptığı gibi. Biz cevizin içinden faydalanmak istiyoruz. Nedir o? Kobani iddianamesi. Neydi Kobani iddianamesi? İddianamede aynen yer aldığı üzere -gerçekten, değerli hatipler biraz önce bunları dile getirerek itiraz etselerdi- ülke genelinde olayların tek tek anlatıldığı iddianamede, aralarında İstanbul, Ankara, Bursa ve Diyarbakır'ın da olduğu 35 il, 96 ilçede yasa dışı gösterilerin başlatıldığı, terör örgütü PKK'nın gençlik yapılanmasının, kolluk güçlerinin yanı sıra sivilleri de hedef aldığı hatırlatıldı. Ayrıca, olaylarda 37 kişinin hayatını kaybettiği, 761 kişinin yaralandığı, 197 okulun yakıldığı, 269 kamu binasının tahrip edildiği, 1.731 ev ve iş yerinin yağmalandığı, 1.230 aracın kullanılmaz hâle getirildiği kaydedildi. Peki, kim yaptı bunları? Sanıkların çağrılarının örgütle bağlantılı yayın organlarında duyurulduğu anlatıldı. Bunun üzerine “Başta örgütün sözde üst düzey yöneticisi -Bese Hozat denen katilin, eli kanlı katilin- Hülya Oran olmak üzere PKK, KCK silahlı terör örgütünün sözde yöneticilerinin çağrılarında HDP Eş Başkanları ve MYK üyeleri, Demokratik Bölgeler Partisi, Demokratik Toplum Kongresi, Halkların Demokratik Kongresi ve bazı siyasiler destek verdi.” diye kaydedildi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne bağırıyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Peki, bunu nereden anlıyorsunuz? Yine eli kanlı, uyuşturucu kaçakçısı, kadın tecavüzcüsü “Duran Kalkan” denen eli kanlı PKK yöneticisi haftalar önce ne diyor biliyor musunuz?

HABİP EKSİK (İğdır) – Bağırarak, parmak kaldırarak...

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Avrupa bize ‘Ateşkes ilan etmeyeceksiniz, savaşı sürdüreceksiniz.’ diyor. Bize defalarca dayatmalarda bulundular. Bu dayatma açık oldu, gizli oldu, sözle oldu, fiiliyatla oldu ama bize dayatılan, sürekli çatışma ortamının sürdürülmesiydi.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Altı yıl boyunca aklınız neredeydi?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – “Biz ‘çözüm desteği’ dedikçe çözüm programı veya çözüm projesi görmedik. Avrupalılar sürekli ‘Siz çatışma ortamında savaşıyorsunuz.’ dedi.”

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – El sallama, yakışmıyor.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Kim dedi bunu?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kendi sorumluluklarınızı gizlemeye çalışmayın.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Eli kanlı örgütün yöneticisi diyor.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Olanlardan siz sorumlusunuz. Gelişen olaylardan sorumlu sizsiniz

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ve 2.530 sayfalık iddianame ve sizin dile getirdikleriniz...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Parmak sallama!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Anayasa’mızın 138’inci maddesini okuyarak bitiriyorum.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Anayasa’yı kendinize okuyun. Anayasa’yı takmayan sizlersiniz, Anayasa Mahkemesini tanımayan sizlersiniz, yargıyı dinlemeyen sizsiniz; kendinize okuyun.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - “Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.”

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Genel Başkanına söyle onu, Genel Başkanına söyle; Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımayan o.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) – Ben, Türk milleti adına karar veren yargımızın kararlarına herkesi saygılı olmaya davet ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz önce Anayasa’yı tanımaya başlayın. “Anayasa’yı tanımıyoruz.” diyenler bu cümleyi kuramaz.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Ya “PKK” deyince niye sesiniz bu kadar çok çıkıyor? (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hatip doğrudan “MYK’nin çağrısıyla başlamıştır.” diyerek Eş Başkanlar ile Grubumuza sataşmada bulunmuştur.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma yok ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Zaten vücut diliyle de yeterince bağırırdı yani doğrudan hedef gösterdi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma yok, bir sataşma yok Sayın Başkan.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Ben kimseyi itham etmedim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bir satışma yok.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “HDP MYK’si” dedi Başkan, doğrudan “MYK” dedi yani başka bir şey var mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir satışma yok; vakayı anlattı, bir çağrıda bulunduğunu söyledi. Satışma yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, baştan sona satıştı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Satışma yok.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Doğru, doğru, AKP’ye satıştı(!) Sayın Akbaşoğlu, AKP’ye satıştı, size satıştı değil mi?

BAŞKAN – Buyurun, 69’a göre iki dakika satışmadan söz veriyorum.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Başkanım, biz “HDP” diye biliyoruz “PKK” deyince bağırıyorlar.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – “HDP dedi.” diye söz istendi. Ne konuştuğunuzu bilin!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Seviyesizlik yapma! Haddini bil, seviyesizlik yapma!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekiliniz kürsüde. Sizden rica ediyorum...

Buyurun.

VIII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler’in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında HDP Eş Başkanlarına ve Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli Türkiye halkı; Kobani kumpas davasının savcısı bildiğimiz savcılar değil; Kobani kumpas davasının açılmasına karar verenler yine bildiğimiz savcılar değil. Kobani kumpas davasında yargı adı altında oturan 3 hâkim de bu davanın hâkimleri değil. Bu davanın savcısı da, başsavcısı da emniyeti de yazanı da çizeni de alanlarda savunanı da AKP’dir. Bu olayda... Zaten demin hatip iddianameyi okudu, kendi yazdığı iddianameyi okudu; savcı falan yazmamış bunları. Gelmiş, ezbere oradan almış iddianameyi “37” “761” bir sürü veri saydı. Bu davada hukuk baştan sona yoktur, çok açık söylüyoruz, siyasi bir projedir, HDP’yi kapatmakla birlikte... Elimizde belge var, Terörle Mücadele Şubesinin gizli yazısını bile unuttunuz. Kobani davası bir kumpas davasıdır, HDP’yi kapatma davasıyla birlikte AKP’nin son icatlarından biridir. Bizimle 2014’ten sonra çözüm sürecini devam ettiren, Dolmabahçe’de oturan, çözüm sürecine dair sayısız görüşmeler yaptığımız parti süreç bittikten beş yıl sonra, altı yıl sonra dedi ki: “Ben HDP’yi nasıl zayıflatırım, nasıl engellerim? Ya, bu davayı bir güncelleyeyim.”

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ölenler niye öldü, ölenler?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ahmet Altun isminde bir savcı getirdi, zembille indirdi, İzmir’e tayini çıktı, oradan da aldı getirdi; özel görevlendirdi ve “tweet” dışında her şey var, “tweet” dışında her şey var bu davada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Hepsi yalan, hepsi iftira, hepsi HDP’ye yönelik siyasi argümanlar. (HDP sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kobani’de ölenler ne oldu, Kobani’de ölenler? Ölenler ne oldu, ölenler? Boşa mı öldüler onlar, niye öldüler?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, biraz evvel konuşmacı “Savcının yazdığı davayı değil de sizin yazdığınız davayı okudu.” diyerek grubumuza sataştı, özellikle cevap vermek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam öyle dedi.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Siz yazdınız, kim yazdı? Hangi odalarda hazırlandığını çok iyi biliyoruz.

BAŞKAN – Sataşmadan iki dakika süreniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Öncelikli olarak, kamuoyunda Kobani davası olarak bilinen dava asla ve kata bir kumpas davası değildir.

HABİP EKSİK (İğdır) – AKP’nin açtığı kumpas davasıdır.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Tam olarak bir kumpas davasıdır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – 37 katledilen vatandaşımızın hakkını arama davasıdır.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Gelin, gerçek katilleri bulalım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla bağımsız ve tarafsız yargı tarafından bu konu iddia makamınca iddianameye bağlanmış, ve mahkemenin huzuruna getirilmiştir.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – AKP gelsin, gerçek katilleri bulalım.

HABİP EKSİK (İğdır) – AKP’nin talimatlarıyla açılmış bir kumpas davasıdır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, rica ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Açık bir şekilde “Kobani olayları” denilen bu olaylarda, 6-8 Ekim olaylarında HDP Eş Başkanları ve MYK’si, en üst karar organı bütün halkımızı alan tutmaya, sokağa ve her türlü isyana teşvik etmiştir. Dolayısıyla bu konuda en ufak bir tereddüt de söz konusu değildir. Kamuoyunun bilgisi dâhilindedir.

Sonuç itibarıyla, Sayın Hatibimiz de grubumuz adına konuşan Değerli Milletvekilimiz de bir vakayı, tespitleri kronolojik olarak ortaya koymuş, hiçbir sataşmada bulunmamıştır. Ancak şunu ifade etmek isterim ki: Emperyalist ve siyonistlerin Ermeni terör örgütünün yerini alan, ASALA’nın yerini alan PKK’ya nasıl talimatlar yağdırdığı bizzat PKK elebaşı tarafından ortaya konmuştur.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Mahkeme Başkanını niye görevden aldınız? Niye özel bir mahkeme atadınız? Niye sadece bu davaya bakacak özel mahkeme tahsis ediyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bu konuda vekalet savaşı yürüten PKK ve onların yordakçıları bilsinler ki asla ve kata sözde “kürdistan” adı altında Büyük Ermenistan ve Büyük İsrail Projesi’ne milletimiz de devletimiz de asla geçit vermeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Futbol maçı yapıyor, futbol maçı. İnsanın kanı üzerinden futbol maçında konuşma yapar gibi konuşma yapıyorsunuz.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – 37 HDP üyesini kim öldürdü?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Amigoluk yapıyorsunuz ya, siyaset yapmıyorsunuz.

NUSRETTİN MAÇİN (Şanlıurfa) – 37 HDP üyesini kim öldürdü?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, izin verirsiniz Sayın Beştaş’ı dinlemek istiyorum.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, “eş başkanları halkı isyana teşvik ederek” dedi, “HDP isyana teşvik ediyor.” dedi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, beni de hatip olarak itham etmişti, söz hakkım saklı.

BAŞKAN – Buyurun iki dakika.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye sataşıyorsunuz ya?

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bir daha sataşır mısınız, bir söz hakkımız daha çıksın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii, tabii, tabii. Bakacağız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beni de topa sokun(!)

3.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Eş Başkanlarına ve Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu devran dönecek. Siz her zaman devletin tüm olanaklarını, yargıyı böyle avucunuzda yönetemeyeceksiniz. Emin olun, ahdolsun ki bu devran döndüğünde, siz iktidardan indiğinizde kurduğunuz bu kumpas davasının hesabını yargı önünde vereceksiniz, siz vereceksiniz bunun hesabını. (HDP sıralarından alkışlar)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Tehdide bak tehdeide! Aç tavuk rüyasında darı görür, darı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şunu unutmayın: Bu dava İŞİD’in intikamını alma davasıdır, İŞİD’in vekâletini yürütme davasıdır. Siz bizimle neden oturdunuz? Mademki halkı isyana teşvik etmiştik, hani öyle iddia ediyorsunuz ya, Dolmabahçe’de niye oturduk? Başbakanınızla niye görüştük? İmralı’ya neden heyetimiz gitti? (AK PARTİ sıralarından “İhanet ettiler.” sesi)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Cevap verin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bunun cevabı var mı sizde?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Var, var, var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çünkü devran döndü, devran döndü, siz HDP’nin güçlenmesiyle, barajı aşmasıyla 2015’ten sonra HDP’ye İŞİD’in intikamını almak için bu davayı devreye soktunuz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – İŞİD de bir terör örgütüdür, PKK da terör örgütüdür.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz şunu unutmayın: Hanginiz doğru söylüyor? Genel Başkanınız Erdoğan daha geçenlerde “53 kişi.” dedi, siz demin “37” dediniz, başka bir sözcünüz “43” diyor. Yasin Börü dışında tek bir isim biliyor musunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Biliyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Söyle Abdullah Bey, söyle.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Telefonunuza bakmadan söyleyin. Gelin, hodri meydan, gelin, söyleyin.

İşte, burada “tweet” diyorsunuz, evet, bir “tweet” atılmış, ortada zaten. Bu “tweet”le yargılama yapın. Gelin, eğer gerçekten adalete inanıyorsanız bu “tweet”le yargılama yapın. Bu “tweet” Strasbourg’dan döndü.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Strazburg zaten sizin. Sizi de seviyor zaten Strazburg.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Büyük Daire dedi ki: “Bu ‘tweet’ içeriği suç değildir, siz siyasi olarak Demirtaş’ı ve HDP’yi baskı altına alıyorsunuz.” Hodri meydan. (HDP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, açıkça sataşmalar yaptı.

BAŞKAN – Ama söyleyeceksiniz niye sataştığını.

Buyurun.

Hepinize soruyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla...

Şöyle: “Siz niye bizimle oturdunuz?” ve “Niye o zaman...”

BAŞKAN – Evet, soruları cevaplamak istiyorsunuz, aslında bir sataşma...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tabii, tabii.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Oturdunuz ama... Bir çözüm süreci vardı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Akbaşoğlu, teröristlerle niye oturdun ağabey ya(!)

4.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şunu ifade etmek isterim sözlerimin başında: IŞİD’le mücadele eden tek devlet Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Bütün terör örgütleri eşit mesafededir, hepsinin başını eziyoruz ve ezmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – FATF’a anlat, FATF’a.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – İkincisi, “Siz bizimle niye oturdunuz?” “Çözüm süreci” diye bir süreç yaşadık. Bu, devlet aklının, stratejik hakikaten, toplumun huzuru, devletin bekası için çok önemli bir stratejik karardır. Dedik ki: “Siyasi parti olarak siz PKK’dan ayrışın, demokratik siyasetle halkın taleplerini gündeme getirin ve silahlar gömülsün, üzerine beton dökelim. Asla ve kata terör devam etmesin ve dış güçleri, siyonistleri, emperyalistleri aradan çıkararak Millî İstihbarat Teşkilatımızla millî ve yerli anlamda 84 milyon insanın bekası tek millet, tek bayrak, tek vatan ve tek devlet noktasında hep beraber bir olalım.” Söylediğimiz budur. Çözüm süreci de budur. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Biraz daha bağır, biraz daha bağır!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bunun dışında kim ne söylüyorsa çözüm sürecini ya bilmiyordur ya da kasten kirletmek istiyordur.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Daha çok bağırarak haklı olmuyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bağırmaayım, bağırmadan konuşayım. Siz susarsanız ben susayım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sakin konuşun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bak, bağırmadan konuşuyorum, tane tane.

Çözüm süreci devlet aklının bir gereğidir ve demokratik siyaseti herkese açmanın, şiddete, teröre mesafe koymanın çağrısıdır. Siz ne yaptınız? Siz işte, Duran Kalkan'ın söylediği gibi emperyalistlerin maşalığını kabullenenlerle yolunuzu ayırmadınız. Ayırın diyoruz, ayırın diyoruz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Terörün kökünü kurutalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bunu herkesin bilmesini istiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Üstü örtülü ödenekten kaç tane örgüt üyesine maaş veriyorsun? Kaç kişiye maaş veriyorsun?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, “Emperyalistlerin maşalığını yaptınız.” dedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle demedim bak!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Öyle dediniz. Tutanaklar var!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamam, öyle olsun, öyle olsun!

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Çok çabaladınız ama yine de malzeme verdiniz, bravo! Çok çabaladınız ama olmadı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

5.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli Türkiye halkı; biz çözüm sürecinin arkasındayız. Çözüm sürecinin sonuna kadar... Sizin bütün yalpalamalarınıza rağmen, yaptıklarınıza inkâr etmenize rağmen biz çözüm sürecinin doğru olduğunu hep savunduk, hep savunmaya devam edeceğiz.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Neden çukurlar eştiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kürt meselesinin tek çözüm yolu vardır, diyalogdur, konuşmaktır, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunu çözmektir. Biz sizin gibi bir gün ileri, iki gün 2 geri adım atmıyoruz, bu bir.

İkincisi, ya, daha geçen hafta ya, IŞİD'e yardım eden devlet olma statüsüyle maalesef gri liste açıklandı ya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Fransa, Fransa. Lafarge... Fransa, alçak Fransa...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – IŞİD ve El Kaide'ye arka çıkmayın diye gri listeye girdi Türkiye, daha bundan ötesi var mı? Bunu biz söylemiyoruz.

Diğeri, ya, IŞİD’le mücadele diyorsunuz, Bağdadi burnunuzun dibinde öldürüldü ya, IŞİD’in lideri.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – PKK, YPG kontrolündeki alanda öldürüldü.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yani diğeri de şunu söyle söyleyeyim: IŞİD’liler Türkiye’de cirit atıyor ya, şirket işletiyorlar. En az tutuklu kalanlar IŞİD’liler.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Lafarge... Fransa... IŞİD... İstihbarat, Fransa...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Orada, kulağımın dibinde bağırma. Böyle bağırımla haklı olunmuyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O raporu kim yazıyor? Raporunu o yazıyor.

BAŞKAN – Sayın Güler...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sayın Akbaşıoğlu öyle bir bağırıldı ki kendimizi meydan muharebesinde sandık.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sizin de maşallahınız var(!)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ya, siz bu davadan medet umuyorsunuz ya, bu davayla HDP’yi çökerteceğinizi sanıyorsunuz. HDP sizin gibi bu kumpasçılarla başa çıkmayı bilir. Bu davalar gider Strazburg’dan döner ve yarın öbür gün bunun hesabını biz değil siz verirsiniz, siz. Biz bu konuda kendimize sonuna kadar güveniyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Neye güveniyorsunuz, Fransa’ya mı? IŞİD’e yardım eden Fransa’ya mı güveniyorsunuz? Fransa’ya mı güveniyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Gizli anayasa görüşmeleri yaptıklarınıza da bu konuşmanız çok iyi bir parantez açtı. İyi düşünsünler bu söylediklerini. Gizli anayasa görüşmesi yapanlara bir örnek bu konuşmanız. Vallaha çok iyi parantez Müsavat Bey, çok iyi parantez açtı bakın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok açık bir şekilde “Siz gri listeye aldırınız.” diyerek sataşma yaptı hem iktidara hem grubumuza.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Evet, aldırınız, bu doğru değil mi, gri listeye girmedik mi?

BAŞKAN – Buyurun, süreniz iki dakika.

6.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Strazburg’dan medet ummayın. Strazburg ancak olsa olsa bozacının şahidi şıracı hükmünde olur, onu ifade edeyim, bir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo.” sesleri, alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cumhurbaşkanı başvurdu Cumhurbaşkanı! Recep Tayyip Erdoğan versin Strazburg’a! Senin Cumhurbaşkanı başvurdu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Fransa’ya gelince, yahu Fransa “Lafarge” ismini değiştirmek durumunda kalmadı mı?

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Senin Cumhurbaşkanı başvurdu, sen niye itiraz ediyorsun?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bütün terör koridorlarını finanse eden Lafarge ve Fransa değil mi!

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Strazburg’a senin Genel Başkanın başvurdu. Senin Genel Başkanın başvurduğunda iyi, başkası başvurduğunda kötü(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuç itibarıyla, bu konuda kesinlikle “Kürt meselesi” diye bir mesele kalmamıştır. Hiçbir etnik mesele Türkiye’de yoktur. Sessiz devrimleri gerçekleştiren parti AK PARTİ’dir. Kürtçe konuşuluyor, yayınlar yapılıyor, her türlü kurslar açık, herkes ana dilinde konuşuyor, hiçbir problem yok.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Şu anda siyasetiniz ortada, neden bahsediyorsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz herkesi kucaklıyoruz. Türk, Kürt, Arap bizim kardeşimiz.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Katlederek mi kardeşlik yapıyorsunuz!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Biz eşit yurttaşlığı getirdik, herkes hukuk önünde eşit, hiçbir ayrım yok.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Dillerini yasaklayarak mı kardeşlik yapıyorsunuz! Haklarını kısıtlayarak mı kardeşlik yapıyorsunuz!

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Her kanun herkese eşit. Sonuç itibarıyla, biz dün ne yaptysak bilinçli yaptık bugün de bilinçli yapıyoruz. Nedir o?

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kürt düşmanlığını...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Birlik, beraberlik, 84 milyonun kardeşliği, devlet ebet müddet, devletin bekası... Mesele budur.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sizin bekanız, iktidarınızın bekası!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Büyük ve güçlü Türkiye, Türkiye’nin bölünmesinin önüne geçilmesi, Türkiye’nin yumuşak karnı olarak emperyalist güçler tarafından deşilmeye çalışılan alanların sağlamlştırılması, o konuda hiçbir şekilde kimsenin bir şey söylemeye hakkı yoktur. Sonuç itibarıyla, PKK Kürtlerin düşmanıdır, Ermeni terör örgütü ASALA’nın yerini almıştır ve PKK aslında büyük İsrail, Nil’den Fırat’a... Onu sizin Eş Başkanınız da söylemişti, “Buralar arzımevut, vadedilmiş topraklar.” demişti. Yazıklar olsun! Bu siyonizme bir davetiyedir. Sizin Eş Başkanınız Sezai Temelli bunu söylemişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalan!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İsrail’le anlaşmalar yapan kim? İsrail’le silah anlaşması yapan kim?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuç itibarıyla herkes bilsin ki asla ve katta Türkiye’yi kimseye böldürmeyeceğiz. Arkasındaki emperyalistlere ve Siyonistlere böldürmeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalan!

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Filistinlilere karşı İsrail’le bu anlaşmaları yapan kim? İsrail’le yaptığımız anlaşmaları açıklayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Filistin halkına karşı yaptığımız anlaşmaları açıklayın.

BAŞKAN – Sayın Gülüm, lütfen, çok rica ediyorum, kimseyi anlayamıyorum, sizden...

Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Efendim, bu tartışmanın ne devletin birliğine ne milletin birlik ve beraberliğine ne de Türkiye Büyük Millet Meclisine bir katkısı yok, kifayetimizakere efendim, lütfen, rica ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Devletin birliğine faydası var, devletin birliğine.” sesi)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neden?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Niye? Tam devletin birliğine...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Devletin birliğine HDP konuşurken cevap ver, kastedenlere cevap ver.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Strasbourg’dan medet ummakla, yalvarmakla suçladı, son kez söz istiyorum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yani biz burada iktidar partisinin hataları yüzünden başkalarının emellerini tartışıyoruz. (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Çok rica ediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu Türkiye’yi ilgilendiriyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ne alakası var? İktidar partisinin bir hatası yok. Bakın, sonuç itibarıyla söz söyleyecekseniz, İYİ Parti olarak söz söyleyecekseniz HDP’ye söz söylemeniz lazım.

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.46****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kobani protestolarında yaşanan hukuk dışı uygulamaların araştırılması amacıyla 11/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu ve arkadaşları tarafından, OHAL Komisyonunun Anayasa Mahkemesi ve ağır ceza mahkemelerinin aklama kararlarına karşın barış akademisyenlerinin başvurularının reddinin araştırılması amacıyla 8/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 11 Kasım 2021 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 11/11/2021 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Engin Altay

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili İbrahim Özden Kaboğlu ve arkadaşları tarafından, OHAL Komisyonunun Anayasa Mahkemesi ve ağır ceza mahkemelerinin aklama kararlarına karşın barış akademisyenlerinin başvurularının reddinin araştırılması amacıyla 8/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (2917 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 11/11/2021 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın İbrahim Özden Kaboğlu.

Buyurun Sayın Kaboğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Divan, değerli milletvekilleri; ben size devam etmekte olan davalardan söz etmeyeceğim, sizlere kesinleşmiş olan mahkeme kararlarından, kesin hüküm niteliğindeki mahkeme kararlarından söz edeceğim. Anayasa Mahkemesi kararı ve en az 400 ağır ceza mahkemesi kararı kesinleşmiş bulunuyor. Kesin hüküm otoritesinden yararlanan kararlar söz konusudur. Bunlar, bugün itibarıyla 36 dosyasında açıkça, doğrudan doğruya suç işlenmiş olan kararlardır ve bugünden itibaren suç işlenmeye devam edilecektir. Bu araştırma önergesiyle buradaki sorun, bu suça biz de ortak olacak mıyız, yoksa Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, yüce Meclis olarak bu suçu durduracak mıyız?

Konu nedir? Konu, üç aylığına ilan edilen ama iki yıl süren olağanüstü hâl döneminde çıkarılmış bulunan 37 kanun hükmünde kararname ek listelerinde yer alan adlara ilişkin dosyalardır. Bu dosyadaki sorunları çözmek için ön eleme anlamında, filtraj anlamında, süzgeç işlevini görmek anlamında Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu kuruldu. O Komisyon, bir yılı olağanüstü hâl döneminde, üç yılı olağanüstü hâlden sonra olmak üzere beş yıldır çalışmaktadır.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Dört yıl.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – 2017’de başladı, 2021’in sonu, kurulduğu andan itibaren 5’inci yıl.

Bu Komisyonun büyük ölçüde, yüzde 12’si dışında ret şeklinde verdiği kararları nedeniyle, takipsizlik, yönetici kararları nedeniyle mahkeme kararlarına karşın iade etmeme... Bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak 17 Haziran 2021 günü adil yargılanma hakkı yasa tekliflerimiz kapsamında sunduğumuz, 189 maddeden oluşan 12 kanun teklifinden biri de bu mağduriyetlerin giderilmesine yönelik olan OHALİK’in lağvedilmesi ve hakkında kesin hüküm bulunmayan mağdurların iadesine ilişkin yasa önerimizdi. Bugün ise “BAK” olarak bilinen -barış akademisyenleri olarak bilinen- ve barış akademisyenleri hakkında en az 400 ağır ceza mahkemesinin kesin hükmü bulunan dosyalardan söz edeceğim, Anayasa Mahkemesi ve 400 ağır ceza mahkemesi. Anayasa madde 138, Anayasa madde 153 son fıkraları gereği bu kararlara uyma yükümlülüğü herkes için geçerlidir; uymayan, Anayasa suçu işlemektedir.

Değerli vekiller, şimdi buradaki işin özü şudur: Türkiye üniversitelerinde görev yapan öğretim üyeleri barış bildirisine rıza verdiler -sayısı 2 binin üstünde- fakat sadece 63 üniversite rektörü YÖK’le iş birliği yaptı ve 406 öğretim üyesinin üniversiteden uzaklaştırılmasına ilişkin KHK ek listelerinde adları yer aldı yani barışa rıza gösteren öğretim üyelerinin sadece yüzde 18’i... Çok şükür yüzde 82’si şu anda Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinde.

Dolayısıyla burada haksızlık nasıl yapıldı? Hangi rektör YÖK’le ters düşmek istemediyse, hangi rektör yükseltilmek istediye, hangi rektör bilimsel özerkliğe uymadıysa o jurnalleme görevini yerine getirdi ve YÖK’e kanun dışı, Anayasa dışı dosyaları ilettiler. Bu dosyalar sonucu, Sayın Başbakanın itiraf ettiği gibi “Biz bilemeyiz bunları, o nedenle sonradan haberimiz oluyor, bu yanlışları düzeltmek amacıyla Komisyon kurduk, onlara başvuru yapılınsın.” dendi. Belirttiğim gibi, süzgeç işlevi görmekle görevlendirilen Komisyon, kendini, kendisi için öngörülen statünün çok ilerisine taşıdı, anayasaüstü bir konuma sürükledi kendisini. Eğer hukuk devletiysek -ki öyledir, madde 2’ye göre- kendini devletüstü bir konuma sürükledi ve Anayasa dışı yolla özgürlüklerinden edilen kişilerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

...sadece üniversiteden uzaklaştırılanlara dair işlem tesis etmeye başladı ve tabii ki bu kişiler hakkında Anayasa Mahkemesi kararı olmasına rağmen, ağır ceza mahkemeleri kararları olmasına rağmen yani adalet tesis edildiği hâlde uymuyor olması, özgürlük, eşitlik ve adalet ilkelerinin ihlali anlamına gelmektedir. Bu, bugün itibarıyla OHAL döneminden sonra kırk aydır görev yapıyor. Anayasa Mahkemesi ve ağır ceza mahkemesi kararlarından sonra iki yıl bekleyen bu Komisyon, kararları, Anayasa Mahkemesinin amir hükümlerine karşı bu hafta ilgili dosyaları reddetmeye başlamıştır. Şu an itibarıyla 36 dosyaya ret kararı vermiştir, Anayasa suçu işlemektedir; bu suça Meclisin ortak olmaması için bu araştırma önerimize olumlu oy verilmesi ve bunun araştırılması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, cümlemi tamamlayayım.

BAŞKAN – Devam edin, tamamlayın cümlelerinizi.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada devam eden bir dava söz konusu değildir, kesinleşmiş mahkeme kararları vardır ve kendini Anayasa'nın ve devletin üstünde gören, âdeta paralel devlet olarak görev yapmaya devam eden bir komisyon karşısında bulunuyoruz. Buna karşı sessiz kalamayız, sessiz kalmamak andımızın gereğidir.

Teşekkür ederim. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaboğlu.

İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İktidar, 15 Temmuz 2016 hain darbe girişiminin ardından FETÖ'yle mücadele maksadıyla 21 Temmuz 2016'da üç ay süreyle olağanüstü hâl ilan etmiş, daha sonra 7 defa uzatmak kaydıyla OHAL uygulamalarını 18 Temmuz 2018'e kadar devam ettirmiştir ama 18 Temmuz 2018'de şeklen kaldırılrsa da bir hafta sonra, 25 Temmuz 2018'de çıkarılan 7145 sayılı Kanun ve devamındaki uzatmalarla OHAL 31 Temmuz 2022'ye kadar fiilen uzatılmıştır. Gerekçe, terörle mücadele; maksat, ülkeyi olağanüstü hâlde yönetip siyasi ve toplumsal muhalefete karşı olağan olmayan psikolojik baskı iklimi oluşturmak.

15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından iktidar, toplumun her kesiminin darbeye karşı birleşmesinden aldığı güçle mağduriyet kisvesini kuşanmış, siyasi ayağına ilişmemek koşuluyla, ibadet kısmından başlayarak, ticaret kısmında zorlanarak, ihanet kısmında ise elinden kaçırarak ya da kaçırılmasına göz yumarak bir cezalandırma süreci başlatmıştır. Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu başvuru ve karar verilerine göre, bu yılın temmuz ayı itibarıyla 125.678 kişi kamu görevinden uzaklaştırılmıştır. İşin ilginç tarafı, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin hemen ardından kamuda ihraç furyası başlamıştır yani 16 Temmuz 2016 sabahı başlayan operasyonla görevden alınması gereken paralel devletin kamu görevlileri bilinirken 15 Temmuz 2016'ya kadar herhangi bir işlem yapılmamıştır. 16 Temmuz sabahı ise asıl alınması gerekenler ya elden kaçırılmış ya da kaçırılmıştır; bu ayrı bir başlık.

Ve başka bir ilginç başlık, devletin elinde kaç kamu görevlisinin ihraç edildiğine ilişkin resmî bir veri de bulunmamaktadır. OHAL'in yeniden uzatılmasına ilişkin kanun teklifinin komisyon görüşmeleri sırasında Cumhurbaşkanlığı temsilcisi “İstatistiki bilgiler bizde yok, İçişleri Bakanlığının oluşturduğu bazı veriler var, onu biliyorum.” derken İçişleri Bakanlığı yetkilisi de tüm kurumların istatistiklerinin İçişleri Bakanlığında olmasının mümkün olmadığını belirtmiştir ve en garibi, İçişleri Bakanlığı için hangi kurumdan, kaç personelin işine son verildiğini bilmenin de çok önemi yoktur ancak sayı önemli olmasa da geçmişte kutsallaştırdığımız, bugün deccalleştirdiğiniz FETÖ sizin eseriniz.

Değerli milletvekilleri, OHAL uygulamalarıyla -örgütle birebir bağlantılı, suçları kesinleşmiş olanları bir tarafa bırakıyorum- birçok insan da yaftalanmış, dışlanmış, itibarı sıfırlanmış, darbe girişiminin ardından devletin gösterdiği haklı refleks sonrası iftira mektupları, yanlış ifadelerin doğruluğu dahi araştırılmadan birçok kamu görevlisinin işine son verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Darbe girişimini nemaya çevirmek suretiyle kendilerini mağdur gösterenler OHAL kararlarıyla mağdur olanlara sahip çıkma, zararlarını giderme yönünde bir adım dahi atmamışlardır. Kabul edin, FETÖ, sizin vatandaşları “Hazır ol!”da tutmak için, hizaya getirmek için bir bahaneniz oldu, OHAL ve KHK’ler de bu bahanenin sopası.

Altını çizerek ısrarla belirtiyorum ki FETÖ de PKK da adı terörle anılan bütün suç örgütleri de kökü sonuna kadar kazınmak suretiyle temizlenmesi gereken yapılardır ve bu konuda atılacak her adımın sonuna kadar arkasındayız. Ancak iktidarın kabul etmediği her eylem bugün terör suçu üzerinden değerlendiriliyorsa ve yargıda aklansa bile hâlâ bu yaftadan kurtulamıyorsa bunun adı adaletsizliktir ve bu adaletsizliğe suskun kalmamızı da kimse bizden beklemesin.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii “OHAL Komisyonu” denilince söz konusu mağduriyetler, intiharlar, dağılan aileler ve birçok mağduriyet hepimizin malumu. Ancak diğer bir yönüyle, güncel olması hasebiyle “Süleyman Özışık” denilen iktidara yakın, yandaş gazetecinin OHAL Komisyonuna ilişkin söylediği sözler aslında bir gerçeği gözler önüne sermekteydi. Ne diyordu Süleyman Özışık: “İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’ya masum olduğuna inandığım binlerce insanın dosyasını götürdüm, görevlerine iade edildiler.” Tabii, burada, OHAL Komisyonundan ziyade OHAL sektörüne dönen ve bu sektöre para aktaranların masum olarak işe döndüğü bir gerçekle karşı karşıya kaldık. Yani FETÖ borsası gibi OHAL borsasının da kurulmuş olduğu kendi yandaşları tarafından aslında kamuoyuna deklare edilmiş oldu. Tabii, iktidar bugüne kadar bu iddiayı yalanlamadı; yalanlamamış olması, suskun kalması da aslında söylenenlerin doğru olduğunu bize ispatlamakta.

Komisyonun çalışma usullerine baktığımızda, yasada tabii, Komisyonun çalışma usulleri bellidir. “Üyeler ve Komisyon çalışmalarında görevlendirilenler, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri ve ticari sırları ve bunlara ait belgeleri bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamaz, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamaz.” şeklinde bir düzenleme var. Ancak gördüğümüz üzere, Süleyman Özışık’ın iddiaları ve iktidarın sessiz kalması, aslında bu kanunun nasıl ihlal edildiğini açıkça göstermekte. Yani ne demek oluyor? “Komisyon kararı beklemek yerine Özışık’a başvurabilenler, Süleyman Soylu’ya ulaşabilenler, parası olanlar aklanabiliyor.” sonucu çıkıyor buradan. Tabii, dediğimiz gibi, OHAL Komisyonunun son dönemlerde açıkladığı kararlara da baktığımızda, mağduriyetlerin giderilmesinin yolu yargı olmalıyken bağımsız olmayan kişilerden oluşan bu Komisyonun binlerce insanın kaderini elinde tutuyor olması, bir hukuk devletinde tamamıyla bir garabete sebep olmakta.

Yine, Anayasa Mahkemesinin dahi inceleyemediği KHK'leri âdeta bir üst mahkemeymiş gibi inceleyen bu Komisyonca verilen kararların neresinde adalet arayalım? Bu Komisyonun hakkaniyetli karar verme şansı zaten yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Ya birileri kulaklarına fısıldayacak, onlar da ona göre hareket edecek ya da birileri, dediğimiz gibi, kurulan bu borsadan onlara ulaşacak ve yine iadesi sağlanacak.

Bu Komisyonun Anayasa'nın amir hükümlerine açıkça karşı hareket ettiğini “Fusun Üstel ve diğerleri” kararı sonrası mahkemelerce verilen beraat kararlarına rağmen hukuka aykırı bir şekilde, kendini Anayasa'nın da üstünde gören, Anayasa Mahkemesinin de üstünde gören bir şekilde söz konusu başvuruçuların başvuruçuların başvurularını reddetmesini ve özellikle barış akademisyenleri olarak bilinen imzacı akademisyenlere yani muhalif akademisyenlere karşı iktidarın Komisyon eliyle aslında bir fiili cezalandırma yöntemi uyguladığını net bir şekilde görebiliyoruz. Ama net bir şekilde söyleyelim, tarih bunu ispat edecektir: Barış akademisyenleri bu ülkenin onurudur ve barış akademisyenleri tarih önünde de aklanacak ve görevlerine iade edilecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Ali Özkaya.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, aziz milletim; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

“Barış akademisyenleri” adı altında geçen bu konuyu kısaca bir değerlendirmek gerekiyor: 2015 yılında millî birlik ve kardeşlik süreci içinde, PKK terör örgütünün “öz yönetim” adı altında şehirlerdeki açmış olduğu çukurlar ve barınakların, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet teşkilatıyla beraber kaldırılması sürecinden sonra ve oradaki yapılan başarıyla birlikte, Aralık 2015'te PKK'dan aydınlara ve bir kısım halka çağrı yapılarak “Destek verilsin.” denildi, 11 Ocak tarihi itibarıyla da bu meşhur bildiri yayınlandı.

Aziz milletimizin bilmesi gerekir bu bildiride ne var, kısaca belirtelim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anayasa Mahkemesine bakın, Anayasa Mahkemesine.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – “Sokağa çıkma yasakları altında fiilen açlığa ve susuzluğa mahkûm etmekte...” ve “...yerleşim yerlerine ağır silahlar kullanılarak saldırılıyor.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anayasa Mahkemesinden üstün müsünüz?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – “Bu kasıtlı ve planlı kıyım, katliam ve uyguladığı bilinçli sürgün politikası; Hükümetin Kürt siyaset iradesinin taleplerini içeren bir yol haritasını oluşturması; devletin vatandaşlarına uyguladığı şiddet, suç ortağı...” vesair gibi hiçbir şekilde savunulamayacak bu bildiri yayınıyorlar ve akabinde, 15 Temmuzdan sonra...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bildiriyi oku, bildiriyi.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – ...KHK'yle, bu bildiriye imza atanların bir kısmı, kamu görevlisi olanlar ihraç ediliyor. Anayasa Mahkemesinin meşhur kararı, Anayasa Mahkemesinin kararında -bunu aziz milletimiz de bilsin- deniliyor ki: “İncelenen başvuruçuların imza attıkları bildiri toplumun büyük

çoğunluğu için kabul edilemez bir içeriğe sahiptir. Ülkenin bir bölgesinde terör örgütü mensuplarının açılan hendeklere ve silahlanmaya müdahale eden devleti katliam, kıyım, işkence yapmakla suçlayan bir açıklamaya katılmak elbette mümkün değildir. Bunlar, belki çok küçük bir grup dışında kahir ekseriyeti rahatsız eden açıklamalardır.”

HABİP EKSİK (İğdır) – Mahkemelerin önünü açın, mahkemelerin önünü açın.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Bu, 8’ e 8 karar verilmiş, Başkanın oyuyla reddedilmiş bir Anayasa Mahkemesi kararı. Ha, Anayasa Mahkemesinin kararları... Bu kısmı ayrıca konuşulmakla birlikte karar verilmiş bir husus var.

HABİP EKSİK (İğdır) – Öyle bir şey mi olur? OHAL İnceleme Komisyonu...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi kararları veyahut da ceza mahkemesi kararları mutlak suretle memur hukuku açısından, idare hukuku açısından bir sonuç doğurmaz.

HABİP EKSİK (İğdır) – Sizin kendi hocalarınızdan...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Danıştayın binlerce, on binlerce kararı vardır. Bu kararlarda hepsini... Der ki...

HABİP EKSİK (İğdır) – Öyle bir şey mi olur? Hukuk dışıdır o.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Dinlersen öğreneceksin.

HABİP EKSİK (İğdır) – Hukuk dışıdır. Ben çok iyi biliyorum.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – “...kararıyla ceza hukuku açısından cezalandırılmaya yeterli delil bulunmamasıyla birlikte sübute erdiği eylemler gerekçe dava dosyasındaki bilgi ve belgelerle memurluktan çıkarılması normaldir.” der.

Şimdi, aziz milletimiz şunu bilmelidir: Ceza hukuku kapsamında...

HABİP EKSİK (İğdır) – Yanlış şeyler söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim... Sayın Milletvekili...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Susarsan öğrenirsin, dinlersen öğrenirsin.

HABİP EKSİK (İğdır) – Öyle bir şey yok, sen burada uyduruyorsun.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Ceza hukuku ayrı bir hukuk dalıdır, disiplin hukuku ve memur hukuku ayrı bir hukuk dalıdır.

HABİP EKSİK (İğdır) – O insanları oyalıyorsunuz.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Yeter, sizi mi dinleyeceğiz?

HABİP EKSİK (İğdır) – Konuşma, konuşma...

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Dinlersen öğreneceksin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin siz, devam edin.

Tamamlayalım.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Ayrı hukuk dallarını birbiriyle karıştırıp “Efendim, buradan beraat etti, mutlaka otomatik dönecek.” diye bir sistem yok. OHAL Komisyonu kuruldu, 4’üncü yıl, 15/12 itibarıyla karar vermeye başladı, dört yıl dolmadı, tam 120 bin dosyaya karar verdi 7 üye. Bir yılda 30 bin dosyaya karar vermişler, 15.500 civarında kabul kararı... Bu ne demektir? Yüzde 10’ un üzerinde, yüzde 15 civarında kabul kararı vermiş. Burası bir hukuk devleti, süreç işliyor ve o yanlış yapılanlar geri dönüyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Komisyon, mahkeme mi ki karar veriyor? Neye dayanarak karar veriyor?

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Elbette ki bu kadar işlem içinde hata ve yanlış olabilir, bunlar bu süreçte düzeltiliyor ama bunu herkes bilmeli ve herkes kabul etmeli ki “ceza davasından beraat etti, otomatik başla” diye bir hukuk sistemi yoktur. Bunu bugün demiyor, onlarca yıldır Danıştay her kararında söylüyor ve buna göre de işlemler tesis ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özkaya.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Çok kısaca Başkanım...

BAŞKAN – Çok kısaca oradan söyleyin, tutanaklara geçsin.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Meselenin özü şu değerli arkadaşlar: Yanlışlık ve hataları düzeltmek her zaman bu Meclisin, bu milletin, bu yargının görevi...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bir gün utanacaksınız bunları savunduğunuz için.

HABİP EKSİK (İğdır) – Bilerek, bilinçli bir şekilde yapılan bir şey.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – ...ama insanları yanlış bilgilendirerek farklı amaçlara, beklentilere sokmak milletvekillerine yakışmayan bir davranıştır, bunu belirtiyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Başak Demirtaş'a verilen cezaya ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bizim, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını buraya getirmemizden ve uyulması gerekliliğini ifade etmemizden büyük bir rahatsızlık duyuluyor ve bir yerlerden, Strazburg'dan medet umduğumuz iddia ediliyor genel olarak. Şunu söyleyelim: AIHM ve AİHS'i (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi) iktidar partisi reddediyorsa ya da sözleşmeden imzasını çekecekse bunu öğrenmek isteriz doğrusu. Bu, Türkiye'de 84 milyon yurttaşı ilgilendiriyor, bağlayıcılığı konusunda da hiçbir tartışma yoktur.

Biz, Türkiye'de Trump ve Merkel'in talimatlarıyla nasıl insanların tahliye edildiğini gayet iyi biliyoruz, bunu yakından takip ettik. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın adli sicil kaydının silinmesi ve milletvekili seçilebilmek için 3 defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurduğunu bütün Türkiye'nin bilmek gibi bir hakkı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu nedenle, söylediklerimiz çarpıtılmasın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bizim için de kendileri için de Türkiye'de herkes için de bağlayıcıdır.

Son olarak, maalesef, Başak Demirtaş'a bugün iki yıl altı ay ceza verilmiş, evet. Neymiş? Sağlık raporu gerçeğe uygun değilmiş. Avukatları bir açıklama yaptı, bunu ayrıntılarıyla biz de takip edeceğiz. Kolektif bir ceza verme zihniyeti devrede. Bu cezaları yargı vermiyor, bir kez daha söyleyeyim: Bu iktidar öç almak, intikam almak, birilerini cezalandırmak üzerine kurduğu siyasetini devam ettiriyor.

Başak Demirtaş yalnız değildir, hepimiz yanındayız. Eşini, Selahattin Demirtaş'ı rehin almak yetmedi, şimdi kendisine de ceza veriyorlar. Herhâlde yakında sıra çocuklarına gelecek, anne babasına gelecek. Bu, Orta Çağ hukuku bile değildir diyorum. Bu haksızlığı engizisyona benzetmek dışında bir seçeneğimiz yok.

BAŞKAN – Peki.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İddiaların tümünü reddettiğimizi belirtmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri İle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştı. Maddelerine geçilmesini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA BÜYÜK ÇAPLI ORGANİZASYONLARIN YERİNE GETİRİLMESİNDE İŞ BİRLİĞİ KONULU NİYET MEKTUBUNUN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 31 Ekim 2019 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubu”nun onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

(x) 272 S. Sayılı Basmayazı 10/11/2021 tarihli 17’nci Birleşim Tutanağı’na eklidir.

Dış politika, bir devletin ulusal çıkarlarının belirlendiği amaçlara ulaşmak için diğer devletlerle ve uluslararası kurumlarla olan diplomatik, siyasal, ekonomik ve hukuki ilişkileri kapsayan politikalar bütünüdür. Türkiye'mizin dış politikasına baktığımızda ise ne yazık ki sıkışmış bir dış politika mevcuttur. Bugün "sıfır sorun" derken maalesef etrafımızda "dost" diyebileceğimiz ülkelerin sayısı bir elin parmaklarını geçmemektedir. İşte, tam da bu noktada elbette ki Orta Doğu'daki siyasetimiz de son derece önemlidir.

Biz, İYİ Parti Grubu olarak her zaman dış yatırımlara, uluslararası antlaşmalara son derece önem veriyoruz ve bu yatırım ve antlaşmaları destekliyoruz. Katar da bizim için önemlidir. 2015 yılından bu yana Katar ile Türkiye arasında 68 anlaşma ve iş birliği protokolü imzalanmıştır, karşılıklı ticaret hacmi son on yılda 340 milyon dolardan 2,24 milyar dolara yükselmiştir. Katar'ın Türkiye'deki toplam yatırımı da 2020 yılı sonu itibarıyla 33,2 milyar dolar olmuştur. Türkiye'nin yatırıma ihtiyacı olduğu bir dönemde bunlar son derece olumlu gelişmelerdir. Ancak sorun şudur: Özellikle, Katar'la olan ilişkilerde iki ülke arası ilişkiler değil; ikili, şahıs arası ilişkiler şeklinde politikalar yürütülmektedir. Yapılan anlaşmalar oldubittiden sonra kamuoyuyla paylaşılmaktadır. Yapılan anlaşmalardan bazıları Kamu İhale Kanunu'na tabi değildir. Bu kapsamdaki varlıklar, Varlık Fonuna tabi oldukları için Sayıştay denetimi dışı olan varlıklardır; bunlar denetlenemiyor, soru sorulamıyor. Katar Hükümetinin yaptığı yatırımlar hakkında muhalefet olarak biz bilgi alamıyoruz. Hâlbuki bugün siz, uluslararası arenada Türkiye'deki varlıklarla yapılacak yatırımlarla ilgili uluslararası arenaya bu çalışmaların tamamını gönderiyorsunuz, bu çalışmalar çerçevesinde yatırımlarının veyahut da satın almalarının rantabl olup olmadığına bakıyorlar yani kılcal damarlarına kadar bu sözleşmeler didik didik ediliyor ama maalesef, muhalefet olarak bizim bu anlaşmalardan haberimiz yok. Bunlardan önemlilerinden biri, geçtiğimiz günlerde özellikle... Mesela, şehir hastaneleriyle ilgili bizim bilgiye ulaşmamız mümkün mü, anlaşmalarla ilgili? Mümkün değil ama bu hastaneleri işleten holdinglerden bir tanesi uluslararası arenaya çıktı, bununla ilgili hisselerini uluslararası arenada sattı, bu bilgilerin tamamını da pazarladığı bu pazarda herkesle paylaştı; insanlar gördü, ona göre aldı veya sattı. Uluslararası arenaya açık olan bilgilere bizim ülkemizde maalesef -Parlamentoda da dâhil- ulaşmak mümkün değil. Onun için diyoruz ki: Devlet yatırımları muhakkak şeffaf olmalıdır.

Tabii, bu kapsamda, yine Katar'la 20 Kasım 2020 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Su Yönetimi Alanında İş Birliği Mutabakat Zaptı 21 Mart 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak onaylandı. Katar'ın yeterli içme suyu kaynakları bulunmayan, deniz suyunu arıtarak kullanan bir ülke olduğu göz önüne alınırsa bu anlaşmanın imzalanması yine izaha muhtaç bir durumdur. Bu anlaşmanın içeriğiyle ilgili yine ne Parlatmentonun ne de bizim herhangi bir bilgimiz mevcut değildir.

Yine bir diğer husus, 26 Ekim 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile Finans Ofisi Katar'ın başkenti Doha'da şube açtı. Bu şubenin açılışına gerekçe olarak "Katarlı iş insanlarının Türkiye'ye sunduğu yatırımlara tek bir yerden ulaşılması." dendi yani açılan ofisle, Türkiye piyasasını araştırmak isteyen Katarlı yatırımcılara projelerine başlamadan önce tüm bilgilerin sunulacağını söylemesi dikkat çekicidir. Burada "tüm bilgilerin paylaşılacağı" söylemi konusunda bir belirsizlik söz konusudur, bu durumun açıklanması gereken bir konu olduğunu düşünüyoruz. Bütün bu yatırım ofislerinden -gerek Katar'da gerekse dünyanın farklı yerlerinde- tüm bilgiler paylaşılırken -tekrar altını çiziyorum- bu pazara çıkmadan önce lütfen en azından Parlatmentomuzla da bu bilgileri paylaşın ki neyin ne olduğunu biz de izleyelim. Tabii, bunun paralelinde, özellikle Katar'ın Sayın Cumhurbaşkanımıza hediye ettiği 500 milyon dolarlık uçak da vicdanlarımızı yaralamıştır yani devletimize bağışlanmış olsa bile böyle bir ülkenin bu bağışının kabul edilmesi şahsen bizim vicdanlarımızı yaralamaktadır. Bunu ben vicdanlarınıza havale ediyorum. Bu, her dönemde önümüze gelecek bir şeydir. Devlet adına da olsa bunları doğru bulmadığımızın altını çiziyorum.

Değerli milletvekilleri, Katar konusu son derece hassas bir konudur çünkü Katar, Körfez'de Suudi Arabistan'la, Birleşik Arap Emirlikleri'yle ve Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi içindeki diğer ülkelerle sıkıntısı olan bir ülkedir. Niyet mektubuyla, 2022 yılında Katar'da düzenlenecek Dünya Kupası organizasyonunun hazırlıklarında güvenlik alanında etkin rol oynayacak. Tabii, bugün uluslararası arenaya baktığımız zaman -özellikle Kıbrıs'ın tanınması dâhil veya diğer meselelerde- biz Arap dünyasının, Orta Doğu'nun bu meselelerde çok da yanımızda olmadığını görüyoruz. Tabii, bu manada, Katar'a bizim teknolojik destek sağlamamız konusu önemlidir ama sağlayacağımız bu desteğin ne amaçla kullanılacağına dair bilgilerin de muhakkak Parlamentomuzla paylaşılması gerekmektedir.

Tabii, bütün bunların sonucu şu: Yani biz özellikle bugün bütçemize de baktığımız zaman yaklaşık 278 milyar açık veren bir bütçeden bahsediyoruz. Bu bütçe açığının kapatılması için otomatikman uluslararası arenada borçlanacağız. Peki, bu uluslararası arenada borçlanmaya çıktığımız zaman doğal olarak belli kriterler var yani bugün özellikle mesela yolsuzluklarla mücadele konusunda 134 ülke arasında 69'uncu sıradayız. Yine, kara para ve terörizmin finansmanını engelleme çabasını göstermediği için bugün ülkemiz -üzülerek söyleyeyim- gri listeye alınmıştır. Yine, şeffaflıkta Afganistan'ın hemen üstünde yer alarak 107'nci sırada olan Türkiye, temel haklar konusunda 133'üncü sıradadır. Türkiye, hukukun üstünlüğü sıralamasında 139 ülke arasında 117'nci sıradadır.

Tabii, bunları niye sıralıyorum? Bunları şunun için sıralıyorum: Bizler uluslararası arenada yatırımlarımızı desteklemek amacıyla finansman arayışına girdiğimiz zaman ülkenin riski doğal olarak bu kriterler içerisinde değerlendiriliyor ve bu kapsam içerisinde borçlanabiliyorsunuz. Bugün maalesef dünyada en yüksek faiz oranıyla borçlanan bir ülkeyiz; bu, şahsen hepimizi yaralıyor. Yani bugün, uluslararası arenada paranın bu kadar bol olduğu dönemde bizler, bu ülke 7'lerle, 8'lerle borçlanıyorsa işte bunun gerekçesini bu kriterlerde aramak lazım. Yani ekonomilerde adalet önemli midir? Önemlidir. Hukukun üstünlüğü önemli midir? Önemlidir. Özellikle iş dünyasından gelen birisi olarak söylüyorum: Bizler de uluslararası arenada iş imkânlarını araştırırken ilk önce o ülkenin hukukuna bakarız "Bu ülkede hukuk var mı, yok mu?" diye, ondan sonra diğer uygulamalara bakarız; dolayısıyla ekonominin gelişmesi için de hukukun üstünlüğü şart. Bu konuda alacağımız mesafelerin -inanın- ülkemizi -ben inanıyorum ki- bulunduğu yerden çok daha önemli arenalara taşıyacağından hiçbirinin, hiçbirimizin şüphesinin olmaması lazım. Dolayısıyla, uluslararası ilişkilerde bireysel ilişkiler önemlidir ama devletler arası ilişkilerin biz daha önemli olduğunu düşünüyoruz. Ümit ediyoruz ki önümüzdeki dönemlerde, önümüzdeki zamanlarda bu mesafeleri de katederiz, ülkenin önüne çıkan bu engelleri aşarız, hep beraber bu coğrafyada bulunduğumuz yerimizi, bulunduğumuz konumumuzu muhafaza ederiz. Özellikle yatırımcılar açısından, son yıllarda maalesef yabancı yatırımcılar ülkemizde yatırım yapmaktan imtina ediyor yani 2010'lu yıllara göre aldığımız dış yatırım ile bugün aldığımız dış yatırımlar arasında dünya kadar fark var.

Biz genel manada bu iyileştirmelerin bir an önce yapılacağını ümit ediyoruz. İnşallah, bundan sonra hep sorundan daha çok sıfır sorunlu günleri de hep beraber yaşarız diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Aksaray Milletvekili Sayın Ramazan Kaşlı.

Buyurun Sayın Kaşlı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 272 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimin başında, dün ebediyete intikalinin 83'üncü yıl dönümünde andığımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmet, minnet ve özlemle anıyorum, ruhu şad olsun. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in ifadesiyle Atatürk, Türkiye'dir; Atatürk, cumhuriyettir; Atatürk, maşerî vicdana altın harflerle kazanmış "Ne mutlu Türk'üm diyene!" seslenişinin mimarbaşdır. Onu rahmetle anmak, ona saygı duymak, onun eserlerine sadık kalmak, her nesil her Türk evladı için görev ve ödevdir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ile Katar arasında ortak tarihi ve kültürel bağlara dayanan ilişkilerimiz son dönemlerde karşılıklı güven temelinde stratejik bir nitelik kazanmıştır. Katar yönetiminin ve halkının ülkemize yönelik yaklaşımı son derece olumludur.

Katar, 15 Temmuz darbe teşebbüsü karşısında ülkemizle güçlü dayanışma sergileyen ülkelerin başında gelmiştir. Söz konusu darbe teşebbüsünü takiben ülkemize destek beyan eden ilk ülke olmuştur. Katar, 13 Ekim 2016 tarihinde Riyad'da düzenlenen Türkiye-Körfez İşbirliği Konseyi Yüksek Düzeyli Stratejik Diyalog Dışişleri Bakanları 5'inci Toplantısı'nda FETÖ'nün terör örgütü olarak kabul edilmesine destek vermiştir. Söz konusu destekle, FETÖ'yü terör örgütü olarak tanıyan ilk uluslararası örgüt Körfez İşbirliği Konseyi olmuştur.

Ülkemiz ise 5 Haziran 2017 tarihinde Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn ve Mısır'dan oluşan Arap Dörtlüsünün Katar'la diplomatik ilişkilerini keserek kara, hava ve deniz yolları üzerinden hayata geçirdiği ambargo ve ekonomik yaptırımlar karşısında Katar'ın acil ihtiyacına binaen yaş sebze, meyve ve süt ürünlerini kargo uçaklarıyla ihraç etmeye başlamış ve anılan yaptırımların kaldırılması için girişimlerde bulunmuştur.

2018'in yaz aylarında ekonomimizi hedef alan döviz kurundaki spekülasyonlar karşısında Katar Emiri Şeyh Temim 15 Ağustos 2018 tarihinde ülkemizi ziyaret ederek Katar'ın 15 milyar dolarlık yatırım taahhüdünü açıklamıştır. Tam da bu adımlarla, ülkemiz hem sağlam bir güvenlik mimarisi oluşturmakta hem de kendisine askerî ve siyasi bir nüfuz alanı yaratmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubu, 31 Ekim 2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Bahse konu niyet mektubu 2 ülke arasında;

a) 2 tarafın büyük çaplı organizasyonlara ilişkin görev ve yetkilerini belirleyen mevzuatın karşılıklı olarak gözden geçirilmesi,

b) Büyük çaplı organizasyonlara ilişkin ev sahipliği prosedürlerini uygulama ve planlamalar yapma konusunda deneyim paylaşımında bulunulması,

c) Büyük çaplı organizasyonların gerçekleştiği süreçte suçla mücadele tedbirleri,

ç) Terörle mücadele tedbirleri,

d) Büyük çaplı organizasyonlara ev sahipliği yapılmasına ilişkin saha çalışmalarına katılım sağlanması alanlarında iş birliği yapılabilmesini sağlayacaktır.

Dost ve kardeş Katar devletiyle imzalanan söz konusu niyet mektubu, Katar'ın talebi doğrultusunda ev sahipliği yapacağı 2022 Dünya Kupası hazırlıklarında güvenlik alanında iş birliğimizi güçlendirecektir. Anlaşmanın hedefi, her 2 ülkenin ev sahipliği yaptığı büyük çaplı uluslararası organizasyonlarda suç ve terörle mücadele tedbirlerinin alınmasında güvenlik iş birliğine dair hukuki bir çerçevenin oluşturulmasıdır. Yabancı ülkelerle imzalanan güvenlik iş birliği anlaşmalarıyla, özellikle terörizm ve organize suçlar olmak üzere, güvenlik birimlerimiz arasında doğrudan iletişim ve temas imkânı sağlanmakta, ikili iş birliğimizin daha da geliştirilmesine katkı sağlayan bir zemin oluşturulmaktadır.

Küresel dünyanın ortak tehdit olarak kabul ettiği terörizm ve terörizme dayalı organize suçlar, insan yaşamı ve güvenliğini hiçe sayan, devletler otoritesine meydan okuyan en tehlikeli suç türü olarak karşımızda durmaktadır. Günümüzde, ülkelerin terörizm ve terörizme dayalı organize suçlarla tek başlarına mücadelede başarı sağlamalarının mümkün olmadığı asli bir gerçektir. Bu nedenle, dost ülkeler arasında ikili ve çok taraflı iş birliğinde bulunulması büyük önem arz etmektedir.

Türkiye ile Katar arasında 2001 yılında yapmış olduğumuz Güvenlik İşbirliği Anlaşması bulunmaktadır. Bu anlaşmayla, Katar'da belli miktarda asker bulundurulmuş ve ayrıca 2000'li yılların ikinci onluk diliminde yeni bir anlaşma ve bir tezkereyle 700 asker gönderilmiştir. Körfezde çok önemli imkânları, ekonomik gücü, potansiyeli ve ilişki ağı olan Katar'la kurulan bu ikili ilişkide Türkiye'yi ilgilendiren ve özel kılan, hiç şüphesiz, öncelikli olarak ülkemizin menfaatleridir. 2 tarafın da lehine olmak suretiyle yapılan bu anlaşmalar, 2 ülke arasında ilişkileri daha da zenginleştirmiş ve derinleştirmiştir.

Değerli milletvekilleri, petrolün yerine ikame edilir bir kaynak olması bakımından değer taşıyan doğal gaz rezervinin -Rusya ve İran'dan sonra- yüzde 27'si Katar'da bulunmaktadır. 1971'den sonra en büyük doğal gaz rezerv keşfiyle Katar'ın asıl zenginlik kaynağı petrolden doğal gaza kaymıştır. Netice olarak Katar, dünyadaki diğer tüm devletlerden daha fazla sıvılaştırılmış doğal gaz üretmekte ve ihraç etmektedir.

23 Şubat 2020'de Türkiye-Katar Parlamentolar Arası Dostluk Grubuyla ve 29 Mayıs 2021'de Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu heyetiyle Katar'a yaptığımız ziyaret esnasında heyet olarak gözlemlediğimiz en önemli unsur, Katar halkının refah seviyesi olmuştur ve bugün Katar'da kişi başına düşen gayrisafı millî hasıla 60 bin doların üzerindedir.

Doğal kaynaklar vesilesiyle elde edilen zenginlik Katarlıların yaşam kalitesinde ciddi derecede artışa sebebiyet vermiştir. Gelişmiş ve gelişen ülkeler için enerji arz güvenliğini teminat altına alan, bu nedenle elde ettiği gelire dünyadaki güç merkezlerinden biri olmaya aday Katar, Basra Körfezi'nin incisi olarak parlamaktadır.

Bugün, ülkemizde Türkiye'nin tam bağımsız enerji hamlesinin en önemli ayaklarından biri olan Türkiye'nin ilk millî sondaj gemisi Fatih, 20 Temmuz 2020'de Karadeniz'deki ilk sondajına Tuna-1 lokasyonunda başlamış; yaklaşık bir ay sonra, 22 Ağustos 2020 tarihinde tarihî bir keşfe imza atarak Sakarya gaz sahası Tuna-1 kuyusunda 320 milyar metreküp doğal gaz rezervi keşfedilmiştir. Böylece, Karadeniz'deki toplam gaz keşfi 540 milyar metreküpe ulaşmıştır. Bu miktar ülkemizin on iki yıllık ihtiyacını karşılayacak yeterliliktedir. Tuna-1 kuyusundaki gaz keşfi dünyada derin denizlerdeki en büyük, tüm gaz keşifleri arasında ise yılın 2'nci en büyük keşfi olarak kayıtlara geçmiştir.

Merhum Osman Yüksel Serdengeçti'nin Mabetsiz Şehir'de tasvir ettiği gibi, biz bir zamanlar 3 kıta ve 7 denize hükmeden güngörmüş bir ırkın gözü tok çocuklarıyız. Bizim, bu sanayi savaşında, yerli sanayide attığımız adımlarla, millî ve özgün üretimimizle bölgesel aktör ülke olarak, milletimizin Cumhuriyet İttifakı'na olan desteğiyle 2023 lider ülke Türkiye'sine erişeceğimize olan inancımız tamdır.

Sözlerime son verirken 272 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi'nin 2 ülke için de hayırlara vesile olması temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Musa Piroğlu.

Buyurun Sayın Piroğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, sözlerime başlamadan önce, İstanbul ve çevresinde devam eden, Türkiye’de devam eden birkaç tane direniş hakkında bilgi vermek istiyorum.

Dardanel işçileri... Dardanel şirketi verdiği reklamlarda, özellikle 8 Martta kadınlara ne kadar değer verdiğini, kadın işçilerin üretimdeki rolünü gösteriyor ve bunun üstüne reklam yapıyor. Bu çalışan kadınlardan birisinin mektubu düştü kamuoyuna. Çalışma koşullarını anlatıyor “En ilkel üretim şekliyle çalışıyoruz, tuvaletlere ve banyolara kamera konuldu ve çalışma saatlerimizde çay molalarımız bile kaldırıldı; bizi dürtükleyerek, kalemlerle dürterek, hakaret ederek çalışmaya zorluyorlar.” diyor. Bu Dardanel’in ürünlerini tüketen herkes o balık konservesini açarken bu işçilerin dediklerini hatırlasın, bu işçilere dayatılan kölece çalışmayı hatırlasın ve ona göre davransın. Dardanel patronu bilsin ki burada çalışan işçiler yalnız değil; onların sesi olmaya, onların dileklerini, onların sorunlarını dile getirmeye ve Dardanel patronunun peşinde olmaya devam edeceğiz.

İkinci bir direniş, Çerkezköy’deki Indomie ADKOTURK fabrikalarında çalışan işçilerin direnişi. Bu fabrika bu gördüğünüz “noodle” makarnayı üretiyor, herkes bunu tanıyor. Bu fabrikanın patronları Endonezya ve Suriye ortaklılar. İşçileri işten attılar çünkü işçiler sendikalı olmaya çalıştılar ve geçtiğimiz hafta bu fabrikanın içinde bir işçi kalp krizi geçirdi ve öldü, iş cinayetleri devam ediyor. Buradaki direniş 80’inci gününde ve işçiler, tüm kamuoyundan, bu makarnayı tüketen herkesten makarnayı açtıkları anda kapının önündeki işçileri hatırlamasını, makarnayı açtıkları anda fabrikadaki işçilere dayatılan kölece vahşi çalışma koşullarını anmasını ve dökülen alın terini hatırlamasını istiyorlar. İşçiler bu makarnayı boykot ediyorlar, kamuoyuna da bunun bilgisini iletiyorlar.

Ve son direniş Bakırköy Belediyesi önünde; 300 işçi, on sekiz gündür grevdeler. Ben geçen gün gittim yanlarına. İzmir’den arkadaşları desteğe gelmişti. Polis 50 metre yürütmek için işçilerin önünü kesti, ağır bir barikat kurdu. Ben barikatın yanındaydım. İşçiler, 50 metre için ite kaka darp edilerek arkadaşlarının yanına ulaşabildiler. Bakırköy Belediye Başkanı işçilere yüzde sıfır zam önerdi. İşçiler bu sıfır zamma itiraz ediyorlar.

Ve şimdi, biz bugünlerde asgari ücreti tartışıyoruz. İşçilere ve yoksullara sefalet dayatanlar; işçileri yirmi yıldır kölece çalışmanın içine atanlar; yabancı şirketlere ve patronlara, işçilere karşı her çeşit baskıyı uygulaması için cesaret verenler; bunun yasalarını yapanlar yani bu iktidar, yoksulların ve işçilerin farkına vardı. Bu kürsüye çıkıp her seferinde “Yoksulluk yok, kuru ekmek karın doyuruyor.” diyenler, bugünlerde asgari ücreti 4 bin lira yapacaklarını... Cumhurbaşkanı çıkıp elektrik faturasından alınan TRT payını kaldıracağını açıkladı. Niye? Ne oldu da kafanıza taş mı düştü de yoksulun ve işçinin farkına vardınız? E, korku dağları sardı; kaybediyorsunuz. Seçim yaklaşıyor ve işçinin, yoksulun oyunun farkına vardınız. Onun alın terinden beslenenler, ona sefalet dayatanlar bugün işçilere insanca yaşam vereceklerini söylüyorlar.

Bir işçiye söyledim bunu, asgari ücret 3.500-4 bin olacak dedim. Dedi ki: “ 5 bin, 6 bin olsa ne olur; her şeyi kaybettik.” Kiralar 3 bine, 4 bine dayanmış, marketlerde elemanlar ellerinde fiyat etiketiyle sabah akşam dolanmaya devam ediyorlar, sabah aldığınız ürünün fiyatı akşam başka bir fiyata gelmiş, insanların yaşam koşulları onlarca yıl geriye gitmiş. Siz, şimdi, asgari ücrete biraz zam yapıp işçiyi rahatlatacağımızı söylüyorsunuz ve bunu lütuf gibi sunuyorsunuz. Ben, buradan diyorum ki işçilere ve yoksullara: Bu sizin alın terinizin hakkıdır ama bu yetmez; 4 bin yetmez, 5 bin de yetmez çünkü bu enflasyon, bu yoksulluk olduğu sürece bu yetmeyecek. O zaman bu yoksulluğu kaldırmak gerekir ama bu iktidar yoksulluğu kaldırmak istemiyor. Bu iktidar bu yoksulluktan beslenmek istiyor, sadakayla geçinen bir yoksulluk istiyor.

Yapılması gerekenler: Mademki işçinin ve yoksulun insanca yaşamasını istiyoruz -ben söylemişim, ortağımız da söylüyor- önce asgari ücretten vergiyi kaldırın. Yetmez, bütün sağlık ve eğitim kurumlarını parasız hâle getirin yani özel hastanelere el koyun, yani Sağlık Bakanlığınızın hastaneleri kamulaştırılsın. Bu da yetmez; enerji, elektrik... Yoksulun elektrik ve enerji ihtiyacını ücretsiz karşılayın ama bunun için de yandaş olarak beslediğiniz enerji şirketlerine el koyun. Ama bunların hiçbirini yapma gücünüz yok çünkü niyetiniz yok. Bu, bir güç-niyet meselesinden öte; bu, iktidarın politik tercihi; bu, iktidarın sınıfsal tercihi çünkü bu iktidar, patronların ve zenginlerin iktidarı ve ne zaman yoksula bir şey yapsa bunu lütuf gibi, bunu bağış gibi, bunu sadaka gibi sunuyor ve bu yoksulların oyuyla burada oturuyor. Bu yüzden biz, işçilere ve yoksullara diyoruz ki: Bunun için mücadele etmeniz lazım. Talep etmek yetmiyor; sokağa çıkmadıkça, peşine düşmedikçe, bu işçilerin yaptığını, bu işçilerin direnişini örnek almadıkça hiçbir hakkı alma şansınız, hiçbir hakkı yürütme şansınız kalmayacak.

Katar meselesi konuşuluyor bugün, Katar'la yeni bir anlaşma imzalanıyor. Bu Katar'la kardeş ortaklığının bütün boyutları siz iktidardan yıkıldığımızda açığa çıkacak, girdiğiniz bütün suç ortaklıkları açığa çıkacak. Afrika'nın ortalarından, Somali'den Sudan'a, Yemen'e, Libya'ya, Suriye'ye, Rojava'ya kadar yaptığımız bütün ortaklık, Selefililerle kurduğunuz bütün ortaklık, iş birliği açığa çıkacak. Türkiye'yi IŞİD otobanına çevirenlerin, Türkiye'yi cihatçı otobanına çevirenlerin uluslararası alanda ve burada bütün suçları açığa çıkacak.

Ataol Behramoğlu bir yerde diyor ki: "Yıllanmış bir ağaç gibi köklü, gür/Yalan hiç yıkılmayacakmış gibi görünür/Hüküm verilmiştir oysa/Yıkılacak, çürümüştür." Yolsuzluğa ve hırsızlığa battınız, insan kaçakçılığına ve uyuşturucuya bulandınız; çürüdünüz. Yıkılacaksınız ve biz, sizi yıkıldığınız gündün sonra işlediğiniz bütün bu suçlardan yargılayacağız ama sizi yargılayan mahkemeler Kobane mahkemeleri gibi olmayacak, yukarıdan emir alıp yukarının emriyle çalışan, olmayan suçlar icat edip halka rağmen suç işleyen mahkemeler hâline gelmeyecek. Halkın vicdanında, halkın mahkemeleri önünde yargılanacak ve hesap vereceksiniz ve o zaman, belki de sizin yandaşlarınız kalemlerine sarılıp "Adalet, adalet!" diye bağıracaklar ama o adaleti bizden, halkın vicdanından isteyecekler.

Ben burada sözlerime son verirken Türkiye halklarına, işçi sınıfına ve yoksullara sesleniyorum: Ne asgari ücretin artırılması ne elektrikten verginin kısılması sorunları çözmez çünkü bu iktidarı herkes tanıyor, yirmi yıldır yapmadığını bir günde yapmaya kalkıyorsa bilin ki iktidarı devam ettiği gün bu verilenlerin hepsini fazlasıyla geri alacak. Bunu yaşayarak öğrendik. O yüzden yapılacak tek şey kalıyor: Hep beraber bu iktidarı yıkmak, bunun için mücadele etmek ama bunun için, bunu sağlamak için yani bu işçinin hakkını alması için, yoksulun hakkını alması için savaş politikalarına karşı çıkması, Kürt halkıyla omuz omuza yürütmesi; bu iktidara karşı hep beraber omuz omuza sesimizi yükseltmemiz ve bunlara karşı gücümüzü ortaya koymamız gerekiyor.

Sonunuz yakın, bu sona hazırlık yapın. (HDP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, hatibin beyanlarını reddediyoruz.

BAŞKAN – Peki.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Başkanım, anlaşmayla ilgili bir şey konuşmadı.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Aydın Milletvekili Sayın Bülent Tezcan.

Buyurun Sayın Tezcan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Katar ile Türkiye arasında çok boyutlu iş birliğini tesis etmek üzere bir teklifi görüşüyoruz; bu konuda, 2 ülkenin ilişkilerinin güçlendirilmesi çerçevesinde yapılacaklara ilişkin bir öneriyi görüşüyoruz. Kuşkusuz Türkiye'nin uluslararası alanda iş birlikleri önemlidir. Türkiye'nin ekonomik anlamda, siyasi anlamda dünyanın çeşitli bölgeleriyle temas ediyor olması ve o ilişkilerini güçlendirmesi herkesin arzu edeceği, hepimizin arzu edeceği bir husustur. Ancak bunlar yapılırken özellikle şeffaflığım, adaletin, ülkenin millî çıkarlarının ve özellikle Türkiye'nin birikimlerinin kişisel hesaplar üzerinden değil de milletin yararları ve menfaati üzerinden ele alınmasının önemi kuşkusuz tartışma dışıdır.

Biz, dünyanın hiçbir ülkesiyle özel bir husumet ya da özel bir dostluğun uluslararası ilişkilerde esas alınmasının mümkün olmayacağını takdir ederiz kuşkusuz. Devletlerin, milletlerin menfaatleri vardır uluslararası ilişkilerde. Bunları yaparken kendi ülkenizin birikimlerini korumak ve kollamak zorundasınız.

Türkiye'de iktidarın yaptıkları içerisinde anlamakta zorlandığımız bir Katar sevdası var; bizde bir Katar rahatsızlığı yok ama iktidarın bu memleketin, bu milletin birikimlerini birilerine peşkeş çekme pahasına bir tuhaf Katar sevdası var. Ben bu sevdanın muhatabının Katar olmadığını biliyorum, ben bu sevdanın kamuflijının Katar olduğunu biliyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ben "Katar" adı altında hangi ilişkilerin kurulup saklanmak istendiğini biliyorum, milletimiz de biliyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, dün 10 Kasımdı, Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete intikal edişinin 83'üncü yıl dönümü; rahmetle minnetle anıyoruz, sadece onu değil Türkiye'yi Millî Mücadele'de temsil eden ve Türkiye'yi yeniden küllerinden yaratan o büyük önderlerin hepsini rahmet ve minnetle anıyoruz. Peki, onlar bu memlekette bağımsızlığı kurmak için mücadele etmişken bu milletin malı olan Tank Palet Fabrikasını yandaşlara bedava peşkeş çekenlerin hesabını sormayacak mıyız? (CHP sıralarından alkışlar) Bunu konuşmayacak mıyız? Yani anlamak mümkün değil. Sayın Cumhurbaşkanı çıktı "50 milyon dolarlık yatırım yapmak lazım. Biz bunu yapamıyoruz." dedi, 20 milyar dolarlık Tank Palet Fabrikasını Katarlılara ve onun yandaş ortaklarına peşkeş çektiler; bu milletin, Türk ordusunun en önemli incisini Katar Silahlı Kuvvetlerine bedavaya teslim ettiler. Olacak iş değil! Yani "50 milyon dolarlık yatırımı yapamıyorum." deyip "Katar'ın hediye ettiği" dediği 500 milyon dolarlık uçağa kurula kurula binmeye insan utanır, yüzü yere girer, yüzü yere girer! Nasıl bir iştir bu? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir başka Katar sevdası: Kanal İstanbul. Türkiye, İklim Sözleşmesi'ne giriyor, imza atıyor. Türkiye, güya dünyaya böyle bir mesaj vermeye çalışıyor. Kanal İstanbul, Marmara Denizi'ni çürütecek bir rant projesi, bir beton projesi; İstanbul'u betona boğacak, İstanbul'u çürütecek, çevreyi çürütecek, ormanları yok edecek bir projeye rant uğruna ısrarla "Ben buna devam edeceğim." deniyor. Peki, dönüp arkaya baktığınızda ne görüyorsunuz? Peşinen, o güzergâhta Katarlı saltanat ailesine peşkeş çekilen dönüm dönüm araziler var; Katarlı aileler gelmişler, Katar Emirinin annesi oradan arazi almış, Bakanın ailesi oradan arazi almış. Rant ortaklığında Katar ile iktidar yetkilerini kullananların yine bir iş birliğiyle karşı karşıyayız. "Katar sevdası" dediğimiz sevdâ bu sevdâ, para sevdâsı, yolsuzluk sevdâsı; buna itiraz ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlar, şimdi bir başka mesele Digtürk. Bir Katarlı sermaye grubu Digtürk'ü aldı, sözleşmede imza attığı para için "Ben bunu ödeyemiyorum." dedi, 90 milyon dolar bir kalemde silindi; Digtürk'ü alan Katarlı beIN Sports'tan 90 milyon dolar indirdiler "Sen misin ödeyemeyen? Hayhay efendim, sen Katarlı bir sermaye çevresisin." diyerek. Merak ediyorum, arkasında kim var, arkasında hangi kirli ilişkiler var, arkasında hangi ortaklıklar var ki 90 milyon doları bir kalemde sildiler?

Okullar açıldı, çocuklarımız üniversitelerin kapısının önlerinde yattı değil mi? Çok şey anlatmaya gerek yok, bu 90 milyon dolarla bin yataklı 12 yurt -12 bin kapasiteli, 12 bin öğrencimizi yatıracak bin yataklı 12 yurt- yapabildik bir kalemde sildikleri bu parayla. Bir tarafta, bir kalemde sildikleri bu para -Katar sevdasına güya- öbür tarafta, sokaklarda tekmelettikleri gencecik öğrencilerimiz. Bu iktidarın tercihinin fotoğrafını buradan dönüp hep beraber çekelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yani Türkiye’de 2 milyon ailenin elektriği kesilecek; odun, kömür parası yüzde 50, kira paraları yüzde 50-yüzde 70 artacak. Bunlara kaynak bulunamazken Katar örtülü ortaklıkları Türkiye’de zevküsefa içerisinde işini yürütüyor. Üreticiye destek yok, çalışana destek yok; Katar ortaklarına destek çok.

Bakın, buradan Aydın’a geleyim, kendi seçim çevremde çok ilginç şeyler yaşıyoruz. Orada da Söke ilçesinin Doğanbey ve Tuzburgazı -eskiden köydü, beldeydi, şimdi mahalle oldu- Mahallelerindeki Karina Dalyanı’nda alın terleriyle ekmeğini çıkarmaya çalışan vatandaşlarımız var. 1972 yılından bu yana Karina Dalyanı o bölgenin halkı tarafından işletilir, onlar çalıştırılır, onlar ekmek paralarını kazanırlar. Şimdi, orayı bazı yandaş özel şirketlere peşkeş çekmeyi planlıyorlar. Bununla ilgili daha önce basın toplantıları yaptık. Hazırlıklar yapmışlar, halkın elinden alacaklar, yandaş şirketlere “karides çiftliği” adı altında orayı verecekler; bu planlama devam ediyor. Şimdi, dün ihalesi vardı orayı peşkeş çekmek için. Vatandaş alamasın diye kira bedelini yüzde 350 artırdılar, bir de dediler ki: “Peşin ödeyeceksiniz.” Vatandaş sähipsiz, gücü yetmiyor, alamayacak; yandşa onu tereyağından kıl çeker gibi verecekler ama bir şeyi hesap edemediler: Aydın’da Söke’de Doğanbey ve Tuzburgazı halkının yanında, üreticinin yanında, çiftçinin yanında duran Aydın Büyükşehir Belediyesi var, Aydın Büyükşehir Belediyesi. (CHP sıralarından alkışlar) “Siz misiniz bu tuzağı kuran?” dedi “Bu tuzağı ben bozarım.” diye gitti 9 Kasım günü -10 Kasım dün ihale var- dosya aldı, ilan etti “Ben giriyorum, ben alacağım ve Söke halkını ranta kurban etmeyeceğim.” dedi. (CHP sıralarından alkışlar) Ne oldu? İktidar rant konusunda kararlı. 9’unda öğleye doğru dosya aldı Aydın Büyükşehir Belediyesi, öğleden sonra Bakanlık iptal etti ihaleyi, ihaleyi iptal ettiler. Niye? “Aman ha! Gidiyor elimizden.” diye ama söylüyorum ne yaparsanız yapın, rant yiyicilerle hangi ortaklıklar içerisine giderseniz girin, Aydın’da olduğu gibi Türkiye’nin her yerinde Millet İttifakı’nın belediyeleri halka sahip çıkmaya devam edecek. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Uzatmayı alayım, selamlayacağım Başkanım, bitti zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, son sözüm selamlama kısmı.

Ne yaparsanız yapın, bugün bütün Türkiye’de Millet İttifakı’nın belediyeleri üreticiye, yoksula, halka, sähipsiz bıraktıklarınıza sahip çıkmaya nasıl kararlı biçimde devam ediyorsa önümüzdeki ilk sandıkta kaçamayacaksınız, o sandık milletin önüne gelecek ve aynı şekilde, bu çatının altında da Ankara’daki hükümette de yoksula, kimsesize sahip çıkan bir iktidarı hep beraber selamlayacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ne oldu? Anlamadım ben.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sataşma yoktu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Cevap verme bak, mahveder seni.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, biraz evvel konuşan hatip “Katarlılara peşkeş çektiniz Tank Palet Fabrikasını.” diyerek açıkça sataşmıştır grubumuza ve AK PARTİ iktidarına.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yalan mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ona sataşmadan cevap vereceğim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

Süreniz iki dakika.

AHMET KAYA (Trabzon) – Tamam, çık da o zaman itiraf et peşkeş çektiğinizi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Çektik ama neden?” diye başla.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sonuçta Çankırı'daki baraj yükseliyor, inkâr ettiğiniz baraj var ya Kızlaryolu Barajı, Çankırı tarihinin en büyük yatırımı olarak Çankırı'ya, Kastamonu'ya ve Çorum'a hayırlı olsun inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler) Ama gruptan, grup kürsüsünden “Hayalî baraj, yok böyle bir baraj.” demişti; yanılttınız, yalan söylediniz maalesef Genel Başkanımıza.

Sayın Tezcan konuştu ama hepsi çelişkili, hiçbir bilgi doğru değil, hepsi. Neresini düzelteyim? Deveye sormuşlar “Niçin boynun eğri?” Sayın Tezcan, demiş ki deve “Nerem doğru ki.”

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Aynaya bak, aynaya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuçta baştan aşağı hepsi yanlış yani kendinizle çelişiyorsunuz. Önce “50 milyon dolara peşkeş çektiniz.” demişti Sayın Kılıçdaroğlu, siz de aynı şeyi söylediniz; sonra buraya sözcüleriniz geldi, “Bir kuruş bile almadınız.” dediniz, 2021 bütçe konuşmasında aynı sözü söyledi: “Bir kuruş bile almadınız.”

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Oynama, oynama!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Önceki Kılıçdaroğlu'nun sözü mü doğru, sonraki mi doğru?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 50 milyon dolarlık yatırım, yatırım!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Siz şimdi, tekrar başa döndünüz, kendi Genel Başkanınızı yalanladınız. (CHP sıralarından gürültüler) 2021 bütçe konuşmasında demişti ki “Bir kuruş vermeden bedava peşkeş çektiniz.”

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çankırı'ya bak, Çankırı'ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Şimdi de siz diyorsunuz ki “50 milyon dolara peşkeş çektiniz.”

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bağırma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Peşkeş çekilen hiçbir şey yok. Katar'ın İngiltere'de, Almanya'da, Avrupa'da bir sürü yatırımı var, Volkswagen'in yüzde 18 ortaklığı var. (CHP sıralarından gürültüler) Siz niye Katar'ın Türkiye'ye yatırım yapmasından gocunuyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yatırım yapmıyor yatırım; yatırıma ortak oluyor, yatırıma ortak oluyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Niçin Türkiye'nin kendine dönük zenginliğini artırmaya, vatandaşlarımızın refahını artırmak için, güvenliğini sağlamak için yapmış olduğu yatırımlara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – ...dönüp, hususları başka noktadan, buradan işi farklılaştırarak çarpıtıyorsunuz? Bunun milletimize ve devletimize faydası yok.

Teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Hazır fabrikayı verdin, hazır fabrikayı! Nasıl refah artırmak bu, nasıl yatırım?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kendi grubun bile alkışlamıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – AK PARTİ Grubu Sayın Akbaşoğlu'nu alkışlamıyor. Ben de anlamadım ki.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, izin verirseniz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, çok ciddi bir kriz var.

BAŞKAN – Mahmut Bey, izin verirsen Bülent Bey'i dinleyeceğim.

Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili biraz önce benim söylemediğimi söylemişim gibi “Çelişki var.” dedi. O da şudur: Sayın Genel Başkanımızı tekzip ettiğimi, nakzettiğimi söyledi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, evet.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – “50 milyon dolar.” dedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 50 milyon dolar, evet.

BAŞKAN – Buyurun, 69'a göre iki dakika kürsüden söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – O zaman yerinden alın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yerinizden, yerinizden.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sana ne, sana ne? Sen mi yönetiyorsun burayı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, Akbaşoğlu'nu grubu alkışlamıyor. Neden acaba?

8.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Akbaşoğlu, çok telaş etmenize gerek, yerimden de olsa aynısını söyleyeceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Fark etmez, buyurun; isterseniz üç dakika konuşun, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın, ne benim söylediğim, Sayın Genel Başkanımızın söylediğiyle çelişir bir yanı var...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Var, var.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – ...ne de benim söylediğim, burada biraz önce söylediklerimin kendi içinde çelişen bir yanı var. Mesele şu, söylediğimiz şudur: Sayın Erdoğan çıktı, dedi ki: “50 milyon dolar yatırım gerekiyordu. Bunu yapamadık, verdik.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok, öyle demedim, çarpıttınız.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Yani “Beş para almadan verdiniz, peşkeş çektiniz.” sözü budur. Ben de diyorum ki 50 milyon dolar yapacak yatırım bulamadınız, hatta Genel Başkanımız dedi ki: “Ben bulacağım o parayı.” (CHP sıralarından alkışlar) “50 milyon doları bulamayıp Türk Silahlı Kuvvetlerinin en önemli eseri Tank Palet Fabrikasını yabancı bir orduya veriyorsanız bırakın, bulamıyorsanız ben bulacağım o parayı.” dedi. On sekiz ayda tank gelecekti, ortada tank yok ama laf çok; tank yok, laf çok ortada. “50 milyon dolar yatırım yapamıyoruz.” dediniz, beceriksizliğinizi inkâr ettiniz, bir kuruş para almadan verdiniz. Dün de söyledüğümüz buydu, bugün de söyledüğümüz bu ama “50 milyon dolar yatırım yapamıyoruz.” demekten...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle demedim.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – ...bir kuruş para almadan vermektan yüzünüz kızarmadı, 500 milyon dolarlık hibe uçağa binmekten de yüzünüz kızarmadı yani ondan kızarmadığı gibi. (CHP sıralarından alkışlar) Söyledüğümüz budur, yoksa Katar’ın yatırımlarından ya da başka ülkelerin yapacağı yatırımlardan bizim herhangi bir rahatsızlığımız olmaz, olmayacağını daha önce de söyledik. Bu “yatırımlar” adı altında nelerin üstünü örtüyorsunuz, bundan rahatsız dedik; söylemeye çalıştığımız budur. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, biraz evvel sayın hatip hem Sayın Cumhurbaşkanımızın hem bizlerin söylemediğini “Söyledi.” diye çarpıtarak bize sataşmada bulunmuştur, bu nedenle söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, AK PARTİ Grubu Akbaşıoğlu’nu alkışlamıyor. Niye acaba yani inandırıcı mı gelmiyor?

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sen kendi grubuna bak Sayın Tanal. Sen kendi grubuna bak, karışma başkasına.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Önce sükûneti lütfen bir...

BAŞKAN – Buyurun, siz Genel Kurula hitap edin.

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

2021 bütçe konuşmasında Sayın Kılıçdaroğlu bu kürsüden Tank Palet Fabrikasıyla ilgili “Bir kuruş almadan peşkeş çektiniz.” demişti ama daha önce söylediği sözü de kendisi yalanlamıştı. Her ikisi de gerçek dışı çünkü hiçbir peşkeş falan yok. Siz gerçekten olayları çarpıttıyorsunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Kaç para aldınız?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Tank nerede, tank?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – İkinci olarak, hiçbir şekilde 50 milyon dolar... İhaleyi alan şirket, tankları yapacak şirket mevcut Palet Fabrikasını yenileştirmeye, ihtiyaçlarını gidermeye ilgili orada harcamaları yapacak; mesele o, tam tersi, alakası yok. (CHP sıralarından gürültüler)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teyit ediyorsun; yatırım lazım, yatırım!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Motor nerede motor?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – O kira bedeli falan da değil. Siz her şeyi karıştırdınız birbirine, hepsini çuvala attınız, çarpıtarak anlattınız.

İki: Kanal İstanbul’dan falan da bahsettiniz konuşmanızda, İklim Sözleşmesi falan. Herhâlde siz, Sayın Genel Başkanınızın “Manda ve himaye kabul edilemez.” diyen Mustafa Kemal Paşa’nın vefat yıl dönümünün hemen öncesinde büyükelçilere yazmış olduğu mektuptan duyduğunuz rahatsızlığı bastırmak için bir şekilde bir cümle sarf ediyorsunuz.

Bakın, Türkiye’nin iç işlerini Batılılara şikâyet, asla ve kata, “Bağımsızlık benim karakterimdir.” diyen Mustafa Kemal Atatürk’ün ilkelerine taban tabana zıttır. Yazıklar olsun! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tehdit var tehdit “Gelme yatırıma, para alamazsın.” diyor Sayın Akbaşoğlu.

MAHİR POLAT (İzmir) - Onu alkışladılar, Mahmut ağabey sayesinde alkışladılar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, bağırmadan konuşamıyorlar mı?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya, çok rahatsız, çok yüksek sesle konuşuyorlar.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir kısım milletvekili arkadaşımız yüksek sesle konuşulmasından, bağırarak konuşulmasından rahatsız olduklarını ifade ediyorlar. Sayın konuşmacılardan kürsüde konuşurken rica ediyorum, böyle daha küçük harflerle anlatırlarsa konuları arkadaşlarımızın da rahatsızlığını gidermiş oluruz.

Buyurun Bülent Bey, sizi dinliyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Sayın Başkanım, biraz önce sayın hatip, özellikle, yabancı büyükelçilere gönderilen mektuptan bahsederken “Sayın Genel Başkanınızın bu mektubundan duyduğunuz hicap ve üzüntü nedeniyle herhâlde böyle söylediniz.” diye sataşmada bulundu ve onun için...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Doğru, doğru Sayın Başkan. Bu sefer sataşmada bulundum.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika süreniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Tezcan, ufak harflerle lütfen.

10.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Tamam.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Grup Başkan Vekili, Allah’a şükürler olsun ki benim Genel Başkanım ne beni ne grubunu ne de milletini utandıracak hiçbir şey bugüne kadar yapmadı. (CHP sıralarından alkışlar) Allah’a şükürler olsun ki Sayın Genel Başkanımız, her kürsüye çıktığında “Acaba bugün bizi utandıracak ne söyler!” diye endişe edenlerden değiliz. (CHP sıralarından alkışlar) Allah herkesi o endişe edenlerden sakınsın.

Değerli arkadaşlar, evet, Sayın Genel Başkanımız Kanal İstanbul gibi bir ihanet projesi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Asla!

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – ...bir rant projesine karşı dünyayı uyarıyor şimdiden. Sadece bir Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı olarak değil, yarın iktidar partisinden en önemli isimlerinden birisi olarak Türkiye’de bu katliama ortak olma hesabı, gaffeti içerisinde olanlara, herhangi bir rant hırsı ve sevdası içerisinde hatta bu iktidarın rant sevdası ve hesabının ortağı olma gaffetine düşebilecek olanlara şimdiden bu milletin geleceği adına uyarılarda bulunuyor. Yani diyor ki: “Buraya böyle bir yatırımla gelirseniz bizden size gelecek yok kardeşim.” Ha, şimdi, vay Türkiye’yi... Yabancı büyükelçilere mektuplar yazmış. Yahu, siz “Bu işin finansmanını yabancılardan bulmak için çıkıp dışarıdan alacağız.” demediniz mi? Siz yabancı mahkemeleri, tahkimi bu milletin önüne tehdit diye koymadınız mı? “Tahkimden döner.” diye bu milletin önüne kendi mahkemelerini değil de... Kanal İstanbul için yabancı tahkim kuruluşlarıyla tehdit etmediniz mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Son cümle Sayın Başkanım.

Genel Başkanımız da diyor ki: “Kardeşim, bunu yapmaya kalkana bizden geçit yok.” Millî olmak budur, millî olmak budur. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum.

Asla ve kata şu Sayın Kılıçdaroğlu’nun yabancı büyükelçilere yazmış olduğu...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Londra mahkemelerine...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hem de bizim yargımıza, iç işlerimize karışan 10 büyükelçiye U dönüşü yapmak durumunda kaldıkları bir haftanın arkasında, o büyükelçilere böyle bir mektubun ancak utanç mektubu olduğunu ifade etmek istiyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onlara meydan okuyoruz, meydan.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Amerika’nın mektubu ne oldu, Amerika’dan gelen?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, gayrimillî bir tutum ve davranıştır; bağımsızlığımıza...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Trump’ın mektubu ne oldu, Trump’ın?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...egemenliğimize harel getirecek bir mektuptur ve yazılır yazılmaz da millet nezdinde çöp tenekesine atılmıştır. Bu savunulamaz, bu millî iradeye bir hakarettir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Dünyaya meydan okudu, dünyaya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı zamanda uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan, uluslararası hukuktan kaynaklanan, tahkim müessesesi apayrı bir meseledir. Her meseleyi birbirine karıştırarak farklı neticelere varma taktiği burada da ortaya çıkmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, gündemimiz bu değil ya. Gündemimizde işsizlik var, yoksulluk var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hakikat karşısında bunun hiçbir hükmü yoktur.

Arz ederim.

Saygıyla yüce Meclisi selamlıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gündemimizde işsizlik, yoksulluk, ekmek var. Milletin derdi...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, tutanaklara geçsin de kürsüden söz verebilirdim yani o süreyi kullandınız zaten, iki dakikayı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir dakika, bir dakika. Yani kapatmak için Sayın Başkan, kapatmak için.

BAŞKAN – Bir dahakine kürsüden vereyim sözü de...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meclisin çalışmasını engelliyor Başkanım, olmaz bu!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İyİ niyetimi de ortaya koymak için beyanda bulundum, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hakkını kötüye kullanıyor Başkanım, hakkını kötüye kullanıyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal, çok rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım ama Başkan, hakkını kötüye kullanıyor!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakar mısınız şuraya?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Vatadaşın derdi işsizlik, yoksulluk; iş arıyor, aç arıyor. Başkan bizi burada alıştırmıyor.

BAŞKAN – Peki, Sayın Tanal, Sayın Grup Başkan Vekili bekliyor.

Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Başkanımızın büyükelçilere yazdığı bir mektubu “utanılacak bir vesika” olarak sunması bir sataşmadır, söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika süreniz.

11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, ankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Tezcan hatırlattı. pe atılacak bir mektup var idi Sayın Akbaşıoğlu; Trump'ın Türkiye Cumhurbաřkanına “Aptal olma.” dediği mektup. (CHP sıralarından “Bravo.” sesleri, alkışlar) Siz, o mektubu ceketinizi ilikleyip Trump'a sundunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – pe attık, çöpe.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Tayyip Erdoğan dedi ki: “Mektubu kendisine sunduk.”

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Hiçbir hükmü yoktur.” dedik! Hiçbir hükmü yoktur.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bu ayıp size yeter.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alakası yok!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Cumhuriyet Halk Partisinin bir Grup Başkan Vekili olarak tekrar ilan ediyorum, bugün yandaş medyada biraz eleştirilmiş olsam da: Bu mektup Türkiye'yi Avrupa'ya şikâyet mektubu değildir ama bu mektup şudur...

EROL KAVUNCU (Çorum) – İhanet mektubu.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Okursan yle olmadığını görürsün.

Bu mektup, İstanbul'un rantına, İstanbul'un talanına, İstanbul'un ekolojisine göz dikmeyi düşünen yerli ve yabancı bütün konsorsiyumlara bir tehdit mektubudur, bunun arkasındayız, ayıp ya! (CHP sıralarından alkışlar)

EROL KAVUNCU (Çorum) – Sen açıklamayla kurtaramazsın Genel Başkanımı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, okudun mu sen bu mektubu?

EROL KAVUNCU (Çorum) – Vallahi okudum, gerçekten okudum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bırak Allah aşkına ya!

EROL KAVUNCU (Çorum) – Genel Başkanını kurtaramazsın Sayın Başkan.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Meclisi çalıştırmıyor Akbaşıoğlu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Akbaşıoğlu, yoklama isteyeceğim. Çalıştırmak istemiyorsun Meclisi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, “Trump’ın mektubuna cevap vermediniz, bu ayıp size yeter.” diyerek açıkça sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

12.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Trump bir mektup yazdı. O mektubu -ben nöbetçiydim- dürüp attım çöp tenekesine. (CHP sıralarından gülüşmeler) Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu tavrı biz de burada milletin gözü önünde hep beraber ortaya koyduk. Sayın Cumhurbaşkanımız o mektuba hem açıklamayla hem tavrıyla hem de yüzüne karşı millî onurumuzu, duruşumuzu ortaya koyarak aldığı kararlarla gerekli cevabı verdi. Ancak siz onu gözlerinizi kapatıp görmek istemezseniz tabii ki görmezsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Papazı ne yaptın, papazı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Siz demiyor musunuz “Bu iktidar, dünyanın en doğru, en güzel işini de yapsa biz alkışlamayız.” Kafanıza koymuşsunuz, “Ne yaparsa yapsın ‘murdardır’ diyeceğiz, karalayacağız, kötüleyeceğiz.” diyorsunuz, meselelere öyle bakıyorsunuz maalesef.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Papaz ne oldu? Başkanım, papaz ne oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Şunu söylüyorum: Gerçekten size yakıştıramadım, gerçekten yakıştıramıyorum. Yani nereye gidiyorsunuz ey CHP’li arkadaşlar, ey antiemperyalist tutum ve davranışı ortaya koyan solcu kardeşlerim neredesiniz, nerede? Şuraya bak, “Manda ve himaye kabul edilemez.” “İstiklalitam -bağımsızlık- benim karakterimdir.” diyen CHP’nin Kurucu Lideri nerede?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Hadi oradan, Trump talimat verdi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Emperyalistlerden medet uman bugünkü CHP’nin Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu nerede? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Papaz nerede, papaz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Emperyalizme teslim olmakla itham etti bizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, şimdiden peşin söyleyeyim: Karar yeter sayısı istiyoruz, açık ve net.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İster, haklı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Altay. (CHP sıralarından alkışlar)

13.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dünyanın neresinde muhalefetin iktidara güzelleme yaptığı görölmüştür, neresinde görölmüştür? Siz bizden alkış almak için mi iş yapıyorsunuz? Alkışı milletten alın alabiliyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle alıyoruz efendim; milletten aldığımız için buradayız.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Alkışı milletten alın, alın tabii. 170 liraya aldığımız dolar 996 lira oldu, ayıp ya ayıp! Bir de milletten alkış mı bekliyorsunuz? Emekliyi, asgari ücretliyi yere serdiniz; millet, pazar yerlerinden çöp toplar hâle geldi. Siz kusurlarınızı örtmek için -bugün de söyledim- Sayın Erdoğan dâhil, muhalefete iftira atma, kendinden olmayan herkesi “terörist” “hain” “alçak” ilan etme hastalığıyla Türkiye'nin iç barışına, tesanütüne zarar vermekten başka bir iş yapamaz hâle geldiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Kardeşim, o mektubu 84 milyonun kulaklarında. Tayyip Erdoğan'ın kendi sesinden “Mektubu Sayın Trump'a takdim ettik.” ifadesi dün gibi benim kulağımda.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yüzüne vurdu, yüzüne.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ha, eğer siz o mektubu gördüyseniz siz çöpe atmışsınız; buruşturmadan atmışsınız herhâlde ki Tayyip Bey çöpten almış, katlamış, zarfa koymuş, takdim etmiş. Ayıp ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Akbaşıoğlu, iki şeyi yapmayın. Bir, bu milletin aklıyla alay etmeyin; iki, Meclis Genel Kurulunun, saygıdeğer milletvekillerinin mesaisini böyle mesnetsiz polemiklerle çalmayın, çalmayın. (CHP sıralarından alkışlar) Sesinizi yükselterek iktidarınızın ayıplarını örtemezsiniz. Sizin ayıplarınızı artık -haşa- Kâbe'den örtü getirseniz dahi gizleme şansınız kalmamıştır kardeşim. (CHP sıralarından alkışlar) Ses yükselterek, bağırarak haklı olunmaz. Lütfen, çok bağırmayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hafif konuşacağım, tamam.

BAŞKAN – Ben yeterince tartışıldığımı düşünüyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bir dakika...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, oylamaya sunalım, yeter!

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım, bakın...

BAŞKAN – şahışlar adına...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkan, oylamaya sunalım, yeter artık!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, açıkça “Bu ayıp size yeter, Kâbe bile örtemez.” diyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yeter artık, yeter!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yani sonuç itibarıyla cevap vereceğim, satışma olduğu açık.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, oylamaya sunalım, kabul etmiyoruz biz bunu.

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, satışma olduğu açık.

BAŞKAN – Soru-cevap talebi yoktur.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yanlı davranıyorsunuz.

BAŞKAN – 1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yanlı davranıyorsunuz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Karar yeter sayısı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karar yeter sayısı istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebi...

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, “Kabul edenler”e geçtiniz ama...

BAŞKAN – Geçmedim, gürültüden duyulmuyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Oyladıktan sonra karar yeter sayısı olmaz, oyladınız. İç Tüzük’ü ihlal ediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karar yeter sayısı istiyoruz; başından beri istiyorum ya, başından beri istedim, tutanaklar ortada.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı talebini... Oylarınıza sunduktan sonra karar yeter sayısı arayacağım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Oyladınız, oyladınız.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.13

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.21****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi 1'inci maddeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

1'inci maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir, karar yeter sayısı vardır.

272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubu 31 Ekim 2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştı. Katar devletiyle imzalanan söz konusu niyet mektubuyla 2022 yılında Katar'da düzenlenecek Dünya Kupası organizasyonu esnasında yapılacak bilgi ve tecrübe paylaşımıyla, iki ülke arasında yürütülmekte olan güvenlik iş birliği faaliyetlerinin de pekiştirilmesinin amaçlandığı söyleniyor gerekçede. Söz konusu niyet mektubuyla, 2022'de Katar'da düzenlenecek Dünya Kupası'na ilişkin alınacak güvenlik tedbirlerine Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından sağlanacak desteğin hukuki zemini oluşturulmaktadır arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Katar'ın, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve diğer Körfez ülkeleriyle ilişkilerinde sorunlar yaşadığını biliyoruz. Yapılacak güvenlik iş birliği ve verilecek destekte bu sorunlu ilişki göz önünde bulundurulmalı, olası risk ve tehditlere karşı gerekli tedbirlerin alınması sağlanmalıdır. Onu da buradan iletmek, sizleri uyarmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, dün 10 Kasım'dı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının üzerinden seksen üç yıl geçti. O cumhuriyet ki emperyalizme karşı verilen Kurtuluş Savaşı'yla mazlum milletlere örnek olmuştur ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve onun silah arkadaşları aziz ecdadımızın bize en değerli emanetidir. Kurtarıcı ve kurucu iradenin yokluk içindeki bu destansı mücadelesi ve zaferinin kıymeti vazgeçilmezimizdir. Son yıllarda üzülerek görüyoruz ki bu kıymetin farkında olmayanlar var, siyaseti millî ve manevi değerlerimiz üzerinden gereksiz tartışmalarla meşgul edenler var. Oysaki Türk siyaseti, kurtarıcı ve kurucu iradenin bize gösterdiği hedeflere odaklanmalıdır. Bu hedef, aziz milletimize daha huzurlu ve daha müreffeh bir hayat sağlama hedefidir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının 83'üncü yılında rahmet, dua ve minnetle anıyor, mücadelesi önünde saygıyla eğiliyorum.

Değerli arkadaşlar, aziz Türk milletinin kahramanca mücadele verdiği Kurtuluş Savaşı'nı zafere taşıyan, milletimizin ve tüm dünyanın takdirine mazhar olan Atatürk'ü iyi anlamalı, iyi anlatmalı, yaşadığı zorlukları ve verdiği mücadeleyi unutmadan, birlik ve beraberlik içinde onun bize emaneti olan cumhuriyetimizi gelecek nesillere emanet etmeliyiz. Bu vesileyle, dış politika alanında ortaya koyduğu "Yurtta barış, dünyada barış." sözleriyle özetlenecek vizyon ve izlediği kararlı politikalarla Türkiye Cumhuriyeti devletinin bugünkü konumuna gelmesinde önemli paya sahip olan cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk dış politikasının temel dinamiklerini ortaya koyarken ülkemizin ve dünyanın gerçeklerini gözden uzak tutmadığının altını bir kez daha çizmek isterim. O, Türkiye'nin dış politikasını belirlerken gerçekçi davranmış, ülkenin jeopolitik durumunu, tarihsel gelişimini, Millî Mücadele Dönemi'nin kazanımlarını, cumhuriyetin temel değerlerini ve dünyanın içinde bulunduğu olayları iyi analiz ederek her zaman dikkate almıştır. Atatürk'ün gerçekçiliği, Amasya Genelgesi'nden Erzurum Kongresi'ne, Sivas Kongresi'nden Misakımillî'ye, Millî Mücadele sürecinde yapılan anlaşmalardan Lozan'a kadar yaşanan birçok gelişmede kendisini göstermiştir arkadaşlar. Onun dış politika anlayışında, bağımsızlık, gerçekçilik, barışçılık, hukuka bağlılık, güvenilirlik, akılcılık, ileri görüşlülük, diplomasi, anlaşma fırsatlarını değerlendirme, olayları geçmişi ve o günyle anlama ve analiz etme yeteneği ve maceraperestlikten uzak öz güven vardır.

Değerli arkadaşlar, ülkeler, dış politikalarını sürekli dostluklar ve sürekli düşmanlıklar üzerine bina etmez. Dış politikada esas olan, ülke menfaatlerinin korunmasıdır. Millî Mücadele'mizin başlamasıyla birlikte izlenen ve Türkiye Cumhuriyeti için belirlenen dış politika, tarih bilinci içinde, hedefi açık olarak belli, akılcı, gerçekçi, dengeli, inandırıcı, diyaloga açık ve barışa yönelik olmuştur. Bu dış politika anlayışında iç siyaset kaygılarına, hesapsız hamasete ve maceraya yer verilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, bizler yapıcı muhalefet anlayışımızla iktidar sahiplerini uyarıyoruz: Uluslararası ilişkilerde şahsi dostluklarınızı değil, devletler arası ilişkiyi esas alın diyoruz. İki ülke arasındaki ilişkileri liyakatli diplomatlarla devlet esaslı yürütün diyoruz. Kişisel ilişkilerin ve kaprislerin bedelini bu millete ödetmeyin diyoruz. Zikzaklarınızın bedelini Türkiye ödemesin istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, dış politikanın esas hedefi ülkenin ulusal güvenlik çıkarları ile ekonomik çıkarlarının azami seviyeye yükseltilmesi ve itibarının artırılmasıdır. Bugün baktığımızda, AK PARTİ iktidarının dış politika karnesi kırıklarla doludur, iktidar dış politikada sınıfta kalmıştır. Dış politikada kurumsal geleneklerden uzaklaşmış, Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etmek üzere dış ülkelerdeki görevlere, atandığı görev itibarıyla vasıfsız, o göreve atanma liyakatine sahip olmayan ve tek özelliği iktidara yakınlık olan kişiler, eski siyasiler büyükelçi ve Dışişleri personeli olarak atanmış, diplomatsız diplomasi devri başlamıştır. Sonuçta, geldiğimiz noktada, dış politikamız büyük bir tahribatla karşı karşıyadır ve ulusal güvenliğimize yönelik risk ve tehditler azami seviyeye çıkmıştır.

Değerli milletvekilleri, bugün burada uluslararası anlaşmaları konuşuyoruz. Anlaşma kavramı, bir akittir, güven esasına dayanan bir taahhüttür. Unutmayalım ki uluslararası arenada güveni kazandığınız ve istikrarı gösterdiğiniz ölçüde saygın olursunuz; verdiğiniz taahhütleri yerine getirerek itibarınızı sürdürebilirsiniz. Unutmayalım ki dış politika, bir ülkenin ön savunma hattıdır, güvenliğidir; ekonomik coğrafyaya hükmetme yeteneğidir; çatışmaların silahsız olarak çözülmesine imkân verecek gücüdür ve devletin prestijidir. AK PARTİ döneminde Türkiye, maalesef, egemenlik hakkını kullandığı için cezalandırılmak istenen bir ülke konumuna gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, diplomasideki tehditler slogan atarak bertaraf edilemez; devlet yönetmek ciddiyet ister, zikzak kabul etmez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Şartlara göre pozisyon almak başkadır, dayatılan her şartın şekline girmek başkadır. Bunu özellikle iktidar mensubu arkadaşlarıma söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bizim iktidarımızda akıllı ve etkin, saygın ve kararlı, güvenilir ve istikrarlı, sadece sorunların çözümünü değil krizlerin önlenmesini de hedefleyen, sonuç odaklı ve çok yönlü bir dış politika izlenecektir. Bizim iktidarımızda dış politikanın iç politika malzemesi olarak kullanılmasına son verilecektir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ağzına sağlık.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Türk Cumhuriyetleri başta olmak üzere, Türk dünyasıyla siyasal, ekonomik, kültürel ilişkiler başta olmak üzere çok boyutlu ilişkiler geliştirilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok özür dilerim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Avrupa Türkleri başta olmak üzere dünyanın her yerinde yaşayan vatandaşlarımızın eğitim, kültür, din, sosyal ve ekonomik konulardaki sorunlarıyla yakından ilgilenilecek ve bunların çözümü noktasında destekler verilecektir.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener’in ifade ettiği gibi “Dünyanın saygın Türkiye’si, Türkiye’nin İYİ Partisi.” diyor, hepimizi en derin saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç.

Buyurun Sayın Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Katar’la ilgili, konu ne olursa olsun aklımıza ilk gelen şey satılan Tank Palet Fabrikasıdır ve bu ne zaman dillendirilse, burada hemen AKP sıralarından fevranlar ortaya çıkıyor.

Az önce tanış olduğumuz diyalog, tek kelimeyle “komik” bile diyemeyeceğim yani söyleyecek kelime bulamıyorum deyip geçeyim ama şu vurguyu yapayım: Bakın, ben tanka, topa kökten karşı olan bir insanım ve bütün dünyada silah üretiminin son bulması gerektiğini savunan birisiyim. Bir yandan “vatan, millet” diyecek “yerlilik ve millilik diyecek, sonra Tank Palet Fabrikasını satacak ama “3 kuruşa değil, 5 kuruşa sattık.” diyecek. Ya, var mı öyle bir şey, var mı böyle bir akıl; var mı böyle insanların aklıyla, halkın aklıyla alay etmek! Tam da az önce yaşanan diyalog bunun göstergesiydi.

Şimdi, bir niyet mektubundan bahsediliyor Katar’la ilgili ama bu niyet mektubunda hiçbir detay yok. Bakın, bu kanun teklifinde 2022’de Dünya Kupası organizasyonuna ev sahipliği yapacak olan Katar’a bu Dünya Kupası için kolluk kuvvetlerinin gönderilmesi ve bir koruma sağlanması hedefleniyor ama şu an için bir niyet mektubu var, bu niyet mektubunun, dediğim gibi, ayrıntıları yok. Yani bu insanlar kaç kişi gidecek, kaç kolluk kuvveti gidecek, orada ne yapacaklar? Ne kadar süre kalacaklarına dair bir ayrıntı var, dikkat çekici bir ayrıntı, beş sene. Burada, tabii, şu soru aklımıza geliyor: Kimi, niye kandırıyorsunuz? Dünya Kupası beş sene mi devam edecek? Gerçekten bu da ayrı bir akıl tutulması, ayrı bir kandırmaca.

Bunun hikâyesi ne zaman başladı? Katar İç Güvenlik Komutanlığının talebiyle Türkiye’ye gelen Katarlı güvenlik güçleri İzmir’deki Foça Jandarma Komando Okulu ve Eğitim Merkezinde Türkiyeliler tarafından eğitime tabi tutuluyor. Orada da İçişleri Bakanı Süleyman Soylu diyor ki: “Biz kolluk kuvvetimizi 2022’deki Dünya Kupası organizasyonuna göndeririz.” Bunu kim diyor? İçişleri Bakanı diyor. Kim adına bu sözü veriyor? Türkiye Büyük Millet Meclisi adına bu sözü veriyor. Bir kere, bu hakkı kendinde nereden buluyor? Kamuoyuna bu açıklamayı hangi hakla yaptı ve sonra önümüze böyle bir anlaşma getirdiler?

Tabii, şunu da hatırlatmamız lazım: 2015'te Türkiye-Katar arasında askerî iş birliği anlaşması var yani zaten, hâlihazırda, şu anda Türkiye asker bulunduruyor Katar'da. Tabii, bizim özellikle burada itiraz noktalarımız neler, onların üzerinde durmak istiyorum.

Bakın, 2014'te IŞİD, bu 2022'de yapılacak olan Dünya Kupası'yla ilgili bir tehditte bulunmuştu. Aradan yedi yıl geçti, IŞİD'in bu tehdidi savuşturulmuş mu oldu? Hayır. IŞİD, evet, eski gücüne, yedi sene önceki gücüne sahip değil ama yine de bu yapılacak olan müsabakalarda bir tehlike söz konusu ve burada kolluk kuvveti görevlendirilerek bu tehlikeye ortak edilmiş olunacak.

Peki, buradan yine şunu söylemek isterim: İçişleri Bakanı Katar'a koruma amacıyla bir kolluk kuvveti göndermeyi düşünüyor ama Türkiye'de IŞİD'in hiçbir katliamını engelleyememiş bir İçişleri Bakanı ve bu Bakana bağlı olan kolluk kuvvetleri ve MİT işin içinde.

Bakın, Türkiye'de IŞİD çok sayıda katliam gerçekleştirdi. Halk öldü, hiçbir siyasi... Aktif siyasette olmayan halk nerede öldü? Antep'te düğün katliamında, Reyhanlı'da düğün katliamında. Suruç'ta sosyalist gençler katledildi. Ankara Gar katliamında bu ülkede barış isteyen barış güvercinleri katledildi. HDP'nin mitinglerine aynı örgüt bombalı saldırılar gerçekleştirdi ve Adana, Mersin il binalarımız bombalandı bu örgüt tarafından. Katar'ı korumayı düşünen İçişleri Bakanı, Türkiye'de, sadece şu an zikrettiğim katliamlardan haberdar değil miydi? Neden Türkiye halkını, Türkiye'de yaşayan Kürtleri, gençleri, devrimcileri, solcuları korumadı da gidip Katarlıları koruyacak? Bu sorular yanıt bekliyor; sadece yanıt değil, burada biz aslında bu katliamların bir yandan önünü açan, mevcut, bahsini ettiğimiz kolluk kuvvetlerinin, bunlara bağlı olanların ve MİT'in bu işin içinde olduğunu defalarca söyledik. Bugün, gerçekleşen Gar katliamında, sadece o katliamın dosyasını incelerseniz, kimin kiminle nasıl bağlantısı olduğunu görürsünüz. Dolayısıyla Türkiye'de IŞİD'den kendi halkını koruyamayan, kalkıp Katar'a gidip Katar halkını nasıl koruyacak; biz burada bunu sormak istiyoruz.

Diğer ifade etmek istediğim konu da yine AKP'nin en çok rahatsız olduğu konu; Katar'la girilmiş olan, ticari diyemeyeceğim, bu iktidarın ekonomik çıkar anlaşmasıdır. Bakın, bugün, mevcut olan anlaşmaların hiçbirinde... Ya da az önce, benden önce konuşan hatipler de ifade etti; Digtürk'ün satılması, Borsa İstanbul satılması, Kanal İstanbul'un Emirin annesi Şeyha Moza'ya, onun etrafındaki en değerlendirilecek olan parsellerin onlara satılmış olması, bütün bunların altında ne var? Burada Türkiye Cumhuriyeti devletinin ne çıkarı var? Burada Türkiye Cumhuriyeti devleti adına hangi kazanç var? Bize "Türkiye Cumhuriyeti devletinin ticari çıkarlarını koruyoruz." diye çıkıp bu kürsüden konuşabiliyorlar. Burada hangi ticari çıkar var, ben bunu çok merak ediyorum. Burada, her sıkıştığında -mevcut olan iktidar- Katar'dan sıcak para geldiği için, Katar'la öylesi bir ilişkiye girmiş olduğu için, zaten bütün dünya ölçeğinde de baktığımızda aramızın iyi olduğu tek ülke Katar kaldığı için siz bu işleri Katar'la sürdürüyorsunuz. Tabii ki bizim Katar halkıyla hiçbir sorunumuz yok, Katar halkı bizim kardeşimizdir. Ama bugün Katar'ın IŞİD'e, İhvacılara, aynı zamanda Taliban'a sunmuş olduğu destek de ortadadır.

Bakın, bugün, Türkiye'de mevcut olan iktidar dış siyasetteki sıkışmışlığı aşabilmek için Arap sokağıyla barışmaya çalışıyor. Arap sokağıyla barışmaya çalışacaksanız, bugün bütün Arap dünyasıyla kavgalı olan ülkeyle böylesi ilişkilere girmeyeceksiniz, bu ilişkilere de Türkiye Cumhuriyeti devleti adına giriyor gibi de yapmayacaksınız. "Bunlar para ihtiyacı duyduğumuz zaman bize para bassınlar, para göndersinler diye biz ilişki kuruyoruz." diyeceksiniz, temiz temiz yaptığımızı da itiraf edeceksiniz.

Bakın, yine, burada bir noktaya daha değinmek istiyorum: Göçmen sorunu. Göçmen sorunu tabii bütün dünyanın problemi, en çok da dünyanın doğusundan batısına dönük devam ediyor. Bunu, hepimiz ne yazık ki tanıklık ederek, yaşayarak görüyoruz. Bugün Akdeniz'in suları altında binlerce insanın, kadının ve çocuğun o dalgalar arasında debelenen bedenleri var.

Şimdi benzer bir dram Belarus ve Polonya sınırında yaşanıyor. Belarus ve Polonya sınırında binlerce mülteci, binlerce göçmen, şu an aç ve susuz bir şekilde orada bekletiliyor; hem de soğuklardan dolayı can kaybı da yaşanmaya başlanmış, en son edindiğim bilgiye göre 8 göçmen yaşamını kaybetmiş. Belarus ve Polonya sınırında yaşanan bu durum tek kelimeyle bir insanlık dramıdır.

Bakın, Sınır Tanımayan Doktorlar yaşanan bu vahşeti sadece 4 kelimeyle anlatıyorlar: “Onlar silah değil, insan.” Göçmenler silah değil, insan. Bunu Türkiye’deki göçmenlere, başta Suriyeli göçmenler olmak üzere... Dünyada uygulanan, göçmenlere dönük bu araçsallaştırma politikasına karşı çıktığımızı bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum. Ve buradan özellikle, Belarus-Polonya sınırında şu an alarm veren bu göçmen sorunu meselesinde Avrupa Birliğini, Birleşmiş Milletleri, ülkelerin liderlerini göreve davet etmek istiyorum ve bu konuyla ilgili partimizin Dışişleri Komisyonu aktif olarak çalışmalarını sürdürmektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) – ...ilgili olan bütün komisyonlarla görüşmelerini sürdürmektedir, konsolosluklarla görüşmelerini sürdürmektedir. Burada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bu konunun çözümüne dair bir çağrı yapmasının ve bu konuda gerekli çalışmaların yürütülmesinin gerekli olduğunu, önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Dün; Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu, Kurtuluş Savaşı’mızın eşsiz kahramanı Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ün ölüm yıl dönümüydü. Bu ülkenin onurunu, haysiyetini koruyarak nasıl bir çağdaşlaşma yoluna gireceğini tarihe altın harflerle yazdıran bu büyük lideri saygıyla, özlemlerle, minnetle anıyorum. Kendisini her yönüyle özlediğimiz bu büyük liderin özellikle dik duruşlu bir devlet adamı olması özelliğini arıyoruz.

Bu tuhaf anlaşmayla ilgili konuşurken bu büyük liderin 2 anekdotuyla başlamak isterim. Değerli arkadaşlar, İtalyan diktatör Mussolini, Ata’mıza büyükelçisini yollayıp çok tuhaf isteklerde bulunduğu, Ata’mız sözünün bitip bitmediğini sorar, dinledikten sonra beş dakika beklemesini söyler, üniformasını giyer, gelir ve söylediklerini tekrar etmesini ister, dinledikten sonra da şunu söyler; diktatöre söylüyor: “Git, o koca herife söyle; o, 40 bin kişiyle Roma’ya giremez ama ben 4 bin Mehmetçik’le Roma’yı alırım.” (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, kendisine Milletler Cemiyetine üye olup olmayacağımız sorulduğunda “Biz davet ediliz.” der ve bunun üzerine, Kurtuluş Savaşı’nda yendiğimiz ülkeler dâhil, 48 ülkenin davetiyle üye oluruz. Bunu niye anlatıyorum? Yaptığımız ve yapacağımız tüm anlaşmalarda lütfen bu 2 olayı ve tarihî anlaşmaları hatırlayın, bu büyük liderin sözlerini dinleyin.

Arkadaşlar, biz Katar’la ilgili, uluslararası ölçekteki organizasyonlarla ilgili 2 devletin anlaşmasını konuşuyoruz. Ben merak ediyorum, dünyanın neresinde böyle bir ilişki var. Cumhuriyet tarihinden bugüne kadar hangi ülke bizden böyle bir talepte bulunmuş? Katar bugüne kadar hangi ülkeden böyle bir talepte bulunmuş, çok merak ediyorum. Bakın, bazı organizasyonları söyleyeyim: 1950 Brezilya’da, 1962 Şili’de, 1970 Meksika’da, 2010 Afrika’da yapılmış; bu ülkelerin hiçbir tanesi hiçbir ülkeden güvenlik görevlisi talep etmemiş. Benim anlamadığım konu, çünkü Katar, futbola alakası olmayan Katar, futbolu yeni tanımış Katar nasıl oluyor da Dünya Kupası’nı alıyor? Ve benim polisim...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yaa!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Yaa!” diyorsun, keşke Türkiye için “Yaa!” desen, Türkiye Cumhuriyeti için desen.

Benim polisim ne hakla, neden orada taraftarların güvenliğini sağlayacak? Herhâlde siz kahraman Türk polis teşkilatı ile özel güvenlik şirketlerini karıştırıyorsunuz beyler. Siz Türkiye’deki İçişlerinden, askerden, polisten bahsediyorsunuz. Bakın, siz Katar’ın Dünya Kupası’ndaki güvenliğini düşündüğünüz kadar bu ülkede “Türkiye’ye 2022 Dünya Kupası nasıl gelir?” diye düşünseydiniz şu anda belediyelerimiz, bizler, dernekler, federasyonlar, takımlar bu heyecanı yaşıyordu ama Katar’ı düşünüyorsunuz, Katar’a güvenlik yolluyorsunuz.

Bakın, değerli arkadaşlar, ben Katar’ın Dünya Kupası’na ev sahipliği yapmasına üzülmiyorum ama Türkiye Cumhuriyeti’nin Dünya Kupası’nda ev sahipliği yapmamasına kahroluyorum. Neden enerjinizi buna harcamıyorsunuz? Neden bu yönde çalışmıyorsunuz? Katar kim, Katar? Nasıl aldı? Bakın, bu soruşturuluyor. Ya, 19 tane stat yapıldı, 150 milyar dolar para harcandı, Türkiye 1,5 tane stat yaptı. Neden TOKİ yapmadı oradaki statları Katar’la bu kadar iyi ilişkileriniz varsa? Neden Almanya’ya bu kadar büyük ihaleleri verdi, Fransa’ya verdi, İngiltere’ye verdi? Neden Türkiye’ye vermedi? Yatırırmış... Yatırım böyle olur, yatırım böyle olur. Biz mi yaptık o statları? Katar’ın altyapısını da statları da klimalarını da Almanya yaptı, İngiltere yaptı, Fransa yaptı; zaten onun karşılığında Dünya Kupası’nı aldılar. Bize ne düştü? Polisimizi yollamak; yok ya! Vallahi, bakın, beyefendi 500 milyon dolarlık bir uçak aldı, 53 tane yarış atı aldı. Çok meraklıysanız, grup olarak binin uçağa, alın o atları, gidin güvenliği siz sağlayın. Bizim polisimizin işi yok, askerin işi yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, size bir şey daha söyleyeyim: Bir polis -Allah göstermesin-jandarma, bir İngiliz taraftar, Alman taraftar tarafından şehit edildi; ne diyeceksiniz onun çocuğuna? “Sınırdı şehit oldu.” mu, “Bu toprakları savunurken şehit oldu.” mu diyeceksiniz? “Katar’ın Dünya Kupası’nda, taraftarın güvenliğini sağlarken baban öldü, şehit oldu.” diyeceksiniz, değil mi? Ya, bu olacak şey mi?

Şimdi, ben bu Katar aşkını anlamıyorum, gerçekten anlamıyorum.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Gönül bu, nereye konacağı belli olmaz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Kanal İstanbul’u, projeyi yapıyorsunuz, Türkiye duymadan Katar Emirinin anneleri duyuyor, arsa alıyor. Antalya Limanı’nı satarsınız, Borsa İstanbulun yüzde 10’nu satarsınız; Finansbankı alır, Akbankı alır, Tank Paleti alır... Az önce şurada duran beyefendi Tank Paletin değerini konuşuyor. Ya, değeri yok ki. Ordunun değeri var mı? Orduya paha biçilmez. Bunu Katar’a veriyorsunuz, bunu. Bunu Katar’a veriyorsunuz.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – 11’inci sıradayız ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, ben gerçekten akıl tutulması... Bakın, gerçekten artık bir güvenlik sorunu hâline geldiniz. Benim askerim, benim polisim Katar’ın Dünya Kupası’nda güvenliğini sağlayacak, öyle mi?

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Ne zamandan beri askeri koruyorsunuz? “Satılmış” dediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Tarihte böyle bir şey var mı? Utanç verici bir olay, utanç verici bir olay.

Değerli arkadaşlar, bakın, beIN Sports’un ihalesini alır, “Ben sabit kurdan ödeyeceğim.” der; sabit kura getirirsiniz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İndirim de yaptırır.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Parayı da ödemiyor, parayı da ödemiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Ben indirim isteyeceğim.” der, indirim yaparsınız. Bu Katar bunu pandemi sürecinde kahvecilere, kafecilere kiralar. Bakın, indirim yaptığımız Katar, o kahvecileri icraya verdi bu bedeli ödemediği için.

Bunu halkınıza yaptınız mı, çiftçiye yaptınız mı, köylüye yaptınız mı? Nedir bu Katar aşkı? Katar yatırım falan yapmıyor. Bakın, Katar yatırım falan yapmıyor; bizim yüzyıllık yapmış olduğumuz yatırımımıza, alın terimize, birikimlerimize ortak oluyor. Ben merak ediyorum, Katar fabrika açtı da ben mi görmedim, Katar bin kişinin çalıştığı bir iş yeri açtı da ben mi görmedim.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Yirmi yıldır bizleri de göremediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – TOKİ’den 1.600 konut alacak, Türkiye’nin en pahalı yalısını alacak, Kanal İstanbul’da Emir’in annesi hanımefendi arazi kapatacak; sonra beyefendiye 500 milyon dolarlık bir uçak verecek, bunun adı “yatırım” olacak. Bunun adı “yolsuzluk” bunun adı “rezalet.”

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – O, sizin bildiğiniz bir şey!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Niye Türkiye’ye Avrupa’dan, dünyadan yatırım gelmiyor da Katar’dan geliyor? Yatırım mı yapıyor?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – 500 milyon doları kim kime veriyor ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, bakın, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ülkenin uçağına binen başka bir lider yok, yok.

AHMET ÖZDEMİR (Kahramanmaraş) – Baktın mı, sordun mu?

ALİ MALİ BAŞARIR (Devamla) – Şimdi, biz polis verecekmışız de güvenliğini sağlayacakmış. Bizim askerimizin, bizim polisimizin Katar’da işi yok. Çok biliyorsanız kendiniz gidin, binin o atlara, güvenliği sağlayın. Gidin ya da askerlik yaptırmadığınız, dekontla askerlik yaptırdığınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...hatta aranızda paralı askerlik yapıp da aynı anda şu Meclisten maaş alan arkadaşları yollayın. (CHP sıralarından alkışlar)

MELİHA AKYOL (Yalova) – Yalan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yalan değil, aldı, yalan değil. Aldı, aldı, aldı. Aldı Hanımefendi, burada aldığını itiraf etti. Sen “Yalan söylüyorsun.” diyorsun “Hayır kurumlarına başladım.” dedi.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Kimin parasını kime bağışlıyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Biz bu anlaşmaya karşıyız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kimin parasını kime bağışlıyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Meclisi bu olaya alet etmeyin. Türkiye, Katar’la kıyaslanmayacak kadar büyük bir ülkedir, o yüzden kendinize gelin. Mehmetçik’in de, polisin de Katar’da işi yok. Mehmetçik’in, polisin yegâne görevi Misakımillî sınırları içerisinde bu vatan topraklarını korumak, Katar’ı değil.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, biraz evvel konuşan hatip...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, şu oylama işini bitireyim...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, bir dakika... Oylamaya geçmeden şunu söylüyorum...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Karar yeter sayısı da istiyoruz Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: Sonuç itibarıyla, Sayın Başkan, biraz evvel konuşan hatip hakikaten hepimizi töhmet altında bırakacak bir sürü sataşmada bulundu, cevap vermek istiyorum müsaadenizle.

BAŞKAN - Buyurun.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hakikaten, aslında “Ordu, Katar’a satılmış.” diyen bir kimsenin Katar’la ilgili söyleyecek en ufak bir sözü olamaz. Bu ancak bir suçluluk psikolojisinin yansımasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hakikat bu, suçluluğunuzu bastırmaya çalışıyorsunuz.

“Ordunun değeri var mı?” dediniz, ancak orada da bir göndermede bulundunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Paha biçilemez.” dedim, yalan söyleme!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Ama sonuç itibarıyla paha biçilemez, biz ordu milletiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – “Paha biçilemez.” dedim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bağırma!

BAŞKAN – Sayın Başarır...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Atatürk’ün İtalyan faşistine verdiği cevabın arkasındayız hep beraber, milletçe; biz onu uyguluyoruz, hep beraber.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Görüyoruz, görüyoruz!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Daha geçen hafta bütün büyükelçilere gerekli cevabı verdik. Ancak ondan sonra, bakın, Cumhuriyet gazetesinde “Kemalist Türkiye’den faşist İtalya’ya selam.” diye, 1940’lı yıllardaki İnönü’nün, CHP Genel Başkanı İnönü’nün yaklaşımını takip ediyorsunuz siz işte. Keşke Atatürkçü olabilseniz, keşke bağımsızlıktan yana olabilseniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sen Atatürkçü müsün? Sen bağımsız Türkiye’den yana mısın?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bak “Franco’yu resmen tanıdık.” diyorsunuz; CHP, 1940’lı yıllarda; Atatürk’ten sonra siz başkalaşmışsınız. Kemal Kılıçdaroğlu’na gelince de bütün büyükelçilerin peşine takılmış... Sizin Grup Başkan Vekiliniz ne demişti? Daha geçen ay “Başka bir egemen gücün müdahalesine gerek kalmadan parlamenter sisteme geçilmelidir.” diyen sizin yöneticiniz değil miydi, soruyorum size. Bağımsızlık kim, siz kimsiniz be, siz kimsiniz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, orduya hakaretle ilgili bazı ithamlarda bulundu. Bir sataşma var, izin verirseniz cevap vermek istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir şey söylemedim, sataşmadım. Sataşmadım, sonuçta dedim ki: “Orduyla ilgili bir göndermede bulundular ama...” (CHP sıralarından gürültüler)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, hakaret etti, neyse...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tam da hakaret etti efendim.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Genel Başkanımıza hakaret etti.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Akbaşıoğlu, müdahale etmeyin de ben bir işlem yapayım.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – “Yalan konuşuyor.” dedi, hakaretin bundan daha büyüğü mü var?

BAŞKAN – Sizin söylediğiniz cümleyi ben not aldım, almaya çalışıyorum arkadaşların söylediği cümleleri; orada bir sataşma olduğu açık.

Buyurun, iki dakika süreniz var. (CHP sıralarından alkışlar)

15.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bak, Değerli Akbaşıoğlu, ben “satılmış ordu” demedim ama ben “Sattınız.” dedim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Orduyu Katar’a sattınız.” dediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Benim Tank Paleti kastettiğimi de Türkiye’deki orta zekâlı herkes anladı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, suçluluk psikolojisi.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bak, Akbaşıoğlu, Tank Paleti satmadınız mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Satmadık! Satmadık, yalan söylüyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – En kritik arazileri, askerî arazileri satmadınız mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yalan söylüyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Askerî okulları ve hastaneleri kapatmadınız mı? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yalan söylüyorsunuz, bildik yalanlarınızdan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen öyle bir partinin Grup Başkan Vekilisin ki...

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Yavaş git!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Sen” diye konuşma, “sen” diye konuşma! Düzeltin dilini!

BAŞKAN – Sayın Başkan, duymuyorum, duymuyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dilini düzeltin, kulaklarınız sağırlaşmasın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, bir PKK yöneticisinin, gizli tanık ifadesiyle bu ülkenin Genelkurmay Başkanına ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verdimiş bir partinin Grup Başkan Vekilisiz. Sen, haddini bileceksin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Sen haddini bileceksin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ben Mustafa Kemal Atatürk’ün kurduğu partinin milletvekiliyim, sen ise İskilipli Atf’ın peşinden giden bir adamın milletvekilisin. Sen haddini bileceksin! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Sen ne diyorsun ya!

BAŞKAN – Sayın Başarır... Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Orduyu senden daha çok korurum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, müsaade mi edeceksiniz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, Beyefendi, ben şerefimle Bolu İl Jandarma Komutanlığında askerlik görevimi yaptım. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler) Senin Cumhurbaşkanının 2 evladı nerede askerlik yaptı, söyler misin?

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Başkanım, niye müsaade ediyorsunuz? “Haddin bil.” ne demek?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Çürük raporu aldı, çürük; çürük raporu aldı. Bana orduyu anlatma, biz ne Amerika’nın sözcüsü oluruz ne Rusya’nın bekçisi. Biz tam bağımsız Türkiye Cumhuriyeti’ni savunuruz. Sen dön bir aynaya bak. Senin partinin de senin adın da “ak” değil “karabaşoğlu.” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, altı ay Meclise gelememi konuşmasından sonra, altı ay Meclise gelememi utancından.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Buradaydım burada, bütçede buradaydım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hayır, gelemedin, gelemedin Genel Kurula; utandın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ben utanılacak bir şey yapmadım, bütçede buradaydım.

BAŞKAN – Sayın Başarır...

Sayın Çilez, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor Sayın Çilez.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Efendim, altı ay gelememi arkadaş buraya.

BAŞKAN – Ben şahidim, geldi, her gün buradaydı.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, tabii, maalesef yanlı...

BAŞKAN – İzah etmenize gerek yok.

Buyurun, kürsüden söz veriyorum ben size.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Öyle mi efendim, öyle mi?

BAŞKAN – İzah etmek mi istiyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle: Hep izah ettiriyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, ben...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle efendim...

BAŞKAN – Buyurun.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, o üsluba cevap verilmez, verme cevap. O üsluba cevap verilmez.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir saniye...

Sayın Başkan, maalesef, CHP'den Meclis Başkan Vekilisiniz...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – “Maalesef” ne demek?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Nereden...

BAŞKAN – Evet ama burada tarafsızım, Cumhuriyet Halk Partili değilim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şöyle şöyle: “Maalesef” kelimesi, yanlış... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Bağırma! Terbiyesiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ne diyorsun sen?

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sen kimsin? Haddini bil!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın milletvekilleri, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor.

Sayın milletvekilleri, oturur musunuz yerinize.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Terbiyesiz! Haddini bil!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sen ne diyorsun?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Yerlerine oturtur musunuz Sayın Grup Başkan Vekili, sizi dinleyeceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, siz, aslında hiçbir şekilde, biraz evvel hitap eden, kirli, kiplikli bir dil kullanan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Seviyesiz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...her türlü hakareti isim değiştirme dâhil olmak üzere yapan kişiye hoşgörülü davranıyorsunuz. CHP'li olmanız buna sessiz kalmanızı gerektirmez mealinde söylüyorum.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – “Karabaşoğlu” dedi.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkan, tutanaklara bakın, tutanaklara.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, tutanak...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yanlı tutum ve davranışınızı terk etmeniz gerekir, bir.

İkinci olarak: Biraz evvel konuşan hatip hem kirli dil kullandığı hem de baştan aşağı hem şahsıma hem de grubumuza sataştığı için ben sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, gürültüden benim uyarılarımı anlayamamışsınız anladığım kadarıyla, tutanaklara bakarsınız. Yalnız, ciddi bir gürültü vardı Genel Kurulda ama öncelikle kürsüde konuşan hatibi dinlersek konuşmalar da anlaşılacaktır. Bir gürültü olduğu zaman biz buradan duyamıyoruz konuşulanları, onun için ben defalarca uyarmaya çalıştım ama duyulmadı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, “karabaşoğlu” dedi ne yaptınız? “Karabaşoğlu” dedi.

BAŞKAN – Sevgili kardeşim, bak, izah ediyorum, burada duyulmuyor kürsüden gürültüden. Grup Başkan Vekiliniz kürsüde.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

16.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Milletimizin gözü önünde cereyan ediyor bütün hadiseler. Biz gocunmayız kim ne derse desin, hak bildiğimiz yolda hep birlikte yürürüz; bu konuda en ufak bir tereddüdümüz yok. Her türlü hakaretiniz ortada. Tutanaklara bakıp gerekli işlemi yapmanız hususunda da sizi vazifeye davet ediyorum. Şahsiyatla uğraşmakla ilgili açık bir şekilde Tüzük ihlali olduğu da ortada.

Tabii, bütün bunlar neden kaynaklanıyor değerli arkadaşlar, meselenin özüne gelelim. Şahsımla ilgili ne söylediğinin hiçbir önemi yok, hiçbir ceza da vermeyin, ben vazgeçiyorum; vermeyin, gerek yok yani benden dolayı ceza almasını, böyle bir hazzı yaşamasını istemiyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Milletime söylüyorum, milletime.

Şu var ya, şu, Cumhuriyet Halk Partisinin “kara leke” olarak tarihine geçen büyükelçiler mektubu var ya...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oku o zaman, oku.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...Atatürk'ün “Bağımsızlık benim karakterimdir, manda ve himaye kabul edilemez.” ilkelerine taban tabana zıt mektup var ya...

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oradan oku Başkan!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...bunun mahcubiyeti ve suçluluğu altında ezikliğinizi yansımasını görüyoruz. Yazıklar olsun!

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Oku!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - O kadar öfke, kin ve nefretle dolmuşsunuz ki hakikatleri göremez hâldesiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aynaya bak, aynaya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Siz milleti nereye götürmek istiyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aynaya bakın, aynaya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Gerçek Atatürkçü CHP tabanı...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hadi oradan!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...sizleri büyük bir mahcubiyetle ve sizlere 2023 Haziranda gerekli cevabı vermek üzere bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Cesaretiniz varsa bu kadar ya...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Ben onlara selam ve hürmetlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Varsa cesaretiniz getirin sandığı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Akbaşıoğlu bir önceki konuşmasında “Bağımsızlık kim, siz kim?” demek suretiyle -2’nci Genel Başkanımız, 2’nci Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü’nün faşist Mussolini’ye selam gönderme- bir gazete parçasını hatırlatmak suretiyle cevap vermeme gerektiren hâl doğurmuştur.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika süreniz.

ABDULLAH AğRALI (Konya) – Cevap...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Duyamadım ki biraz daha yüksek sesle söyleseydin. Ne dedin ağabey?

BAŞKAN – Sayın Altay...

ABDULLAH AğRALI (Konya) – Sürekli konuşmanın...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne yapacağımı senden mi öğreneceğim ben?

ABDULLAH AğRALI (Konya) – Yok, tamam da...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Haddini bil, haddini! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Maşallah, kalabalıklaşınca bir canlandınız.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Buyurun Sayın Altay.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – şu metni, bizim...

BAŞKAN – Sayın Çilez, çok rica ediyorum, bir Grup Başkan Vekili kürsüde, çok rica ediyorum; Grup Başkan Vekiliniz cevap verir.

Buyurun Sayın Altay.

17.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O dil uzattığın İsmet Paşa olmasa sen bu Mecliste olmazdın, bu Mecliste olmazdın. Ayıp! Bu İsmet Paşa’dan rahatsızlığınızı ben anlamış değilim. İsmet Paşa bir kusur işledi, evet, İsmet Paşa bir kusur işledi(!) İkinci Dünya Savaşı’nda, milyonların övdüğü bir savaşta, savaşlardan bezmiş Türkiye’nin, genç cumhuriyetin, Edirne sınırimızın kılıç mesafesine ne İtalya’yı yanaştırdı ne Almanya’yı yanaştırdı ne Fransa’yı ne İngiltere’yi yanaştırdı; Allah ondan razı olsun, dua edeceğin yerde hakaret ediyorsun. (CHP sıralarından alkışlar) Bana onu gösterme, Sisi’ye “diktatör” diyordunuz, şimdi Sisi’yle arka kapı diplomasisi yapıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOğLU (Çankırı) – Kendi milletvekiliniz söylüyor, kendi milletvekiliniz.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Geç o işi, geç o işi. İsmet Paşa’dan rahatsız olan bir milletvekili bu çatı altında durmayı hak etmiyordur. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Evet, evet, ayıptır ya, nankör olmamak lazım. Atatürk’e dil uzatamıyorsunuz, İsmet Paşa üzerinden cumhuriyetle rövanş sevdasından vazgeçmiyorsunuz; ayıptır! Utanmanız lazım!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Biraz inkılap tarihi okuyun ya!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ayrıca, tekrar tekrar söylüyorum, bu mektup şikâyet mektubu değil kardeşim.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Müstemele zihniyeti...

ENGİN ALTAY (Devamla) – İyi okursan, 3’üncü paragrafını iyi okursan bu mektup tehdit mektubu, tehdit. Sizin gibi biz kendimize yapılan hakaret mektuplarını büküp, katlayıp takdim etmiyoruz. “Gelmeyin İstanbul’a, bedelini ödersin.” diyoruz. Ayıp ya! (CHP sıralarından alkışlar)

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Müstemleke zihniyetinin tezahürü.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sabaha kadar durmak istiyor Akbaşıoğlu, anlaşıyor, sabaha kadar çalıştırmak istiyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan “Sonuçta Atatürk ve cumhuriyetle hesaplaşmadığınız için İnönü üzerinden hesaplaşmaya çalışıyorsunuz.” diyerek satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun.

18.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Hiç kimseye hakarete bulunmadım, tutanaklar ortada. Bana hakaret eden kişiye dahi İç Tüzük hükmü gereğince herhangi bir ceza verilmesine gerek bulunmadığını ifade ettim, tenezzül etmedim; bu kadar. Ben sadece, sizin konuşmacılarınızın ortaya koymuş olduğu hususlarla ilgili, Franco’ya Atatürk’ün ortaya koyduğu yaklaşım ile Atatürk sonrasında İnönü’nün ortaya koyduğu yaklaşımı mukayese ettim. Bakın, Cumhuriyet Gazetesi 1940’lı yıllarda “Franco’yu resmen tanıdık.” diye bu ilişkiyi, aynı zamanda “Kemalist Türkiye’den faşist İtalya’ya selam.” diye çekmiş.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ömer el-Beşir’i kırmızı halıyla karşıladınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne yazıyor? Altını da oku, altını, ne selamı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sonuç itibarıyla, bunu göstererek sizin yaptığınız atfa, sizin hatibinizin yaptığı atfa bir cevap verdim; bu kadar. Hiçbir şekilde ne İnönü’ye satışım ne bir başkasına.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Okuduğunu anlamayanlar var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Ama siz, dedim ya, şu utanç mektubunun hakikaten, gerçekten, bu ağır sorumluluk ve psikolojik olarak ezikliğini bu şekilde saldırarak ortadan kaldırılabiliyor muyuz diye çırpınıyorsunuz.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Talana karşıyız, talana; talancılık zor iş tabii.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Talanı durdurmaya çalışıyoruz, talanı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Sayın Kılıçdaroğlu bununla ilgili hakikaten, gerçekten Cumhuriyet Halk Partisi tabanını rencide eden bir tutum ve davranışta bulunduğu için bununla ilgili zorluk içerisinde; bizlere saldırmaya çalışıyorsunuz. (CHP sıralarından gürültüler)

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – İstanbul’u talan ettirmeyiz, uğraşmayın, uğraşmayın talan ettirmeyiz, yedirmeyiz; geçti, uğraşmayın!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Bunun gereği yoktur diyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Putin’in kapısında saatlerce kim bekledi? Putin’in kapısında kim bekledi?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Genel Başkanımızın yazdığı, bugün müteaddit defalar mevzu olan mektup için en son, kürsüde gene “utanç mektubu” demek suretiyle...

BAŞKAN – Açayım mikrofonunuzu yerinizden isterseniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, sataşmadan söz istiyorum ben.

“Utanç mektubu” demek suretiyle hakaret etmiştir; bu kadar basit.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

19.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Utanılacak bir şey varsa o da bu mektup değil ama İdlib’de 34 askerimizin şehit edilmesinden mesul olanların kapısında dakikalarca ayakta beklemektir. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç alakası yok, o sizin medya duyularınız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Utanılacak bir şey varsa Trump emretti diye Brunson’ı Amerika’ya özel uçakla yollamaktır. Utanılacak bir şey varsa Merkel istedi diye Deniz Yücel’i cezaevinden çıkarmaktır. Utanılacak bir şey varsa Macron istedi diye bilmem kimi -şimdi ismini unuttum-cezaevinden çıkarmaktır. Asıl utanılacak bir şey varsa Türkiye topraklarının Amerikan askerlerinin postallarına halı gibi serilmesini Meclisten talep eden 1 Mart tezkerenizdir; siz önce ondan utanın. “Manda, himaye” deyip duruyorsun burada. O 1 Mart tezkeresi, Allah onlardan razı olsun, o dönemki AK PARTİ Grubunda 97-98 vatansever, bağımsızlıkçı milletvekili vardı da bizimle birlikte oy kullandılar da o tezkereyi reddederek bu toprakları Amerikan postallarına paspas yapmadık. (CHP sıralarından alkışlar) Allah onlardan razı olsun. Nerede o günkü AK PARTİ, nerede bugünkü AK PARTİ; yazık ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Aynı ruhla burada, aynı ruhla; merak etmeyin.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, şunu ifade etmek isterim ki: Biz, şimdi, Suriye’de, Irak’ta o bahsettiklerinin başına çuval geçiriyoruz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Nerede çuval geçiriyorsunuz?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Onların terör koridorunu başlarına geçiriyoruz; işte mesele bu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Amerika askerleri bizim askerimizin...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Akbaşıoğlu, çuval meselesine girme.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuç itibarıyla, açık bir şekilde manda ve himayenin nasıl kabul edilmeyeceğini sahada gösteriyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Gerçekten beceremiyorsun Grup Başkan Vekilliğini.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu apaçık bir gerçektir, cevabını herkese veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çuval olayına girme, girme.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Devam)

BAŞKAN – 2'nci maddeyi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Toplantı yeter sayısı istiyoruz Başkan, 20 kişi varız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet, bir yoklama alalım, diğer arkadaşlar da gelsin.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, bunu karşılayacağım.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, siz oylamaya geçiyorsunuz ama benim söz talebim vardı, çok önce söz talebinde bulunmuştum.

BAŞKAN – Sayın Altay, Sayın Antmen, Sayın Bulut, Sayın Aydoğan, Sayın Aygun, Sayın Hancıoğlu, Sayın Başarır, Sayın Tanal, Sayın Hakverdi, Sayın Kaya, Sayın Polat, Sayın Ünsal, Sayın Öztunç, Sayın Karaca, Sayın Bülbül, Sayın Yıldız, Sayın Şahin, Sayın Arslan, Sayın Serter, Sayın Bankoğlu.

Yoklama için üç dakika veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekillerimizin Genel Kuruldan ayrılmamalarını rica ediyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekilleri Genel Kuruldan ayrılmasını lütfen.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.25

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III. – YOKLAMA

BAŞKAN - 272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin oylanmasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

Pusula veren sayın milletvekillerinin Genel Kuruldan ayrılmamasını rica ediyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Devam)*

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

272 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Akbaşoğlu, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biraz evvelki oturumda yapılan değerlendirmeler çerçevesinde bir açıklamada bulunmak istiyorum. Kimin nasıl askerlik yapacağıyla ilgili, malum, Türkiye'de hukuki mevzuat herkese eşit bir şekilde uygulanmaktadır. Bu mevzuata hepimizin evladı veya hepimiz aynı şekilde muhatabız. Dolayısıyla siyasi liderlerin aileleriyle ilgili polemik konusunu burada gündeme getirmek asla ve kata doğru değildir. Bu manada da hukuki mevzuat neyse o uygulanmıştır. Sonuç itibarıyla, askerlikler bu şekilde yapılmıştır ve sağlık nedenleriyle kişilerin hukuki statüsü neyi gerektiriyorsa onunla ilgili de uygulama eşit bir şekilde bütün vatandaşlarımız için geçerlidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu münasebetle, sonuç itibarıyla, dört ay da yirmi sekiz gün de altı ay da iki yıl da bir yıl da askerlik yapan, askerlik yükümlülüğünü yerine getiren bütün vatandaşlarımız bu yükümlülüğü mevzuat çerçevesinde yerine getirmişse zaten herhangi bir problem de söz konusu değildir; bu, hepimiz için geçerli, cari bir hukuktur, bunu bilginize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 272) (Devam)*

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce bu Meclisteki bir kısım erkek milletvekillerine seslenerek başlamak istiyorum: Neden avaz bağırarak konuşuyorsunuz? Böyle konuşmak iyi mi oluyor? İyi mi anlaşılıyor böyle konuşunca? Yani gerçekten anlamak mümkün değil. Milletvekili olup buraya kadar gelmişsiniz, bunun bir duygusal şiddet olduğunu, yüksek sesle konuşmanın bir duygusal şiddet olduğunu hâlâ öğrenemediniz mi? Dört saattir sizlerin yüzünden burada zaman kaybettik boşa ve halkın da bütçesi aynı zamanda bu burada.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Sizin sıralarınızdan bağırınlar da oldu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Siz konuşmayın bari, siz konuşmayın. Kimler ne yaptıklarını gayet iyi biliyorlar. O sırada burada değildiniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, çok rica ediyorum.

Sayın Kerestecioğlu, Genel Kurula hitap edin siz de lütfen.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – İsterdik ki spor müsabakalarına sporcu kimliklerinizle gidin ve gerçekten başarılı konuşsun orada ama anlaşılan o ki iktidar 2022'de Katar'da gerçekleşecek Dünya Kupası'na kolluk kuvvetleriyle katılmayı düşünüyor, sporcularla değil.

Şimdi, Türkiye'ye yabancı sermayenin doğrudan yatırımları konusunda Katar 2'nci sırada. Ayrıca, ne zaman ülke ekonomisi sıkışsa yanı başımızda Katar dövizli. Swap anlaşmalarıyla uluslararası piyasada rezerv para olarak görülmeyen Katar riyalini Merkez Bankası rezervlerine dâhil ediyor ve döviz kurundaki gerilemeyi durdurmaya çalışıyoruz.

Osman Kavala için verilen AIHM kararını hatırlatan büyükelçilere diklenerek dolara yeni bir rekor kırdınız ve Katar'ın kapısını yeniden çaldınız ancak bu sefer istediğinizi alamadınız. Katar "Verdiğim paranın karşılığını altı ayda alamazsam doları 12,5 liradan satarım." dedi. Bir ülkeden borç almaya güvenerek başka ülkelerle kriz çıkarmak her zaman işe yaramıyormuş. Bunu anladınız ama çok geç kaldınız ve dolar bugün 9,97'yi gördü.

2002'den bugüne gelinen noktaya bir bakın isteriz. Su kaynaklarımızı Katar'ın çıkarları doğrultusunda kullanacağız. Üstelik havzalara su taşıyan bütün unsurlar, topraklar, yer altı suları da bu anlaşmaya dâhil ediliyor. Peki ya Katar? Onlar da bize deniz suyu arıtma alanındaki uzmanlıklarını öğretecek. Peki, biz bu uzmanlığı öğrendiğimiz zaman gerçekten bunu tarımda ve endüstride kullanabilecek miyiz? Hayır, çünkü siz tarım ve endüstriyi bitirdiniz bu ülkede. Başka hangi konularda anlaşıyorsunuz Katar'la? Evet, Antalya Liman İşletmelerini, Borsa İstanbulun yüzde 10'unu ya da Sakarya'daki Tank Palet Fabrikasının işletme haklarını Katar'a sattınız.

(Uğultular)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Sayın Başkan, bir uğultu yok mu?

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin.

Sayın milletvekilleri, salonda gerçekten bir uğultu var ve hiç anlaşılıyor konuşmacının sözleri.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Özel sektörde de Türkiye'nin iç sermayedarı artık Katar; bankalar, oteller, sanayiler, dijital platformlar, gayrimenkul şirketleri, Haliç Altın Boynuz Projesi, bunlar bu kapsamda yer alacak yat limanları, yat alanları. Şimdi, “İstesenez de istemesenez de yapacağız.” dediğiniz Kanal İstanbul'un reklamları dönüyor Katar'da. Çünkü Katar Emirinin annesinin 44 dönüm arazisi var aynı güzergâhta ve bu araziler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yeni planlarıyla yapılaşmaya açık. Katar stratejik davranıyor ve Türkiye'ye sürekli yatırım yapıyor ve dikkatinizi çekmek isterim: Dünya Sefalet Endeksi 2020 sıralamasında Türkiye 21'inci sıradayken Katar 154'üncü sırada. Yani onlar kültürden ekonomiye, eğitimden spora kalkınma planları doğrultusunda yatırım yapıp katma değer yaratırken Türkiye ise bu ilişkide her şeyi değersizleştiriyor ve her şeyi tüketiyor. Yani “Yolumuz, Avrupa Birliği yolu ve demokratik bir ülke.” idealinden “Yegâne dostum Katar.” yoluna evrildiniz ve Katar'ın güvenliğini sağlamak da Türkiye'ye düştü.

Şimdi, hatırlarsanız, IŞİD Temmuz 2014'te Katar'ı 2022 Dünya Kupası'ndan çekilmemesi hâlinde füze saldırısı düzenlemekle tehdit etmişti. IŞİD'in Türkiye'de yaptığı katliamlar ortada: 5 Haziran 2015 Diyarbakır, 20 Temmuz 2015 Suruç, 10 Ekim 2015 Ankara Gar Meydanı, 12 Ocak 2016 İstanbul Sultanahmet, 19 Mart 2016 İstanbul Beyoğlu, 28 Haziran 2016 Atatürk Havalimanı, 20 Ağustos 2016 Antep Şahinbey, 1 Ocak 2017 İstanbul Beşiktaş'ta bir gece kulübünde gerçekleşen IŞİD saldırıları.

Şimdi, sorarım size: Yüzlerce yurttaşımızın ölümünü önlemeyen iktidar ve kolluk mu Dünya Kupası'nın güvenliğini sağlayacak? Tabii ki böyle bir şey mümkün değil.

Evet, Katar'dan ülkemize dönersek, geçen hafta, 4 Kasım'da Ankara il binamızın önünde -bir fotoğraf vardı aslında elimde, maalesef orada kaldı fotoğraf- 28 tane Emniyet aracı saydık. Bütün Ankara Emniyeti işini gücünü bırakmış bizim il binamızın önüne gelmiş. Neden? 4 Kasım sivil darbesini protesto etmek için basın açıklaması yapmayalım diye. Evet, bunun için bütün Ankara Emniyeti bizim saydığımız 28 araçla orada, binamızın önündeydi.

Şimdi, 4 Kasım 2016'da halk iradesi gasbedildi, Eş Başkanlarımız ve milletvekillerimiz tutuklandı, belediyelerimize kayyum atandı. AİHM Büyük Daire kararı ve iktidar mensuplarının yaptıkları açıklamalar bu operasyonların hukuki değil, siyasi olduğunu tescilledi aslında. 4 Kasım siyasi darbesinin sonuçları bugün Kobani kumpas davasıyla aynı şekilde, aynı hukuk dışı yöntemlerle devam ediyor ve dört yıl boyunca –bakın, 2014'te açıldı bu soruşturma- ne gerçekten bir delil toplandı ne de gizlilik kararı alındı. Eğer Kobani'de neler olduğu gerçekten aydınlatılmak istenseydi, baştan deliller toplanırdı, burada 11 defa verdiğimiz araştırma önermeleri, sayamayacağım sorular cevaplanırdı, bunlar birlikte araştırılırdı ama bunların hepsini reddettiniz ve dört yıl geçtikten sonra özel savcı görevlendirilerek gerçek dışı deliller yaratılmaya çalışıldı çünkü biz Kobani davasının seçim için, HDP'yi kapatma davası için bir yatırım olduğunu çok iyi biliyoruz. 21'i tutuklu 108 arkadaşımızın binlerce yıla yargılandığı

bu davada evrensel normlara göre savunma süreleri verilmiyor. Haftada üç gün duruşma yapmak işkencedir, haftada üç gün -bunu bir avukat olarak söylüyorum- duruşma yapılmaz. Orada tutuklu olanlar getiriliyorlar ve aile görüşleri engelleniyor, SEGBİS vasıtasıyla katıldıklarında da aynı sıkıntıyı yaşıyorlar. Havalandırmaya çıkamıyorlar, sağlık sorunu yaşayabiliyorlar, dosyalarına ulaşamıyorlar. O da yetmedi; savcı, bugün duruşmada mazeret bildirerek duruşmaya katılmayan avukatlar hakkında suç duyurusunda bile bulunmaya yeltenebildi. Evet, sarayda yazılan oyun mahkeme salonunda sergileniyor ama arkadaşlarımız çok net olarak şunu ifade ediyorlar: Biz şu oyunun bir parçası olmayacağız.

Evet, adını anmaya lüzum görmediğim bir bakanınız geçenlerde “Sen geceden yık, mahkeme kararı arkadan gelsin.” demişti. Söz konusu olan HDP olunca mahkeme kararı falan arkadan gelmiyor, o da dörtlüden önden koşarak gidiyor ve hızlı bir yargılama yapılmak için elden gelen çaba harcanıyor. Hangi yoksulluğu, hangi yolsuzluğu bizimle örteceksiniz? Hiçbirini örtemezsiniz.

Bugün özellikle bir arkadaşımızdan söz etmek istiyorum: 25 ve 26’ncı Dönem Adıyaman Milletvekilimiz Doktor Behçet Yıldırım, bu Meclisin gördüğü en naif, en sevilen vekillerden birisi bugün tutuklandı. Bugün sevgili Başak Demirtaş için ceza kararı verildi. Bütün bunların hepsi kolektif bir cezalandırma isteğinin sonucu. Ve neden yapıyor bunlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Son cümlem...

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Evet, hiçbirimiz dışarıda kalmayalım diye. Bizden hiç kimse dışarıda kalmasın istiyorsunuz. Kalacağız dışarıda ve içeride de dışarıda da her yerde bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da dimdik durmaya devam edeceğiz. Daha da güçleneceğiz ve biz güçlendikçe bu ülke de daha fazla güçlenecek. Dosta, düşmana duyurulur diyorum.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Mahir Polat.

Buyurun Sayın Polat. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHİR POLAT (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz ile Katar arasında imzalanan niyet mektubunun onaylanmasına dair 272 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuya başlamadan önce... Az önce kuliste İzmir’den gelen bir iş adamları derneği başkanı vardı, sorunlarını duyurmak için Sayın Engin Altay ile görüşmeye gelmişti. Kordon İş Adamları Derneği Başkanı, buradaki İzmirli milletvekillerimiz tanırırlar.

Pandemi sürecinde tüm esnaf kapandı, dertleriyle uğraştılar ve bütün esnaf normalleşmeye geçtiğinde sadece nargileci esnafı normalleşme sürecine geçemedi, dertleri büyük, sorunları büyük; iktidar partisinin dikkatine sunuyoruz.

Dün 10 Kasım’dı, Ulu Önder, Ebedi Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ebediyete intikalinin, ölümünün 83’üncü yıl dönümüydü; rahmetle minnetle andık hep beraber.

Değerli arkadaşlar, o, öyle bir liderdi ki bize ulusal hedef ve ulusal politikalar çizdi; mesela, muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmayı, mesela, yurttan sulh, cihanda sulh. Ben önüme gelen her uluslararası anlaşmaya baktığımda “Yurttan sulh, cihanda sulh.” ilkesini ararım. Bu yasada da öyleydi. Önümüze gelen, Katar’la ilgili bir anlaşma. Daha önce de Katar’la olan güvenlik ve iş birliği anlaşmaları çokça önümüze geldi.

Katar, bölgesinde istikrarsızlığa sebep olan ülkelerden biri yani kendi bölgesinde sorun yaratan bir ülke. Mesela, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Körfez İşbirliği Konseyindeki üye ülkelerle sorunlu bir ülke. Biz çok isterdik kendi ülkemizde 2022 Dünya Kupası'nın oynanmasını fakat Katar almış. Bu ülkenin 2022 Dünya Kupası'na girişinde bizim payımıza da oranın güvenliğini tutmak düşmüş yani Katar'ın bu organizasyonunda özel güvenliğini yapmamız isteniyor. Bu doğru değildir. Türk milletinin askeri, polisi, jandarması, Türk emrindedir, başka bir ülkenin özel güvenliği olamaz. Ve ayrıca, organizasyonun süresi belli, beş yıllık bir anlaşma gelmiş ve otomatik olarak da beş yıl sürelerle uzatılacağı vadeliyor. Ne gerek var buna diyoruz.

Yine Komisyonda bu yasa tartışılırken, daha Meclisten geçmeden bu yasaya paralel, bu niyet mektubuna paralel başka anlaşmaların yapıldığı da Komisyonda ifade edilmiştir. Millet iradesiyle çelişen bu durum da kabul edilen bir durum değildir. Milletimize itibar ve değer katmayan, hedef ve politikalarımıza aykırı bu ve bu tip anlaşmaları kabul etmiyoruz. Bu milletin polisi, bu milletin polisidir. Bu milletin askeri bu millet içindir.

Yine bu anlaşmada Katar'la derin tarihî bağlardan bahsediliyor; araştırdım, çok derin bir tarihî bağ bulamadım. Fakat baktığımızda, AK PARTİ iktidarı ile Katar Hükümeti arasında derin bağları görebiliyoruz. Mesela, Arap Baharı'nda birtakım ülkelerdeki birtakım örgütlere ve gruplara paralel şekilde destek vermişler. Örneğin, Libya ve Suriye'de. Yine Mısır'da Müslüman Kardeşler iktidara geldiğinde 2 tane büyük destekçisi var; biri AK PARTİ Hükümeti, biri Katar devleti.

Değerli arkadaşlar, bu anlayışla uluslararası siyaseti götüremeyiz. Biz bölgemizde savaşın tarafı değil, barışın tarafı olmak zorundayız. Özellikle Orta Doğu coğrafyası kan ve gözyaşıyla yoğruluyor. Biz bu coğrafyada barışı kurmak zorundayız. Barışı kurup savaş ekonomisini değil, barışla birlikte coğrafyanın zenginliklerini tüm uluslara paylaştırmamız gerekiyor. Bu doğrultuda Orta Doğu güvenlik ve iş birliği anlayışını ortaya koyacağımız zaman çok yakın.

Arkadaşların çokça bahsetti değerli arkadaşlar, Katar sevdamızı anlamak mümkün değil. Mesela toplam yüz ölçümü İzmir'imizden bile küçük bir ülkeden bahsediyoruz; hiçbir akarsuyu yok, gölü yok, yer altı su kaynakları yok, kendi kullanma sularını bile denizden artırarak kullanıyorlar. Bunlarla su yönetimiyle ilgili bir anlaşma yapıyoruz. Kimin suyunu yöneteceğiz? Kendi ülkesinde su yönetimi olmayan, suyu olmayan bir ülke gelecek, hangi teknolojiyle, hangi birikimle Türkiye'deki su kaynaklarını yönetecek? İzah etmek gerçekten mümkün değil.

Yine, değerli arkadaşlar, mesela, Katar Emirinin annesinin hangi ferasetle, hangi öngörüyle daha yapılma aşaması konuşulmadan Kanal İstanbul -ki yaptırmayacağız- güzergâhında yağmalanan arazileri ucuz fiyata toplaması. Ve bunu da bizim Cumhurbaşkanımız savunuyor. Evet, Katar Emirinin annesinin Türkiye'den bir gayrimenkul almasında sıkıntı yok ama sanki önceden haber almış gibi, içine doğmuş gibi o bölgeleri yağmalamasında bir sıkıntı var.

Evet, değerli arkadaşlar, Türkiye'nin onurunu, millî birliğimizi, millî onurumuzu hep beraber önemsiyoruz. Fakat yine Cumhurbaşkanının sözleriyle size bir şey anlatayım: "Uçakta gidiyorduk, bir uçağa talip olduk, baktık ki 500 milyon dolar civarıymış, araştırırken Katar Emirinin olduğu ortaya çıktı; beni aradı, dedi ki: 'Ben sizden para alamam, bunu size hibe ediyorum.'" Türkiye Cumhuriyeti hiçbir devletten, hele Katar gibi bir devletten hibe alacak kadar küçük bir ülke değil, kusura bakmayın değerli arkadaşlar.

Yine, Katar'la aranızdaki ilişkilere baktığımız zaman, acaba Katar'ın kıymetiharbiyesi ne diye bakıyorum, dış ticarete mi çok büyük bir beraberliğimiz, birlikteliğimiz var? 2020 yılı itibarıyla 1 milyar 37 milyon dolarlık ihracat yapmışız, ithalatımız 301 milyon 500 bin dolar civarı, Türkiye lehine 735 milyon dolar. Değerli arkadaşlar, on bir yıldır ülkesinde ölmedik insan kalmamış, üretim kültürü, üretimhaneleri, fabrikaları, insan kaynakları darmadağın edilmiş Suriye'yle bile dış ticaret hacmimiz bunun katbekat üstünde, ihracat sıralamamızda 34'üncü sırada bir ülke.

Söylenecek çok şey var değerli arkadaşlar, geliyor gelmekte olan diyoruz. Katar’la yaptığınız tüm anlaşmaları gözden geçireceğiz, bu anlaşmaya da “hayır” oyu veriyoruz.

Grubum adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde grupların söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına söz talebi yoktur.

Soru-cevap talebi yoktur.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için beş dakika süre vereceğim, bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 281

Kabul : 231

Ret : 50 (x)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

İshak Gazel

Mustafa Açıkgöz

Kütahya

Nevşehir”

BAŞKAN – Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2’nci sırada yer alan, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 285) (xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 285 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(xx) 285 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı. Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

285 sıra sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Beşinci yargı reform paketi olarak adlandırılan bu teklif, tıpkı daha önceki yargı reform paketleri gibi, amacından uzak, reform özelliği bulunmayan bir düzenlemedir. Milyonlarca yurttaşımızın yoksullaşması ve icra, iflas dairelerinde 30 milyonun üzerinde dosya birikmesi nedeniyle bu düzenleme zorunlu hâle gelmiştir. İcra, iflas daireleri, maalesef, bugünün Türkiye'sinin sorunlar yumağı, bir yaşam alanı hâline gelmiştir. Yargı reform paketi, Cumhurbaşkanı tarafından 2019 yılının Mayıs ayında kamuoyuna açıklanmıştı. Yargı Reformu Strateji Belgesi ve 2021 Mart ayında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı'yla Hükümetin “yargı reformu” olarak adlandırdıkları süreç başlamıştı. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığını sağlamak, kişisel özgürlükleri genişletmek, adalete erişebilirlik, uluslararası sözleşmelere ve AİHM kararlarına uyumun sağlanması da yol haritası olarak tanımlanmıştı. Bu tekliften önce kanunlaşan birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü reform paketleriyle hedeflenen amaç ve faaliyetlerin çoğunun gerçekleştiği ilan edildikten hemen sonra basın mensupları görevleri nedeniyle tutuklanmış, çoklu baro düzenlemesinde baro başkanlarına anayasal hakları olan gösteri ve yürüyüş hakları kullandırılmamış, görüşlerini dahi ifade edememişlerdi. AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımayan hâkimlerin terfi ettirildiği, savcıların yargılama faaliyeti nedeniyle başsavcılara bağlı hâle getirildiği henüz hafızalarda yerini korumaktadır. Söylemek istediğim şudur ki: Yol haritasını teşkil eden yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, bireysel özgürlükler, basın özgürlüğü, Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarının bağlayıcılığı gibi temel ilke ve esaslar mevcut yasalarımızda yeterince güvenceye alınmıştır ama maalesef bugünkü hükümet sistemi nedeniyle yargı ve hukuk iktidarın taciz ve tasallutu altındadır. Her düzenlemeyle uygulamada geri adımlar atılmış ya da atılmıştır. Sorunun aslı budur ve bu iktidar zihniyetiyle hukuk alanında ileriye gitmek hiç mümkün değildir.

Vergi Usul Kanunu'nun 359'uncu maddesi yüzünden birçok yurttaşımız -hatalı bir hukuk yorumu yüzünden- ağır hapis cezasına mahkûm olmuştur ve iktidar milletvekillerinin “çözüm” sözlerine rağmen mağduriyet yaşamaya devam etmektedir. Bugün görüşülmekte olan bu torba teklifte de maalesef yer almamış ve sözler tutulmamıştır çünkü yargı ve yasama faaliyetinden elini çekmeyen gücün ilgi alanında değildir.

Görüşmekte olduğumuz 285 sıra sayılı torba teklifle, icra dairelerindeki yığılmaları gidermek, günümüzün dijital teknolojisinden de yararlanarak hızlandırmak amaçlanmıştır. Komisyon muhalefetin görüşlerine yer verilmediği gibi katılım fikrine de yabancı olan iktidar alt komisyon isteklerini de kabul etmediği için iyi hazırlanmamış yasalar sürekli değişikliğe maruz kalmaktadır. Birçok örnekten bazılarını hatırlatmak gerekirse, Elektrik Piyasası Kanunu yedi yılda 9 kez değişti, Yenilenebilir Enerji Kanunu on beş yılda 5 kez değişti, Medeni Kanun son on sekiz yılda 21 kez değişti, 1985 tarihli İmar Kanunu son on bir yılda 19 kez değişti, 1983 tarihli Devlet İhale Kanunu 2003'ten bu yana 197 kez değişti. On dokuz yıllık tek parti döneminizde 12 kez değişiklikle Anayasa'nın 177 maddesinin 134 hükmünde de değişiklik yapılmıştır.

On dokuz yıllık iktidarınız sonucunda halk yoksullaşmış ve borçlanmıştır. 2003 yılında 2,5 milyar lira olan çiftçi borçları bu yıl Tarım Kredi borçları, Ziraat Bankası, özel bankalarla birlikte 200 milyar lirayı aşmıştır. Yine BDDK verilerine göre hane halkı borcu, vatandaşın bankalara olan tüketici ve kredi kartı borçları da dâhil 2002'de 6,3 milyar lira iken 2021'in sadece ilk altı ayında 874 milyar

liraya çıkmıştır. Yine 2008 yılında 8 milyon olan icra, iflas dosyaları 2018’de 19 milyon 901, 2021 yılında ise yedi ayda 25 milyon dosyaya çıkmıştır. Kredi Kayıt Bürosu kayıtlarına göre Türkiye’de 34 milyon 139 bin kişi bireysel kredi kullanmış ve borçlanmıştır. 2021 Eylül ayı verilerine göre, iş gücünde bulunma sayısı 33 milyon 209 bin kişi olup bu kesimin yüzde 90’dan fazlası kredi kullanmış ve bankalara borçludur.

Yine, çalışan kesimin yarıya yakını açlık sınırının altında asgari ücretle çalışmaktadır. Yoksul ve borçlu insanların yaşadığı bir ülkede, sizin tabirinizle yeni Türkiye’de icra ve iflas dairelerindeki yığılma nedeniyle bu kurumlar tahsilat yapmadığı gibi, çalışamaz hâle gelmiştir. İşte bu nedendenir ki bu yasayla tikanıklıkları çözmek amaçlanmışsa da asıl çözüm insanları yoksulluktan ve borçtan kurtarmak olmalıdır. Yeni Türkiye’de birçok icra ve iflas dairesi açmak, çoğaltmak, yeni cezaevleri yapmak on dokuz yıllık iktidar sonrasında gelinen noktayı en iyi tanımlayan örneklerdir.

Görüşmekte olduğumuz bu teklif yeterli olmasa da bazı yenilikler getirmektedir, mezar salonlarında yapılan açık artırmaların elektronik ortamda gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Günümüzün dijital teknolojisinin kullanılması birçok kolaylıklar sağlamakla birlikte katılımı artırarak ihale sürecinde yaşanan baskıları da önlemek açısından yararlı olacaktır kanaatindeyiz.

Diğer önemli bir değişiklik, borçluya haczedilen malının rızaen satışına imkân verilmesidir ki sakıncalı yanları da vardır. Baskı ya da gizli anlaşmalarla değerli mülklerin fiyat yükselmesi önlenerek diğer alacaklıların hakları zarar görebilir endişesindedir.

Teklifle getirilen en önemli değişiklik icra marifetiyle olan çocuk teslimi konusunda olmuştur. Çocuk, icra sisteminin dışına çıkarılarak işlemlerin Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yerine getirilmesi öngörülmüştür. Ayrıca, velayet hakkına sahip anne veya babanın kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmemesi hâlinde velayet sahibinin değiştirilebileceği, yine çocukla ilişki kurulmasıyla ilgili ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler, teslim emrini engelleyenler ve kendisine teslim edilen çocuğu ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde belirlenen yere getirmeyenlerin disiplin hapsiyle cezalandırılacağı da yine teklifte yer almıştır.

Sonuç olarak, çocuk teslimi konusunun icra sistemi içinde polis zorlamalarıyla yüz yüze gelmesinin yarattığı sakıncalar göz önüne alınarak Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde psikolog, pedagoğ, sosyal çalışmacı gibi profesyoneller eliyle bu sürecin yürütülmesi, çocuğun üstün yararı açısından olumlu görülmektedir. Kanaatimizce kanundaki “teslim” ifadesinin “kişisel ilişki” olarak değiştirilmesi daha uygun olabilir. Ayrıca, konuyla ilgili görev yapacak müdürlüklerin Adalet Bakanlığı yerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olması da uygun olur düşüncesindedir. Çocuk ve ebeveyn arasında kurulacak kişisel ilişkiler sırasında şiddet geçmişi olan ailelerde gerekli tedbirler düzenlemede dikkate alınmamıştır. Bazı durumlarda çocuk ile ebeveynin arasında on-line ilişki kurulabilmesi için düzenleme düşünülmelidir.

Teklifin, ayrıca 1’inci, 40’ıncı ve 44’üncü maddeleri Anayasa’ya aykırıdır. Teklifin 1’inci maddesiyle -2004 sayılı Kanun’un 1’inci maddesi- Adalet Bakanlığı tarafından, icra müdür yardımcılarının arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz olacak bir icra başmüdürünün görevlendirileceği ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Oysa Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesi “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.” hükmünü içermektedir. Teklifin 40’ıncı maddesinin (1)’inci ve (3)’üncü fıkrasında yer alan “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi Anayasa’nın 2’nci ve 90’ıncı maddelerine aykırıdır. Söz konusu “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi uyarınca açık şekilde aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi

mümkün kılınmamaktadır. Oysa Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 7 no.lu Protokolü'nün 4'üncü maddesine göre aynı fiil için iki ceza verilemez. Kaldı ki 2008 yılında Anayasa Mahkemesi de aynı fiil için disiplin ve tazyik hapsi cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi bu nedenle iptal etmişti. Bu hazırlanmış olan madde de yine bu iktidarın Anayasa'ya koyduğu 90'ıncı madde hükmünü ihlal etmektedir.

Kanun teklifinin 44'üncü maddesiyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na geçici 2'nci madde eklenmiştir. Bu madde uyarınca geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde bu kanunun Dördüncü Kısmının uygulanmasına ilişkin bir yönetmelik çıkarılacaktır. Bu yönetmelikle, Dördüncü Kısmın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı, Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinden duyurulacaktır. Dolayısıyla, kanuni düzenlemelerin hangi il veya ilçelerde ne zaman uygulanacağını belirleme yetkisi idareye bırakılmıştır. Oysa kanunların yer ve zaman bakımından uygulanmaları, kanuniliğin asli unsurlarındandır.

Teklifin 44'üncü maddesiyle öngörülen geçici madde 2, Anayasa'nın kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olduğunu belirten 87'nci maddesine, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7'nci maddesine ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesinin 2'nci maddesine aykırıdır.

Bugün yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı için Anayasa ve mahkeme kararlarına, uluslararası sözleşmelere, AİHM kararlarına uymak ve bağlayıcılığını güçlendirmek için reforma ihtiyacımız yoktur, herkes için bağlayıcı olduğunu tekrarlamak da gerekmez. Bütün bu hususlar mevcut yasa, Anayasa'mız ve hukuk müktesebatımızda mevcuttur, açıktır, izaha muhtaç değildir. Mevcut yasalar ve Anayasa'mızda bizim hukuk devleti olma yolunda ilerlememizi sağlayacak kavramların çoğu bulunmaktadır. Bütün bunlara uymayan, türlü dolambaçlı yollarla hukuk devleti ilkelerine direnen siyasi iktidardır. Oysa devlet, yargı kararları ve hukuk nizamına herkesin uymasını sağlamakla görevlidir. Devleti temsil eden Cumhurbaşkanı yargıya intikal etmiş her konu hakkında açıkça görüş ifade ederse bundan etkilenmeyen ve bunu talimat saymayan yargıç ve savcı neredeyse yoktur. İlk imzacısı olduğumuz, Meclisin oy birliğiyle onayladığı İstanbul Sözleşmesi'ni "Tek taraflı yok sayıyorum." diyen ve Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarına uymayan hâkim ve savcıların yüksek yargı organlarına terfisini sağlayan Cumhurbaşkanının içeride ve dışarıda ne ölçüde hukuk güvencesini sağladığı söylenebilir ki? Yine, huzur ve güvenliği sağlamakla görevli İçişleri Bakanı, bırakın mahkeme kararlarına uymayı, "Yıkın, hukuk arkadan gelsin." diyebiliyorsa hukuk devleti olmak iddiasından vazgeçmiş sayılırız. Dilinizden düşürmediğiniz "reform" sözcükleriyle insanımızın en çok hukuk ve adalete muhtaç hâle geldiği sistemi yarattınız. Nasıl hâlâ yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığından söz edebiliyorsunuz, hayretle izliyoruz. Nasıl sürekli hâle getirdiğiniz torba kanun tekliflerine "hukuk ve yargı reformu" diyebiliyorsunuz, ibretle izliyoruz.

Ülkemiz çok zaman kaybetmiştir. Bizim iktidarımızda, hukuk devletini hedefleyen demokratik bir parlamenter sistemle ortak aklın egemen olduğu, güvenli ve güçlü bir Türkiye yeniden inşa edilecektir.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kırıkkale Milletvekili Sayın Halil Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 285 sıra sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak uzun süreden bu yana toplumun kanayan bir yarası hâline gelen ayrılmış anne ve baba arasında icra yoluyla çocuk teslimini eleştirdik. Çözüm önerilerimiz de parti olarak dile getirdik.

Günümüzde boşanmanın sosyal ve psikolojik sorunlarını esasen en ağır hisseden çocuklar olmaktadır. Anne ve babasının boşanması nedeniyle çocukluk travması yaşayan çok sayıda çocuğun bulunduğu -yadsınamaz bir gerçek olarak- bizler bilmekteyiz. Çocukların yaşadığı bu acı deneyim, stres, kaygı bozukluğu ve depresyon gibi ruhsal rahatsızlıklara sebep olmaktadır. Çocukluk çağında yaşanan bu ciddi travma, yaşamın ilerleyen dönemlerinde psikolojik sorunlara yol açmaktadır.

Diğer taraftan, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde çocukların icra yoluyla teslim aşamasını yaşamaya mecbur bırakılması, taraf olduğumuz Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’de yer alan çocuğun yüksek yararı ilkesiyle de çelişmektedir. Önümüzdeki teklifle seksen dokuz yıldır uygulanan çocuk teslimine ve çocukla şahsi ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul, icra sistemi dışına çıkarılıp Çocuk Koruma Kanunu’nun kapsamına alınmaktadır. Bu bakımdan gecikmiş de olsa, bu ilkel uygulamaya önümüzdeki kanun teklifiyle son verilecek olması bizler için çok önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 1987’de çocuk mahkemeleri, 2003’te ise aile mahkemeleri kurulmuştur. 1987 yılından itibaren adalet sistemi içerisinde bulunan uzmanlar yani psikolog, pedagog, sosyal hizmet uzmanı ve yanı sıra sosyolog, çocuk gelişimci gibi meslek sahipleri görevlerini yerine getirirken -takip ettiğimiz üzere- farklı sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Bu kapsamda, aile ve çocuk mahkemelerinin birer ihtisas mahkemesi olması nedeniyle, burada görev yapan uzmanlarımız kadro durumlarının A grubu uzmanlık, uzman yardımcılığı şekline dönüştürülmesini beklemektedirler. Bakanlık bünyesinde, her adliyede oluşturulacak bir başkanlık ve buna bağlı şubelerin içerisinde de çocuk, aile, mağdur, aile danışmanlığı, evlat edinme, korunmaya muhtaç çocuk gibi ihtisas alanlarının oluşturulması, mevcut durumdan daha çağdaş bir hizmeti de beraberinde getirecektir.

Ülkemizde hâlen pedagog lisans programının bulunmaması sebebiyle pedagog kadrolarında çalışan rehberlik ve PDR mezunları uzmanlara da bu alanda güncel eğitim verilmesi ve kendi unvanlarını kullanma yolunun açılması için yasal düzenlemelerin yapılması da yerinde olacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde yer alan diğer düzenlemelere baktığımızda, Adalet Bakanlığınca, iş yoğunluğunun ve icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde, yetki çevresini belirlemek şartıyla bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilmektedir. Yine teklifle, haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi’ne entegre elektronik satış portalinde açık artırma suretiyle yapılabilecektir. Teklifle, talebi hâlinde borçluya, haczedilen malın rızaen satışı amacıyla yetki verilmektedir. Alacaklılar, sicile kayıtlı motorlu kara araçlarının da hacizden itibaren altı ay içinde satılmasını isteyebilecektir.

Değerli milletvekilleri, kısa ama oldukça önemli bir konuyu da bilgilerinize sunmak istiyorum. Nisan 2020 yılında Sayın Cumhurbaşkanımızın, kamu kuruluşlarında en az üç yıl kıdemi olan çalışanların görev süreleri içerisinde avukatlık stajı yapabilecekleri yönünde açıklaması bulunmaktadır. Bu bakımdan, kamuda çalışırken hukuk eğitimini tamamlayanlara mağduriyet yaşamadan staj yapma imkânını bu teklifle sağlayabilirsek çok sayıda beklentiyi de karşılamış olacağız.

Saygıdeğer milletvekilleri, çoğunluğumuz çocuk sahibiyiz ve onları geleceğimizin teminatı olarak görmekteyiz. Bu bakımdan, onların güvenli ve çağdaş gelişimi adına bugünden ihtiyaç duyulan her yasal düzenlemeyi hayata geçirme gayretinde olabilmeliyiz. Bu kapsamda, geçtiğimiz aralık ayında verdiğimiz kanun teklifimizle, Türk Ceza Kanunu’nda bulunmayan ve ilk kez ihdas edilecek mezkûr bir madde önerdik. Teklifimizle, aynı zamanda, 2007 yılında İspanya’da imzalanan ve taraf olduğumuz

Lanzarote Sözleşmesi'nin bu alanda öngördüğü düzenlemeyi de mevzuatımıza kazandırmayı amaçladık. Kanun teklifimizle, Türk Ceza Kanunu'nun 105'inci maddesine ek bir fıkra eklenerek ilk kez çevrim içi çocuk istismarı ve sanal ayartma olgusu ve barındırdığı tehlikelerin neden olacağı mağduriyetin cezalandırılmasını öngörmekteyiz.

Sözlerime bu önemli konuda kısa bilgilendirme yaparak devam etmek isterim. Özellikle, tüm dünyanın mücadele içinde olduğu Covid-19 hastalığının pandemi olarak kabul edilmesinin ardından ülkemizin de dâhil olduğu pek çok ülkede tedbirler nedeniyle çocukların internet kullanımı hızlı bir şekilde artmıştır. Bilindiği üzere, sosyal paylaşım sitelerinde hesap oluşturma yaşı 13'tür. Ancak, Çevrimiçi Çocuklar Projesi Türkiye verilerine göre günümüzde sosyal paylaşım sitesinde hesabı olduğunu belirten çocukların üçte 1'i maalesef 13 yaşın altındadır. Çocuklar, fiziksel, sosyal ve duygusal olarak gelişim basamaklarının başında olduklarından çok hassas bir dönemden geçmektedirler; bedensel, ruhsal, cinsel gelişim konusundaki bilgi eksiklikleri, iyiyi, kötüyü ayırt etmede sınırlı kapasiteleri, herkese kolayca güvenebilmelerinden dolayı internet ortamında ihmal ve istismara açıktırlar. İngilizce tanımı "cyber grooming" olan yani sanal ayartma, çevrim içi çocuk istismarı; internet ortamında bir yetişkinin kendini çocuk olarak tanıtmayı, bu şekilde sanal ortamda tanıştığı çocukların güvenini kazanarak sanal veya gerçek dünyada istismar etmesidir. Çevrim içi çocuk istismarı, tüm dünyada olduğu gibi çocuk istismarının yeni bir türü olarak karşımıza çıkmaktadır. "Sanal ayartma" tabiri, bir çocukla internet üzerinden iletişime geçerek cinsel faaliyetlerde bulunmasını sağlamak için çocuğu cezbetmek, kendi amacı doğrultusunda yönlendirmek ya da teşvik etmektir. Cinsel faaliyet, suçluyla fiziksel buluşmadan öte "web" kamerası aracılığıyla çocuğun cinsel istismarı ya da çocuk tarafından oluşturulmuş cinsel içeriği bulundurma gibi hareketleri de içermektedir. Hızla gelişen ve giderek tehlikeli bir hâl alan bu yeni çevrim içi çocuk istismarına dair suç tipiyle ilgili olarak siber suçlara karşı stratejik önceliklere ve on-line cinsel şiddete karşı çocukların korunmasına ilişkin önleyici ve koruyucu tedbirleri hayata geçirmek zorundayız. Bu önemli ve aciliyet gerektiren konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi önemli bir adım atabilmelidir diye düşünmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin ivedi olarak ihtiyaç duyduğu bir başka önemli hususu da bu vesileyle bilgilerinize arz etmek isterim. Bilindiği üzere Türkiye'yi dışardan idare etme çabasında olanların kullandığı en önemli argümanların başında medya sektörü gelmektedir. Geçtiğimiz günlerde, Amerika Birleşik Devletleri merkezli bir vakıf olan "Chrest Foundation"ın Türkiye'deki bazı medya ve sivil toplum kuruluşlarına hibe niteliğinde yüz binlerce dolar fon sağladığı haberi kamuoyuna yansımıştır. Özellikle son yıllarda "alternatif bilgi kaynağı" ve "bağımsız medya" olarak kendilerini ülkemiz kamuoyuna takdim eden birçok yeni nesil iletişim ve habercilik kuruluşu bu kapsamda ön plana çıkmaktadır çünkü yayın politikaları takip edildiğinde kendilerine mali imkânlar sağlayan kaynakların hedef ve önceliklerine göre dizayn edildiği görülmüş ve kamuoyuna da yansımıştır. Bu durum gazetecilik ve haberciliğin temel ilkeleriyle çeliştiği gibi, ülkemizin milli güvenliği açısından da büyük tehditler arz etmektedir.

Ülkemiz adına, büyük ve önemli tehdidin önlenmesi adına gelişmiş ülke örnekleri de incelenerek hazırlanmış olduğumuz yabancı kaynaklardan fonlanan bazı faaliyetler hakkında kanun teklifimiz de komisyonda görüşülmeyi beklemektedir. Kanun teklifimizle internet ve sosyal medya dâhil olmak üzere, her türlü mecrada habercilik, yayıncılık faaliyetlerinde bulunanların yabancı mali kaynaklarla finanse edilmesi hâlinde İçişleri Bakanlığınca bu fonların şartları ve kullanıcıları hakkında sicil tutulması öngörülmüştür. Yine, kanun teklifimizle, yabancı kaynaklı fonlardan yararlanan kişi ve kuruluşların ürettikleri içerik ve materyalleri kullanınlara yani vatandaşlarımıza açıkça bu fonlardan ne şekilde ve hangi şartlarda faydalandığına dair gerekli bilgilendirmede bulunulmasının zaruri hâle gelmesini hedefledik. Kanun teklifimiz yasalastağıında yabancı ülke menşeli vakıf veya diğer kuruluşlar tarafından sağlanan finans gizli kalmayacak, özellikle medyada kurulmak istenen gizli hegemonya ve algı operasyonları sona erecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, tüm bunlardan bağımsız olarak, Komisyon görüşmelerinde de dile getirdiğim üzere, ödemelerini elde olmayan nedenlerle geciktiren özellikle ortopedik engelli vatandaşlarımızın yakalamalı haciz kararı çıkan engelli araçlarına hâlen haciz işlemi uygulanmaktadır; oysa haciz konulan araç, engelli bireylerimizin eli ayağıdır. Bu bakımdan, engelli vatandaşlarımızın araçlarına haciz konmaması hususunda, daha önce verilen sözler kapsamında, bu önemli mağduriyetin görüşmekte olduğumuz kanun teklifine eklenecek bir maddeyle veya yakın zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisinde gündeme gelecek başka bir kanun teklifiyle çözüme ulaşmasını arzu ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, değinmek istediğimiz bir başka konu ise şudur: Aziz ve kıymetli emanetlerimize, değerlerimize devlet ve millet olarak sahip çıkmak hepimizin boynunun borcu ve millî bir vazifemizdir. Malumları olduğu üzere, terörle mücadelede rütbeli olarak şehit düşenlerin dul ve yetimlerine 3713 sayılı Kanun'a göre aylık bağlanmaktadır. Ancak yürürlükteki mevzuata göre, evliyen şehit olmuş şehidimizin geride kalan dul ve yetimlerine bağlanacak aylığın toplam tutarı belirli hisse ve oranlarda pay edildiğinden, şehidin anne ve babası bugün itibarıyla 694 TL gibi düşük bir maaş almaktadır: Tabii, bu durum hem bizlerin vicdanını hem de kamu vicdanını derinden yaralamaktadır. Bu rakamın en az asgari ücret seviyesine yükseltilmesi adına vermiş olduğumuz kanun teklifimiz bu kapsamda değerlendirilerek gündeme alınabilmelidir.

Yine, diğer taraftan, hâlen ÖTV istisnalsı araç alımından “Tertibatlı araç kullanılabilir.” raporlu ortopedik engeli olan malul gazilerimiz ile sakatlık oranı yüzde 90 ve üzeri olan gazilerimiz istifade edebilmektedirler. Diğer farklı engel gruplarındaki gazilerimiz ve dolayısıyla aileleri de bu haktan bir defaya mahsus olmak üzere yararlanmak istemektedir. Bu bakımdan, şehit ailelerimize sağlanan ÖTV istisnalsı araç alış hakkı, bir an önce pozitif ayrımcılık kapsamında vergi avantajı da sağlanarak tüm harp ve vazife malullerimize araç alımlarında bir defaya mahsus uygulanmalıdır.

Yine, gazilerimiz arasında yaşanan özellikle geçmiş prim süreleri ve emeklilik haklarındaki sorunların da bir an önce çözüme kavuşturulması yerinde olacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, konuşmamın son bölümünde seçim bölgem Kırıkkale'ye değinmek isterim. Kırıkkale, başkent Ankara'nın yanı başında olmasına rağmen yeni yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Güzide ilimizde yeterli yatırımlar sağlanamayınca gençlerimizde işsizlik, esnafımızda da düşük cirolar yaşanmaktadır.

Bilindiği üzere, Kırıkkale'nin gururu ve tarihî kurumu olan Makine ve Kimya Endüstrisini geçtiğimiz yasama yılında yeni mevzuat kapsamına alarak savunma sanayisi alanında atağa geçmesine katkıda bulunduk. O tarihten bu yana hızla yeniden yapılanma sürecine giren Makine ve Kimya Endüstrisi, bir yandan hızla personel rejimini ve kurumsal yapısını yeni mevzuata göre uyarlarken diğer taraftan da başta modernizasyon olmak üzere teknolojik seferberlik ilan etmiştir. Bunun en güzel örneğini bu hafta yaşadık. Avrupa Birliği ambargosu sebebiyle tedarik sıkıntıları yaşanan ve Deniz Kuvvetlerimizin ihtiyacı olan 76/62 milimetre deniz topu Makine ve Kimya Endüstrisi tarafından kısa sürede tasarlanıp bu hafta başarılı test atışlarını tamamlamıştır. Geldiğimiz noktada, güzide kurumumuz Makine ve Kimya Endüstrisi, yeni yapısına ve hedeflerine göre güçlü bir personel alımına başlayarak Kırıkkaleli gençlerimizi yeniden iş sahibi yapmaya başlamıştır. Bundan sonra da gelişen kapasitesi ve yan sanayi kuruluşlarıyla daha fazla iş imkânı sağlayacaktır. Tam bu noktada Makine ve Kimya Endüstrisinin yeni yasasının görüşmelerinde kurumu kötüleyen, çelme takmaya çalışan, atak yapmasına engel olmak isteyen bazı çevrelerin derin sessizliğe bürünmesi de manidardır. Tarihî ve güzide kurumumuzu bizler varken hiç kimse yıpratamayacaktır. Makine ve Kimya Endüstrisinin, tıpkı diğer savunma kuruluşlarımız gibi, dünya çapında bir marka olması için elimizden gelen bütün çabayı sarf edeceğimizi tüm herkesin bilmesini istemekteyiz.

Değerli milletvekilleri, Kırıkkale, savunma sanayisinin yanı sıra, petrokimya sektöründe faaliyet gösteren firmalara sahip olsa da bu firmaların merkezinin farklı illerde olması nedeniyle yeteri kadar fayda görmemektedir. Bu kapsamda hâlen 3'üncü bölge teşviklerinden faydalanmakta olan Kırıkkale için daha farklı ve cazip teklif modeli hayata geçmelidir. Bu geçiş süreci sağlanana kadar da Kırıkkale 6'ncı bölge teşviklerinden yani sigorta primi desteğinden on iki yıl, gelir vergisi stopajı desteğinden on yıl ve faiz ve kâr payı desteğinden 7 puan olacak şekilde yararlanmalıdır. Böylelikle Kırıkkale'de cazip hâle gelecek yeni yatırımlar gerek savunma sanayisinde gerekse petrokimya alanında yeni iş kapılarını ardına kadar aralayabilecektir, artan yatırım ve istihdamın olumlu yansımaları da Kırıkkaleli esnafımızda görülecektir.

Yine, Kırıkkale'mizin otonom ve insansız kara aracı yatırımı desteklenerek Savunma Sanayii Başkanlığımızın ve TÜBİTAK'ın yeni projeleri de Kırıkkale'de hayata geçirilmelidir. Tüm bunlar için Kırıkkale'de yeteri kadar fiziki şartlar ve insan gücü vardır. Orta Anadolu'nun parlayan yıldızı olmak için iddiası bulunan Kırıkkale, elinden tutulmasıyla kısa sürede makûs talihini yenecek ve başkentini yanında yatırım cazibesi hâline dönüşebilecektir.

Saygıdeğer milletvekilleri, bizler Milliyetçi Hareket Partisi olarak, mezkûr kanun teklifini, Komisyonunda olduğu gibi Genel Kurul aşamasında da destekliyor ve katkı sunuyoruz. Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Teklif sahipleri, görüşmekte olduğumuz bu teklifi İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde atılmış bir adım olarak, “beşinci yargı paketi” olarak adlandırıyor. Evet, teklif sahipleri diyor ki: “İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında icra başmüdürleri kadrosu ihdas ettik; İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında icra daire başkanlıkları ihdas ettik; İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında haczedilmiş mallar bundan sonra elektronik ortamda satılacak; İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında kaza araçları, haczedilmiş araçlar daha hızlı satılacak.” Sanki sayısı 25 milyona varmış olan icra takibinin nedeni bu iktidar değilmiş gibi, ekonomiyi yöneten bu iktidar değilmiş gibi, haczedtiğiniz malları daha kolay satmaya “insan hakları” diyorsunuz. Şaka değil, “insan hakları” deyince bu iktidarın aklına gelenler bunlar.

Teklifin içerisinde, ebeveynlerin çocukla kişisel ilişkiler kurmasını sağlamak görevini icra dairelerinden almak da var. Gelin görün ki teklif hazırlanırken ne kadın haklarını savunan herhangi bir örgütten ne çocuk haklarını savunan herhangi bir örgütten görüş alınmadı, sivil toplum örgütlerinin hiçbir tanesi Komisyon çalışmasına davet edilmedi.

Şimdi, kadın örgütleri şöyle bir şey söylüyorlar; “EŞİK” diye bir örgütlenme var, içinde kadın haklarını savunan, kadına yönelik şiddete karşı mücadele eden, çocuk haklarını savunan 400'ü aşkın örgüt var; EŞİK şu aşamaya gelmiş, diyor ki: “Sizden hiçbir şey istemiyoruz. Bizim adımıza yaptığınız her şey sadece bize sopa olarak dönüyor. İstanbul Sözleşmesi dâhil olmak üzere, var olan yasaları uygulayın, var olan yönetmelikleri uygulayın yeter. Sizden başka hiçbir şey istemiyoruz. Bizim adımıza da bunu yaptığınızı söylemeyin.”

Şimdi, icat etmediğiniz teknolojinin olanaklarından yararlanmak iyidir. Mafyatik oluşumların, mafyanın, hacizli malların satılmasını bile kontrol ettiği bir ülkede satış işleminin elektronik ortamda yapılması, alıcıların birbirini görmemesi iyi bir şey, buna bir itirazımız yok -içinde bir sürü sorun barındırıyor- ama bu, İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında yaptığınız bir işmiş gibi bizleri ikna etmeye çalışmayın, aklımızla alay etmeyin lütfen.

Gerçekten, bu ülkenin İnsan Hakları Eylem Planı'na ihtiyacı var ama bunu, bu iktidarın yapma olasılığı yok. "Ben, Anayasa Mahkemesi kararlarına saygı duymak zorunda mıyım?" diyen bir Cumhurbaşkanı, "Anayasa Mahkemesi kapatılmalıdır." diyen bir iktidar ortağından, "Anayasa Mahkemesi kararları bizi bağlamaz; siz binayı yıkın, mahkeme kararı sonra gelir." diyen bir İçişleri Bakanından oluşan bir Hükümetin, bir iktidar ortaklığının insan hakları konusunda bir adım atması olanaksız.

Bu arada, sanırsınız ki "Uyuşturucu kullanılan metruk binaları yıkın." diyen İçişleri Bakanlığı, gerçekten uyuşturucuyla mücadele ediyor. Daha önce Başbakanlık tarafından kullanılmış bir uçakla valizler dolusu kokainin Türkiye'ye taşınırken yakalandığına tanık olduk. Bakın, balya balya değil, tonla uyuşturucu gemilerle Türkiye'ye taşınmadan önce Kolombiya'da, Latin Amerika'da yakalandı. Dünya uyuşturucu trafiğinin merkezi hâline geldi Türkiye. Latin Amerika'dan Avrupa'ya, Arap ülkelerine, diğer bölgelere gidecek uyuşturucunun neredeyse dağıtım merkezi Türkiye oldu. Afganistan ve çevresinden gelen uyuşturucunun Avrupa'ya naklinin merkezi Türkiye oldu. İçişleri Bakanlığı, metruk binaları mahkeme kararını beklemeden yıkarak uyuşturucuyla mücadele edecekmiş. Allah'tan, Hükümetin içerisinde vicdan sahibi biri kalmış da Adalet Bakanından aklıselim bir tepki geldi.

Evet, Türkiye'de adaletle olan güven yerlerde sürünüyor. Bakın, iktidara yakın bir tane araştırma şirketinin verisini söylüyorum; bu, iktidara yakın araştırma şirketi diyor ki: "Türkiye'de hukuka, adalet kurumlarına, mahkemelere güven yüzde 21,3." Diğer araştırma şirketlerinin söylediği rakam aslında yüzde 10'unun bile altında. Türkiye, 2019 Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 126 ülke arasında 109'uncu sırada; temel haklar konusunda 126 ülke arasında 122'nci sırada; hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanması konusunda 126 ülke arasında 106'ncı sırada; vatandaşın adaletle erişimi konusunda 126 ülke arasında 96'ncı sırada. World Justice Project'in 2020 Endeksi'nde de durum bundan farksız; Türkiye, Hukukun Üstünlüğü Endeksi'nde 128 ülke arasında 107'nci sıradaymış. Türkiye'nin hukuk karnesinin özeti tam olarak budur, bundan ibarettir.

Türkiye, uluslararası platformlarda yargı kararlarını uygulamayan ülkeler arasında anılıyor çünkü Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamıyor. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamadığı için Türkiye'ye yaptırım kararları almaya hazırlanıyor.

Gerçekten bazen geçmişin olumsuzluklarını abartmak için "Bizden önce bardak mı vardı?" -hani sanki tasta su içiyorduk da- "Bizden önce buzdolabı mı vardı?" "Bizden önce otomobil mi vardı?" diyorsunuz ya, biz öyle yapmayalım; sizden önce de Türkiye'de adil bir yargı yoktu, AKP'den önce de insanlar kaçırılıyordu, AKP'den önce de cezaevlerinde işkence ve kötü muamele vardı, AKP'den önce de yargı siyasiydi, AKP'den önce de cezaevinde çıplak arama vardı, marşlar okutuluyordu, AKP'den önce de insanlar karakolda yere yatırılıyordu "Devletin gücünü göreceksiniz." deniliyordu, sizden önce de Kürtler "Kürt'üm." dedikleri için gözaltına alınıyordu, sizden önce de yaşadıkları coğrafyanın adına "kürdistan" dedikleri için yargılanıyorlardı, siz de aynısını yapıyorsunuz. Dediğim gibi, sizden önce de yargı siyasaldı ama siz yargı kurumlarını, savcılık makamlarını ve ceza mahkemelerini siyasetin bir aparatı olarak kullanıyorsunuz. Siyasal olarak mücadele edemediğiniz herkesi tasfiye etmek için yargı kurumlarını kullanıyorsunuz. HDP'yi yargı kurumları aracılığıyla tasfiye etmeye çalışıyorsunuz.

Bir gün Demokratik Toplum Kongresini Türkiye Büyük Millet Meclisine Anayasa görüşmeleri için çağırıyorsunuz; aradan birkaç yıl geçiyor, Demokratik Toplum Kongresinin önünden geçen her HDP'li hakkında dava açıyorsunuz, gözaltına alıyorsunuz, tutukluyorsunuz, cezalar veriyorsunuz. Bir gün “Çözüm sürecini yürütüyoruz.” diye meydan meydan dolaşıp propaganda yapıyorsunuz; aradan birkaç yıl geçiyor, çözüm süreci kapsamında yapılanları gerekçe göstererek HDP hakkında kapatma davası açıyorsunuz. Bir gün PYD Eş Başkanı Salih Müslim’i Dışişleri Bakanlığında ağırliyorsunuz ve aradan yıllar geçiyor, başına ödül koyuyorsunuz. Bir gün çıkıp Türkiye Büyük Millet Meclisinden MHP ve CHP’ye dönerek “‘Kürdistan’ demeye alışacaksınız.” diyorsunuz; bir gün “kürdistan” diyenleri gözaltına alıyorsunuz; bir gün muhalefet partisi liderine “Kürdistan diyene itiraz etmedin.” diye çıkışıyorsunuz.

Hadi omurgalı bir siyaset yürütmüyorsunuz, pragmatizm temel siyasal ideolojiniz, “Bu siyasetin geleceğini halk versin.” diyorsunuz; bunları anlayabiliriz. Peki, bu ülkenin yurttaşları siyasetinizin, her gün bir yöne evrilen siyasetinizin arkasında hizaya durmak zorunda mı? Hizaya durmadığı için insanları nasıl yargılayabilirsiniz? Bakın, yargı kurumlarını öyle bir hâle getirdiniz ki “barış akademisyenleri” olarak anılan, “Bu suçta ortak olmayacağız.” diye bildiri yayınlayan akademisyenlere “Kanınızda yüzeceğiz.” diyenlere bu sizin kontrolünüzdeki mahkemeler “Düşünce, ifade özgürlüğüdür.” diye beraat kararı verdi. Ama emrinizdeki aynı yargı, muhalefeti tasfiye aracı olarak kullandığınız yargı “Cumhurbaşkanı öldü mü?” diye soranları gözaltına aldırdı, haklarında yasal işlem başlatıldığını İçişleri Bakanlığı çıkıp açıkladı. Medeni bir ülkede ne yapılırdı? Hükümetin Sözcüsü, Cumhurbaşkanlığının Sözcüsü veya bu siyasi partinin sözcüsü çıkar “Sayın Cumhurbaşkanımızın sağlığıyla ilgili endişe duyan herkese şükranlarımızı sunuyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız şöyle şöyle bir sağlık sorunu yaşamıştır, şu anda toparlanmıştır, sağlık durumu iyidir, yarından itibaren bütün programına devam edecek.” der. Peki, ne yapıyor Adalet ve Kalkınma Partisi? Sağlığıyla ilgili soru soranlar hakkında işlem başlatıyor. Allah akıl fikir versin diyeyim, başka bir şey söylemeyeyim.

Şimdi, bugün çokça konuştuk ama bu Kobane davasıyla ilgili birkaç şeyi söylemek istiyorum kayıtlara geçsin diye çünkü Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinden -gördüğünüz gibi- sadece 2 milletvekili var ve Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdikleri teklifi savunma ihtiyacını hissetmiyorlar bu aşamada; o yüzden kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Şimdi, yakın tarihimizde sizin kontrolünüz altında yürütülen kumpas davalarının bir devamıdır Kobane davası. Diğer kumpas davalarının tamamının savcısıydınız, bunu gizlemiyordunuz, “O davaların avukatıyız.” diyenlere karşı, çıkıp meydan meydan dolaşarak “Biz de savcısıyız.” diyordunuz. Bugün gördük ki Kobane davasının da savcısıyız. Abdullah Güler Bey, Kobane iddianamesini bugün, bu kürsüden hiç tereddütsüz okudu, iddianameyi savundu, arkasında olduklarını açık biçimde söyledi; Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından tek bir kişi itiraz etmedi ve tutanakları alıp bakarsanız Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından herkes bunu alkışladı. Dolayısıyla, bugün itibarıyla bizler artık AKP’yi bu davanın savcısı olarak çok rahat ifade edebiliriz. Evet, siz Kobane davasının savcısıyız.

Gerçekten rahatsızlığınız, hazımsızlığınız o kadar büyük ki Kobane’nin tarihin gördüğü en barbar örgütlerden birinin, IŞİD’in eline geçmesini engellediği için birilerine hesap sormak istiyorsunuz. Hatırlayın, IŞİD Kobane’yi üç taraftan kuşatmış, Kürtler bu kuşatmaya karşı kahramanca direnmiş, kadını ve erkeğiyle binlerce genç, Kobane’yi canıyla kaniyle savunmuştu. Kürtler, üç tarafı kuşatıldığı için bir tek şey istiyordu: Mürşitpınar Sınır Kapısı’nın açılması, kardeşlerinin, dostlarının yardımına izin verilmesi. IŞİD militanları sınırdan cirit atarken müdahale etmediniz, Türkiye’nin askeri ile IŞİD militanları yalnızca birkaç adım mesafede devriye gezerken müdahale etmediniz, Kürtler sokağa çıkmadan da yardım ulaştırılmasına izin vermediniz. Evet, IŞİD’in yenileneceğinin anlaşılması,

Kürtlerin Kobane’de IŞİD’e karşı psikolojik üstünlüğü ele geçirmesi, koalisyon güçlerinin desteğiyle IŞİD’in ele geçirdiği yerlerin tek tek geri alınmasından sonra AKP Hükûmeti de IŞİD’le mücadele koalisyonuna katılmış gibi yaptı ama ne yazık ki yürüttüğü savaş çoğunlukla IŞİD’e karşı değil, Kürtlere ve kuzey ve kuzeydoğu Suriye halklarına karşı oldu. Evet, yinelemek gerekirse, IŞİD’in intikamını alırcasına HDP hakkında bir Kobane davası açtınız.

Bakın, çok sayıda yurttaşımızın yaşamını yitirdiği 6-8 Ekim olayları diyorsunuz ya -ki bunların çoğu, pek çok kez söyledik, HDP’liydi- bunların çoğu güvenlik görevlilerinin, korucuların açtıkları ateş üzerine yaşamını yitirdi ve bu nedenle, bu cinayetler, bu katliamlar nedeniyle davalar açılmadı. Bu olaylardan sonra aslında o dönem hiçbiriniz, Genel Başkanımız dâhil, hiçbir Hükûmet yetkilisi ne HDP’yi suçladı ne de o dönemki Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş’ı ve Figen Yüksekdağ’ı. Tersine, 29 Ekim 2014’te yani yirmi gün sonra peşmerge güçlerinin Türkiye üzerinden Kobane’ye geçmesine izin verildi, çözüm süreci devam etti, İmralı görüşmeleri sürdü. Bakın, 6-8 Ekimden üç ay sonra, aralık ayında Sayın Demirtaş iktidar medyasında nasıl yer alıyordu biliyor musunuz, şöyle haberler yapılıyordu o dönem: “HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada takipçilerine ‘şapşık’ dedi.” Yeni Şafak gazetesi. “HDP lideri Selahattin Demirtaş’ın ‘şapşık’ ‘tweet’i sosyal medyayı yıkıp geçti.” İnternethaber.com. 6-8 Ekimden üç ay sonra iktidarın kontrolündeki medyanın yaptığı haberler bunlardı.

6-8 Ekimden altı yıl sonra koluna 2 polisin girerek gözaltına aldığı Sırrı Süreyya Önder, 6-8 Ekimden beş ay sonra 28 Şubat 2015 günü Dolmabahçe Sarayı’nda şimdi cezaevinde tuttuğunuz İdris Baluken, Eş Genel Başkanımız Pervin Buldan, Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, İçişleri Bakanı Efkân Ala, AKP Grup Başkan Vekili Mahir Ünal ve Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı Muhammed Dervişoğlu’nun yanında Sayın Öcalan’ın mektubunu okudu Dolmabahçe’de. O zaman hiç kimse ne Pervin Buldan’ı ne Sırrı Süreyya Önder’i ne de HDP’yi 6-8 Ekim nedeniyle suçlamadı. Peki, ne zaman başladı bu suçlamalar? 17 Martta. 17 Martta doğru veya yanlış Eş Genel Başkanımız sevgili Selahattin Demirtaş’ın “Seni Başkan yaptırılmayacağız.” demesinden sonra, 22 Martta Cumhurbaşkanı Dolmabahçe mutabakatını tanımadığını açıkladıktan sonra, HDP’nin 7 Haziran seçimlerine parti olarak gireceğini açıklamasından sonra meydan meydan dolaşarak “Kobane olaylarının sorumlusu HDP’dir.” demeye başladınız, sanki yaşamını yitiren başka hiç kimse yokmuş gibi “Yasin Börü’nün katili HDP’dir, Selahattin Demirtaş’tır.” demeye başladınız. Dolayısıyla, gerçekten o dönemki olayların yargılanması, soruşturulması konusunda atılmış herhangi bir adım söz konusu değil.

Evet, Ekim 2015’te bir soruşturma başlatıldı, Ekim 2015’te hiç kimse tutuklanmadı, o zaman neredeyse herkes çağrıyla ifade verdi ki o zamanki soruşturmanın içerisinde bugün yargılananlardan ne Eş Genel Başkanlarımız Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ ne de milletvekillerimizden biri vardı aslında. Hatta evinde bulunmayan kişiler için bile yakalama kararı çıkarılmadı; herkese çağrı kâğıdı gönderildi, gelip ifadelerini verdiler ve neredeyse altı yıl boyunca bu dosyayla ilgili önemli bir gelişme yaşanmadı.

Daha ilginç, Yasin Börü ve 3 arkadaşının öldürülmesiyle ilgili olarak bir yargılamaya yapıldı, çok sayıda kişi yargılandı, cezalandırıldı, bildiğim kadarıyla bu cezalar da onaylandı. Zarar görenler, Yasin Börü ve diğer yaşamını yitirenlerin yakınları duruşmada birkaç kez Selahattin Demirtaş’ın ve HDP’li yöneticilerin o davalara katılması için dilekçeler verdiler, yargılanmalarını istediler. Ortalama zekâyâ sahip herkes gibi o yargılamayı yapan mahkeme de Selahattin Demirtaş’la ve HDP’yle o kişilerin katledilmesi arasında hiçbir bağ kuramadığı için bu taleplerin hepsini reddetti ve o davaların hepsi kapandı gitti.

Şimdi, aradan uzunca bir zaman geçti 2020 yılı Eylül ayına kadar ve bir sabah, sanki üzerinden altı yıl geçmemiş, altı yıl rahat rahat istediği şeyi yapmamış gibi savcı bir gece yarısı operasyonu onlarca arkadaşımızı gözaltına aldı. Ardından, bir özel yetkili heyet oluşturuldu; bakın, özel yetkili heyet. Türkiye’de geçmişte, özel yetkili mahkemeler olmuştur tarih boyunca; istiklal mahkemeleri oldu, sıkıyönetim mahkemeleri oldu, devlet güvenlik mahkemeleri oldu, CMK 250’yle görevli yetkili mahkemeler oldu, Terörle Mücadele Kanunu’nun 10’uncu maddesiyle görevli yetkili mahkemeler oldu, özel yargılamaları yapan mahkemeler oldu ama şimdi özel heyetler var, sadece bir dava için atanmış özel heyetler. Nasıl? 22. Ağır Ceza Mahkemesinin 6 üyesi var. Bu 6 üyeden 3’ü o mahkemede görülen yüzlerce davaya bakıyor; 50 tane, 300 tane, 500 tane, 700 tane; diğer davaların hepsine o 3 kişilik heyet bakıyor. Bu 6 hâkimden 3’ü sadece bu dava için görevlendirildi, başka hiçbir işe bakmıyor. Yani bir mahkemede 6 hâkim var, bu hâkimlerden 3’ü sadece bir dosya için görevlendiriliyor. Bakın, özel yetkili mahkeme değil, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin Türkiye’deki yargı sistemini getirdiği nokta: Özel yetkili kişiler, özel yetkili bir heyet. Sadece bir davaya bakmakla görevlendirilmiş bir heyet var. Bu yargılamayı da o heyet yapıyor. Şimdi, bu heyetin başka hiçbir işi yok, sadece bu dosyayla ilgileniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Ve o yüzden on beş günlük periyotla duruşma tarihi belirliyor. On beş gün yani iki hafta boyunca kesintisiz yargılama yapıyor, bir hafta ara veriyor; iki hafta boyunca yargılama yapıyor onlarca avukatın başka hiçbir yargılaması, hiçbir davası yokmuş gibi, başkaca hiçbir işi yokmuş gibi; aileleri, özel yaşamları yokmuş gibi. Diyarbakır’dan avukatlar var, İstanbul’dan var, Antalya’dan var, Türkiye’nin dört bir yanından avukatlar var. Herkes işini gücünü bırakacak ya buraya gelecek ya bu davayı takip edecek. 3 bin sayfalık iddianame, 400 klasör, bunlara erişim neredeyse imkânsız ve her bir arkadaşımız hakkında yüzlerce dava var ama bu heyet diyor ki: “Ben bir karar vereceğim. Hükümetten emir aldım, bir an önce bu kişileri mahkûm durumuna düşürmek zorundayım, o yüzden kesintisiz yargılama yapacağım, en hızlı şekilde sizi mahkûm edeceğim, ondan sonra da çıkıp meydanlardan rahatlıkla propagandasını yapacağım.” diyor. Arkadaşlarımız savunma yapmaya hazır, her şeye hazır, sadece adil bir yargılama istiyorlar diyor, gecenin bu saatinde dinlediğiniz için hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, biz gerekli açıklamaları yapmıştık. Biz hukukun, hukukun üstünlüğünün, bağımsız ve tarafsız yargının yanındayız; bunun bilinmesini isterim, teşekkür ederim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – “Yav he, he!” diyorlar ya hani.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.29

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Zeynel Emre.

Buyurun Sayın Emre.

CHP GRUBU ADINA ZEYNEL EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Yargıda Reform Strateji Belgesi, İnsan Hakları Eylem Planı, özellikle 2018'in sonuna doğru Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay'ın yargıya güvenin yüzde 30'lara düştüğünü itiraf etmesiyle başlayan, yargıya güveni hesapta artırmaya yönelik, iyileştirmeye yönelik yapılacak işler olarak tarif edildi, "9 amaç" denildi, "hedefler" denildi vesaire. Kamuoyunda çok büyük bir beklenti oluştu yani Türkiye'de insanlar, bu reform söyleminden sonra yaşadıkları hukuksuzluklar, adaletsizlikler düzelecekmiş gibi bir beklenti içerisine girdi. O zaman şu açıklama yapılmıştı: "Paketler hâlinde Meclise bunlar gelecek." İşte, bu da beşinci paket.

Şimdi, biz dört pakette bir şey görmedik, beşincide ne var? 54 madde var. Bu 54 madde içerisinde aslında 2 konuda düzenleme var. Biri ne? İhalelerde işte açık ihale, herkesin olduğu ortamda açık ihale yerine internet üzerinden elektronik ortamda ihale yapılacak. Birincisi bu, icra iflasla alakalı bir düzenleme. Diğeri de kamuoyunda çok gördüğümüz, çok defa şahit olduğumuz o üzücü tablolardan biri olan çocukların icra marifetiyle alınıp hak sahibine teslim edilmesi ve oradaki o üzücü, kötü görüntüler. Şimdi, bakın, bu 2 meselenin icrayla alakalı kısmında aslında Türkiye'de söylenecek o kadar çok şey var ki. Baktığımızda bunlar palyatif düzenlemeler; icra elektronik ortamda olmuş, olmamış... Bugün Türkiye'de 23 milyon 100 bin civarında UYAP verilerine göre icra dosyası varsa Meclisin asıl tartışması gereken, asıl çözüm araması gereken konu işte budur. Niye Türkiye'de insanlar bu kadar borç batağında, niye Türkiye'de halkımızın toplam borcu 1 trilyon 24 milyar seviyesine gelmiş durumda, niye bugün Türkiye'de asgari ücretin 2.830 lira olduğu bir Türkiye gerçeğinde açıklık sınırı -bakın, yoksulluk sınırı değil- 3.090 lira civarında?

Şimdi, değerli arkadaşlar, Türkiye'de 10 milyon işsiz var, bakın, 10 milyon işsiz var. Çalışanların yüzde 40'ı asgari ücretle geçiyorlar ve "orta sınıf" denen bir şey kalmadı. Bir zengin kesim oluşturduunuz Türkiye'nin rantını aktardınız, halk büyük yoksulluk içerisinde çırpınıyor. İcra dairelerindeki iş yüküyle alakalı uyarılama yapalım, ihale elektronik ortamda olsun, normal ortamda olmasın; bunun bir önemi yok.

İkincisi, gelelim "çocuk teslimi" denilen konuya ki o "teslim" ifadesini de biz doğru bulmuyoruz. Gerek Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar, altına imza attığımız uluslararası sözleşmeler, çocuk haklarına yönelik yükümlülüklerimiz gerek kadın hakları konusunda yükümlülüklerimiz, Anayasa'mızda yer alan kanunlar; tüm bunları göz önünde bulundurduğumuzda, zaten eğer bunları okumuş bir yargı düzeni ve yasa yapıcılar olsa çocukla ilgili "teslim" ibaresini neden kullanmaması gerektiğini bilir. Biz, şimdi burada alfabenin a'sını, b'sini, c'sini anlatır gibi, size her şeyi anlatamayız ama "çocuğun üstün yararı" dediğiniz şeyde, çocuk için, bir mal gibi "teslim" ifadesi kullanılamaz; en temel çizgi budur.

Şimdi, Adalet Komisyonundaki arkadaşlarımla birlikte bir şeyi gözlüyoruz değerli arkadaşlar; ne zaman Türkiye Büyük Millet Meclisinde Adalet Komisyonuna bir yasa gelse, bir kanun teklifi gelse Türkiye'deki bütün çocuk hakları savunucuları, kadın hakları savunucuları alarm hâlinde, büyük bir korku içerisinde. Sürekli mesajlar, mailler “Aman!” “Aman!” “Aman!” deyip duruyorlar. Neden korkuyorlar? “Acaba, AK PARTİ bir yasa çıkarır da kadınların hakkına zarar verecek, çocukların hakkına zarar verecek bir iş daha yapar mı? Acaba erken yaşta evlilik kisvesi altında çocuk tecavüzcülerine yönelik bir düzenleme yapar mı?” Gerçeğimiz bu arkadaşlar. Bakın, Adalet Komisyonundaki tüm üyelere neredeyse bu korkuyla ulaşıyorlar. Bu korkunun nedeni ne arkadaşlar, hiç düşündünüz mü? Ben size söyleyeyim.

Bakın, size diyorum ama burada da acı bir tablo var: Yaklaşık 300'e yakın AK PARTİ milletvekilinin olduğu bir Mecliste ben şu anda sadece 2 kişiye konuşuyorum, iktidar partisinden 2 milletvekili var, sıralar tamamen bomboş; olsun. Sanki, Türkiye'de her şey normalmiş gibi, bu Meclis çalışmasında da her şey normalmiş gibi biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak mücadeleimize devam edeceğiz.

On dokuz yıllık iktidarımızda Türkiye'de, kadınların ve çocukların çektiğini hiç kimse çekmedi değerli arkadaşlar. Bakın, size tartışmaya mahal vermeyecek bir şekilde rakamlarla ifade edeceğim. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre 2020 yılında 2-17 yaş aralığında 1 milyar çocuk fiziksel, cinsel ya da duygusal şiddete maruz bırakılmış. Türkiye, bu tablonda neresinde biliyor musunuz? 200 ülkenin olduğu bir dünya düzeni düşünün, Türkiye bu tabloda 18'inci sırada ve 15 yaş altı çocukların evlilik kisvesi altında istismar edildiği ülkeler sıralamasında tüm Avrupa'da 1'inciyiz. Hani diyorsunuz ya “Türkiye'yi dünyada lider ülke yaptık.” diye, işte lider olduğunuz alanlar, bu alanlar. 2016 TÜİK verilerine göre söylüyorum; Türkiye'de çocuk istismarıyla ilgili dava sayısı on yılda tam 3 kat artmış, 250 bin çocuk istismar kurbanı olmuş. 2019 yılında 206 bin çocuk suç mağduru, bunun yaklaşık yüzde 15'i yani 30 binin üzerindeki çocuk cinsel saldırıya maruz kalmış. Şimdi, bundan sonra ne oldu biliyor musunuz? Bu veriler ortaya çıkıyor ya sorunu AK PARTİ olarak nasıl çözdünüz? Bu verileri paylaşmayarak çözdünüz, artık bu veriler paylaşılmıyor. Veri paylaşılmıyorsa gizliyse sorun da yok nasıl olsa.

Şimdi, devam ediyorum değerli arkadaşlar: Çocuk iş gücü araştırması, 5-17 yaş grubu çalışan çocuk sayısı 720 bin ve bunların arasında Suriyeliler falan da yok. 720 bin eğitim alması gereken, geleceğe hazırlanması gereken, bu ülkenin geleceği olarak görülmesi gereken çocuklar çalışıyor durumda. Suça sürüklenen çocuk sayısı yani geçen yıl çeşitli gerekçelerle karakola götürülmüş, işlem yapılmış çocuk sayısı 511.247.

Kadına yönelik şiddet olaylarında siz iktidara geldiğinizden beri yaklaşık 14 katlık bir artış söz konusu. Sadece son on yılda 2.296 kadın cinayeti yaşanmış. Burada faillerde 1'inci sıra koca, 2'nci sıra sevgili, 3'üncü sıra eski eş olarak görünüyor. Şimdi, böylesine korkunç bir tablo var ki... Bugün de Ataşehir'de, yine, bir ruh hastası, pırl pırl genç kıızı katletti yolun ortasında.

Biz, “çocuk teslim noktaları” diye Adalet Bakanlığının bünyesinde oluşturulup çocuk teslim noktaları olarak oluşturulan merkezlerde, boşanmış eşlerin karşılaşacağı noktalarda “Ya, siz burada nasıl güvenlik önlemi alıyorsunuz, bunu bir anlatın?” dediğimizde elle tutulur bir açıklama duymadık, görmedik değerli arkadaşlar. Bakın, oralarda yeni olaylar yaşanacak. Diyeceksiniz ki: “Biz iktidara geldik, neden bunlar bu kadar arttı?” Bunun iki nedeni var değerli arkadaşlar, birincisi: Ataerkil toplumlarda yönetenler aynı zamanda modeldir. Yönetenlerin kadınlara karşı, çocuklara karşı söz ve eylemleri toplumun alt katmanlarında işte böyle yansımalar yapar. Tamamen politiktir, politik yaklaşım sonucunda bu olaylar yaşanıyor Türkiye'de. Bu kadar hassas olmamız gereken bir konuda derli toplu bir çalışma yok ve bütün bunu beşinci yargı paketi olarak önümüze getiriyorsunuz.

Bakın, acil olarak yapılması gerekenleri Genel Başkanımız grup konuşmasında altı başlıkta izah etti: Bir, İstanbul Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesi lazım tekrar. Zaten onun öyle bir kararnameyle falan kaldırılması hukuka mutlak şekilde aykırıydı. İki, ev kadınlığına kanuni statü verilmeli. Üç, istihdam konusunda teşvikler açıklanmalı. Dört, nafaka meselesi yeniden düzenlenmeli ve yeni başlangıçlar fonu kurulmalı. Beş, doğum izni düzenlemesi yapılmalı. Altı, önleyici sağlık hizmetleri getirilmeli. Kadınlarla ilgili acil olarak Türkiye'de yapılması gerekenler işte bunlardır.

Şimdi, icralık Türkiye... Bugün Türkiye'de bu ucube sisteme geçerken, halkı kandırırken, "Yetkiyi verin istikrar olsun, yetkiyi verin dolar düşsün, yetkiyi verin ekonomi uçsun." dediniz, Türkiye yangında uçuramaz hâle geldi. Bakın, 3,6'ydı dolar, bugün 10 seviyesinde, bakın 3 katına çıkardınız.

Bütün bu gerçekler önümüzdeyken Adalet Komisyonuna beşinci yargı paketi geliyor ve arkadaşlar nasıl geliyor biliyor musunuz? İki gün önceden tebliğ ediliyor -zaten onun asgari süresi, acil işler için düzenlenmiş konulardır, iki gün önceden tebliğ edilir- Komisyon üyeleri olarak bu iki gün gece gündüz hazırlık yapıyoruz acaba Türkiye'yi muhtemel zararlardan nasıl önleriz diye, Komisyona gidiyoruz. Sabah onda başlayan en son Komisyondan örnek vereyim: "Efendim, bize talimat geldi, bunun hemen bitmesi lazım." Niye arkadaş? "Bize öyle talimat geldi." Saat onda başlıyoruz, gece ikiye kadar Komisyon aralıksız devam ediyor, 2 kere böyle yarımşar saat aralar veriyorsunuz ayrı, gece ikiye kadar "54 madde aman geçecek." deniyor.

Değerli arkadaşlar, Allah aşkına, bakın, Türkiye'de ekonomi düzelecekse, buradaki Adalet Komisyonu ve Plan ve Bütçe Komisyonunun, özellikle bu iki komisyonun etkin çalışması çok önemli olur. Adalet Komisyonuna gelen kritik bir yasa teklifini bile "Hemen bir günde bitirmemiz lazım, asla alt komisyona gönderemeyiz, gece ikiye kadar görüşmeler var." Bugün, Türkiye'de dört saat otobüs kullanan bir adamı dinlendiriyorlar ya, otobüs kullanamıyorsunuz daha fazla. Siz burada, en önemli yasaları yapıyorsunuz, en dikkat kesilmesi gereken noktalarda, alt komisyona gidip, uzmanlar tarafından çalışılıp, pekiştirilip geçirilmesi gereken noktalarda bizim dahi kimseden fikir alacak zamanımız kalmıyor sizin yüzünüzden. Arkadaşlarımızla büyük bir özveriyle çalışıyoruz ve hemen bir araştırma çalışmasında bulduğumuz onlarca hatayı da gözünüze soksak orada değiştirecek iradeye sahip değilsiniz "Not alalım, soralım." diyorsunuz. Burada bir orta oyunu var değerli arkadaşlar, kimse kimseyi kandırmasın. Yasaları yasama organı yapmıyor, yürütme organından gelen yani Cumhurbaşkanlığından gelen burada görüşülüyor, milletvekillerinin altında imzası olduğuna bakmayın. Soru soruyoruz, Bakanlığın genel müdürleri cevap veriyor "Biz onu şundan ötürü böyle düşündük, böyle düşünmedik." diye izahat veriyorlar. Burada zaten malumun ilamı çok açık bir şekilde ortada duruyor.

Şimdi "Plan ve Bütçe Komisyonu" dedim ya, "Adalet Bakanlığının bütçesi görüşülecek, şu Sayıştay raporlarına bir bakayım." dedim. Öyle ya, Türkiye'de yolsuzluk, hırsızlık, her türlü usulsüzlük almış başını gidiyor. Bunu kim düzeltecek? Yargı düzeltecek, Adalet Bakanlığı düzeltecek. Adalet Bakanlığının Sayıştay raporlarına baktım, utandım ya, Türkiye gerçeği orada da duruyor. 6 milyon 200 bin liralık -eski parayla 6 trilyonluk- iş, bunu ihale açmadan yapamazsın; yapmış. "Ya, sen bütçeyi doğru dürüst tutamamışsın, mali tablolar yanlış." diyor. Bakın, Sayıştay diyor, Sayıştay. Yani biz ele geçirdiğinizi, kurumları erozyona uğrattığınızı biliyoruz ama ülkenin namuslu bürokratları yazıyor, biz de oradan okuyoruz. Oralarda usulsüzlük, bizatihi Adalet Bakanlığının içerisinde; diğer bakanlıkları boş verin, gerisini boş verin. Düzeltekle yükümlü olan Adalet Bakanlığının bütçesinde dünya kadar usulsüzlük var, usulsüz harcama var, usulsüz işlem var, yapılmayan işler var, var da var. Bu tabloda biz kimi kime şikâyet edeceğiz? Her gün sabah uyanıyoruz "Acaba bu güzelim ülkede nasıl bir felaketle karşı karşıya kalacağız?"

Bugün, buraya konuşmayı hazırlarken bir habere baktım, içim çekildi artık. 23 yaşında, binbir zorlukla okumuş, pırl pırl bir öğretmen, atanmadığı için -ki yine bu raporlarda Türkiye’de acil 90 bin öğretmen açığı olduğu yazıyor- boyacılık yapıyor ve elektrik akımına kapılıp yaşamını yitiriyor. Bakın, Türkiye gerçeği bu. Siz istediğiniz kadar algı oluşturmaya çalışın. “Türkiye uçuyor, Türkiye dünyanın lider ülkesi oldu, bizim liderimiz çok güçlü oldu.” deyin, kendinizi kandırın; Türkiye’yi kandıramazsınız.

Bir liderin gücü nereden gelir biliyor musunuz? Bugün, Amerikan Başkanlığı koltuğuna kim oturursa otursun -araştırmalarda çıkıyor- dünyanın en güçlü adamı; onun şahsi gücü müdür, yoksa arkasındaki güçlü devlet kurumlarının gücü müdür? Bir ülkede devlet kurumları güçlü oldukça o ülkenin liderleri de uluslararası arenada katıldıkları toplantılarda güçlü olurlar, arkasında Türkiye’nin gücünü hissederler, hiçbir yerden boynu bükük ayrılmazlar. Bir sözleşme yapıldığında hiçbir ülke kolay kolay o sözleşmeden tek taraflı cayma hakkını, gücünü kendisinde bulmaz. Türkiye’yi yirmi yılda getirdiğiniz nokta maalesef bu durumda.

Şimdi, bir durum artık acil bir hâl aldı arkadaşlar. Yine, biz Adalet Komisyonu üyeleri olarak her hafta istisnasız Cumhurbaşkanına hakaret, kamu görevlilerine hakaret kisvesi altında Türkiye’deki yurttaşların eziyet çektiğine şahit oluyoruz. Bakın “kisvesi altında” diyorum. Tarafsız parlamenter sisteme göre yapılmış günlük siyasi polemiklerden uzak tutulması düşünülerek hazırlanmış... Cumhurbaşkanına hakaret suçunu, burada, AK Parti Genel Başkanına özel bir hak olarak tanıyan bir düzen... Bunun da resmî rakamlarını aldım; 38 bin dosya olmuş, 33 bininde mahkûmiyet var Cumhurbaşkanına hakaretten. Türkiye’deki gelmiş geçmiş tüm Cumhurbaşkanlarını toplasan bunun yirmide 1’i yapmıyor, otuzda 1’i yapmıyor. Böyle bir istatistik yok. Dolayısıyla, şimdi, ne oldu biliyor musunuz sonunda? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önüne gitmiş. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi “Bu madde kötüye kullanılıyor.” diye Türkiye’yi mahkûm etmiş.

Şimdi, bakın, bir kanun maddesi var, kötüye kullanılıyor; kötüye kullanılmasından muzdarip olan bir halk var, sonuçta o muzdarip olan halk bir tazminata mahkûm olunuyor, onu da bu halkın vergileriyle mi ödeyeceğiz? Ya, bunu Cumhurbaşkanı 100 bin liralık maaşından ödesin. Bu tazminatlar onun yüzünden, bu haksız kanun maddesi kaldırılınsın ve bu tazminatlar onun cebinden ödensin. Vatandaş niye böyle bir haksızlık karşısında bir de kendi vergisiyle bunları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine tazminat diye ödesin?

Recep Tayyip Erdoğan kendisi bir şiir okudu diye cezaevine girdiğinde Avrupa’da 90 milletvekilinden imza toplamıştı; Avrupa’nın parlamentolarında vesairesinde, İnsan Hakları Mahkemesinde başvurmadığı yer yoktu. Kendisi, kendisiyle ilgili, kendi partisiyle ilgili olan her şey hak; kendisine muhalif olan herkesin her yaptığı meşru hareket suç. Türkiye böyle bir tabloyu hak etmiyor. Önümüzdeki dönem biz biliyoruz ki burada ne kadar dile getirsek de iki üç kişiye derdimizi anlatsak da bir şey değişmeyecek; yargıya güven de artmaz, bu bakış açısıyla ekonomi de düzelmez. Türkiye’nin bir an evvel erken seçime gitmesi, gerçeklerle yüzleşmesi, Türkiye’ye yakışır yeni bir hükûmetin kurulması lazım diyorum.

Bu düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bravo!

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz talebi İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal’a aittir.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Tabii, bu kanun teklifinde mevcut olan görüşmede tam 54 kanun maddesi var ancak 8 değişik kanunda değişiklik yapılmakta. İç Tüzük'ümüzün 35'inci maddesi diyor ki: Birbiriyle bağlantılı olan kanun teklifleri birlikte görüşülür. Değerli Adalet Komisyonunda tabii, bunları biz dile getirdik ancak AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla bizim bu talebimiz reddedildi.

Bizim getirmiş olduğumuz bu kanun tekliflerimiz neydi? Basından hepimiz duymuşsunuz, engelli olan vatandaşlarımızın bacak ve kol protezleri haczedilmiştir. “Bunlar İcra ve İflas Kanunu'nun 82'nci maddesi uyarınca haczedilmesin.” dedik, bu kanun teklifimizin birleştirilmesi AK PARTİ Grubu ile MHP Grubunun oylarıyla reddedildi. Bu, bir.

İkincisi “Çiftçilerimizin traktörleri haczedilmesin.” dedik. Bununla ilgili kanun teklifi verdik ve bu teklifimiz yine Adalet Komisyonunda AK PARTİ oylarıyla, MHP'nin oylarıyla reddedildi.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Tezkere nasıl oldu, tezkere?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Anlatamamışsın...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Bakın, Başkanım, teklif burada, getirin yine kanunlaşsın. Bakın, açık ve net söylüyorum: Kanun teklifi burada, buyurun görüşün.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kanunlaştırırız onları, sen merak etme.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yani, burada vatandaşımızın, çiftçimizin traktörü haczedilmesin, engelli olan kardeşlerimizin protez bacakları haczedilmesin, kolları haczedilmesin. Bununla ilgili kanun tekliflerinin biz birleştirilmesini talep ettik ama gruplarımız tarafından reddedildi. Yani, hangi grup? Cumhur İttifakı tarafından reddedildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Devam ediyorum, yine aynı şekilde: Bakın, işçilerin alacakları var kardeşlerim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bizim de var kanun teklifimiz ya.

MAHMUT TANAL (Devamla) – İş Kanunu hükümleri uyarınca... Zaten çalışan personel sadece ve sadece o çalıştığıyla, emeğiyle geçinmekte. Yine bu mevcut olan, konkordatoya giden, iflasa giden işverenler, fabrikaların alacaklarında işçi alacakları... Maalesef işçiler mağdur. Biz dedik ki: Gelin, bu işçilerin, bu alacaklarını -iflasa giden, konkordatoya giden- birinci sıraya alalım. Yine, Adalet Komisyonunda -Cumhur İttifakı- AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla reddedildi. Birleştirilmedi Başkanım, özür diliyorum yani ben sataşmak için bunu söylemiyorum; objektif olarak bunu ben söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada, yine aile konut şerhi... Yani, kadınların mağduriyeti açısından kanun teklifi vermiştik, yine bu Adalet Komisyonunda AK PARTİ ve MHP oylarıyla birleştirme talebimiz reddedildi. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, aynı şekilde, istinabe yoluyla bu kanun teklifini verdik. Mesela, öğrenci kardeşlerimizle ilgili özel kurumların öğrencilere verdiği burslar var. “Öğrencinin bir yerde haczi olabilir, icrası olabilir, bunlar haczedilmesin.” dedik, kanun teklifini verdik, yine AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla Komisyonunda reddedildi.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kiminle beraber verdiniz?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, son günlerde hacze giden avukatlara hakikaten büyük bir saldırı var, icra memurlarına da saldırı var. Biz dedik ki: “En azından, hacze gidildiği zaman emniyet mensubu zorunlu hâle gelsin yani hacze giderken mutlak surette yanında polis olsun ki avukat da icra memurları da herhangi bir saldırıya uğramasın.” Kanun teklifini verdik, yine Komisyonunda AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla reddedildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, ihtiyati haciz kararı... Yani, bakın, gayet rahat, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda bir ihtiyati tedbir talebinde bulunduğunuz zaman ihtiyati tedbir kararı verilince herhangi bir ücreti vekâlete mahkûm edilmiyor, ücreti vekâlet verilmiyor. İhtiyati haciz de bir ihtiyati tedbirdir. “Gelin, borçluya sürekli yolunacak kaz gözüyle bakmayalım, borçluya sürekli masraf yüklemeyelim ve borçluya nasıl ihtiyati tedbirde ücreti vekâlet verilmiyorsa ihtiyati hacizde de verilmesin.” dedik, yine bizim bu teklifimiz AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla birleştirilmedi, reddedildi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, öyle durumlar oluyor ki alacaklı ile borçlu birlikte hareket ediyor, üçüncü şahıs mağdur oluyor. Alacaklı ve borçlunun anlaşmalı, muvazaalı yaptıkları icra takiplerinde üçüncü şahıs olarak kim mağdur olabilir? Eş mağdur olabilir. Eşinden mal kaçırmak isteyen birisi, boşanma arifesine gelmiş olan birisi eşinden mal kaçırmak için muvazaalı olarak alacaklıyla anlaşıp bir alacaklı yaratırsa en azından eşine, o işlemin muvazaalı olduğuna ilişkin hukuka aykırı işlemleri icra mahkemesine dava edebilmek için dava açma yetkisini verelim dedik. Yine, AK PARTİ ile MHP'nin oylarıyla Komisyonunda bu birleştirme reddedildi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, aynı şekilde huzurunuzda ben İYİ Parti'ye de teşekkür ediyorum. İYİ Parti temsilcisi Komisyonunda dedi ki: “Kardeşim, bir, çalışanlar hukuk fakültesini bitirmişse stajyer avukat olarak çalıştığı hâlde yapabilirsin, stajını yapabilirsin.” Biz ilave olarak, Cumhuriyet Halk Partisi olarak dedik ki: “Bir, hem çalıştığı hem de eğer işi yoksa o stajyerlik yaptığı dönemde -bir kanun teklifi verdik- en az asgari ücret düzeyinde devlet o stajyer avukata maaş versin, sigortalı olsun ve hiç olmazsa -avukatların da işini- bu şekilde stajyerlere insani onur içerisinde yaşayabilecek şekilde bir maaş bağlansın.” Bu teklifimiz, birleştirme talebimiz yine, AK PARTİ Grubu ve MHP Grubu tarafından Komisyonunda reddedildi.

Şimdi, her 2 gruba sesleniyoruz. Sayın Grup Başkan Vekilimize saygı duyuyorum, gayet rahat, kürsü burada, kanun teklifleri hazır; isterseniz, eğer vermek istiyorsanız hemen imzalayın çünkü Adalet Komisyonunda Adalet Komisyonu birleştirmede. Adalet Komisyonu gayet rahat, temsilci arkadaşımız da buradaydı, gayet rahat. Hukukta “Söz uçar yazı kalır.” denen bir husus vardır, bunların hepsi tutanaklarda sabit.

Gelelim, şimdi burada mevcut olan kanunla ilgili... İnşallah, Sayın Başkanım süre verir ama... Biz burada kanun yaparken -yani burası kanun koyucu- ne yapılır, niçin yapılır? Toplumun huzuru, refahı için kanun yapılır. Toplumda kaos yaratmak için kanun yapılmaz.

Şimdi, kanun maddesinin birinde diyor ki: “Ya, Mahmut Tanal, sen borçlusun, efendim, alacaklı da A şahsı.” Der ki: “Benim gayrimenkulüme haciz koydu.” Tamam, satış aşamasına kadar geldi. Benim de bir tane evim var, işte, miras kalmış olabilir veyahut satın almış olabilirim, o evin benimle ilgili anıları var. Satışa çıkarıyor icra marifetiyle, gidiyorum borçlu olarak alacaklıya diyorum ki: “Ya, bana son bir şans verin, bana bir fırsat verin, ben bu borcumu ödeyeceğim.” Ama alacaklı diyor ki: “Tamam, Mahmut Tanal, ben sana süreyi verdim.” Ben de borçluyum, alacaklıya diyorum ki: “Allah razı olsun, madem süreyi verdin, hadi gel gidelim icra müdürlüğüne.” İcra müdürlüğüne gidiyoruz, alacaklı ile borçlu biz anlaşmışız “Bu satışı düşürün.” diyoruz. Getirilen bu kanun teklifinde diyor ki: “Kardeşim, satış istenmiş artık, ben satışı düşürmem, ben bu satışı yapacağım.” Ya, Allah'tan korkun ya, icra hukukunda rahmetli Saim Üstündağ derdi ki: “Arkadaş, icrada tarafların iradesi egemendir. Siz, tarafların iradesi dışında resen icrayı yürütemezsiniz.” Arkadaşlar, bilemiyorum yani, bu kanunu getiren arkadaşlarımız icra iflas hukukunda hangi hocadan ders okudular, şimdi o hocaya gitsinler.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Soralım, tek tek soralım.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Okuduklarını anlamamışlar.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Siz gayet rahat burada Sayın Öztekin Hocaya atıf yaptınız Komisyonunda. Öztekin Hocayla görüştüm, Selçuk Öztekin Hoca dedi ki: “Arkadaş, bu yanlış, lütfen bu yanlıştan dönsünler.” Yani hocaya biz teşekkür ediyoruz, tutanaklardan da takip ediyor, belki şu anda da bizim bu konuşmamızı izliyordur.

Yani onun için, benim sizden ricam, kanun koyucu kaos çıkarmaz, huzursuzluk çıkarmaz, toplumun barışını bozamaz. Alacaklı ile borçlu satışın her aşamasında takipten vazgeçebilir, anlaşabilir. Siz getirdiğiniz maddeyle diyorsunuz ki: “Sen ya paranın hepsini peşin vereceksin ya ben senin malını satacağım.” Ya, arkadaş, bunun mafyalıktan bir farkı yok ki.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mafya mısınız siz ya!

MAHMUT TANAL (Devamla) - Mafya düzeni ya bu, böyle bir şey olmaz arkadaşlar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bir başka husus; getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Efendim, gayrimenkulün kaydına haciz konuldu -1 milyar diyelim- borçlu bunun yüzde 80’ini -800 milyonunu- verirse biz bunu borçluya satış yapmış oluruz, üzerindeki tüm tedbirleri kaldırırız.” Size adres veriyorum: Kadıköy, Ataköy, Muğla’nın tüm ilçeleri, Antalya ve Antalya’nın tüm ilçeleri -bu, sahil kesimi- Çankaya, Ankara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Arkadaşlar, bu ilçelerde eğer gayrimenkulün değeri 1 milyon tespit edilmişse, değil yüzde 80, vallahi, 1 milyon 200 binin üzerinde, bu rakamın çok üzerinde satış yapılıyor. Bu şekilde, alacaklıları mağdur edersiniz. Yine aynı şekilde, karı koca eğer anlaşamıyorsa, eşinden mal kaçırmak isteyen art niyetli borçlu gider alacaklıyla anlaşır “Yüzde 80’i öderim.” der, diğer eşi mağdur eder arkadaşlar. Siz diyorsunuz ki: “Efendim, o mal üzerinde para devam ediyor.” Arkadaş, edebilir ama o malın gerçek değeri 1,5-2 milyon. Yani niye mağdur ediyorsunuz? Bırakın, niye yüzde 80 sınırı getiriyorsunuz? Bu anlamdaki... Yani biz ne diyoruz? İhale açık artırmayla gerçek değerini bulur. Gerçek değeri bulmayı da engelliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yani burada eğer süre verilebilirse daha anlatılacak çok şey var ama ileriki maddelerde bu haklarımızı kullanacağız.

Tabii, benim sizden ricam ve istirhamım, getirmiş olduğumuz bu kanun teklifleri... Neydi bunlar? Bir: İşçi alacaklarının birinci sıraya alınması.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) - İki: Traktör haczi. Üçüncüsü: Engelli kardeşlerimizin bacak protezleri ve diğer protezlerinin haczi. MHP ve AK PARTİ Grubunun yaptıkları bu hatadan bir an önce dönerek destek vermelerini istirham eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

İyi geceler diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tanal.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın 285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Tanal kürsüde “İşte, şu konularda önerge verdik, bu konularda teklif verdik, bunların birleştirilmesini istedik ancak AK PARTİ ve MHP'nin oylarıyla kabul edilmedi.” dedi.

Şimdi, söylediklerinin pek çoğuyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de zaten kanun tekliflerimiz var ancak Milliyetçi Hareket Partisi kendi gündemine hâkim bir partidir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisinin gündemi doğrultusunda, o yönde hareket etmek durumunda değiliz; bu konuda saygı göstermelerini bekliyoruz. Ayrıca, o dedikleri bahse konu hususları, bunların çoğunu yeri zamanı gelince Cumhur İttifakı yapacaktır; yaparsa Cumhur İttifakı yapar.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- *Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 285) (Devam)*

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci söz, Tokat Milletvekili Sayın Mustafa Arslan'a ait.

Buyurun Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Sayın Emre'nin, Sayın Cumhurbaşkanımıza hakaretle ilgili sözlerine katılmadığımı ifade ediyorum. Kimsenin kimseye hakaret hakkı yoktur.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Onlar anlaştılar Vekilim, karşılıklı helalleştiler.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) – Kimsenin kimseye hakaret hakkı yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Helalleştiler Vekilim, gerek yok.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) – Bu, siyasetçi de olsa, Cumhurbaşkanı da olsa kimsenin hakaret etmemesi lazım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hakaret... Tabii, katlıyoruz.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) – Hakareti eleştirirken hakaret edileni değil de hakaret edenleri de eleştirmek bir erdem olsa gerektir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Gayet tabii.

MUSTAFA ARSLAN (Devamla) – Emre'nin ifadesinde geçtiği üzere, “Geçmişte Cumhurbaşkanlarına yapılan hakaretlerle ilgili bu kadar dosya açılmadı.” dedi. Geçmişte sosyal medya yoktu, basın-yayın organları da bu kadar gelişmiş değildi; dolayısıyla, şimdi sosyal medyada, telefonunu eline alan, bilgisayarını eline alan aklına gelen her şeyi yazıyor. Sayın Cumhurbaşkanımıza da hakaret edilmemeli, diğer siyasilere de hakaret edilmemeli; uygun şekilde eleştiri, eleştiri sınırları içerisinde fikir hürriyeti, ifade hürriyeti... Biz bunu her zaman savunduk, savunmaya devam edeceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2019 yılının Mayıs ayında kamuoyuyla paylaşılan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve 2021 Mart ayında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı, yargı paketleri açısından yol haritasıdır. Bugüne kadar yargı paketlerinin 4 tanesini hayata geçirdik. Kamuoyunda “beşinci yargı paketi” olarak bilinen kanun teklifimiz 54 maddeden oluşmakta olup 2 ana başlıkta, 8 ayrı kanunda değişiklik içermektedir.

İlk başlıkta elektronik satış uygulaması düzenlenmekte. Borçlu ve alacaklı arasında hassas menfaat dengesini koruyan, sürecin daha hızlı ve daha sağlıklı yürümesini hedefleyen düzenlemeyle mezat salonlarında yapılan satışlar ve yaşanan olumsuzluklar ortadan kalkacak, tüm süreç elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Diğer başlıkta Çocuk Koruma Kanunu’nda yapılan değişiklikler bulunmaktadır. Çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin desteklenmesi, üstün yararının korunması bağlamında hazırladığımız teklifte çocuk teslimiyle ilgili sorunların çözülmesi hedeflenmiştir; çocuk teslimi ve şahsi münasebet tesisi cebrîicranın konusu olmaktan çıkarılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; icra dairelerinin daha iyi çalışmasını temin amacıyla “İcra Daireleri Başkanlığı” kurulmakta, icra dairelerinde de icra başmüdürlüğü kadrosu oluşturulmaktadır. İcra dairesi başkan ve yardımcılarını hâkim ve savcılar arasından atanacak, icra üzerinde denetim, gözetim ve disiplin işlemlerini yerine getirecektir; bunun yanında, icra mahkemelerinin icra daireleri üzerindeki yargısal görevleri de devam edecektir.

İcranın geri bırakılması kararları uygulamada bölge adliye mahkemeleri ve Yargıtaydan alınmaktayken, yaptığımız düzenlemeyle, icra takibinin yapıldığı yer icra mahkemeleri bu konuda yetkili kılınmıştır. Bölge adliye mahkemesinden verilen kararlar temyize tabi ise icranın geri bırakılması kararı da temyiz süresinin bitimine kadar geçerli olmaya devam edecektir.

Paraya çevirme işlemlerinin daha hızlı, daha etkin bir şekilde yapılabilmesini; hacizli malın rayiç değerinde -en yakın bedelde- satılmasını sağlamak amacıyla, icra dairesinin gözetiminde ve icra mahkemesinin denetiminde borçluya, haczedilen malını rızaen satma imkânı getirilmiştir.

Taşınır, taşınmaz satışlarında satış isteme süresi yeknesak hâle getirilmiş, tamamında bir yıllık bir süre öngörülmüştür. Satış işlemlerinin daha hızlı şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla düzenlemeler yapılmıştır; buna göre, satış giderleri tarifeye belirlenecek, satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin yatırılması zorunlu hâle gelecektir.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından kıymet takdiri muhafaza ve satış talebi birlikte yapılacak, bunlara ilişkin giderler de peşin olarak yatırılacaktır. Sicile kayıtlı taşınır ve taşınmaz malların kıymet takdiri, bölge adliye mahkemeleri bilirkişi kurulu listesinden seçilen bilirkişiler tarafından yapılacaktır. Satış giderlerinin süresinde yatırılmaması hâlinde satış talebi geçersiz sayılacak, sürenin bitmesiyle haciz düşmüş sayılacaktır. Haciz esnasında borçlu ile üçüncü kişinin haczedilecek malı birlikte ellerinde bulundurmaları hâlinde üçüncü kişinin yedieminliği kabul etmesiyle mal muhafaza altında alınmayacak, üçüncü kişiye yediemin olarak teslim edilecektir. Bu durumda alacaklı, istihkak prosedürüne göre istihkak davası açacaktır.

1932 yılından bu yana uygulanan fiziki satış uygulamasına son verilmektedir. Elektronik satış usulüyle satışların tamamının UYAP sistemine entegre satış portalı üzerinden yapılması kabul edilmekte, elektronik satış usulüyle icra işlemlerinin hızlanması hedeflenmektedir. Şartnamenin satış portalında açık bulundurulma süresi on günden on beş güne çıkarılmıştır, yine teklif verme süresi de yedi gün olarak belirlenmiştir. Sunulan tekliflerde sadece pey miktarları görülecek, ihale neticelenene kadar satışa kimin girdiğini icra görevlisi dahi göremeyecektir.

İhaleyi kazanıp satış bedelini yatırmayan isteklinin teminatı öncelikle dosya masraflarına, devamında da dosya borcuna mahsup edilecektir. İşlemlerin sürüncemede kalmadan, bir an önce neticelenmesi için, kıymet takdirine itirazın yetkisiz mahkemede yapılması hâlinde dosya resen yetkili mahkemeye gönderilecektir.

Hacizli malı alan alıcı, satış bedelini yedi gün içinde ödeyecektir. Uygulamada on gündü, bu süre de yedi güne düşürüldü.

Değerli milletvekilleri, teklifle yapılan bir önemli değişiklik de çocuk teslimine ve çocukla şahsi münasebet tesisine ilişkindir. İlan ve tedbir kararlarını alan, ilgili ilan veya tedbir kararını adliyelerde kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğüne ibraz edecek; alınan kararlar, yükümlüye en kısa zamanda her türlü iletişim vasıtalarıyla durum bildirilecek; yükümlünün çocuğu teslim etmemesi hâlinde, teslim mahalline getirmemesi hâlinde teslim emri düzenlenecektir. Teslim emrinden sonra da çocuğun teslim edilmemesi hâlinde, bu durumda ilgili müdür danışmanlık tedbirine müracaat edecektir.

Uygulamada çocuk teslimiyle ilgili işlemler külfetlidir. Her dosyada, her teslimde ortalama 700 lira masraf yapılıyor. Bunun tamamını ortadan kaldıracak şekilde bir düzenleme yapılmış, harçlardan bu dosyalar muaf tutulmuştur. Yatırılacak yollukların ve diğer ödemelerin tamamı da Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanacaktır. Buradaki amaç: Çocuğun üstün yararı nazara alınarak, çocuğun ruhsal ve fiziksel gelişimi için, anne baba arasında tartışma konusu yapılmamasıdır. Kamuoyunda, sosyal medyada yüreğ yakan görüntüleri de ortadan kaldırmak için böyle bir düzenleme yapılmıştır.

Düzenlemeyle, çocuk teslimi ve çocukla ilişki kurulmasına dair işlemler harçtan muaf tutulmuştur. Yapılacak masraflar, biraz önce arz ettiğim gibi, Adalet Bakanlığı tarafından karşılanacaktır. Çocuk teslimi için okullarda, kreşlerde, çocuk yuvalarında, gençlik merkezlerinde çocuk teslim merkezleri oluşturulacak; bu teslim merkezlerinin belirlenmesinde ve hayata geçirilmesinde tüm kamu kurumları gerekli desteği verecektir. Bu kurumlarda görev alacak pedagoğ, sosyal çalışmacı, sosyal hizmet uzmanı ve rehber öğretmenlerin yeterli olmaması hâlinde ilde bulunan diğer uzmanların tamamı bu konuda valilikler tarafından yapılacak listeye görevlendirileceklerdir.

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasında zor kullanmaya son verilmektedir. Mahkeme ilamı veya tedbir kararı rızaen yerine getirilmezse kanunda yazılan prosedürlerin tamamı uygulanacaktır. Teslim emrinde belirtilen yer ve saatte çocuğun getirilmemesi hâlinde ceza hükümleri getirilmiştir; çocuk teslimine muhalefet edenler hakkında teslim kararıyla ilgili üç aya kadar disiplin hapsi, çocukla kişisel ilişki kurulmasıyla ilgili karara muhalefet hâlinde de üç günden on güne kadar disiplin hapsi cezası getirilmektedir, çocuğu teslim aldığı hâlde hak sahibine iade etmeyenlere de üç aya kadar disiplin hapsi öngörülmüştür.

Yine, önemli bir değişiklik; Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklikle, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla, velayet hakkını kötüye kullananların velayetinin alınacağı kararda belirtilecek, bu husus taraflara ihtar edilecektir.

Değerli milletvekilleri, teklifimizin milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Soru-cevap talebi bulunmuyor.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.15

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.16****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 18'inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

285 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 16 Kasım 2021 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.17

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 272) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasını Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 272
Oylama Saati : 20:22
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 229
Reddedenler : 50
Çekinsizler : 0
Çeyersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 4
Toplam : 283
Açık Üyelikler : 17
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Ret
Adana	Çulhaoğlu	Mehmet Metanet	İYİ PARTİ	Ret
Adana	Dağı	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Erdinç	Mehmet Şikri	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Katılmadı
Adana	Hatunoğlu Oruç	Tulay	HDP	Ret
Adana	Koncuk	İsmail	ZAFER P	Katılmadı
Adana	Peköz	Kemal	HDP	Ret
Adana	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Simer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı
Adana	Zenbileci	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Taş	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Toprak	Muhammed Fatih	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul
Afyonkarahisar	Uysal	Gültekin	DP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Katılmadı
Ağrı	Koç	Abdullah	HDP	Katılmadı
Ağrı	Öztürk	Berdan	HDP	Katılmadı
Ağrı	Taşdemir	Dirayet Dilan	HDP	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Karahocagil	Mustafa Levent	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Tuncer	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Ankara	Altıntaş	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Arsılan	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Aydın	Barış	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Ceylan	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Destici	Mustafa	BBP	Katılmadı
Ankara	Dumaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Ret
Ankara	Haberal	Erkan	MHP	Katılmadı
Ankara	Hakverdi	Ali Haydar	CHP	Ret
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Kaya	Yıldırım	CHP	Katılmadı
Ankara	Kerestecioglu Demir	Filiz	HDP	Ret
Ankara	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Oral	İbrahim Halil	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Polat Düzgün	Arife	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Günze	CHP	Ret
Ankara	Taşlıçay	Nevin	MHP	Kabul
Ankara	Turan	Hacı	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ünsal	Servet	CHP	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yeşil	Nihat	CHP	Katılmadı
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yılmaz	Dumuş	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Aydın	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Bahşi	Feridun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Budak	Çetin Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Bülbül	Kemal	HDP	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Özer	Aydın	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Antalya	Subaşı	Hasan	İYİ PARTİ	Ret
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Zeybek	Rafet	CHP	Katılmadı
Artvin	Balta	Ertunç Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Ret
Aydın	Erim	Bekir Kuvvet	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Posacı	Ruza	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sezgin	Aydın Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yavuz	Metin	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balikesir	Akın	Ahmet	CHP	Katılmadı
Balikesir	Aydemir	Pakize Mutlu	AK PARTİ	Katılmadı
Balikesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balikesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balikesir	Çelik	Adil	AK PARTİ	Kabul
Balikesir	Ok	İsmail	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Balikesir	Subaşı	Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı
Balikesir	Şahin	Fikret	CHP	Ret
Balikesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bilecik	Yağcı	Selim	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Aydemir	Erdal	HDP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Caydalı	Mahmut Celadet	HDP	Ret
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Taşar	Cemal	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Aydın	Arzu	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Cöker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Uğur	Yasin	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Erkan	CHP	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Erozan	Ahmet Kamal	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Esgin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	İşık	Zafer	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Karabiyik	Lale	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ödünç	Atilla	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özkan	Yüksel	CHP	Katılmadı
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Tathoğlu	İsmail	İYİ PARTİ	Katılmadı
Bursa	Vahapoğlu	Mustafa Hidayet	MHP	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Enine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yılmaz Gürel	Vildan	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Erkek	Muharrem	CHP	Katılmadı
Çanakkale	İskenderoğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul/Mük.
Çankırı	Çivircioğlu	Salim	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Ceylan	Ahmet Sami	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kavuncu	Erol	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Ret
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Denizli	Sancar	Haşim Teoman	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yıldız	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Aydeniz	Salibe	DBP	Katılmadı
Diyarbakır	Bal	Eubekir	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Dağ	Dersin	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Güzel	Senra	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Özsoy	Hişyar	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Paylan	Çaro	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Taşçer	İmam	HDP	Katılmadı
Diyarbakır	Tosun	Remziye	HDP	Katılmadı
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Çakırlar	Orhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Edirne	Çaytancıoğlu	Okan	CHP	Katılmadı
Elazığ	Ağar	Zülfü Tolga	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Semin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Bulut	Metin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Denirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Erzincan	Çakır	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Aydenir	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Cinisi	Muhammet Naci	İYİ PARTİ	Ret
Erzurum	Taşkesenlioğlu Ban	Zehra	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Günay	Emine Nur	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Kabukcuoğlu	Arslan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Karacan	Harun	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Sazak	Metin Nurullah	MHP	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Filiz	İmam Hüseyin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Kaplan	İrfan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Kirazoğlu	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul 2 (Mük.1)
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Taşdoğan	Ali Muhittin	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Toğrul	Mahmut	HDP	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Bayram	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Yüksel	Müslüm	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Aydın	Kadir	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Öztürk	Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Öztürk	Sabri	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Tiğli	Necati	CHP	Katılmadı
Gümüşhane	Akgül	Hacı Osman	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Pektaş	Cihan	AK PARTİ	Kabul
Hakkari	Dede	Sait	HDP	Katılmadı
Hakkari	Dinç	Husret	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Cüzelmansur	Mehmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Kabul
Hatay	Mengülluoğlu	Baş Atay	TİP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Özgürsoy Çelik	Sabahat	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Şahin	Suzan	CHP	Katılmadı
Hatay	Şanverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Tokdemir	İsmet	CHP	Katılmadı
Hatay	Topal	Serkan	CHP	Katılmadı
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul/Mük.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı
Isparta	Cesur	Aylin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Antmen	Alpay	CHP	Ret
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Ret
Mersin	Çelik	Behiç	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Gökçel	Cengiz	CHP	Katılmadı
Mersin	Gül Yılmaz	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kılavuz	Olca	MHP	Kabul
Mersin	Kurtulan	Fatma	HDP	Katılmadı
Mersin	Özkan	Hacı	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Sıdık	Zeki Hakan	İYİ PARTİ	Ret
Mersin	Şimşek	Baki	MHP	Katılmadı
Mersin	Taşkın	Ali Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Turan	Rüvan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Açikel	Fethi	CHP	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Adıgüzel	Onursal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ağralıoğlu	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gançe	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Ret
İstanbul	Andican	Abdul Ahat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Arıncı	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Arkaz	Hayati	MHP	Kabul
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Emine Sare	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydoğan	Turan	CHP	Ret
İstanbul	Ayrım	Şanıl	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Babuşcu	Aziz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TIP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekaroğlu	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ümit	İYİ PARTİ	Ret
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canbaz Kaya	Dişat	HDP	Katılmadı
İstanbul	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çamlı	Ahmet Hamdi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Ahmet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Cenaf	MHP	Kabul
İstanbul	Çeviköz	Ahmet Ünal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Denizolgun	Fatih Süleyman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Emecan	Emine Gülzar	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Ret
İstanbul	Erdem	Arzu	MHP	Kabul
İstanbul	Erdoğan	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ersoy	Oya	HDP	Katılmadı
İstanbul	Öüler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Gülüm	Züleyha	HDP	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İslam	Nazar Cihangir	CHP	Ret
İstanbul	Kaboğlu	İbrahim Özden	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütlü	Salih Sera	TIP	Katılmadı
İstanbul	Kalsın	Canan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı
İstanbul	Karataş	Memet Bülent	MHP	Kabul
İstanbul	Katircioğlu	Erol	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kavakcı Kan	Ravza	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Hüda	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kenanoğlu	Ali	HDP	Katılmadı
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurtuluş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Nuhoglu	Hayrettin	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Oluç	Hakkı Saruhan	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özdağ	Ünüt	ZAFER P	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Sibel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özen	Zeynel	HDP	Katılmadı
İstanbul	Özsoy	Eyüp	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Piroğlu	Musa	HDP	Katılmadı
İstanbul	Polat	İffet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sayan Kaya	Fatma Betül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
İstanbul	Şatıroğlu	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şeker	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şeker	Fatih Mehmet	BAĞIMSIZ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TIP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Ret
İstanbul	Tannıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdogan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yaşın	Edip Semah	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yaşar	Serap	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bayır	Tacetin	CHP	Katılmadı
İzmir	Bekle	Cemal	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Beko	Kani	CHP	Katılmadı
İzmir	Böllünmez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	MEMLEKET P	Katılmadı
İzmir	Çepni	Murat	HDP	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hanıza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Ret
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Kalyoncu	Hasan	MHP	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kemalbay Pekgözegül	Serpil	HDP	Katılmadı
İzmir	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Kırkıncı	Yaşar	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Nasır	Necip	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Ret
İzmir	Purçu	Özcan	CHP	Katılmadı
İzmir	Sayek Böke	Selin	CHP	Katılmadı
İzmir	Sertel	Atilla	CHP	Katılmadı
İzmir	Serter	Bedri	CHP	Ret
İzmir	Sındır	Kamil Okyay	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Çelik	Metin	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Arık	Çetin	CHP	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Ret
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı
Kayseri	Karayel	İsmail Enrah	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Nergis	Hülya	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Özdenir	İsmail	MHP	Katılmadı
Kayseri	Özhasaki	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Ölindoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kayan	Türabi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Minsolmaz	Selahattin	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Kendirli	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	HDP	Ret
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Tarhan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Türkkın	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Zeybek	Ermine	AK PARTİ	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Etyemez	Halil	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Kara	Esin	MHP	Katılmadı
Konya	Karaduman	Abdulkadir	SAADET P	Katılmadı
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Özdenir	Hacı Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülây	AK PARTİ	Kabul
Konya	Sorgun	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul
Konya	Şener	Abdülâtilif	CHP	Katılmadı
Konya	Yokuş	Fahrettin	İYİ PARTİ	Ret

İli	Soyad	Adı	Parti	S.S. 272
Kütahya	Çetin Erenler	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul
Kütahya	Çazel	İshak	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Ret
Kütahya	Tan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Çakır	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Kahtalı	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırloğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Bilen	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Kaplan Kıvrıkcık	Senra	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Özkan	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Aycan	Sefer	MHP	Kabul
Kahramanmaraş	Güvenç	Celalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kılıç	İnran	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Öçal	Habibe	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özdemir	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Ret
Kahramanmaraş	Sezal	Mehmet Cihat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Çelik	Tuna	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mardin	Demirkaya	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dinçel	Şeyhnus	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Dundar	Pero	HDP	Katılmadı
Mardin	Günay	Ebrü	HDP	Katılmadı
Mardin	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Muğla	Alban	Mürsel	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Mehmet Yavuz	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erbay	Burak	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Erol Cökcan	Yelda	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Gügin	Süleyman	CHP	Katılmadı
Muğla	Özcan	Suat	CHP	Katılmadı
Muş	Coşkun	Şevin	HDP	Ret
Muş	Işık	Mensur	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Muş	Kılıç Koçyiğit	Gülstan	HDP	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Erim	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Nevşehir	Açıkgöz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Menekşe	Yücel	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Sarıaslan	Faruk	CHP	Katılmadı
Niğde	Ergun	Yavuz	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gültekin	Selim	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Ölçer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
Ordu	Gündoğdu	Metin	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Taşcı	Ergün	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Ordu	Yediyıldız	Şenel	AK PARTİ	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Katılmadı
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Katılmadı
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Sofuoğlu	Kenan	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Uncuoğlu	Recep	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demircan	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Hancıoğlu	Neslihan	CHP	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kırcalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Köktaş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Samsun	Yaşar	Bedri	İYİ PARTİ	Ret
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Zeybek	Kemal	CHP	Katılmadı
Siirt	Danış Beştaş	Meral	HDP	Ret
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Taş	Sidik	HDP	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Ekinci	Seniha	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Suluk	Mehmet Habib	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret
Tekirdağ	Kaplan	Enez	İYİ PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Tekirdağ	Yel	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul
Tokat	Dumaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Tokat	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Ayvazoğlu	Bahar	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Balta	Muhammet	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Cora	Salih	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Günnar	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Kaya	Ahmet	CHP	Ret
Trabzon	Örs	Hüseyin	İYİ PARTİ	Ret
Tunceli	Önlü	Alican	HDP	Katılmadı
Tunceli	Şaroğlu	Polat	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Açanal	Zenzem Güleler	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akay	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Aydınlık	Aziz	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Erdoğan	Nimetullah	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Fakıbaba	Ahmet Eşref	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Gülpinar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Maçin	Nusrettin	HDP	Ret
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özşavlı	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Sürtücü	Ayşe	HDP	Ret
Şanlıurfa	Yıldız	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Yalım	Özkan	CHP	Katılmadı
Van	Arvas	Abdulhat	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Gülaçar	Osman Nuri	AK PARTİ	Kabul
Van	Kartal	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Van	Orhan Işık	Muazzez	HDP	Katılmadı
Van	Sansaç	Murat	HDP	Katılmadı
Van	Temel	Tayip	HDP	Katılmadı
Van	Temelli	Sezai	HDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Keven	Ali	CHP	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Demirtaş	Ünal	CHP	Ret
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 272
Zonguldak	Uçar	Hamdi	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Yavuzylınuz	Deniz	CHP	Ret
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Erel	Ayhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Şeker	Recep	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul
Batman	Acar Başaran	Ayşe	HDP	Katılmadı
Batman	İpekyüz	Necdet	HDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Tiryaki	Mehmet Ruştı	HDP	Ret
Batman	Uca	Feleknas	HDP	Ret
Şırnak	Birlik	Rizgin	AK PARTİ	Kabul
Şırnak	İmir	Nuran	HDP	Katılmadı
Şırnak	Kaçmaz	Hüseyin	HDP	Ret
Şırnak	Özgüneş	Hasan	HDP	Katılmadı
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Ardahan	Yılmaz	Öztürk	YENİLİK P	Katılmadı
İğdir	Eksik	Habip	HDP	Katılmadı
İğdir	Karadağ	Yaşar	MHP	Kabul
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Özel	Özcan	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Aksoy	Hüseyin Avni	MEMLEKET P	Katılmadı
Karabük	Güneş	Niyazi	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Ünal	Cumhur	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dülger	Mustafa Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Dumuşoğlu	Mücahit	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Ünlü	Baha	CHP	Katılmadı
Düzce	Çakır	Fahri	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Yılmaz	Ümit	MHP	Kabul

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

18'İNCİ BİRLEŞİM
11 KASIM 2021 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun,

11, 16, 17, 18, 23, 24, 25 ve 30 Kasım 2021 ile 1 ve 2 Aralık 2021 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.
(Genel Kurulun 02.11.2021 tarihli 13’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

11 Kasım 2021 Perşembe günkü Birleşiminde 285 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

16 Kasım 2021 Salı günkü Birleşiminde 285 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

285 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin 16 Kasım 2021 Salı günkü Birleşiminde tamamlanamaması halinde 17 Kasım 2021 Çarşamba günkü Birleşiminde 285 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

18 Kasım 2021 Perşembe günkü Birleşiminde 259 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

285 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 29 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 30 ila 54 üncü maddelerden oluşması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 10.11.2021 tarihli 17’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*Plan ve Bütçe Komisyonu

11.11.2021 Perşembe - Saat: 10.00

12.11.2021 Cuma - Saat: 10.00

*Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

11.11.2021 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

18'İNCİ BİRLEŞİM

11 KASIM 2021 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

---

3 – SEÇİM

* * *

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 272) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2546) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (*) (X)

2.- (S. Sayısı: 285) Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 09.11.2021) (**) (X)

3.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 259) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2226) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

5.- (S. Sayısı: 256) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teknik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3264) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

6.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

8.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

10.- (S. Sayısı: 25) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

11.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

12.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 21) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

14.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

15.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

19.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 76) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtrasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

42.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

43.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

44.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

45.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

46.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

47.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

48.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

49.- (S. Sayısı: 187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

57.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

58.- (S. Sayısı: 241) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

59.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

60.- (S. Sayısı: 243) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2848) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

61.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

62.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

63.- (S. Sayısı: 261) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasını Tadil Eden Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3323) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.05.2021) (X)

64.- (S. Sayısı: 270) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Eğitim Enstitüsü (EİTEE) Arasında EİTEE'nin Hak, Ayrıcalık ve Bağışlıklarına Dair Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3168) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.06.2021) (X)

65.- (S. Sayısı: 273) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Karayolları İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3178) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.06.2021) (X)

TBMM Basımevi/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 285

Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911) ve Adalet Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3911 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi 7
- Madde Gerekçeleri 9

• Adalet Komisyonu Raporu 27

• Muhalefet Şerhleri.....36

• Teklif Metni.....69

• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....69

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Arslan</i>	<i>Abdullah Güler</i>	<i>Şamil Ayrım</i>
Tokat	İstanbul	İstanbul
<i>Şahin Tin</i>	<i>Ahmet Tan</i>	<i>Ahmet Çakır</i>
Denizli	Kütahya	Malatya
<i>Hakan Kahtalı</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i>
Malatya	Kocaeli	Hatay
<i>Hüseyin Yayman</i>	<i>Oya Eronat</i>	<i>Mustafa Açıkgöz</i>
Hatay	Diyarbakır	Nevşehir
<i>Orhan Yegin</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Selman Oğuzhan Eser</i>
Ankara	Kırıkkale	Karaman
<i>Zemzem Gülender Açınal</i>	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i>	<i>İsmail Tamer</i>
Şanlıurfa	Samsun	Kayseri
<i>Ahmet Salih Dal</i>	<i>Cemal Bekle</i>	<i>Osman Ören</i>
Kilis	İzmir	Siirt
<i>Arzu Aydın</i>	<i>Selahattin Minsolmaz</i>	<i>Mustafa Demir</i>
Bolu	Kırklareli	İstanbul
<i>Arife Polat Düzgün</i>	<i>Fehmi Küpçü</i>	<i>Ravza Kavakcı Kan</i>
Ankara	Bolu	İstanbul
<i>Süleyman Karaman</i>	<i>Burhan Çakır</i>	<i>Recep Uncuoğlu</i>
Erzincan	Erzincan	Sakarya
<i>Lütfiye Selva Çam</i>	<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Jülide İskenderoğlu</i>
Ankara	Konya	Çanakkale
<i>Semiha Ekinci</i>	<i>Çiğdem Koncagül</i>	<i>Ceyda Çetin Erenler</i>
Sivas	Tekirdağ	Kütahya
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Hasan Çilez</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>
Balıkesir	Amasya	İzmir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 02/11/2021 tarihinde sunulan 2/3911 Esas Numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

04.11.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

03.11.2021

Zehra Taşkesenlioğlu Ban

Erzurum

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Husret Dinç

Hakkâri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Mustafa Ataş

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

02/11/2021

Ahmet Hamdi Çamlı

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

02.11.2021

Fatih Süleyman Denizolgun

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama katılıyorum.

Fatma Betül Sayan Kaya

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

03.11.2021

Serap Yaşar

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

02.11.2021

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imzama koyuyorum.

Ali Cumhur Taşkın

Mersin

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne imzamı koyuyorum.

Selim Gültekin

Niğde

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3911 esas numaralı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

4 Kasım 2021

Mücahit Durmuşoğlu

Osmaniye

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3911)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Günümüzde bilişim teknolojileri alanında meydana gelen değişim ve gelişim, sosyal ve ekonomik hayatın her alanını doğrudan etkilemektedir. Bilişim teknolojilerinin getirdiği imkânlar, kamu hizmetinin daha hızlı bir şekilde ve daha az maliyetle sunulmasını sağlamaktadır. Yargı alanında da bu imkânlardan istifade etmek amacıyla Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) geliştirilmiş ve bu çerçevede hukuk ve ceza yargılama usulüyle ilgili kanunlarda UYAP'a ilişkin önemli hükümler kabul edilmiştir. Son olarak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda, 7251 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler de bu amacı gerçekleştirmeye yönelik düzenlemeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

İcra ve İflas Kanununa göre icra ve iflas dairelerince yapılan işlemler UYAP kullanılmak suretiyle elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede elektronik ortamda; takip işlemleri başlatılmakta, her türlü veri, bilgi, belge ve karar işlenmekte, kaydedilmekte ve saklanmakta, borçlunun mal, hak ve alacağı sorgulanmakta ve haczedilmekte, mahcuz malın satışı için açık artırmaya başlanmakta ve teklif verilmektedir.

Bilindiği gibi mahcuz malın satışı için açık artırma işlemleri, elektronik ortamda teklif verme suretiyle başlatılmakta ise de ihaleler fiziki ortamda, bir başka ifadeyle mezar salonlarında yapılan açık artırmayla tamamlanmaktadır. İcra ve iflas işlemlerinin önemli bir kısmının elektronik ortamda

yapıldığı dikkate alındığında, açık artırma işlemlerinin de “tamamen elektronik ortamda yapılması” bu alana ilişkin kamu hizmetinin daha etkin bir şekilde verilmesine katkı sağlayacaktır. Teklifle İcra ve İflas Kanunu hükümleri uyarınca, açık artırmının fiziki ortamda tamamlanması usulünden vazgeçilerek, mezat salonlarında yapılan bölümü de dâhil olmak üzere bütünüyle elektronik ortamda gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

İcra satışlarının tamamen elektronik ortamda yapılması neticesinde; açık artırmalara internete erişim olan her yerden çok daha fazla kişi katılabilecek, isteyen herkes açık artırmada kolay bir şekilde teklif verebilecek, mezat salonlarına gelme ve oradaki teklifleri takip etme ihtiyacı ortadan kalkacak ve böylece mahcuz mal veya hak rayiç değerinde satılabilecektir. Bu şekilde alacaklı ve borçlu menfaati en üst seviyede korunmuş olacaktır.

Teklifle ayrıca cebri icra sisteminin etkinliğinin artırılması amacıyla önemli başka değişiklikler de yapılmaktadır. Bu kapsamda; sicile kayıtlı taşınır ve taşınmaz malların kıymet takdirine ilişkin esaslar yeniden belirlenmekte, haczedilen taşınır malların satış isteme süreleri taşınmazlarda olduğu gibi bir yıl olarak kabul edilmekte ve hacizli malların kıymet takdiri ile satış giderlerinin tarifeyle belirlenmesi hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca hacizli malların en az masraf ve en yüksek bedelle satışını sağlamak amacıyla, satış talebiyle birlikte tarifeyle belirlenecek giderin ödenmesinin zorunlu olacağı ve giderin yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı açıkça hüküm altına alınmaktadır. Böylece satış yapılmaksızın malın uzun süre hacizli kalmasına ve alacaklı ile borçlu arasında gözetilmesi gereken menfaat dengesinin zedelenmesine neden olan bir uygulamaya da son verilmiş olacaktır. Mahcuz malın uzun süre muhafaza altında kalması, malın kıymetinin düşmesine, yediemin ücretinin artmasına ve böylece alacaklı ve borçlunun zarara uğramasına neden olmaktadır. Öte yandan hacizli malın uzun süre atıl bir vaziyette kalması, malın yıpranmasına ve ülke ekonomisinin zarar görmesine de sebebiyet vermektedir.

Özellikle motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması zorunlu hale getirilerek araçların en kısa süre içinde ve değerinde satılması sağlanacaktır. Sonuçta araçların yedieminlerde kalma süresi kısılacak, değer kaybetmesi önlenecek ve yediemin masraflarının artması engellenmiş olacaktır.

Yine Teklifte cebri icra sisteminde ilk defa kabul edilen usule göre borçluya, haczedilen malını rızaen satma imkânı verilmektedir.

Ayrıca ihale uygulamasında yaşanan ve özellikle takibin tarafları ile ihale alıcısını mağdur eden birtakım sorunlara çözüm bulmak amacıyla ihalenin feshini talep etmeye ilişkin usul ve esaslarda değişiklik yapılmaktadır.

Teklifle yapılan önemli bir değişiklik ise çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkindir.

Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızaen yerine getirilmediği takdirde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 25, 25/a ve 25/b maddelerine göre icra dairesi tarafından zorla yerine getirilmektedir. Özellikle kişisel ilişki kurulmasına dair kararların icra dairelerince zorla yerine getirilmesi, bir yandan çocuğun üstün yararına riayet edilmediği yönünde şikâyetlere neden olurken diğer yandan bu süreçte hak sahibini mali külfet altında

bıraktığı eleştirilerine sebep olmaktadır. Mali külfet, ekonomik imkânı kısıtlı olan anne veya babalar bakımından çocuğunu görememesi nedeniyle annelik veya babalık duygusunun tatminini engellemekte; çocuk bakımından ise ruhsal ve bedensel gelişim sürecinde anne veya babasının sevgi ve şefkatini yeterince hissedememesine yol açabilmektedir.

Mevcut sistemde çocukla kişisel ilişki kurulması süreci eşler ve hatta aileleri arasında başkaca yeni ihtilafların doğmasına da sebebiyet verebilmektedir. Teklifte, söz konusu ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde yaşanan bu ve benzeri şikâyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifıyla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icrası, icra sistemi dışına çıkarılarak yeniden düzenlenmektedir. Değişikle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin işlemlerin, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince ve taraflara mali bir külfet yüklenmeksizin yerine getirilmesi kabul edilmektedir. Bu kapsamda, ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar, mahkemeler ile adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinin görev ve yetkileri, tarafların hak ve yükümlülükleri, teslimine ilişkin emre muhalefet nedeniyle disiplin hapsine ve diğer hususlara yönelik hükümler sevk edilmektedir.

Uygulamada teslim yükümlüsünün çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararının gereğini rızaen yerine getirmemek suretiyle velayet hakkını kötüye kullandığı da müşahade edilmektedir. Bu çerçevede Teklifte, 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 ve 324 üncü maddelerinde de değişiklik yapılmaktadır. Buna göre, velayet hakkına sahip anne veya babanın, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmemesi halinde çocuğun menfaatine aykırı olmamak şartıyla velayet sahibi değiştirilebilecek ve bu husus kişisel ilişkiye dair mahkeme kararında taraflara ihtar edilecektir.

Sonuç olarak düzenlemeyle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması süreci çocuğun üstün yararı gözetilerek, taraflara herhangi bir mali külfet yüklenmeksizin ve yeni ihtilaflara yol açmayacak şekilde yürütülebilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Kanunun mevcut hükümlerine göre her asliye hukuk mahkemesinin bulunduğu yerde ihtiyaç durumuna göre bir veya birden fazla icra dairesi kurulabilmektedir. Buna göre, aynı mahalde birden fazla icra dairesi kurulmak suretiyle icra hizmetleri yerine getirilmektedir. Ancak son yıllarda, ihtisaslaşmanın sağlanması ve takip işlemlerinin daha hızlı ve verimli bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla aynı mahalde birden fazla icra dairesi kurulması uygulaması yerine, o mahaldeki icra dairelerinin birleştirilerek tek icra dairesi modeline geçilmiştir. Birleştirilmiş icra dairesinde, iş bölümü esasına göre takip, haciz, satış ve paraların paylaşılması gibi bürolar oluşturularak icra hizmetleri tek bir icra dairesinde verilmektedir. Bu dairelerde tüm personel işbölümü ayrımına göre birlikte görev yapmaktadır. Teklifte, birleştirilmiş icra daireleri ile iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra

dairelerinde, dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilecektir.

Diğer taraftan maddenin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, icra kâtipliğiyle ilgili sınavların Adalet Bakanlığınca veya Bakanlığın yetki vereceği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları marifetiyle yapılabileceği vurgulanmaktadır.

Madde 2- Maddeyle, 2004 sayılı Kanuna 3/a maddesi eklenmektedir. Buna göre, iş yoğunluğunun veya daire sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilecektir. Başkanlığın kurulduğu yerlerde icra dairelerinin gözetimi, denetimi ve idari işleri başkanlık tarafından yürütülecektir.

Madde 3- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına ibare eklenmektedir. Teklifte, 2004 sayılı Kanuna 3/a maddesi eklenerek iş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu yerlerde icra daireleri başkanlığı kurulmasına imkân tanınmakta ve bu başkanlığa icra dairelerinin gözetim ve denetimleri ile idari işlerine bakma görevi verilmektedir. Hükümle, bu düzenlemeye uyum sağlanmaktadır.

Madde 4- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine ibare eklenmektedir. Hükümle, Teklifte Kanuna eklenen 3/a maddesine uyum sağlanmaktadır.

Madde 5- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde değişiklikler yapılmaktadır.

Maddenin mevcut hükmüne göre icranın geri bırakılması kararı alınması sürecinde, gösterilen teminatın uygun görülmesi halinde icra müdürü, bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay'dan icranın geri bırakılması kararı getirmek üzere borçluya uygun bir süre vermektedir. Bu süre içinde icranın geri bırakılması kararının dosyaya sunulmaması halinde borçlu tarafından gösterilen teminat, talebi halinde alacaklıya ödenmektedir. Bu şekilde işleyen icranın geri bırakılması kararının alınma süreci, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay nezdinde ilave iş yükü oluşturmakta, borçlunun veya vekilinin özel takibini gerektirmesi nedeniyle zaman ve emek kaybına neden olmakta, yine işlemlerin süreye tabi olması nedeniyle aksamalara ve mağduriyetlere neden olabilmektedir. Belirtilen sakıncaların ve uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi ve hak kayıplarının önlenmesi amacıyla maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, icranın geri bırakılması kararını verme yetkisi, kanun yolu aşamasına göre bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay'dan alınarak takibin yapıldığı yer icra mahkemesine verilmektedir. Belirtilmelidir ki, icranın geri bırakılması kararının, istinaf ve temyiz aşamaları bakımından ayrı ayrı alınması usulü muhafaza edilmektedir.

Üçüncü ve beşinci fıkralarda, birinci fıkrada yapılan değişikliğe bağlı olarak uyum düzenlemeleri yapılmaktadır.

Öte yandan, altıncı fıkrada yapılan düzenlemeyle, bölge adliye mahkemesince istinaf başvurusunun "kesin olarak" esastan reddine karar verilmesi halinde, alacaklının istemi üzerine, başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan paranın alacaklıya ödeneceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca fıkraya eklenen cümleyle, istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin karara karşı temyiz yolunun açık olması halinde icranın geri bırakılması kararının etkisinin, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar devam edeceği düzenlenmektedir. Böylece, icranın geri bırakılması kararının etkisinin temyiz yoluna başvuru süresinin sonuna kadar devam edip etmediği konusunda uygulamada yaşanan tereddütler giderilmektedir.

Madde 6- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 87 nci maddesi değiştirilmektedir.

Mevcut birinci fıkrada yer alan haczi yapan memurun, haczettiği malın kıymet takdirini bizzat yapması veya bilirkişi marifetiyle yaptırması hususu muhafaza edilmektedir. Ancak sicile kayıtlı mallar bakımından ikinci fıkradaki esaslar uygulanacaktır.

Haczedilen sicile kayıtlı mallarla ilgili hazırlanacak kıymet takdiri raporlarının teknik gerekliliklere uygun olarak hazırlanması ve özellikle motorlu kara araçlarının yakalanarak muhafaza altına alınmasıyla birlikte kıymet takdirinin en kısa zamanda yapılması zorunluluğu bulunmaktadır. Cebri icranın özellikleri dikkate alındığında bu kabiliyet ve yeterlilikte bilirkişilere kıymet takdirinin yapılması, alacaklı ve borçlu menfaatinin korunması için gerekli görülmektedir. İkinci fıkrayla, bu hususlar dikkate alınarak sicile kayıtlı malların kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesine kayıtlı olmak şartıyla, bu işleme özgü olmak üzere Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere yaptırılması gerektiği düzenlenmektedir. Kıymet takdirinin yapıldığı mahalde bu şekilde izin verilen bilirkişilerin bulunmaması halinde kıymet takdiri, bilirkişilik bölge kurulu tarafından oluşturulan listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılacaktır.

Madde 7- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, açık artırmanın tüm aşamalarının elektronik ortamda yapılması usulü kabul edildiği için hacizli malın getirileceği bir satış mahalli olmayacaktır. Bu sebeple, hacizli malın satış mahalline getirilmesini gerektiren bir hükmün uygulama alanı kalmayacaktır. Buna göre haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınacak veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilecek; aksi takdirde satış yapılmayacaktır. Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ise 106 ncı maddede getirilen özel düzenleme uygulanacaktır.

Madde 8- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına cümleler eklenmektedir. Uygulamada karşılaşılan sorunlara çözüm bulmak amacıyla borçlu ile üçüncü kişinin malı birlikte ellerinde bulundurması halinde haczedilen malın muhafazasıyla ilgili hüküm sevk edilmektedir. Buna göre istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin haczedilen malın yedieminliğini kabul etmesi halinde mal muhafaza altına alınmayacaktır. Ancak 97 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi durumunda mal muhafaza altına alınabilecektir. Böylece alacaklı, borçlu ve üçüncü şahıs arasındaki menfaat telif edilerek bu nitelikte bir mahcuzun derhal muhafaza altına alınmasından kaynaklanan mağduriyetlerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir.

Birinci fıkrada iki değişiklik yapılmaktadır. Birinci değişiklikle, borçlunun hacizli malın satışını isteyebilmesi açıkça düzenlenmektedir. İkinci değişiklikle, hacizli malların satış isteme süreleri yönünden taşınır ve taşınmaz mal ayırımı kaldırılarak taşınır için cari olan altı aylık satış isteme süresi taşınmazlarda olduğu gibi bir yıl olarak kabul edilmektedir. Böylece hacizli malların satışını isteme süreleri yeknesak hale getirilmektedir. Haczedilen bir hakkın da bu fıkra kapsamında değerlendirileceğinde kuşku bulunmamaktadır. Maddenin mevcut ikinci fıkrası da birinci fıkraya cümle olarak eklenmekte ve borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağının da fıkra kapsamında olacağı belirtilmektedir.

İkinci fıkrayla, bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresinin, birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren satış isteyen alacaklı bakımından bir yıl daha uzayacağı hükme bağlanmaktadır. Buna göre, bir yıllık

satış isteme süresi içinde bir kez satış istemiş olan alacaklı, satış isteme süresini durdurmuş olacak, satışın gerçekleşmeme anına kadar bir yıllık satış isteme süresi işlemeyecek, satış talebinden itibaren durmuş olan bu süre satışın gerçekleşmeme anından itibaren yeniden işlemeye başlayacaktır. Bu şekilde birinci fıkrada belirtilen bir yıllık satış isteme süresinin dolmasından itibaren satış isteyen alacaklı bakımından satış isteme süresi bir yıl daha uzamış olacak, diğer bir anlatımla, mahcuz üzerindeki haciz bu şekilde bir yıl daha devam etmiş olacaktır.

Üçüncü fıkrayla, haczedilen malların satışının hızlı bir şekilde yapılabilmesi için satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir.

Dördüncü fıkrayla, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından kıymet takdiri, muhafaza ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir. Böylece motorlu kara araçlarının satışı hızlı bir şekilde yapılabilecektir.

Beşinci fıkrayla, kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ise ilaveten muhafaza giderinin tamamının satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmaması sayılacağı hükme bağlanmaktadır. Böylece süresi içinde yapılan satış talebiyle birlikte, tarifeye belirlenen gerekli giderler tam ve peşin olarak yatırılmazsa satış talebi yapılmamış kabul edilecek, satış isteme süresi işleyecek ve buna bağlı olarak sürenin dolması halinde haciz kalkacaktır.

Altıncı fıkrayla, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürünün satış isteyen onbeş günlük süre vereceği ve bu sürede eksik miktarın tamamlanmaması halinde satış talebinin vaki olmaması sayılacağı hükme bağlanmaktadır.

Son fıkrayla bu madde kapsamındaki giderlerin, diğer bir ifadeyle kıymet takdiri, muhafaza ve satış giderlerinin Adalet Bakanlığı tarafından her yıl yürürlüğe konulacak olan tarifeye belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Madde 10- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, 106 ncı maddede bir yıllık satış isteme süresi içinde satış talebiyle birlikte kıymet takdiri, muhafaza ve satış giderinin yatırılması usulü ile yatırılmamasının sonuçları düzenlenmektedir. 106 ncı maddede yapılan bu değişikliğe uyum sağlamak amacıyla, maddenin birinci fıkrasında yer alan haczin kalkması nedenlerinden biri olan, gerekli giderin süresi içinde yatırılmaması hali fıkradan çıkarılmaktadır.

Madde 11- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenlemeyle, borçlunun borcunu taksitle ödemeyi taahhüt etmesi veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce veya sonra borcun taksitlendirilmesi için sözleşme yapması halinde yapılan bu sözleşmeye ilişkin icra dairesince düzenlenecek tutanak ve kâğıtların damga vergisinden istisna edildiği açıkça hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- Teklifte, 2004 sayılı Kanuna 111/a maddesi eklenmektedir.

111/a maddesiyle, talebi halinde borçluya, haczedilen malın rızaen satışı amacıyla yetki verilmektedir. Maddede satış yetkisinin kapsamı, süresi ve usulü düzenlenmektedir. Birinci fıkrada borçlunun, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için

kendisine yetki verilmesini talep edebileceği hükme bağlanmaktadır. Borçluya satış yetkisi verilmesi usulünde borçlunun da kıymet takdiri yaptırabilmesi söz konusu olacaktır. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya onbeş günlük bir süre verecektir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından icra mahkemesinin bu madde uyarınca yapılan satışa ilişkin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemeyecektir.

İkinci fıkraya göre, rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde sekseni ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamayacaktır.

Üçüncü fıkrada, borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli, birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde icra müdürünün, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra maddede belirtilen şartların gerçekleştiğini tespit etmesi halinde satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine göndereceği hüküm altına alınmaktadır. Bu kapsamda, mahkeme, en geç on gün içinde dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verecektir. Mahkemenin kabul kararıyla birlikte malın mülkiyeti alıcıya geçecek ve mal üzerindeki tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilecektir. Ret kararı verilmesi halinde ise yatırılan bedel alıcıya iade edilecektir.

Dördüncü fıkrayla, bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 2004 sayılı Kanunun diğer hükümlerinin uygulanacağı düzenlenmektedir.

Madde 13- Teklifle, 2004 sayılı Kanuna 111/b maddesi eklenmektedir.

111/b maddesiyle, elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümler düzenlenmektedir. Bilindiği üzere 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanunla 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yapılan değişikliklerle cebri satışlarda elektronik ortamda teklif verme usulü kabul edilmiştir. Söz konusu değişiklikle, fiziki ortamda ihale usulü tamamen kaldırılmamış, sadece mevcut sisteme elektronik ortamda teklif verme imkanı entegre edilmiştir. 6352 sayılı Kanun değişikliği sonrasında elektronik ortamda başlayan açık artırma, fiziki ortamda verilen tekliflerle son bulmaktadır. Ancak mezar salonlarında gerçekleştirilen açık artırmaların, bir başka ifadeyle fiziki ortamda teklif vermenin uygulamada bir takım sorunlara sebep olduğu da müşahede edilmiştir. İhalelere yüksek düzeyde katılımın olmaması, dolayısıyla artırmaya konu malın gerçek değerinde satılamaması ve bunların sonucu olarak alacaklının alacağına kavuşmaması, borçlunun da borcundan kurtulamaması gibi sorunlar bu kapsamda zikredilebilir. 6352 sayılı Kanun düzenlemesi sonrasında yaklaşık on yıldır Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) ile oluşturulan elektronik satış portalında ihalelere teklif verilmektedir. Elde edilen tecrübeye istinaden mevcut karma usul terk edilmekte ve satışların tamamen elektronik ortamda yapılması amacıyla Kanuna 111/b maddesi eklenmektedir. Madde, mahcuz malın en az giderle ve en yüksek bedelle satılması için çok sayıda kişinin teklif verebilmesi, teklif verenlerin hukukunun korunması, elektronik satış işlemlerinin gerçekleştirileceği sistemin sağlıklı bir şekilde işleyişinin ve güvenliğinin sağlanması, hak kayıplarının önlenmesi ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla detaylı düzenlemeler içermektedir. Bu kapsamda, haczolunan mallar için açık artırmaların bütünüyle UYAP sistemine entegre elektronik satış portalında yapılması kabul edilmekte ve açık artırmaların fiziki ortamda tamamlanması uygulamasından vazgeçilmektedir.

Madde 14- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi yeniden düzenlenmektedir. Teklifte, cebri satışların fiziki mahaller yerine sadece elektronik ortamda yapılması düzenlendiğinden haczedilen malın satışına ilişkin hazırlık işlemleri buna uygun olarak yeniden belirlenmektedir.

Birinci fıkrada, satışın açık artırma ile yapılacağına ilişkin Kanunun mevcut hükmü aynen muhafaza edilmektedir.

İkinci fıkrayla, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığının artırmaya başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce ilân edileceği, elektronik satış portalında yapılacak ilanın, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulacağı ve ikinci artırmanın başlangıç tarihinin, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkra, mevcut maddenin ikinci fıkrası olup, ilanın şekli ile gazetede yapılıp yapılmayacağına ilişkin usulü içeren mevcut hüküm Teklifte de aynen korunmaktadır.

Dördüncü fıkra, mevcut maddenin üçüncü fıkrası olup değiştirilerek muhafaza edilmekte ve gazete ile yapılacak ilanlarda yer alması gereken hususlar belirlenmektedir. Değişiklikle, gazetede yapılacak ilanda birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalına dair bilgiler de yer alacaktır.

Beşinci fıkrayla, ilan edilen metinler arasında farklılık bulunması halinde elektronik satış portalında ilan edilen metnin esas alınacağı, ancak gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hataların düzeltilerek sadece elektronik satış portalında ilan edileceği, bu düzeltme nedeniyle ihale tarihinin değiştirilmeyeceği ve bu düzeltme ilanının ilgililere ayrıca tebliğ edilmeyeceği hükme bağlanmaktadır.

Mevcut düzenlemeden biçimsel anlamda farklı olarak elektronik satış portalında yapılacak ilanda yer alması gereken hususlar altıncı fıkrada kapsamlı ve detaylı bir şekilde bentler halinde düzenlenmektedir.

Yedinci fıkrayla, ihalenin kesinleşmesi üzerine taşınırın ihale alıcısına tesliminin veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısına tescilinin damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesini düzenletecektir.

Madde 15- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi değiştirilmektedir. Teklifte, cebri icra satışlarının elektronik ortamda yapılması düzenlendiğinden haczedilen malların ihale usulü bu değişikliklere uyumlu hale getirilmektedir. Teklifte değiştirilen 114 üncü madde gereğince ilan metninde belirtilen hususlardan icra müdürünce ve taraflarca yerine getirilmesi gereken işlemler bu maddede düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, mahcuzun birinci veya ikinci ihaleyle satılacağı, artırmanın mahcuzun muhammen kıymetinin yüzde elli üzerinden başlayacağı, şartların yerine gelmesi halinde en yüksek teklifi verene mahcuzun ihale edileceği ve malın ihale edilebilmesi için gerekli olan asgari tutara ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması halinde, malın en yüksek teklif verene ihale edilmiş olacağı ve malın mülkiyetinin ihale alıcısına geçeceği hükme bağlanmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, ihale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyeceği, öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödeneceği düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkra uyarınca, icra müdürü artırmanın bitmesinden sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucunu gösteren bir sonuç tutanağı düzenleyerek tutanaktaki bilgileri aynı gün satış portalında ilan edecektir. İhalenin sonucuna ilişkin bu tutanakta, artırmanın ne zaman tamamlandığı, en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin ödenmesi gerektiği veya kanundaki şartların yerine gelmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı hususları belirtilecektir.

Beşinci fıkrayla, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınamayacağı ve teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi halinde satışın durdurulacağı düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, icra müdürünün, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hallerde, ihalenin yapılmadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit edeceği hükme bağlanmaktadır. Fıkra ayrıca asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hallerde, ikinci artırmanın, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlayacağı da belirtilmektedir.

Yedinci fıkrayla, artırmada alıcının çıkmaması veya belirtilen şartların gerçekleşmemesi nedeniyle satışın yapılmadığı hallerde kalan satış isteme süresinin ne şekilde işleyeceği ve nasıl kullanılacağı düzenlenmektedir. Buna göre, alacaklı ilk kez satış talep ettiğinde satış isteme süresi duracak, satışın gerçekleşmediği andan itibaren bu süre kaldığı yerden işlemeye devam edecektir. Alacaklı da bakiye süre içinde yeniden satış günü verilmesini talep edebilecektir.

Sekizinci fıkrayla, elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle artırmanın son on dakikasında teklif verilemediğinin tespit edilmesi halinde artırmanın tamamlanması için yapılacak işlemler düzenlenmektedir. Buna göre, icra müdürü bu durumu artırma süresinin bittiği günden sonraki ilk iş gününde tespit edecek, artırma süresini bir gün uzatacak, artırmanın başlangıç tarihini belirleyecek ve tüm bu hususları tutanağa bağlayarak elektronik satış portalında duyuracaktır. Artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına ilişkin tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren üç günü geçemeyecektir. Artırmanın teknik sebeplerle uzatılması nedeniyle artırma aynı şartlarda devam edecek, bu kapsamda teklif verme süresinin bitimine kadar teminatı yatırılmak suretiyle yeni teklifler verilebilecektir. Ancak uzatmadan önceki artırma süresinde verilen en yüksek teklif geçerli olacaktır.

Madde 16- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir.

Birinci fıkrayla, ihalenin feshi talep edilmiş olsa bile artırma sonuç tutanağının elektronik satış portalında ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelinin nakit olarak ödenmesi gerektiği düzenlenmektedir. İkinci fıkrada, satışa konu mal veya hakkın ihale kesinleşmeden teslim olunmayacağı ve varsa resmi sicilinde tescil işleminin gerçekleştirilmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 17- Teklif, 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklif, açık artırmanın tümüyle elektronik ortama alınması ve 114 üncü maddede şartname ilanının ayrıntılarıyla düzenlenmesi nedeniyle işbu maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ihtiyaç kalmadığı düşüncesiyle yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu kapsamda maddenin başlığı da içerikle uyumlu hale getirilmektedir.

Madde 18- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Teklifte, Kanunun 114 üncü maddesinde taşınır malların satışı ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmektedir. Bu nedenle, Kanunun 126 ncı maddesinde taşınmazların satışına ilişkin hükümlerin tekrar edilmesine gerek görülmeyerek 114 üncü maddeye atıf yapılmaktadır, ikinci fıkrayla, maddenin mevcut üçüncü fıkrasında bulunan taşınmaza ilişkin özel hükümler muhafaza edilmekte ve belirtilen hususların elektronik satış portalında ilan edileceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 19- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinde, terim birliğini sağlamak amacıyla uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 20- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Buna göre, kıymet takdirine ilişkin şikâyet hakkında mahkemenin yetkisizlik kararı vermesi halinde dosyanın, talep aranmaksızın yetkili mahkemeye gönderilmesi düzenlenmektedir. Böylece kıymet takdirine ilişkin şikâyetin yetkili mahkemece bir an önce ele alınması sağlanacaktır.

Madde 21- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Buna göre düzenlemeyle, taşınırılar bakımından ihalenin yapılmasına ilişkin Kanunun 115 inci maddesi hükmü, taşınmazlar hakkında da uygulanacaktır.

Madde 22- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Teklifte, taşınırılar bakımından ihale bedelinin yedi gün içinde nakden ödenmesi kabul edildiğinden sürelerin yeknesak hale getirilmesi amacıyla taşınmazlar bakımından da aynı kural kabul edilmektedir.

Madde 23- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Birinci fıkraya eklenen cümlelerle, ihale alıcısının talebi üzerine icra dairesinin, satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emredeceği, ihtara rağmen belirlenen bedelin icra dairesine yatırılmaması halinde, 356 ncı madde hükmünün kıyasen uygulanacağı ve depo edilen bedelin, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödeneceği hükme bağlanmaktadır. Böylece uygulamada sıklıkla karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmakta ve ihale kesinleşinceye kadar taşınmazın ne şekilde muhafaza ve idare edileceği hususunda icra dairesine yol gösterilmektedir.

İkinci fıkrada yapılan değişiklikle, ihalenin feshi davasını açabilecek kişiler arasında sayılan tapu sicilindeki ilgililer, resmi sicillerdeki ilgililer olarak genişletilmekte ve sınırlı aynı hak sahiplerinin de bu davayı açabileceği vurgulanmaktadır.

Maddeye eklenen yeni üçüncü fıkrayla, ihalenin feshi talebine ilişkin şartlar yeniden belirlenmektedir. Uygulamada ihalenin kesinleşmesine engel olmak amacıyla haksız ve kötüniyetli olarak ihalenin feshinin talep edildiği müşahade edilmektedir. Hak arama hürriyetine engel olmaksızın bu tür haksız ve kötüniyetli taleplerin önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre satış isteyen alacaklı, borçlu veya resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahiplerinin dışında kalan kişilerce ihalenin feshi talebinin yapılması halinde, ihale bedeli üzerinden nispi harç alınacak ve talebin reddi halinde bu harç iade edilmeyecektir.

Maddeye eklenen yeni dördüncü fıkrayla, haksız ve kötüniyetli olarak yapılan ihalenin feshi talebi nedeniyle, ilgililerin oluşması muhtemel zararlarının karşılanabilmesi amacıyla teminat yatırma zorunluluğu getirilmektedir. Hükümlerle, satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminatın alınması zorunlu hale getirilmektedir. İhalenin feshi talebinin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde ilgililer tarafından ihalenin feshi talebi nedeniyle tazminat davası açılmaması halinde hükmedilen para cezasının 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilecektir. Tahsil dairesi alman teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep halinde teminat ilgisine iade edilecektir.

Maddeye eklenen yeni beşinci fıkrayla, ihalenin feshi talebinin yargılama usulü yeniden düzenlenmektedir. İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesinin talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma yapmasına ve taraflar gelmeseler bile icap eden karar vermesine ilişkin mevcut hüküm muhafaza edilmektedir. İhalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde duruşma yapılmadan da karar verilebilecektir. Hükmedilecek para cezasının nispi olarak belirlenmesine ilişkin mevcut hüküm muhafaza edilmekte ancak hâkime takdir imkânı vermeyen sabit yüzde on oranındaki para cezası, hâkime takdir hakkı verecek şekilde değiştirilmektedir. Para cezasının ihale bedelinin yüzde onunu geçmeyecek şekilde ve nispi bir oran olarak hâkim tarafından belirlenebilmesine ilişkin hükümlerle, hak arama özgürlüğü bakımından makul bir denge gözetilmektedir. Diğer taraftan, para cezasına mahkûm edilecek haller hükümde açık bir şekilde belirtilmektedir. Bu kapsamda ihalenin feshi talebinin; satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle veya satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı ayni hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle ya da işin esasına girilmek suretiyle reddine karar verilmesi halinde ihalenin feshini talep eden, feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm edilecektir. Sonuç olarak hükümlerle, uygulamada sıkça karşılaşılan, sırf ihale sürecini uzatmak ve haksız menfaat sağlamak amacıyla hukuki yararı bulunmayan kişilerce ihalenin feshi talep edilmesinin önüne geçilmesi ve ihale sürecinin hızlı bir biçimde tamamlanması amaçlanmaktadır.

Maddenin mevcut dördüncü fıkrasında yapılan ibare değişikliğiyle, ihalenin feshine ilişkin verilen görevsizlik veya yetkisizlik kararları üzerine dosyanın görevli veya yetkili mahkemeye resen gönderilmesi düzenlenmektedir. Buna göre, mahkeme evrak üzerinde on gün içinde görevsizlik veya yetkisizlik kararı verecek ve aynı süre içinde masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderecektir. Böylece dosyanın görevsiz veya yetkisiz mahkemede gereksiz yere beklemesinin önüne geçilecek ve ihalenin kesinleşme sürecinin uzaması engellenecektir.

Maddenin mevcut altıncı fıkrasında yapılan değişiklikle, ihale bedelinin alacaklılara ödenmesine ilişkin hüküm yeniden düzenlenmektedir. Buna göre, ihale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazırlanmış hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmeyecektir. Bu kapsamda ihale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazırlanmış hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenecektir.

Maddenin mevcut yedinci fıkrasında yapılan ibare değişikliğiyle, ihalenin feshi talebinde bulunulabilecek azami sürenin başlangıç tarihi, ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarih olarak belirlenmektedir.

Madde 24- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına cümle eklenmektedir. Düzenlemeyle, taşınmazın ihale alıcısı adına tescil edilmesinden sonra tahliye işlemi yapılmadan taşınmaza malik olanlara da ikinci fıkra kapsamında tahliye talep edebilme hakkı verilmektedir.

Madde 25- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Sıra cetvelinin düzenlenmesiyle hak sahibinin alacağı belirlenmektedir. Hak sahibi sıra cetveli kesinleşmeden de alacağını teminat mukabilinde alabilmektedir. Uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi amacıyla, sıra cetvelinin tanzimi üzerine tebligatı alan hak sahibinin teminat mukabilinde alacağını tahsil edebileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Böylece teminat mukabilinde alacağı tahsil edebilmek için sıra cetveline karşı şikâyet ve itiraz aşamasına geçilmesine gerek olmadığı net bir şekilde ortaya konulmaktadır. Ayrıca fıkroda yapılan diğer değişiklikle banka teminat mektubunun süresiz olduğu açıklığa kavuşturulmaktadır.

Madde 26- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası değiştirilmektedir. Teklifte, elektronik satış usulüne ilişkin hükümler kabul edildiğinden bu hükümlere uyum sağlamak amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre iflastaki artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri hakkında Kanunun 126 ncı maddesi uygulanacaktır.

Madde 27- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Teklifte, paraya çevirmeye ilişkin hükümlerde öngörülen değişiklikler kapsamında Kanuna 111/b maddesi eklenmekte ve Kanunun 133 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu değişikliklere uyum sağlanması amacıyla, Kanunun iflasta artırma suretiyle satışın şartlarını düzenleyen 244 üncü maddesinde yer alan atıf hükümlerinde değişiklik yapılmaktadır.

Madde 28- Maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a, 25/b, 133 ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin olarak 2004 sayılı Kanunda yer alan 25, 25/a, 25/b ve 341 inci madde hükümleri Teklifte, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yeniden düzenlendiğinden yürürlükten kaldırılmaktadır.

Diğer taraftan maddeyle, 2004 sayılı Kanunun 133 üncü maddesi de yürürlükten kaldırılmaktadır. Teklifte, Kanunun 115 inci maddesine eklenen hükümlerle, açık artırmada en yüksek teklif verilir de süresi içinde ihale bedelinin yatırılmaması halinde alınan teminatın, takip borcu ve satış masrafları için dosyaya gelir kaydedileceği hususu düzenlenmektedir. Getirilen bu hükme uyum sağlamak amacıyla madde yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 29- 2004 sayılı Kanuna geçici 18 inci madde eklenmektedir.

Teklifle, 2004 sayılı Kanunda değişiklik yapılarak ihalenin tamamen elektronik ortama alınması sağlanmaktadır. Bu değişikliğin aşamalı olarak uygulanması amacıyla geçici maddenin birinci ve ikinci fıkraları ihdas edilmektedir. Buna göre, 2004 sayılı Kanunun 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır.

Haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin olarak bu Kanunla getirilen hükümlerin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanacak ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Belirtilen hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulacaktır. Bu hükümlerin, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanması kabul edilmektedir. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunacaktır.

Üçüncü fıkrayla, 106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hallerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunlu tutulmakta, bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmadığı takdirde satış talebinin vaki olmamış sayılacağı kabul edilmektedir.

Dördüncü fıkrayla, ihalenin feshine ilişkin olarak, 2004 sayılı Kanununun 134 üncü maddesinde yapılan değişikliklerin görülmekte olan taleplerde uygulanmayacağı açıkça hükme bağlanmaktadır. Ancak ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin Kanununun 134 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklik görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanacaktır. Para cezasının oranında yapılan değişikliğin ihalenin feshini talep eden bakımından lehe uygulanmasını sağlamak ancak dosyanın da sürüncemede kalmasını engellemek amacıyla yapılan bu değişikliğin başlı başına bir bozma nedeni olmayacağı açıkça hükme bağlanmakta, bununla birlikte Yargıtayın değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebileceği belirtilmektedir.

Madde 30- Maddeyle, 492 sayılı Harçlar Kanununa bent eklenmektedir. Teklifte, 2004 sayılı Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında, ihalenin feshi talepleri bazı kişiler bakımından ihale bedeli üzerinden nispi harca tabi tutulduğundan, maddeyle bu düzenlemeye uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 31- Maddeyle, 657 sayılı Kanununun 152 nci maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, icra başmüdürlere ilave adalet hizmetleri tazminatı ödenmesi öngörülmektedir.

Madde 32- Maddeyle, 3717 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, keşif ve icra işlemine bağlı olmaksızın hâkim ya da Cumhuriyet savcısının görevlendirmesiyle araştırma, inceleme ve rapor işlemleri için daire dışına çıkan sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagogların da yol tazminatı alması açıkça hükme bağlanmaktadır. Ayrıca değişiklikle, bu unvanlarda çalışan görevlilere ödenecek yol tazminatının hesaplanmasında esas alınan (200) gösterge rakamı (275)'e çıkarılmaktadır.

Madde 33- Maddeyle, 4721 sayılı Kanununun 182 nci maddesine fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, çocuğun üstün yararı gözetilerek, kişisel ilişki kurulmasına dair karara aykırı davranılmasının önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gerekleri yerine getirilmezse, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla, velayet kendisinde olmayan anne veya babanın talebi üzerine velayet değiştirilebilecektir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda ihtar edilecektir. Böylece yükümlünün, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerine uyması temin edilerek bu konuda uygulamada yaşanan sorunların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 34- Maddeyle, 4721 sayılı Kanunun 324 üncü maddesine fıkra eklenmektedir. Fıkrayla, kişisel ilişki kurulmasına dair karara aykırı davranılmasının önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilecektir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilecektir. Böylece velayet hakkı sahibinin, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerine uyması temin edilerek bu konuda uygulamada yaşanan sorunların önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Madde 35- Maddeyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa “Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması” başlıklı Dördüncü Kısım ile 41/A maddesi eklenmektedir.

Meri hukukumuzda çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararları, icra müdürlükleri tarafından İcra ve İflas Kanununun 25, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca yerine getirilmektedir. Ancak bu maddelerde düzenlenen usul, çocuğun üstün yararına hizmet etmekte yetersiz kalmakta ve taraflar arasında yeni ihtilaflara neden olmaktadır. Çocukların menfaatlerinin özel olarak korunması gerekliliğinden hareketle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair mahkemeler tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine dair müessese geliştirilerek 5395 sayılı Kanunda Dördüncü Kısım olarak yeniden düzenlenmektedir. 5395 sayılı Kanunun amaçları arasında korumaya ihtiyacı olan çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması yer almaktadır. Nitekim Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde korunma ihtiyacı olan çocuk bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru olan çocuk olarak tanımlanmıştır. Hakkında teslim veya kişisel ilişki kurulması kararı verilen çocuğun üstün yararının korunması amacıyla anne veya babasıyla ilişkisini devam ettirmesi çocuğun sosyal ve duygusal gelişiminin sağlanması bakımından hayati önemi haizdir. Bu itibarla, çocuğun korunması gereken hallerden biri olması nedeniyle çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması usulü 5395 sayılı Kanunda müstakil bir Kısım olarak düzenlenmektedir.

41/A maddesiyle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesinde görevli ve yetkili birim düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararlarının, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirileceği düzenlenmektedir. Bölge adliye mahkemelerinin ilgili dairelerinin, aile mahkemelerinin bu kapsamdaki kararlarına karşı istinaf kanun yolu incelemeleri sırasında verdiği kararlar da bu fıkra hükmüne tabi olacaktır.

İkinci fıkrayla, müdürlüklerde görevlendirileceklere dair düzenlemeye yer verilmektedir. Buna göre müdürlüklerde müdür, müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagoğ ve sosyal çalışmacı görevlendirilecektir.

Üçüncü fıkrayla, müdürlük bulunmayan yerlerde çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair görevlerin Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirileceği düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğünün yetkili olacağı hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, çocuğun üstün yararının gözetilmesi amacıyla ilam ve tedbir kararlarının müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmenler marifetiyle yerine getirileceği düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde müdürlükler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan kişilerin belirlenmesi ve görevlendirilmesi usulü düzenlenmektedir. Düzenleme uyarınca ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde görevlendirilmek üzere, müdürlüğün talebiyle, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanların, bu uzmanların yeterli sayıda olmaması halinde öğretmenlerin de yer aldığı bir görevli listesinin oluşturulması gerekmektedir. Bu sayede, bilhassa çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin yoğunlaştığı zamanlarda, bu işlemlerin yeterli sayıda uzman kişiyle yürütülerek hizmetin aksatılmamasının yanı sıra kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması da sağlanmış olacaktır. Valiliklerce oluşturulan listelerde yer alan kişilerin görevlendirilme yeri ve tarihleri müdürlükler tarafından belirlenecektir.

Madde 36- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/B maddesi eklenmektedir.

41/B maddesiyle, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, ilam veya tedbir kararının yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmemesi halinde hak sahibinin, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için çocuğun yerleşim yeri müdürlüğüne başvuracağı hususu düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesinin talep edilmesi halinde, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne yapılacak ilk işlem düzenlenmektedir. Talebi alan müdürlük, öncelikle her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçip müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim etmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini yükümlüye derhal bildirecek ve bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlayacaktır.

Üçüncü fıkrayla, çocuk teslimine dair teslim emrinin çıkarılması gereken haller ile emirde yer alacak hususlar düzenlenmektedir. Yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut yükümlünün çocuğu belirlenen yere getirmemesi hallerinde müdürlük, derhal Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca yükümlüye kararın yerine getirilmesi amacıyla bir teslim emri gönderecektir. Teslim emrinde yer alacak hususlar maddede ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuğun hak sahibine teslim edileceği belirtilmektedir.

Beşinci fıkrayla, yükümlünün, emrin gereğini yerine getirmemesi hali düzenlenmektedir. Bu durumda çocuk her nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilecektir. Bu halde kolluktan yardım istenebilecek ve kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhal yerine getirecektir.

Altıncı fıkrayla, çocuğun hak sahibine teslim edilmesinden sonra yükümlünün haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alması hali düzenlenmektedir. Bu durumda ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk her nerede bulunursa bulunsun gerekirse kolluk marifetiyle zor kullanmak suretiyle alınarak hak sahibine teslim edilecektir.

Yedinci fıkrayla, çocuğun üstün yararının gerektirdiği hallerde müdürlüğün, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 37- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/C maddesi eklenmektedir.

41/C maddesiyle, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmesinin asıl olduğuna işaret edilerek rızayla yerine getirmenin söz konusu olmaması halinde hak sahibinin, müdürlüğe başvurabileceği belirtilmektedir.

İkinci fıkrayla, bu talebi alan müdürlüğün, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçeceği; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesinin derhal bildirileceği ve bu bildirim yapıldığının veya yükümlüyle irtibat kurulmadığının tutanağa bağlanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, yükümlüyle irtibat kurulamaması veya yükümlünün çocuğu getirmeyeceğini beyan etmesi yahut belirlenen yere getirmemesi halleri düzenlenmekte ve bu durumda müdürlüğün, yükümlüye, derhal çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair bir teslim emri göndereceği hükme bağlanmaktadır. Ayrıca fıkrada teslim emrinde yer alan hususlar ayrıntılı bir şekilde düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuğun hak sahibine teslim edileceği ve bu aşamadan sonra hak sahibinin yükümlülükleri detaylı olarak düzenlenmektedir.

Beşinci fıkrayla, kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuğun üstün yararı dikkate alınarak hak sahibinde bırakılacağı hükme bağlanmaktadır. Bunun da mümkün olmaması halinde müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirlerin alınacağı belirtilmektedir.

Altıncı fıkrayla, yükümlünün haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi hali düzenlenmektedir.

Yedinci fıkrayla, hak sahibine çocuğu teslim almaya geleceğine dair bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilmektedir. Buna göre hak sahibi, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla müdürlüğe bildirmek zorunda olacaktır. Hak sahibinin çocuğu teslim almaya geleceğine dair bildirimde bulunmaması veya gelmeyeceğini belirtmesi halinde bu husus ve çocuğu belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilecek ve tüm bu işlemler tutanağa bağlanacaktır.

Sekizinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebileceği belirtilmekte; yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde ise müdürlüğün yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep etmekle sorumlu olduğu hükme bağlanmaktadır.

Dokuzuncu fıkrayla, ilam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlüye, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilme imkanı tanınmaktadır.

Onuncu fıkrayla, çocuğun yerleşim yerinin değişmesi halinde yapılacak işlemler düzenlenmektedir.

On birinci fıkrayla, hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 6284 sayılı Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmiş ise teslim işlemlerinin bu kararlar gözetilerek yerine getirileceği belirtilmektedir.

On ikinci fıkrayla, hak sahibinin teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği halde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmemesi durumunda müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verileceği ve bu kararın hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edileceği hükme bağlanmaktadır.

On üçüncü fıkrayla, teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlünün en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirmesi ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt etmesi halinde müdürlüğün, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebileceği hükme bağlanmaktadır. Yükümlünün bu taahhüdünü yerine getirmemesi halinde hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan yeni bir teslim emri tebliğ edilecektir.

Madde 38- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/D maddesi eklenmektedir.

41/D maddesiyle, çocuğun üstün yararı gözetilerek teslim işlemlerinin çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimi açısından en uygun mekânlarda gerçekleştirilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır.

İkinci fıkrayla, teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânlarının belirleneceği, yoksa oluşturulacağı, ayrıca araç tahsis edileceği ve sürücü görevlendirileceği düzenlenmektedir.

Üçüncü fıkrayla, teslim mekânlarının belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi, güvenliğinin sağlanması ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlü olduğu belirtilmektedir.

Madde 39- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/E maddesi eklenmektedir.

41/E maddesiyle, müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı başvurulabilecek şikâyet yolu ile bu başvuru üzerine mahkemece verilecek karara karşı itiraz usulü hükme bağlanmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi sırasında müdürlük tarafından yapılan işlem ve verilen kararlara karşı ilgililerin öğrenme veya işlemin tebliği tarihinden itibaren bir haftalık süre içinde işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyette bulunabileceği düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla mahkemenin, müdürlük tarafından yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabileceği ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar vereceği hüküm altına alınmaktadır.

Üçüncü fıkrayla, aile mahkemesince verilen kararlara ilgililerin tebliğden itibaren bir hafta içinde itiraz edebilecekleri hükme bağlanmakta ve itirazı incelemekle görevli mahkeme düzenlenmektedir. İtiraz mercisinin kararını bir hafta içinde vereceği ve verilen kararın kesin olacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 40- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/F maddesi eklenmektedir.

41/F maddesiyle, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamlar veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefete dair yaptırımlar hükme bağlanmaktadır.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

İkinci fıkrayla, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılacağı belirtilmektedir.

Üçüncü fıkrayla, kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibinin, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmemesi halinde, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılacağı hüküm altına alınmaktadır.

Dördüncü fıkrayla, maddenin ilk üç fıkrası kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkemenin, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesi olduğu hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, şikâyet olunanın yargılanmasına ilişkin usul hükümleri ile mahkemenin vereceği karar türleri düzenlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararların, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edileceği, bu kararların kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra infaz edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Yedinci fıkrayla, dava ve bütün sonuçlarıyla beraber cezanın düşeceği haller belirtilmektedir.

Sekizinci fıkrayla, aile mahkemesince verilen kararlara karşı, itiraz usulüne ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 41- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/G maddesi eklenmektedir.

41/G maddesiyle, içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesine ilişkin hüküm sevk edilmektedir. Buna göre çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen

tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer ve müdürlüğün, 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi talebinde bulunabileceği ifade edilmektedir.

Madde 42- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/H maddesi eklenmektedir.

41/H maddesiyle, giderlerin karşılanması usulü düzenlenmektedir.

Birinci fıkrayla, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair kararların yerine getirilmesi için hak sahibinin katlanması gereken mali külfet ortadan kaldırılmaktadır. Bu kapsamda çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair yapılacak işlemlerin tüm harçlardan istisna olduğu ve bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masrafların, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanacağı düzenlenmektedir. Böylece ebeveyn açısından ana ve babalık duygusunun tatmini, çocuk açısından ise ebeveynin sevgi ve şefkatini yeterince tatması imkânının önündeki mali külfet engeli kaldırılmış olmaktadır.

İkinci fıkrayla, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarını yerine getirmekle görevlendirilenlere yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Madde 43- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna 41/İ maddesi eklenmektedir.

41/İ maddesiyle, Teklifle 5395 sayılı Kanuna eklenen yeni Dördüncü Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmaktadır.

Madde 44- Maddeyle, 5395 sayılı Kanuna geçici 2 nci madde eklenmektedir. Hükümlerle, çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin hükümler hakkında geçiş düzenlemesi yapılmaktadır.

Birinci fıkrayla, Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğın bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacağı düzenlenmektedir.

İkinci fıkrayla, bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacağı ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılacak yönetmeliğın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçileceği hükme bağlanmakta ve Dördüncü Kısımın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağını Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulacağı belirtilmektedir.

Üçüncü fıkrayla, Dördüncü Kısımın henüz uygulanmadığı yerlerde çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin icra dairelerince 2004 sayılı Kanunun bu Kanunla ilga edilen 25, 25/a ve 25/b maddelerine göre yerine getirilmesine devam olunacağı düzenlenmektedir.

Dördüncü fıkrayla, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetlerin icra mahkemelerince sonuçlandırılacağı hükme bağlanmaktadır.

Beşinci fıkrayla, geçiş sürecinde uygulamada yaşanabilecek tereddütleri gidermek amacıyla emre muhalefetin yaptırımına ilişkin olarak 41/F maddesinin uygulama alanı belirlenmektedir.

Altıncı fıkrayla, Dördüncü Kısımın uygulanmaya başlandığı yerlerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyalarının, icra dairesince resen işlem den kaldırılacağı düzenlenmektedir. Ancak kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun hak sahibinde olduğu hallerde takip dosyası, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılacaktır.

Yedinci fıkrayla, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair takip işlemleri, Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisna edilmektedir. Ayrıca takip iş ve işlemleri için yapılacak tüm masrafların, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanması kabul edilmektedir. Böylece Dördüncü Kısımın düzenlemesinde kabul edilen harç istisnası ve teslim işlemlerinin ücretsiz gerçekleştirilmesine ilişkin yaklaşım bu düzenleme uygulamaya geçinceye kadar icra dairelerince gerçekleştirilecek çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler açısından da benimsenmiş olmaktadır.

Sekizinci fıkrayla, bu maddedeki usul ve esasların 5717 sayılı Kanun kapsamındaki çocuk teslimi işlemleri bakımından da uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 45- Maddeyle, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır. Buna göre, çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilecektir.

Madde 46- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 47- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 48- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 49- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 50- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 51- Maddeyle, Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısım uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 52- Maddeyle, 7155 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, 7155 sayılı Kanun kapsamındaki takiplerde düşme süresi iki yıldan beş yıla çıkarılmaktadır.

Madde 53- Yürürlük maddesidir.

Madde 54- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

8/11/2021

Esas No: 2/3911

Karar No: 17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin; İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3911)” 2/11/2011 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir. Teklif, Adalet Komisyonu Başkanı Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç başkanlığında, Komisyonumuzun 5/11/2021 tarihli toplantısında Teklif sahipleri ile Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Yargıtay ve Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurul çalışmalarında Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adıyaman Milletvekili Muhammed Fatih Toprak, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler, Samsun Milletvekili Orhan Kırçalı ile Tokat Milletvekili Mustafa Arslan özel sözcü seçilmişlerdir.

Komisyon, Anayasa’ya aykırılık iddialarını değerlendirmiş, Anayasa’ya aykırılık iddialarını oylamış ve Teklif’in Anayasa’ya aykırılık teşkil etmediği neticesine ulaşmıştır.

Müzakereler esnasında Teklifin lehinde genel olarak aşağıdaki görüşler ifade edilmiştir:

Teklif, Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planı çerçevesinde hayata geçirilen reform niteliğinde düzenlemelerin devamı niteliğindedir ve önemli değişiklikleri ihtiva etmektedir. İki ana başlıkta ele alınabilecek olan Teklife ilişkin, ilk başlıkta, İcra ve İflas Kanununda yapılan değişikliklerle borçlu ve alacaklı arasındaki hassas menfaat dengesi gözetilerek, sürecin daha hızlı ve sağlıklı yürütülmesi amacıyla fiziki satış usulü kaldırılarak elektronik satış usulü getirilmekte, mezat salonlarında yapılan satışlar ve uygulamada yaşanan birtakım sorunlar ortadan kaldırılmaktadır. Bu sayede internete erişimin olduğu her yerden açık artırmalara çok daha fazla kişi katılabilecek, daha kolay ve güvenli bir şekilde teklifler verilebilecektir. Böylece mezat salonlarına geliş gidiş gibi zahmetler de ortadan kaldırılacak ve de mahcuz mal veya hak, rayiç değerinde satılabilme imkânına kavuşacaktır. İcra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını temin amacıyla iş yoğunluğunun

veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından icra müdürünün yetkilerine haiz bir icra başmüdüğü görevlendirilebilecek, yine iş yoğunluğunun veya icra dairelerinin fazla olduğu illerde, icra dairelerinin gözetim ve denetimini yapmak amacıyla icra daireleri başkanlığı kurulabilecektir. Öte yandan diğer getirilen hükümlerle, borçlunun mali külfetinin azaltılması, paraya çevirme işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yapılması ve hacizli malın rayiç değeriyle satılabilmesi, ihale uygulamasında takibin tarafları ve ihale alıcısını zarara uğratan sorunlara çözüm bulunması amaçlanmaktadır. İkinci başlıkta ise İnsan Hakları Eylem Planında yer alan kırılğan kesimlerin korunması ve toplumsal refahın güçlendirilmesi amacı doğrultusunda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda değişiklikler yapılmakta, çocuk teslimiyle ilgili uygulamada yaşanan sorunlara, çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla çözüm önerileri getirilmektedir.

İcra ve İflas Kanununa ilişkin bütüncül bir bakış açısıyla yapılan çalışmalar, Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturan 35 üyeden oluşan bir bilim kurulu ile devam etmektedir. Yargıtay üyelerinin, bölge adliye mahkemelerinin, ilk derece hâkimlerin, akademisyenlerin, avukatların, icra müdürlerinin uygulamaya yönelik görüşleri bu manada mevcuttur. Aciliyet oluşturan konular bakımından düzenleme getirilmiştir.

Teklifle getirilen icra başmüdürlüğü, Adalet Bakanlığının bir Avrupa Birliği projesi kapsamında oluşturduğu pilot icra sistemleri bakımından bir zorunluluk hâline gelmiştir. İcra aşamasındaki her işi yapan her bir icra dairesi yerine, yanlış uygulamaların önüne geçmek amacıyla birleştirilmiş icra dairesi uygulamasına geçilmiştir. İhtisaslaşma sağlanmakla birlikte çok sayıda icra müdürünün olduğu bir ortamda, bunların üzerinde bir müdürün konumlandırması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu müdür, esasen icra dairesi müdürünün sahip olduğu yetkilere sahip olacak, bunun yanında koordinasyonu sağlayacaktır. İcra başmüdürlüğünün Adalet Bakanlığı tarafından atanacağı ve icra müdürünün yetkilerine haiz olacağı metinde açıkça belirtilmiştir. İcra müdürünün görev tanımı ise, kanunda düzenlenmektedir. Diğer yandan icra müdürlerinin Adalet Bakanlığı tarafından atanacağı ve sair konuların yönetmelikle düzenleneceği, mevcut düzenlemede de benzer şekilde mevcuttur. Bu nedenle, Anayasanın 128'inci maddesine bir aykırılık söz konusu değildir. Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmemesine ilişkin disiplin hapsi cezalarına ilişkin düzenleme de, Anayasa Mahkemesinin zorlama hapsinin bir hapis cezası olmayıp tedbirlere uymaya zorlayarak, neticesi ağır suçların işlenmesinden önce suçun önlenmesini amaçlayan bir yaptırım olduğundan, ceza kavramı dışında değerlendirilmesi gerektiğine ve kişinin tedbir kararına aykırı davranışı aynı zamanda bir suç oluşturuyorsa bu durumun hukuk düzeninin koruduğu farklı hukuksal menfaatlerin ihlali sonucu doğuracağından mükerrer cezalandırmadan söz edilemeyeceğine ilişkin verdiği kararla uyum içerisindedir. Dolayısıyla Anayasaya aykırılık teşkil etmemektedir.

Cumhuriyet savcılarının denetimi yanında her icra mahkemesi hâkimi, kendisine Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığınca dönüşümlü olarak bağlanan icra ve iflas dairelerinin muamelelerine yönelik şikâyetleri ve itirazları inceleyerek yargısal anlamda, bu dairelerin gözetim ve denetimlerini yapmak ve idari işlerine bakmak suretiyle de idari anlamda daireleri denetlemektedirler. Düzenlemeyle, icra

mahkemelerinin yargısal sürece ilişkin görevleri aynen devam etmektedir. Kurulması öngörülen icra daireleri başkanlığının yargısal bir görevi olmayacak, disiplin işlemleri gibi yargısal iş ve işlemler niteliğinde olmayan, gözetim ve denetim işlerini yerine getirecektir.

Uygulamada pey sürme işleminin özellikle son dakikalarda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu gerçeklikten hareketle, insani durumları da göz ardı etmeyerek, son dakikalarda gerçekleşen yeni bir durum karşısında getirilen on dakikalık süre uzatımına ilişkin imkân, hem ihaleye iştirak edenlerin haklarını koruyan hem de ihale bedelindeki artış ihtimaliyle borçlu lehine bir düzenlemedir.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik olarak İspanya ve İsveç gibi diğer ülke örnekleri incelenmiş, yaptıkları çalışmalar ve alınan raporlar değerlendirilmiştir. Dolayısıyla fiziki ortamda satışlarda yaşanan sıkıntıları giderecek önemli bir reform niteliğindeki elektronik ortamda satışa ilişkin gerekli güvenlik tedbirleri mevcut sistem bakımından alınmıştır. Kişisel bilgiler, ihale neticelene kadar görülemeyecektir. Bu şekilde, ihale sürecinde tehdit ve manipülasyon gibi olumsuz durumların yaşanmasının önüne geçilmiş olacaktır. Ancak bir niza veya itiraz durumunda Adalet Bakanlığı adli bilişim ve siber güvenlik ekipleri “log”ları inceleme anlamında bilgileri görebileceklerdir.

Aslında amaçlananın son ana kadar teminatın verilip artırmaya katılmanın temin edilmesi olmasına karşılık, bankalara yatacak nakdi teminatın aktarılmasıyla ilgili yapılacak işlemlerin yürütülebilmesi için gereken marj nedeniyle, nakdi teminatın yatırılma zamanı olarak “en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23.30’a kadar” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İhale süreci, kamu otoritesine güvenin esas olduğu bir alandır. Satış işlemine iştirak etmek isteyenler bu güvene istinaden yüksek teminatlar göstererek, çeşitli masraflar ve planlar yaparak bu sürece dâhil olmaktadır. Satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınabileceği kabul edilecek olursa, kamu otoritesine güvenenler bakımından ciddi zararlar ortaya çıkacak, ihalelere katılma noktasında çekincelere yol açacaktır. Bu nedenle, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınmayacağına ilişkin düzenlemedeki amaç, ihalelere olabildiğince yüksek katılımı sağlamaktır ve yerinde bir düzenlemedir.

Bir veri tabanına yeni bir verinin girmesini engeller nitelikte, DDoS atakları şeklinde çok sayıda istek gönderilebilmekte, kamu kurumları da zaman zaman bu ataklarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Robot yazılımlarla firmaların sürekli teklif vererek diğer iyi niyetli alıcı kişilerin sisteme girişine engel oluşturabilecek eylemlerinin önüne geçmek için elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunanlar bakımından Teklif ile getirilen hükümler, olumlu düzenlemelerdir.

Bilişim sistemlerinde doğası gereği, veri merkezi yenilemesi, versiyon güncellemeleri ve benzeri nedenlerle muhakkak bakım ihtiyacı ortaya çıkmakta ve kesintiler yaşanmaktadır. Diğer yandan yangın, deprem, sel gibi mücbir durumlarla da karşılaşılabilir. Her ne kadar, kullanıcıların hissetmeyeceği zaman dilimlerinde işlemler gerçekleştirilse de, gerek bahsi geçen mücbir sebepler gerekse de bilişim

dünyasında gerçekleşebilecek bir problemle karşılaşıldığında log kayıtları bulunduğundan bir sıkıntı yaşanmayacaktır. Hükümle ilgili dile getirilen endişelerin gerçekleşmesi durumunda ise ihalenin feshi ve sorumluluğu bulunan kişi ve kurumların tazminat sorumluluğu gündeme gelecektir.

Mevcut sistemde çocuk teslimine ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararları, yükümlü tarafından rızayla getirilmediği takdirde İcra ve İflas Kanununa göre icra daireleri tarafından zorla yerine getirilmektedir. Ancak bu yöntem, eşler arasında yeni ihtilaflar ortaya çıkarmakta, hak sahibini mali yük altında bıraktığı şeklinde eleştirilere uğramakta ve çocuğun üstün yararına hizmet etmekte eksik kalmaktadır. Bu nedenle 1932 yılından beri uygulanagelen bu usul, icra sistemi dışına çıkarılmaktadır. Teklifte birlikte bu işlemler bundan böyle Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri tarafından taraflara herhangi bir mali külfet yüklemeksizin yerine getirilecektir. Tüm masraflar, Devlet bütçesinden karşılanacaktır.

Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemler çocuğun üstün yararı gözetilerek psikolog, pedagoğ, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar veya öğretmenler marifetiyle yapılacaktır.

Uzmanların ortak bir havuza alınmasına müteakip uzman sayısının artırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmüş, neticesinde uzman sayısı yüksek oranda artırılmıştır. Yapılan planlamalar neticesinde, uzman sayıları yakın gelecekte daha da artacaktır.

Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde uygulanan zor kullanma usulü, zaman zaman istenmeyen görüntülerin ortaya çıkmasına neden olmakta, yazılı ve görsel basın ile sosyal medya platformlarına yansımakta ve kamuoyunda tartışmalara neden olarak çocuğun örselenmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde uygulanan zor kullanma usulünden vazgeçilmektedir.

4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 182'nci maddesinde yapılan değişiklikle öngörülen ihtar, hâkim tarafından bir kişisel ilişki tesis edildiğinde mutlaka kararda yer alması gerekmektedir. Bu ihtar, velayet kendisine bırakılan ana veya babaya, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmeye ve de çocuğun üstün yararı, çocuğun velayetinin değiştirilmesini gerektiriyorsa, yargılama neticesinde velayetin değiştirilmesi ihtimalinin bulunduğu -4721 sayılı Kanunun 324'üncü maddesindeki uygulamanın- hatırlatılmasıdır. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde ise danışmanlık tedbiri uygulanacak, sürecin işleyişi ve diğer konularda yükümlü bilgilendirilecektir. Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinde zor kullanma usulü kaldırılacağından, bazı koruyucu tedbirlere başvurmak bir gerekliliktir. Yapılacak olan ihtar, velayetin değiştirileceğinin değil, değiştirilebileceğinin ihtarıdır. Çocuğun menfaatine aykırı olup olmadığı hususu ise yapılacak incelemeler ve konulacak delillerle mahkemeler tarafından takdir edilecektir. Çocuğun menfaatinin gözetilmeden sadece bir ihtarla dayalı olarak velayetin değiştirilmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü görevlileri tarafından buldukları yerlerde çocukların teslimi için uygun mekânlar belirlenecektir. Bunlar genellikle kreş, anaokulu, bakımevi, kültür ve gençlik merkezi gibi kişilerin en yakın teslim mekânına çocuğu götürebilmesine olanak tanıyacak, çocuğun örselenmeden rahat bir ortamda teslim edileceği yerler olacaktır. Mazeret bildirilmediği müddetçe çocuk teslimi, eve gitmek suretiyle gerçekleştirilmeyecektir. Müdürlüklerle birlikte kamu kurumları ile belediyelerin iş birliği ve desteğinin bu noktada önemli olacağından, düzenlemeyle kanun seviyesinde teslim mekânlarının belirlenmesi, oluşturulması, tefrişi ve güvenliğinin sağlanması gibi konularda kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelere yükümlülük yüklenmektedir.

Teklifin aleyhinde ise genel itibarıyla aşağıdaki eleştiriler dile getirilmiştir:

Teklifte olumlu düzenlemeler bulunmasına karşın, ifade edildiği gibi reform olarak nitelendirilmesi mümkün değildir. Reform niteliğindeki bir düzenlemeden bahsedebilmek için öncelikle tüm ilgililerin katılımıyla, karşılıklı titiz çalışmaların yapılması gerekmektedir. Getirilen düzenleme ise ilgili tarafların görüşleri alınmadan hazırlanmış, kanun yapma tekniğine aykırı olarak geçmiş olumsuz uygulamaların devamı niteliğinde torba yasa mantığıyla sunulmuş teknik bir düzenlemedir. Teklifin, düzenlemeye dayanak gösterilen Yargı Reformu Strateji Belgesi ve İnsan Hakları Eylem Planının asgari gereklerini hem yöntem hem de içerik olarak karşılamaması nedeniyle reform olarak kabulü mümkün değildir. Diğer yandan düzenlemeyle alakalı kanun teklifleri ile gerçek anlamda reform niteliğinde hazırlanan diğer kanun tekliflerinin göz ardı edilmesi, nitelikli kanun yapmayı olanaksız kılmaktadır.

Teklifte gerekçe olarak ortaya konulan ifadeler, aslında yaşanan belli başlı ekonomik ve diğer sosyal sorunların ikrarı anlamına gelmektedir. Hukuk bir üst yapı kurumu, ekonomi ise alt yapı kurumudur. Yoksullukla mücadele edilmediği müddetçe, her geçen gün artan icra dosyaları ve uzayan icra takibi sonuçlanma sürelerine ilişkin sorunlara, sadece yapılan kanun değişiklikleriyle çözüm getirilmesi mümkün değildir. Sorunların kökten çözümü için, erkler ayrılığının tesis edilmesi, Anayasal hak ve özgürlüklerin kullanılmasının sağlanması ile yoksullukla mücadele edilmesi gerekmektedir.

Teklif, icra başmüdürünün belirlenmesi, görev ve yetkilerinin ne olacağına ilişkin hususların kanun seviyesinde düzenlenmemesi nedeniyle Anayasanın 128'inci maddesine, çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler ve kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahipleri hakkında “fiil suç teşkil etse dahi” disiplin hapsine ile cezalandırılacaklarına ilişkin hüküm nedeniyle, bir fiile birden fazla ceza verilmesi sonucunu ortaya çıkaracağından Anayasanın 2 ve 90'ıncı maddelerine, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen Dördüncü Kısımın yer ve zaman bakımından uygulanmasının Adalet Bakanlığına bırakılması nedeniyle de Anayasanın 2, 7 ve 87'nci maddelerine aykırı hükümler içermektedir.

Cumhuriyet savcıları arasından icra daireleri başkan ve başkan yardımcıları atanmasına ilişkin hüküm, icra hukuku gibi teknik bir alanda Cumhuriyet savcılarının pratikte uzak kalmalarının ortaya

çıkarcacağı dezavantajlar göz önüne alınarak metinden çıkarılmalıdır. Diğer taraftan yargıya ilişkin verilen gözetim ve denetim görevleri ile alınan kararların, idari işlem olarak kabul edilmesi mümkün değildir; adli işlem niteliğindedir.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırmanın bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılacağına ilişkin hüküm, kötü niyetli uygulamalara açık, ihaleleri riske atabilecek, spekülâtif alan oluşturur niteliktedir. Seri şekilde pey sürüldüğü durumlarda, pey sürmenin engellenmesi hâlinde ihalenin feshi gündeme gelecek, uygulamada ciddi sıkıntılar ortaya çıkacaktır.

Teklif verenlerin kişisel bilgilerini, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimsenin göremeyeceğine ilişkin düzenlemenin ötesinde kişisel bilgilerin ve özel hayatın gizliliği ilkesinin ihlal edilmesinin önüne geçecek, ihlal durumunda uygulanacak yaptırımları da içerir açık hükümlere yer verilmelidir.

Artırmaya katılabilmek için artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23.30'a kadar teminatın yatırılmasına ilişkin getirilen husus, mevcut uygulamadan geriye gidiş niteliğinde bir düzenlemedir. Bunun yerine katılımı artıracak, borçlunun malının gerçek değerinde satılmasını ve alacaklıların alacağına kavuşmasını temin edecek düzenlemelere gidilmelidir.

Her türlü icra takibi işlemlerinde öncelikli amaç, alacaklı ve borçlunun çıkarlarını korumaktır. Kamu düzenine ilişkin bir iş niteliğinde olan ihale sürecinde, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları durumunda bu husus muhakkak göz önünde bulundurulmalı, satış talebinin teklif verme başladıktan sonra geri alınamayacağı gibi bir dayatmaya gidilmemelidir.

Elektronik satış portalına erişimi engellediği veya diğer düzenlemede belirtilen eylemlerde bulunduğu iddia edilenlerin yargı kararı olmadan idari bir tespit ile ihale sürecinin dışında bırakılabilecek olması, ihale devam ettiği için ciddi mağduriyetlere ve ihale dışında bırakılmak istenenler bakımından keyfî uygulamalara neden olabilecektir. Öte yandan oluşabilecek zararların nasıl giderileceği ve yaptırımın ne olacağı düzenlemede yer almamaktadır.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabileceği ve bu işlemlerin ihalenin geçerliliğini etkilemeyeceğine ilişkin getirilen hüküm, manipüle edilmeye müsaittir. Sisteme erişimin mümkün olmadığı durumlar dikkate alındığında bir nevi kanunun uygulanması, bilişim sisteminin durumuna bırakılmaktadır.

Velayet, kamu düzenini ilgilendirmekte ve hakkın kullanımında çocuğun üstün yararının gözetilmesi gerekmektedir. Çocuğun üstün yararı ilkesi, tüm erklerin işlem, uygulama ve kararlarında çocuğun yararının esas alınmasını ve çocuğun merkeze alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenden ki, hâkim çocuğun velayetinin kime verileceği hususunu ayrıca incelemekte ve çocuğun üstün yararı ilkesinden hareket ederek hüküm kurmaktadır. Teklifte gözetilen menfaat ise çocuğun üstün yararı değil

annelik ve babalık duygusun tatmini, velayet kendisine verilmeyen anne veya babanın istekleridir. Düzenlemede çocuk, anne veya babanın çatışma alanı olarak görülmektedir.

Kişisel ilişki kurma hakkı, kişiye sıkı sıkıya bağlı, duygu ve isteklerin en üste derecede belirleyici olduğu bir hak olduğundan, çocuğun duygularının ve iradesinin muhakkak surette dikkate alınması gerekir. Çünkü çocuk, kişisel ilişki kurma kararının nesnesi değil, öznesidir. Oysa ki Teklifte kullanılan “teslim mekânı” ibaresi dahi, çocuğu nesnelleştiren bakış açısını ortaya koymaktadır.

Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sürdürülmesi özgün, dinamik ve esnek bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Çocuğun üstün yararı çerçevesinde çocuğun psikolojik durumu sürekli ve değişmeyen, çocuğu tanıyan, tüm süreçlerde çocuğun takibini yapan uzmanlar tarafından izlenmelidir. Uzmanların raporları doğrultusunda Aile Mahkemesi kararıyla çocuk ve ebeveyni arasındaki ilişkinin kurulması sağlanmalıdır. Çocukla kişisel ilişki kurma mekanizması Adalet Bakanlığı değil, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde kurgulanmalıdır. Kadına yönelik şiddet gerçeği karşısında görüşmeler sırasında kadınların, çocukların ve görevlilerin erkek şiddetine karşı korunması amacıyla gerekli önlemler alınmalı, çocuğun psikolojisinin olumsuz etkilenmemesi için bu konuda görevlilerin gerekli eğitimleri almış olması gerekmektedir.

Kolluk birimlerinin zor kullanmasının kaldırıldığı ifade edilse de kolluk birimlerinin zor kullanma yetkisi mevcutta olduğu gibi düzenlemede yer almaktadır.

Velayetin büyük çoğunluğunun kadınlarda olduğu gözetildiğinde, zaten şiddete uğrayan kadınları teslim ve kişisel ilişki kararlarını yerine getirmediği gerekçesiyle disiplin hapsi ve velayetin değiştirilmesi kararlarıyla karşı karşıya bırakmak, düzenlemenin erkek bakış açısıyla hazırlandığının göstergesidir.

Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri müdürlükleri birçok yerde bulunmamaktadır. Uygulamada sıkıntıların yaşandığı, kurumsallaşmamış bu yeni müesseseye çocukların teslimi ile ilgili sorumluluk yüklemek, personel sayısının yeterli olup olmadığı ve eğitim planlamalarının yapılıp yapılmadığına ilişkin belirsizlikler de eklendiğinde sorunlara neden olabilecektir.

Teslim mekânlarının neresi olacağı, sabit mi değişken mi olacakları, yapılacak çalışmaların bütçesi, çocuk dostu fiziki yapıya kavuşturulmaları için yapılacak çalışmalar gibi çok sayıda hususta belirsizlikler bulunmaktadır.

Komisyonumuzda yapılan çalışmalar sonunda maddeler üzerindeki değişiklikler ve kabuller aşağıdaki şekildedir.

Teklifin çerçeve 1 ile çerçeve 13’üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 14’üncü maddesi, ihale alıcısının katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek üzere icra dairesine müracaat zorunluluğuna ilişkin cümlelerin metinden çıkarılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 15 ila çerçeve 34'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 35'inci maddesi, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görevlendirilecek personelin yeterli sayıda olmasına ve Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilmesine yönelik düzenleme yapılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 36 ila çerçeve 40'ıncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 41'inci maddesi, eklenmesi öngörülen madde ile, kişilik haklarının ihlal edildiği iddiası ile ilgililer ve müdürlüğün bazı ses ve görüntüler bakımından içeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesini isteme hakkına sahip olduğu hükme bağlandığı ve ilgililer ibaresinin müdürlüğü de kapsamı sebebiyle “ve müdürlük” ibaresinin madde metninden çıkarılması amacıyla verilen önerenin kabul edilmesi neticesinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin çerçeve 42 ila çerçeve 52'nci maddeleri ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 53 ve 54'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklif oy çokluğu ile kabul edilmiş, maddeleri redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere yüksek Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yılmaz Tunç</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Gülşay Samancı</i>
Bartın	Kırıkkale	Konya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Belgin Uygur</i>	<i>Muhammed Fatih Toprak</i>	<i>Ayhan Erel</i>
Balıkesir	Adıyaman	Aksaray
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Hasan Subaşı</i>	<i>Rafet Zeybek</i>	<i>Süleyman Bülbül</i>
Antalya	Antalya	Aydın
(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	(Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Ruştü Tiryaki</i>	<i>Oğuzhan Kaya</i>	<i>Tufan Köse</i>
Batman	Çorum	Çorum
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>Sabri Öztürk</i> Giresun	Üye <i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	Üye <i>Turan Aydoğan</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Zeynel Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Abdullah Güler</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Züleyha Gülüm</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mahmut Atilla Kaya</i> İzmir	Üye <i>Halil Öztürk</i> Kırıkkale	Üye <i>Alpay Antmen</i> Mersin (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Orhan Kırçalı</i> Samsun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Arslan</i> Tokat (Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3911) esas numaralı “İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”ne ilişkin muhalefet şerhimiz.

I. TEKLİFİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

“İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, 39 AKP milletvekilinin imzasıyla 2 Kasım 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı gün Adalet Komisyon Başkanlığına sevk edilmiştir. Adalet Komisyonu Başkanlığı da ‘vakit geçirmeksizin’ Komisyonu, 5 Kasım 2021 Cuma günü için toplantıya çağırmıştır. Yürürlük ve yürütme maddeleri dâhil 54 maddeden oluşan teklifle ilgili olarak 5 Kasım 2021 Cuma günü sabah saat 10.00’da başlayan Komisyon görüşmeleri, iki kez verilen birer saatlik arayla birlikte 6 Kasım 2021 Cumartesi saat 01.06’da tamamlanmıştır. Teklif üzerindeki görüşmeler verilen aralar hariç toplam 11 saat sürmüştür. TBMM Genel Kuruluna sevk edilen teklifin Komisyon’daki görüşülme süresi ve madde sayısı dikkate alındığında her bir maddeye ortalama 12 dakikada gibi kısa bir süre düşmektedir. Sadece, 26 olan Adalet Komisyonu üyelerinin sayısı dikkate alındığında, teorik olarak her bir maddenin görüşülmesinde her üyeye yarım dakikadan az süre düşmektedir. Birçok görüşmede olduğu gibi bu görüşmede de AKP ve MHP’li milletvekillerinin çoğunluğu söz almazken, özellikle AKP’li milletvekillerinden birkaçı dışında teklifte imzası olanlar, ne bir görüş beyan etmiş ne de eleştirilere karşı savunma yapmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin son dönemdeki en yoğun komisyonlarından biri olan Adalet Komisyonunun içinde bulunduğumuz yasama dönemindeki çalışma tarzı, tekliflerin sağlıklı müzakere edilmesi önünde en büyük engele dönüşmüş olup, bu teklifte de zuhur etmiştir. Ana Muhalefet Partisi milletvekilleri olarak teklifin içeriğiyle doğrudan ilişkili Adalet Komisyonunda beklemekte olan kanun tekliflerimizin birleştirilmesi önerilerimiz, Komisyon Başkanlığının yönlendirmesiyle reddedilirken, diğer muhalefet partisi milletvekillerinin maddeler üzerinde verdiği önergelerin hiçbiri de kabul görmemiştir. Teklif, birkaç küçük sözcük düzenlemesi haricinde adeta virgülüne dokunulmadan komisyondan geçirilmiştir. Muhalefet partilerinin Komisyon üyeleri olarak, Adalet Komisyonunu yönetme sorumluluğunu üstlenen Başkanlık Divanının yaklaşımının ‘hesaplı’ olduğundan artık hiç kuşumuz kalmamıştır. Türkiye’yi her anlamda geriye götüren “saray”a dayalı “tek adam sistemi”nin dayattığı takvime göre teklifler neredeyse müzakere edilmeksizin Komisyonumuzdan geçirilmektedir. Resmen yok saymadıkları Türkiye Büyük Millet

Meclisini bu yolla fiilen işlevsiz kılma çabasında bulunduğu tartışmasız bir gerçektir. Her türlü “hesaplı” yaklaşıma karşı muhalefet milletvekilleri olarak, milletten aldığımız yetki ve millete duyduğumuz sorumlulukla Türkiye Büyük Millet Meclisinin anlam ve önemini, “saray” a rağmen korumaya devam edeceğimizden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Deyim yerindeyse “jet hızı”yla müzakeresiz geçirilen **“İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”**, iki ana başlıkta düzenlemeler içermektedir. Bunlardan ilki; İcra ve İflas Kanunu kapsamında elektronik satış uygulamasına ilişkin olup, işlemlerin hızlandırılması, mezat salonlarında yapılan satışların elektronik ortamda gerçekleştirilmesidir. Diğeri de çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerin getirilmesine ilişkindir.

Teklifte imzası bulunan Adalet Komisyonu üyesi AKP Tokat Milletvekili Mustafa Arslan’ın da ifade ettiği üzere bu düzenlemeler, 2019 yılında AKP Genel Başkanı ve aynı zamanda Cumhurbaşkanı olan Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan “Yargı Reformu Strateji Belgesi” kapsamında olup, kamuoyuna “5. Yargı Paketi” olarak lanse edilmiştir. Anlaşıldığı üzere iktidar kanadında bu düzenlemeler “reform” olarak görülmektedir. Belli bağlamlarda güncel sorunlara çözüm ihtiyacından kaynaklı gündeme gelse de bu düzenlemeler, asla “reform” niteliği taşımamaktadır. Çünkü yargıya ilişkin değişiklikler, düzenleyici niteliklerinden çok toplumsal özgürlükleri genişletici bir içerikteyse ancak “reform” kimliğine bürünebilmektedir. Hele ki Ülkemizin içinden geçtiği otoriter yönetim sürecinde “reform” düzenlemelerinin ne olması gerektiği, tarafsız herkesin ortaklaştığı konu ve başlıklardır. Aslında Türkiye’de “yargı reformu” olarak neler yapılması gerektiği, söylemde iktidar partisi tarafından da kabul edilmektedir ancak gereği yerine getirilmemektedir. İktidarın “Yargı Reformu Strateji Belgesi” adıyla açıkladığı dokümanda; “Hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi”, “Yargı bağımsızlığı, tarafsızlığı ve şeffaflığının geliştirilmesi”, “Savunma hakkının etkin kullanımının sağlanması”, “Ceza adaleti sisteminin etkinliğinin artırılması” tüm açıklığıyla ifade edilmiştir. Yargıda acil ihtiyaç duyulan düzenlemeler bilinirken, Ana Muhalefet Partisi olarak bizlerin verdiği teklifler de ortadayken; dış dünyaya ‘şirin gözükme’ adına temel düzenlemelerin hayata geçirilmeyip söylemde kalınmasındaki tutarsızlık her geçen gün daha da bariz hale gelmektedir. Ne yazık ki bu tutarsızlık sadece iktidar partisinin hanesine yazılmamakta, Türkiye’nin uluslararası itibarı ve güvenin daha da yok olmasına yol açmaktadır.

Teklif; iktidarın, yaşanan gerçeklerden ne kadar uzak olduğu, dolayısıyla sorunlara çözüm üretmekteki basiretsizliğinin de göstergesidir. Sosyal bilimlerde genel kabul gören, “hukukun üst yapı, ekonominin ise alt yapı olduğu” bilgisi, ters yüz olmuş durumdadır.

Özellikle ekonomik hayatta yaşanan sorunların çözümünün, yasal bazı teknik düzenlemelerle aşılabacağını düşünmek, olsa olsa sorunları halının altına süpürmektir. Yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla örülmüş; hesap vermekten uzak, mafyatik yapılanmaların hakim olduğu bir ekonomik sistemde, iflasların teknolojik imkanlara sarılarak elektronik ortamlarda çözüme kavuşturulma çaresizliği, dün nasıl sonuç vermediyse yarın da olumlu bir dönüşüm sağlamayacaktır. Asıl sorun, teklifin hem genel hem de madde gerekçelerinde yer yer anılan icra dairelerindeki iş yoğunluğunun neden kaynaklandığıdır. Bu bağlamda bazı ekonomik verileri burada paylaşmak, teklifin yetersizliğini sorgulamak açısından bilgilendirici olacaktır. Ekonomisi, üretimden uzaklaşıp dışa bağımlı hale getirilen; kamu kaynaklarının çok büyük kısmı yandaş iş insanlarına aktarılan; ekonomi yönetiminde her kafadan bir sesin çıktığı ve istikrarın sağlanamadığı; bağımsızlığın da simgesi olan ulusal para birimi, faiz-enflasyon-kur sarmalında eridikçe eriyen; TÜİK'e göre yüzde 19'larda, bağımsız ekonomistler ve halka göre yüzde 50'lere ulaşan bir enflasyon; zam üstüne zamların yapıldığı; işsizliğin, rakamlarla oynanarak yüzde 12'lerde tutulmaya çalışıldığı, gerçekte ise yüzde 30'lara çıktığı bir sistemin, bireysel ve ticari hayatımızdaki ağır tablosu özetle şöyle:

"- UYAP verilerine göre, bu yıl 1 Ocak- 5 Kasım günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 328 bin yeni dosya geldi. Geçen yılın aynı dönemine göre artış, 1 milyon 163 bin adet. İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı ise 23 milyon 103 bin.

- Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil), 967,8 milyar lira. Bu borcun 21,3 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.

- Ekim 2021 sonu itibariyle bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 773,9 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 193,9 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor.

- Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 16 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,3 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 21,3 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

- Bankaların vatandaştan zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaştan borcu da Mart 2021 sonu itibariyle 30,3 milyar lira olarak açıklandı.

- Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

- Böylece vatandaşların, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) toplam borcu 1 trilyon 24 milyar liraya ulaşmış durumda."

Ekonomik sistemde söz konusu tabloyla karşı karşıyayken icra ve iflas işlemlerinin hızlandırılmasını, mezat salonlarında yapılan satışların elektronik ortamda

gerçekleştirilmesini çözüm olarak sunmak, sorunları makyajlamaktan başka bir anlama gelmemektedir.

Teklifin, çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin olan diğer ana başlığı da hem sosyolojik hem de hukuksal anlamda yaklaşım sorunları içermektedir. Ulusal basına da sık sık yansıyan boşanmış ya da boşanma evresinde olan eşlerin, icra yoluyla çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sırasında sergiledikleri olumsuz görüntülere son verilmesini amaçlayan teklif kapsamındaki düzenleme, konunun hassasiyetinden öte şekilsel çözüm arayışına odaklanmıştır. Mevcut uygulamalarda çocuğun nesne olarak görülmesi anlayışı ne yazık ki bu yasa teklifinde de değişmemiştir. Uygulamadaki Türk Medeni Kanununun 323'üncü maddesinde 'Çocuk ile kişisel ilişki' başlığı altındaki düzenlemenin lafzına bakıldığında çocuk, ilişki kuracak özne olarak değil, ilişki kurulacak pasif konumda değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, yasa koyucunun çocukla kişisel ilişki kararının nasıl icra edileceği konusunda izlediği politikayla yakından ilişkilidir. Kararın verilmesinde ve icrasında çocuğun yüksek yararı yerine velayeti kendisine verilmeyen anne veya babanın istekleri ve hatta hırslarının yasa koyucu ve uygulamacılar tarafından öncelikli biçimde değerlendirilmesi, çocuğun örselenmesine, duygusal ihtiyaçlarının göz ardı edilmesine, giderek nesneleştirilmesine yol açmaktadır. Teklifte; çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması süreci, söz konusu hassasiyetler dışlanarak, İcra ve İflas Kanunu kapsamından 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamına kaydırılmış, işlemlerin yürütücülüğü icra dairelerinden Adalet Bakanlığı bünyesindeki adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğüne (ADM) aktarılmakla yetinilmiştir. Teklifin 38. Maddesinde çocukların kişisel ilişkisine dair kararların yerine getirilmesi için "teslim mekanlarının" kurulacağı öngörülmektedir. Bu konuda kişisel ilişki yerine halen "teslim" ifadesinin kullanılması dahi çocuğun nesneleştirildiğinin göstergesidir. Ayrıca ne yazık ki çocuğa rağmen çocuk için kişisel ilişki olamayacağı halde teklif metninde çocuğun isteklerine bağlı kalınacağı anlaşılmamakta, aksine çocuğa rağmen çocuğun zorla kişisel ilişki kurmaya zorlanmaya devam edileceği anlaşılmaktadır. Teklifin çeşitli maddelerinde (36., 37. ve 40. maddeler) kolluk aracılığıyla zor kullanılacağı vurgulanarak kararın mutlaka icra edileceği ve disiplin hapsine başvurulacağı ifade edilmektedir.

Mevcut durumda "çocuğun kişisel görüşme hakkının" ve aynı zamanda "çocukla kişisel görüşme hakkının"; taraflar ve hatta aileler arasında gerginlik yaşanmasına ve erkek şiddetinin ortaya çıkmasına sebep olduğu aşikârdır. Bu deneyimden hareketle; "teslim noktasında" kadını erkek şiddetinden koruyacak önlemlerin detaylıca belirtildiği, kolluğun

sürekli hazır bulunduğu bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Ancak teklifte bu hususlar belirtilmemiştir!

Çocuklara ilişkin uygulama ve kararların, “çocuğun üstün yararını” esas alması hem insani hem de hukuki açıdan olmazsa olmazdır. Bunun sağlanması da çocukla ilgili her türlü uygulama ve kararda, özellikle ruhsal ve fiziksel açıdan pedagojik temelde bilimsel süreçlerin işletilmesine bağlıdır ki bu da sosyal devlet ilkesi kapsamında sağlanacak imkânlarla mümkündür. Yakın zamanda kurulan ADM’lerin hem niceliksel hem de niteliksel açıdan bu konuda yeterli personel ve tecrübeye sahip olduğu söylenemez. Hassasiyet açısından tartışmasız önemde olan ve tek bir çocuğun bile mağduru olduğu süreçlerin bir kez daha mağduriyetini yaşamaması için, soruna olay bazlı değil süreç bazlı bakılmalıdır. Türkiye İstatistik Kurumunun son olarak 25 Şubat 2021 tarihinde yayınladığı verilere göre, son bir yıl içinde 135 bin 22 çift boşanmıştır. Boşanmalardan etkilenen çocuk sayısı ise 124 bin 742’dir. Sayıları 160 civarında olan ADM’ler ve burada sınırlı sayıda olan personelle boşanmalardan etkilenen çocuk sayısını kıyasladığımızda, bu düzenlemenin sorunun çözümündeki yetersizliği herkes tarafından görülecektir. Sorunun daha da kökenine inilmesi şarttır. Ailenin, toplumsal örgütlenmelerinin en küçük hücresi olduğu bir gerçektir. Bu hücrede yaşanan sorunların toplumun her alanına yayılması da kaçınılmazdır. Yanıtlanması gereken soru: Boşanma sayılarında neden artış yaşanmaktadır? Aslında bunun da nedeni, yukarıda da ifade ettiğimiz üzere ekonomik sistemde yaşanan sorunlardır. Asgari ücretin 2.825 lira, buna karşın aylık sınırının 3.093 lira, yoksulluk sınırının 10.076 lira olduğu; bir de üstüne çalışanların neredeyse yüzde 50’sinin asgari ücretle istihdam edildiği bir ekonomik düzende her geçen gün, başta kadınlara yönelik olmak üzere artan şiddet, boşanmaları da kaçınılmaz hale gelmektedir. Toplumsal ölçekteki bu derin yoksulluğun ceremesini de hiçbir suçu olmayan çocuklar çekmektedir. O yüzden konu, çocukların icra yoluyla mı ADM’ler yoluyla mı teslim edileceğiyle sınırlı değildir.

Hem icra ve iflas işlemleri hem de çocukların teslimi veya çocukla kişisel ilişkilerde yaşanan sorunlara köklü çözümler bulunması için görüşmeler sırasında yaptığımız alt komisyon önerisi de, AKP ve MHP’li milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir. Ne yazık ki sorunların çözümünde müzakerelere açık olmayan, bilimsel temelde yol alınmasını engelleyen iktidar, bu ve benzeri yetersiz yasa teklifleriyle bir yandan yeni sorunlara kaynaklık ederken, diğer yandan yönetim anlayışının iflasını ilan etmektedir.

II. TEKLİFİN MADDELERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Teklifin 1'inci maddesiyle; 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1'inci maddesinde değişikliğe gidilerek, aynı mahaldeki icra dairelerinin birleştirilmesi sonrası icra başmüdürlüğü oluşturulması ve buraya görevlendirme yapılması düzenlenmekte olup, uygulamaya ilişkin usul ve esasların yönetmelikle gerçekleştirileceği kaydedilmiştir. İcra müdürünün yanında ayrı bir icra başmüdürü pozisyonu öngören değişiklik, icra müdürünün olağan yetki kapsamından farklı bir görev ve yetki tanımını varsaymaktadır. İcra başmüdürünün ne şekilde belirleneceği, teklif metni tarafından yönetmeliğe bırakılmıştır. Oysa Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında, "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir." denilerek, devlet kadrolarında oluşturulacak makamların görev ve yetkilerinin kanunla düzenlenmesi öngörülmüştür. Düzenlemenin Anayasa uyumlu hale getirilmesi için "Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir." ibaresinin, teklif metninden çıkartılması gerekmektedir.

Teklifin 40'ncı maddesiyle; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa eklenen madde 41/F'nin birinci fıkrası; çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenlerin, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılmaları öngörülmektedir. Aynı maddenin üçüncü fıkrasıyla da; kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibinin, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmemesi durumunda, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsiyle cezalandırılacağı öngörülmüştür. Söz konusu "fiil suç teşkil etse dahi" ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ne bis in idem ilkesi ihlal edilmektedir. Anayasa Mahkemesi, aynı fiil sebebiyle birden çok defa yargılanma ve cezalandırılma yasağını, aynı fiil için disiplin ve tazyik hapsi cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi iptal ederken, şu kararı almıştır:

"Hukuk Devletinde hangi eylemlerin suç sayılacağı ve bu suçları işleyenlere ne tür ve miktarda ceza verileceği yasakoyucunun belirleyeceği bir alandır. İnfaz hukukunun maddi ceza hukukunu tamamladığı ve onun ayrılmaz parçası olduğu gözetildiğinde, hangi cezaların ertelenip ertelenmeyeceğinin, seçenek yaptırımlara çevrilip çevrilemeyeceğinin, öndeme uygulanıp uygulanmayacağıının, tekerrüre esas olup olmayacağıının, şartla salıverilme

hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına veya adli sicil kayıtlarına geçirilip geçirilmeyeceği konusunun Anayasa'ya ve Ceza Hukukunun genel ilkelerine aykırı olmamak koşuluyla yasakoyucunun takdir yetkisi içinde olduğunun kabulü gerekir ...

İcra ve İflas Kanununun 337. maddesinin birinci fıkrasında ve 76. maddesinde borçlunun özgürlüğü bağlayıcı ceza ile cezalandırılmasını gerektiren eylem, mal beyanında bulunmama eylemidir. Yukarıda belirtildiği gibi hukuk devleti ve ceza hukuku ilkeleri gereği kişi aynı eylem nedeniyle birden fazla yargılanmaz ve cezalandırılmaz. İtiraz konusu kural uyarınca, müddeti içinde mazereti olmaksızın icra dairesine gelmeyen veya yazılı olarak mal beyanında bulunmayan kimse disiplin hapsi cezası ile cezalandırılmasının yanı sıra, İcra ve İflas Kanununun 76. maddesine göre de mal beyanında bulunmama eylemi nedeniyle tazyik hapsi cezası ile cezalandırılabilir. Böyle bir olasılığın varlığı İcra ve İflas Kanunu'nun 337. maddesinde öngörülen disiplin hapsi cezasını, Anayasa'nın hukuk devleti ilkesinin düzenlendiği 2. maddesine aykırı hale getirmektedir". (E.S.: 2006/71, K.S.: 2008/69, K.G.: 28.2.2008).

Öte yandan, Türkiye'nin de taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ek 7 numaralı Protokol'ün 4. maddesi de, aynı suçtan iki kez yargılanmama ve cezalandırılmama hakkını öngörmektedir. Bu itibarla; Kanun teklifinin 40. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen madde 41/F'nin birinci ve üçüncü fıkraları, Anayasa'nın 90. maddesinin son fıkrasına da aykırıdır.

Teklifin 44'üncü maddesiyle; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanuna eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır. Bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda, ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Söz konusu dördüncü kısmın hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı, Adalet Bakanlığı'nın resmi internet sitesinde duyurulacaktır. Bu çerçevede, dördüncü kısmın henüz uygulanmadığı yerlerde, 2004 sayılı Kanun'un geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddeleri uygulanmaya devam edecektir.

5395 sayılı Kanun'a eklenen dördüncü kısmın yer (ratione loci) ve zaman bakımından uygulanmasını (ratione temporis) belirleme yetkisini Adalet Bakanlığına bırakan teklif metninin 44. maddesinin anılan düzenlemeleri; Anayasa'nın 87., 7. ve 2. maddelerine aykırıdır.

Gerçekten de; söz konusu teklif düzenlemesine göre, Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanacaktır ve anılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda, ülke genelinde uygulamaya geçilecektir. Şu halde, Kanun'un dördüncü kısmı, ancak geçici madde 2'nin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir buçuk yıla kadar sürebilecek belirsiz bir sürenin sonunda Türkiye genelinde uygulanacaktır. İdare, dördüncü kısmının uygulanmasına başlanacak il veya ilçeleri tayin etme ve yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde söz konusu dördüncü kısmın ülke genelinde uygulanmaya başlayacağı tarihi belirleme konusunda yetki sahibi kılınmıştır. Bir başka deyişle, kanuni düzenlemelerin (Kanun'a eklenmek istenen dördüncü kısmın ve geçici madde 2'yi ihdas eden kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili maddelerin) hangi il veya ilçelerde, ne zaman uygulanacağını belirleme yetkisi, İdare'ye bırakılmıştır. Oysa kanunların yer ve zaman bakımından uygulanmaları, kanuniliğin asli unsurlarındandır. Bir başka deyişle; kanun metninde, hukuk normunun nerede ve ne zaman uygulanacağını belirli ve öngörülebilir olması gerekir. Ne ki; teklif metninin 44. maddesi, bu gerekliliğe riayet etmeyip, yasama yetkisi kapsamındaki bu hususları belirleme yetkisini İdare'ye bırakmaktadır. Bu itibarla, teklifinin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

08/11/2021

Zeynel Emre

İstanbul

Turan Aydoğın

İstanbul

Tuğın Köse

Çorum

Alpay Antmen

Mersin

Rafet Zeybek

Antalya

Süleyman Bülbül

Aydın

MUHALEFET ŞERHİ

2/3911 Esas Sayılı 'İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi 'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir:

Kanun koyucu, yasayı toplumsal sorunların çözümü için vaaz eder. Yasa yapmada esas olan toplumsal ihtiyaçların giderilmesidir. Oysaki komisyona daha önce de örneğini çok fazla yaşadığımız şekilde toplumun ihtiyacını gidermekten son derece uzak, asıl sorunu çözmenin çok uzağında, hatta sorunları daha kronik hale getirecek bir yasa teklifi getirilmiştir. Oldukça kritik konularda hazırlanan bu torba kanun teklifi maalesef beklentileri karşılamaktan oldukça uzaktır. Mevcut yasa ve genelgeler pratikte uygulanmaktan uzakken gelen teklifinin, bu açıkları kapatmadığı gibi işleri daha da zorlaştıracığı kuvvetle muhtemeldir.

İcra iflas daireleriyle ilgili düzenlemeler, çocuğun velayeti, boşanmış ebeveynler için disiplin hapsi ve yaptırım gibi konuları içeren bu teklif, her şeyden önce alt komisyonda görüşülmeli ve konunun uzmanı kişiler dinlenmeliydi. Çocuk velayeti gibi hassas bir konuda pedagoğ, sosyal hizmet uzmanı, çocuk alanıyla ilgili STK'lar ve kadın kurumlarının görüşünün alınmamış olması konuya ciddiyetsiz yaklaşıldığının en açık göstergesidir.

Yine aynı şekilde velayete ilişkin maddelerin dışında kalan cebri satışa ve icra dairelerine, ilişkin maddelerde de baroların görüşüne başvurulmamıştır. Yasa teklifi, kötü ekonomi yönetimi ile borçlular ve icralıklar ülkesi yapılan ülkede, icra iflas müdürlüklerinde yaşanan en temel sorunların başında gelen fiziki yetersizlik ve yoğun iş gücüne çözüm üretmeyi amaç edinmemiştir. Kısacası icra iflas dairelerine ilişkin düzenlemelerin yapıldığı teklifte, yapısal sorunlara çözüm sunulmamıştır.

Küresel karşılaştırma açısından borçların temerrüde düşme risk düzeyi en yüksek ülkelerden biri Türkiye'dir. Yani kişiler aldığı borcu ödeyememektedir ve neredeyse her kişiden biri icralık durumdadır. Bu riskin oluşmasının sorumlusu ise 2002 yılından bu yana ülkeyi yöneten AKP iktidarı ve ekonomi politikalarıdır.

AKP'nin finans politik yaklaşımı bağlamında borçlandırma ve bağımlı kılma politikaları, COVID-19'un hızlandırıcı etkisi ile de geldiğimiz noktada yurttaşları, haneleri, esnafı, şirketleri, kamuyu büyük bir ekonomik çöküşün eşiğine getirmiştir. Türkiye'de 28 milyon kişi icralık, 35 milyon kişi borçludur. Yani ülke nüfusunun %75'i borçludur. Pandemi sürecinde vatandaşın yaşamını idame ettirebilmesi için ekonomik önlemler alınmaması nedeniyle yaşanan kredi patlaması borçlu sayısında mutlak bir artışla sonuçlanmıştır. Böylece konut, ihtiyaç ve taşıt kredilerinden oluşan bireysel kredilere borçlu kişi sayısı 2021 yılında yaklaşık 35 milyona, bu kişilerin toplam borcu ise 899 milyar TL çıkmıştır.

Öte yandan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) üçüncü çeyrek verilerine göre her ilde bireylerin kredi kartı ve kredili mevduat hesabı büyümektedir. Yayınlanan verilere göre 9 ayda kredi kartı harcamaları toplamda yüzde 30,44 artmış, en

yüksek artış gösteren il ise yüzde 43,44 ile Hakkari olmuştur. Kredili mevduat hesabı harcamaları ise toplamda yüzde 41,31 yükselmiş, KMH'ta en fazla artış gösteren il ise yüzde 59,1 büyümeyle Dersim olmuştur.

2003'te 2.5 milyar TL olan çiftçilerin toplam borcu, 180 milyar TL'yi buldu. Yani, AKP iktidarları döneminde çiftçinin borcu 72 kat artmıştır.

AKP Hükümeti, iktidarını sürdürmek için kamuyu her geçen gün daha fazla faiz ödemesine yönlendirmekte; kamunun çöküşü yüksek sesle çağrılmaktadır. Faiz oranları sadece kamu için değil bireyler, firmalar ve bankalar için de yüksektir. Ülkenin kredi risk primi, AKP'nin iç ve dış politikaları nedeniyle, yüksek olduğundan bu fatura her sosyal kesime yansımaktadır.

İktidar, koca bir ülke kredi kartları ile ayakta durmasına rağmen vatandaş işi bataklığına sürükleyen politikalarından vazgeçmeden göstermelik düzenlemeler ile halkı oyalamaya ve borçlu vatandaş imal etmeye devam etmektedir. Oysaki vatandaşın derdi icralık olan evinin satışının kolaylaşması değil icralık olmamak için gerekli önlemlerin alınmasıdır. Efektif olmaktan uzak düzenlemelerden ziyade acilen vatandaşın borç batağından çıkmasına yardımcı olacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu bağlamda, Tüm vatandaşlarımızın 50.000 liraya kadar olan kredi kartı ve kredi borçlarının faizleri silinmelidir. Bazı sermayedarlara uygulanan kredi ve vergi borçlarını silme toleransı tüm yurttaşlara gösterilmelidir. Anaparaları faizsiz ve uzun vadeli olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Esnaf ve vatandaşlar açısından kredi borçlanmalarında faizlerin silinmesi, borçların sıfır faizle yeniden düzenlenmesi, geleceğin ipotek altına alınmaması için adım atmayı sağlayacaktır. Bireysel kredi kartı borcu olanlardan temerrüde düşen ya da ödeyemeyenler için faizler silinmeli, ana borcun uzun ve taksitli olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

Kanun Teklifi ile çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icrası, icra sistemi dışına çıkarılarak yeniden düzenlenmektedir. Değişikle, 'çocuk teslimi' veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin işlemlerin, Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince yerine getirilmesi ve tarafların harç ödeme zorunluluğunun kaldırılması düzenlenmiştir.

Çocuğun ana- baba ile görüşmesinin sağlanması Adli destek ve mağdur hizmetlerinin belirleyeceği 'teslim mekanları'nda gerçekleşeceği, İlam veya tedbir kararlarının yerine getirilmemesi halinde teslim emrinin düzenleneceği, çocuğun 'teslim' edilmesini ve çocukla kişisel ilişki kurulmasını engelleyen taraf hakkında disiplin hapsi uygulanacağı, ilam ve tedbire uygun davranmama halinde velayetin değiştirilebileceği halleri düzenlenmiştir.

Kanun teklifi, çocuğun üstün yararı ilkesine aykırı olması, kadınların ve çocuklarının şiddete karşı korunmasına yönelik somut tedbirler içeren kurumsal bir mekanizma örgütlememesi, idari belirsizliklerle dolu olması, cins eşitlikçi bir yapıda olmaması ve birçok konuda anayasaya aykırılık içermesi sebebiyle geri çekilmelidir.

Partimizin defaatle dile getirdiği gibi kadınların ve çocukların korunması kadın dernekleri, feministler, çocuk hakları dernekleri ile konuyla alakadar sivil toplum örgütlerinin katılımı ve işbirliği ile çalışan bir Çocuk Bakanlığının kurulması gerekmektedir. Çocukları ilgilendiren bu önemli mevzunun Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın da dahiliyetiyle Çocuk Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak alt birimler tarafından ele alınması elzemdir. Çocukları ve kadınları ilgilendiren bu düzenlemenin alelacele ve hiçbir hassasiyeti gözetmeden yapıldığı ortadadır.

Teklif ilk bakışta, çocukların cebri icra yoluyla teslimini değiştirme iddiasında olması sebebiyle olumlu bir düzenleme gibi görünse de teklifin genel gerekçesi ile maddelerine bakıldığında “çocuğun üstün yararı” ilkesinin neredeyse baştan sona yanlış yorumlandığı görülmektedir. Teklifin genel gerekçesinde çocukla kurulacak kişisel ilişkinin “annelik veya babalık duygusunun tatmini”ne indirgenerek düzenlenmesi; çocuk, malvarlığına ilişkin “verme borcunun” konusuymuş gibi “çocuk teslimi” ifadesinin kullanılması; çocuğun kişisel ilişki kurmasının salt olarak ebeveynlerin hakkı olarak görülmesi ve tam da bu noktada çocuğun gerekirse kolluk marifetiyle ve zor kullanılarak “hak sahibi” ebeveyne tesliminin sağlanmasıyla teklif, çocuğun üstün yararını gözetmekten çok verilen mahkeme kararının her ne olursa olsun icra edileceğinin altını çizmektedir. Bu bağlamda çocuğun teklifte ilişkiyi kuracak özne olarak değil kendisiyle ilişki kurulacak nesne olarak değerlendirildiği açıktır. Ancak kişisel ilişki kurma, kişiye sıkı sıkıya bağlı bir haktır ve çocuğun korkularının, endişelerinin ve isteklerinin ön planda tutulması gerekmektedir. Çocuğun kişisel ilişkisinin düzenlenmesi ve sağlıklı bir biçimde sürdürülmesi salt kararın icrası anlamına gelmeyen; kendine özgür, dinamik, esnek ve multidisipliner bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır. Borçlar hukukuna ilişkin sözleşmelerde dahi “yapma borcunun” zorla icra edilemeyeceği kabul edilirken çocuğa bu konuda dayatmada bulunulması çocuğun üstün yararını gözetmekten tamamen uzaktır. Türkiye'nin de tarafı olduğu BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 9. Maddesinin üçüncü fıkrası “Taraf Devletler, ana-babasından veya bunların birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun, kendi yüksek yararına aykırı olmadıkça, ana babanın ikisiyle de bir biçimde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkına saygı gösterirler” diyerek çocuğun kişisel ilişki kurmanın öznesi olduğunu açıkça ifade etmektedir. Yine yerel mevzuata göre boşanmayla birlikte ergin olmayan müşterek çocukların velayetinin boşanan eşlerden birine bırakılması gerekmektedir ve bu aşamada tarafların velayetin hangi tarafa bırakılacağı hususunda anlaşmaları hâkim açısından bağlayıcı değildir. Çünkü velayet, kamu düzenine ilişkindir ve anne-babanın istek ve hırslarından azade bir şekilde çocuğun üstün yararını gözetmek zorundadır. Dolayısıyla çocuğun salt ebeveynlerinin eylemlerinden ötürü bir yapma edimi içerisine sokulması, çocuğa rağmen çocuk adına kişisel ilişki kurmak anlamına gelmekte ve ilgili tüm genel ve özel kanunlar ile Anayasa'nın 90. maddesine göre usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş uluslararası sözleşmelere aykırılık teşkil etmektedir.

Teklif, her ne kadar ebeveynler arasında bir ayrıma gitmediği için “eşitlik” ilkesine aykırı görünmüyor olsa da somut koşullar göz önüne alındığında teklifin cinsiyetçi bir düzenleme olduğu ortadadır. Şöyle ki; TÜİK verilerine göre sadece 2020 yılında kesinleşen boşanma davaları sonucunda 124 bin 742 çocuğun velayete verildiği görülürken bu çocukların velayetinin %75,8 oranında anneye verildiği görülmektedir. “Bakım verme görevi”nin kadına

yüklendiği bu koşullarda erkek şiddetinden kaçmak durumunda olsa dahi hapis cezası dahil her türlü yaptırımla karşılaşacak kesimin çok yüksek oranda kadınlar olduğu göz önünde bulundurulduğunda ayrımcılık içeren bu teklif karşısında mutlak eşitlikten bahsetmek mümkün olmayacaktır. Eşitlik ilkesi, ayrımcılık yasağı ve pozitif ayrımcılık birbirleri ile iç içe giren kavramlardır. Kişinin din, dil, cinsiyet, siyasi görüş veya etnik kökeni nedeni ile bir ayrımcılığa uğraması karşısında bu kişilere ayrımcılık yapılmaması ve diğerleri konumuna getirilmeleri bir bakıma eşit davranma ilkesini gerekli kılar. Anayasa'nın 10. Maddesinin ikinci fıkrası; "kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür" derken retorik bir eşitlikten değil gerekirse pozitif ayrımcılık yoluyla Devlete gerçek bir eşitliğin sağlanması görevini yüklemekten bahseder. Dolayısıyla somut koşullar göz önüne alınmadan salt teoride eşitliği sağlamaya çalışan bu teklif Anayasa'ya aykırıdır.

Mevcut uygulamada velayetin değiştirilmesi oldukça istisnai hallerde gerçekleşmektedir. Çocuğun velayetini elinde bulunduran tarafla kurduğu sürekli ilişki, çocuğun eğitim hayatı, sosyal çevresi göz önüne alındığında zorunlu olmadıkça çocuğun velayetinin değiştirilmemesi gerekmektedir. Ayrıca velayetin kötüye kullanılması halinde de mevcut hukuk sisteminde çocuğun üstün yararının gereklerine göre velayetin değiştirmesi davası açılabilir. Bu iddiada bulunan tarafın dava hakkı haizdir. Dolayısıyla velayetin değiştirilmesinin çocuğun menfaati bakımından istisna olması asıl iken kanun teklifi ile bu konu kolaylaştırılmak istenmektedir. Bu da çocukları bu kaotik ilişkilerin mağduru haline getirme tehlikesi yaratmaktadır.

Kanun teklifinde Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü'nce belirlenen çocuk 'teslim mekanları' nda kadınların boşandıkları veya boşanma sürecinde oldukları erkeklerin şiddetine maruz kalma ihtimalleri düşünülerek kadınları ve çocukları erkek şiddetine karşı koruyacak bir tedbir düzenlenmemiştir. Her gün en az üç kadının adliye kapılarında, okul önlerinde şiddete uğradığı, öldürüldüğü gerçeği düşünüldüğünde kadınları korumasız bırakan bu düzenleme kabul edilemez.

Kanun teklifinin bu haliyle yasalaşması halinde kadınlar şiddet tehdidi, can güvenliği riski olduğu için çocukları 'teslim etmemeleri' halinde disiplin hapsi ile karşı karşıya bırakılmaktadırlar. Bu durumda hem kadınlar cezalandırılmak istenmekte hem de çocuğun disiplin hapsi karşısında içine itileceği psikoloji göz ardı edilerek çocuğun üstün yararı yok sayılmaktadır.

Teklifle çoğunlukla velayeti elinde bulunduran kadınların haklı gerekçeleri hiçe sayılarak, şiddet, tehdit ve zorlamaya maruz kalıp kalmadıkları araştırılmadan kadınlara karşı 'çocuk kaçıran' muamelesi yapılmaktadır. Halbuki çocuk aracılığıyla boşandığı kadınların yaşamını gözetleyen, baskı ve tacizi sürdüren erkeklerin artık harç bile ödemek zorunda olmadıkları bir düzenlemeyle çocukları nesneleştirme ihtimalleri ele alınmamıştır. Her ilişkiye özgü durumların araştırılması, kadınların sakıncalı bulunduğu durumların olup olmadığının, çocukla kişisel ilişki kurmak isteyen babanın çocukla gerçek anlamda iletişim kurup kurmadığının, çocukla ilgilenip ilgilenmediğinin, çocuğa karşı şiddet uygulayıp uygulamadığının saptanması

ve her kişisel ilişki kurulması öncesi ve sonrasında çocuğun uzmanlarla görüştürülmesi gerekmektedir.

Teklif metninde konu icra müdürlüklerinin görevinden çıkarılıyormuş gibi görünse de kararın yerine getirilmesindeki işleyişin değişmediği, sırf göstermelik bir düzenleme yapıldığı ortadadır. Çocuk hiçbir suretle kolluk zoruyla karşı karşıya bırakılmamalıdır. Ancak düzenleme mevcut durumundan farksız bir yöntem geliştirememiştir. ‘Teslim’ emrine uyulmaması ve çocukla kişisel ilişki kurulmasının engellenmesi halinde kolluk zoru uygulanacağı düzenlenmiştir. Kadına yönelik erkek şiddetinin yoğun yaşandığı gerçeğinden hareketle görüşmeler esnasında kadınların, çocukların ve diğer görevlilerin erkek şiddetine karşı korunması amacıyla kolluk bulundurulmalıdır. Ancak bu kolluğun çocukta bir travmaya sebep olmaması açısından sivil giyinimli olması, pedagoji eğitimi almış olması, çocuğu ve tarafların hikayesine vakıf olması gerekmektedir.

Teklif metninde Adli destek ve mağdur hizmetlerinde çalışan uzmanların mahkemeden bağımsız görev yapacağından söz edilmektedir. Bu durum rastgele görevlendirilen, her seferinde değişme riski olan uzmanın çocuğu tanımadan, her somut olaya özgü özellikleri, ilişkilerdeki şiddet geçmişini bilmeden raporlama yapma tehlikesini doğurmaktadır. Teklifte sözü edilen ‘danışmanlık tedbiri’ de oldukça muğlaktır. Bahse konu danışmanın uzmanlık alanı, tecrübesi ve yetki sınırları belirsiz bırakılmıştır. Ayrıca Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince yürütülmesinin söz konusu birimde hem yeterli ve donanımlı çalışanın olmaması hem de boşanmış ailelerinin mağdur olduklarına dair ön kabulün ve boşanmanın kötü olduğu düşüncesine yol açması bakımından da sakıncalar doğuracağı ortadadır.

08/11/2021

Züleyha Gülüm
İstanbul

Mehmet Ruştü Tiryaki
Batman

MUHALEFET ŞERHİ

İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine ilişkin muhalefet şerhimizdir.

Kanun Teklifinin Genel Üzerine Değerlendirmeler

İcra ve İflas Kanunu daha önce 4 kez değişikliğe uğramış olup en son Mayıs 2021 tarihinde 21 maddelik, İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi görüşmeleri Adalet Komisyonun ve Genel Kurulda tamamlanarak kanunlaşmıştı. 21 maddelik bu teklif 7 ayrı kanunda düzenlenmeler getiren bir torba kanundu.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle birlikte sayıları artan torba kanun teklifleriyle İcra İflas kanununda ve uygulamada yer alan sorunlar çözülmeye çalışılmakta ancak kanunun sistematığı ve hukuki istikrar ilkeleri sürekli çıkarılan torba kanunlarla zarar görmektedir.

1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun yeni baştan yazılmasına ilişkin oluşturulan komisyon çalışmalarını tamamlamıştır. Her yıl parça parça değişiklik yapmak yerine, İcra ve İflas Kanununun yeni baştan yazılan metni yasalaştırmak üzere çalışmalar yürütülmesi gerekmektedir.

Görüşülmekte olan kanun teklifi, 7 kanunda değişiklik yapan 54 maddelik bir torba kanundur. Komisyon görüşmelerinde 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'nda değişiklik getiren bir madde ihdası önergesi AK Partili milletvekilleri tarafından teklif edilmiş ancak Genel Kurul'da görüşülmek üzere önerge geri çekilmiştir.

1. 2004 Sayılı İcra ve İflas Kanunu
2. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu
3. 3717 Sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun
4. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu
5. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu
6. 5717 Sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunu
7. 7155 Sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunu

Görüşülmekte olan kanun teklifi basında “5. Yargı Reformu Paketi” olarak tanıtılmaktadır. Ancak, bir reform niteliğinde olmadığı açıktır. Zira kanun bugünün bilişim teknolojilerinden de yararlanarak icra ve iflas işlemlerini çabuklaştırmayı, hızlı çözümlere varabilmeyi, icra dairelerindeki yığılmaları ve yaşamı kolaylaştırmayı, velayet ilişkisinde çocuğun mal olarak görülmekten çıkarılması amaçlayan düzenlemelerden ibarettir.

Cumhurbaşkanı tarafından 2019 yılının Mayıs ayında kamuoyuna açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesi ve 2021’in Mart ayında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı ile AK Parti yeni “yargı reformları” sürecini başlatmıştır. Yargı Reformu Strateji Belgesi ile 9 amaç, 63 hedef ve 256 faaliyet; İnsan Hakları Eylem Planı ile 9 amaç, 50 hedef ve 393 faaliyet belirlenmiştir. Bugüne kadar çıkarılan tüm yargı reformu paketlerine yazdığımız muhalefet şerhlerinde, muhalefetin önerilerinin gerek Komisyon gerek Genel Kurul görüşmelerinde göz ardı edildiği, çıkarılan paketlerin mevzuat değişikliğinden ibaret olup, yargının ve yargısal faaliyetlerin en sorunlu alanlarına müdahale edilmediği, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının güçlendirilmesi noktasında çok elzem adımların atılmadığı detaylarıyla ifade edilmiştir. Zira hakimler ve savcılar tarafından her yargı paketi sonrasında ve öncesinde çıkarılan pakette yer alan hükümleri dahi kadük bırakacak uygulamalar icra edilmiş ve kararlar verilmiştir.

“Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, kişisel özgürlükler, adalete erişilebilirlik, uluslararası sözleşmelere uyum, AİHM kararlarına uyum” yol haritasıyla ortaya çıkmıştı ama bu hedeflerden hiçbiri tutmadığı gibi geldiğimiz noktada “Anayasa Mahkemesi kararlarını, AİHM kararlarını tanımıyorum, uygulamıyorum.” diyen yargıçlar ve savcılar var ve maalesef buna uymayanların öncelikle terfi edildiği kamuoyunun malumudur.

Görüşülmekte olan Teklif ile;

1. İcra işlemlerine ilişkin açık artırmanın daha önce mezat salonlarında yapılan bölümü de dahil olmak üzere bütünüyle elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin,
2. Haczedilen taşınır malların satış isteme sürelerinin taşınmazlarda olduğu gibi "bir yıl" olmasının,
3. Hacizli malların kıymet takdiri ile satış giderlerinin tarifeye belirlenmesi,
4. Hacizli mallarla ilgili satış talebiyle birlikte tarifeye belirlenecek giderin ödenmesinin zorunlu olması, giderin yatırılmaması halinde satış talebinin vaki olmamış sayılmasının,
5. Sicile kayıtlı motorlu kara araçlarının muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılmasının zorunlu olmasının,
6. Borçlunun haczedilen malını rızaen satmasına imkân verilmesinin,

7. Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin ilam veya tedbir kararlarının icra sisteminin dışına çıkartılması ve bu işlemlerin Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri müdürlüklerince, taraflara mali bir külfet yüklenmeksizin yerine getirilmesinin,
8. Çocuğun velayet hakkına sahip anne veya babanın kişisel ilişki kurulmasına dair kararın gereklerini yerine getirmemesi halinde ve çocuğun menfaatine aykırı olmamak şartıyla velayet sahibinin değiştirilebilmesinin,
9. Çocukla ilişki kurulmasıyla ilgili ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler, bu teslim emrini engelleyenler ve kendisine teslim edilen çocuğu ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde belirlenen yere getirmeyenlerin disiplin hapsi ile cezalandırılmasının, öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Teklifin çocuklara ilişkin maddeleri;

1. 1932'den beri uygulanan çocuk teslimine veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin usul, icra sistemi dışına çıkarılarak Çocuk Koruma Kanunu kapsamına alınması;
2. çocuk teslimi ve kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerde öncelikli olarak çocuğun örselenmemesini ve çocuğun polis zoru ya da müdahalesiyle yüz yüze gelmemesi ve bir travma yaşamamasının çocuğun ruhsal ve bedensel gelişim sürecinde son derece önemli olduğu gerekçesiyle çocuğun icranın konusu olmaktan çıkarılıp, Çocuk Koruma Kanunu çerçevesinde artık psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı gibi profesyoneller eliyle bu sürecin yürütülmesi "çocuğun üstün yararı" açısından olumlu değerlendirilmektedir.

Anayasa'ya Aykırı Olan Maddeler

Teklifin 1., 40. Ve 44. Maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu düşünülmektedir.

Teklif metninin 1. maddesiyle, 2004 sayılı Kanun'un 1. maddesinin 2. fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkra uyarınca, Adalet Bakanlığı tarafından, icra müdür ve müdür yardımcılarını arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz olacak icra başmüdürünün görevlendirilebileceği ve bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Yine teklif metninin 31. maddesiyle de, 657 sayılı Kanun'un 152. maddesine, icra başmüdürlerine adalet hizmetleri tazminatı ödenmesine ilişkin bir bent koyulmuştur.

Ancak Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasının ilk cümlesine göre, “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “fiil suç teşkil etse dahi,” ibaresi, Anayasa'nın 2. ve 90. maddelerine aykırıdır. Söz konusu “fiil suç teşkil etse dahi” ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ne bis in idem ilkesi ihlal edilmektedir. 2008 yılında Anayasa Mahkemesi, aynı fiil sebebiyle birden çok defa yargılanma ve cezalandırılma yasağını, aynı fiil için disiplin ve tazyik hapsi cezalarının öngörülmesini mümkün kılan bir düzenlemeyi iptal etmiştir.

Kanun teklifinin 44. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır. Teklifin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

Alt Komisyon İhdası Hakkında

Alt komisyonlar, ihtisas komisyonlarına havale edilen işlerin daha detaylı incelenmesine imkân sağlamak amacıyla, komisyon üyeliklerinin siyasi parti gruplarına dağılım oranı dikkate alınarak oluşturulan küçük çalışma gruplarıdır. Alt komisyonlar, tekliflerin olgunlaştırılması yönünde teknik çalışmalar yapılmasına ve üzerinde uzlaşılabilir bir metin hazırlanmasına zemin oluşturabilmektedir. Alt komisyon metni veya raporu bağlayıcı olmamakla birlikte uygulamada komisyonlar tarafından genellikle benimsenmektedir.

7 ayrı kanunda değişiklik getiren bu torba kanun teklifinin, STK temsilcileri, barolar, üniversiteler, ve katkı sağlayacak paydaşların katkı sunabileceği alt komisyonda görüşüldükten sonra komisyon gündemine alınması katılımcı kanun yapım tekniği bakımından gereklidir. Kanun teklifi oldukça kapsamlı olup, özellikle çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasıyla ilgili olarak Türk Medeni Kanunu, Çocuk Koruma Kanununda oldukça ayrıntılı

ve yeni hükümler öngörülmektedir. Komisyon üyelerine yeterli inceleme süresi tanınmamıştır. Alt Komisyon kurulması halinde konunun uzmanlarından, yargı organı temsilcilerinden ve doktrinden istifade imkânı sağlanmış ve Teklif ayrıntılı şekilde incelenmiş olacaktır.

Buna rağmen, alt komisyon kurulması ve kanuna katkı sunabilecek paydaşların görüşleri alındıktan sonra teklif üzerinde görüşmelerin devam etmesi gerektiği inancıyla verdiğimiz önerge reddedilmiştir.

Ekonomik Sorunlar, İcra Dosyaları, Kredi Borçları

2003 yılında 2,5 milyar olan çiftçi borçları, bu yıl 200 milyarı aşmıştır; tarım kredi borçları, ziraat bankası ve özel bankalarla birlikte. Yine, BDDK verilerine göre, hane halkı borcu, vatandaşın bankalara olan, tüketici ve kredi kartı borçları da dâhil 2002’de 6,3 milyar iken 2021’in ilk altı ayında sadece 874 milyara çıkmıştır. Yine, Ulusal Yargı Ağı’ndan alınan verilere göre 2008 yılında 8 milyon icra iflas dosyaları var iken 2018’de 19 milyon 901; 2021 yılında yedi ayda 25 milyon dosya vardır.

İcra ve İflas Dosya Sayısı	2008	2018	2020	2021 (ilk 7 ay)
UYAP Verileri	8 milyon	19 milyon 901 bin 807	30 milyon 384 bin	25 milyon

Hane Halkı Borcu (vatandaşın bankalara olan tüketici ve kredi kart borcu dahil)	2002	2006	2010	2015	2020	2021(ilk 6 ay)

BDDK Verileri	6.3 milyar TL	68.9 milyar TL	172.7 milyar TL	375.2 milyar TL	820.7 milyar TL	874.2 milyar TL
----------------------	---------------	-------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kredi Kayıt Bürosu (KKB) kayıtlarına göre Türkiye'de 34 milyon 119 bin 250 kişi bireysel kredi müşterisidir (konut, araç, ihtiyaç kredisi kullanan kişi). Yine aynı kayıtlara göre Türkiye'de 2020 yılında kredi kartı borcu takipte olan yurttaş sayısı, 1 milyon 272 bin 62'dir.

2021 Eylül Ayı verilerine göre, işgücüne katılan sayısı 33 milyon 209 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. Yani işgücüne katılan kişilerin yüzde 90'dan fazlası kredi kullanmış ve bankaya borçludur.

Çiftçilerin 2003 yılında 2,5 milyar TL olan toplam borcu; 2021 yılında bankalara 149 milyar, tarım kredi kooperatifine 10 milyar ve serbest piyasaya olan borçlarla birlikte 200 milyarı aşmıştır.

Sorunlar ve Öneriler

Vatandaş, kredi kartı ve banka kredisi borçlusu olarak hayatını zor idame ederken, İcra ve İflas Daireleri, borç tahsil edebilmek bir yana uygulamadan kaynaklanan sorunlarla uğraşmaktadır.

İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerdeki icra daireleri, kapalı ve açık icra dosyalar hakkında yapılacak işlemlerde haftanın her günü için farklı farklı uygulamalar tespit etmiştir. Bu farklılık karışıklığa ve düzensizliğe yol açmaktadır. Dairelerin tümünde yeknesak uygulamaların bulunmaması, vatandaş nezdinde "bugün git yarın gel" uygulaması olarak algılanmaktadır.

İcra dairelerinde yer alan kapanan dosyalar 10 yıl süreyle saklanmaktadır. Bu sebeple, icra daireleri ve arşivleri üst üste istiflenmiş dosya yığınlarıyla doludur. Kapanan dosyaların itinalı bir şekilde dijital ortama aktarılarak, fiziki nüshalarının imha edilmesi konusunda gerekli tedbirler alınmalıdır. Ülkemizde her yıl açıklanan ve Ulusal Yargı Ağı'ndan alınan verilere göre milyonlarca icra dosyası gözükmektedir. Uygulamada haricen anlaşma yani icra dairesine bildirmeden, dosyayı kapatmadan borcu ödeme ve sonlandırma söz konusudur. Dolayısıyla bu dosyalar Türkiye'de bir sayı kirliliğine sebep oluyor hem de adliyelerdeki icra müdürlüklerindeki bu dosyalar fiziki olarak büyük yer kaplıyor. Bugün büyük adliyelerde artık kapanmamış dosyalar, derdest dosyalar bile arşivlerde görülmeye başlanıyor. Bu sorunun temelinde, icra dosyalarında kapatmak için istenen harç bedeli yer almaktadır. Borçlu icra dairesine bir de ekstradan haricen anlaşmalarda çıkan %4.5'lik harcı ödememek için borcun

ödüdüğü ve dosyanın artık kapandığı icra dairesini bildirilmiyor. Bu harç makul seviyelere indirilirse, icra dosyalarında bu kabaran rakamlar azalacaktır.

Yediemin sistemine ilişkin pek çok şikâyet söz konusudur. Çok defa yangın çıktığı, emanete alınan taşınırların kaybolduğı, bulunamadığı, belli organize suç örgütlerinin elinde olduğı şekilde basına yansıyan haberlerde ve uygulamada yer alan memurların şikayetleri, söz konusudur. Yediemin sisteminin nitelikli hale getirilmesi, mevcut yedieminlerin denetlenmesini ve yeniden kanunla tespit edilecek nitelikleri haiz kişilerin yediemin olabileceğı hususları kanunlaştırılmalıdır. Lisanslı Yediemin Depoları Yönetmeliğı vardır ancak uygulamada denetim eksikleri ve sorunlar vardır.

İcra memur ve müdürlerinin özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalıdır. Mesai ücretleri ve harcırahlar, maaşlara tam olarak yansıtılmalı, rapor alınması ve izinli olunması durumlarında kesinti yapılmalıdır.

Görüştürmekte olan kanunla oluşturulması planlanan icra daire başkanlıklarında Hukuk fakültesi mezunu, on yıllık kıdemi olan ve icra dairelerinde müdürlük görevi yürüten kişilerin daire başkanı, daire başkan yardımcısı olarak seçilmesi faydalı olacaktır. Zira uygulamadan gelen müdürler, alacaklı-borçlu dengesini geçmiş tecrübeleri ile daha açık bir şekilde tespit edebilecektir.

Yine rehinli araçlarda rehinin paraya çevrilmesi sırasında, vatandaş aracını getirip teslim etmiyor ya kaçırma yoluna gidiyor, ya bir köşede çürüyor, ya da parçaları sökülerek imha gelir elde edilmek isteniyor, eğer aracı vatandaş getirmiyorsa en azından burada üç ay bir disiplin cezası getirilmesi bu kötü niyetli insanların emellerinin önüne geçmek noktasında faydalı olacağı kanaatindeyiz.

İhalenin feshi davalarında her ne kadar kanunda “Taraflar dava açar.” diyorsa da uygulamada ihaleyle hiç alakası olmayan kötü niyetli insanlar dava açıyorlar, dava bir, bir buçuk yıl sürüyor, ve günün sonunda hâkim taraf olma hakkı ve yetkisi bulunmadığı için davayı reddediyor ama geçen sürede kötü niyetli olarak ve hukuki yollar kullanılarak ihalenin neticelenmesi engelleniyor. Bu konuda, gerekli düzenlemeler yapılması elzemdir.

Her çıkarılan yargı reform paketinde dile getirdiğimiz üzere, Vergi Usul Kanunu’nun 359’uncu maddesinden kaynaklanan mağduriyetlerin bir an evvel giderilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması şarttır. Bu konuda, İYİ Parti olarak, kanun teklifi, araştırma önergesi, komisyonlarda ve genel kurulda madde ihdası önergeleri verilmiş ancak ilerleme kaydedilememiştir.

Teklifin Maddeleri Üzerine Değerlendirmeler

1. Madde

Birleştirilmiş icra daireleri ile iş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürünün görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır. İcra başmüdürlüklerinin görev ve yetkilerinin kanunla belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, hali hazırda yürütme tarafından atanan icra müdürlerinin üzerine yine yürütme tarafından atanacak icra başmüdürlükleri getirilmesi, yürütmenin yargı üzerindeki tahakkümü kuvvetlendirecek ve pratikte keyfiyete imkan tanıyacak bir uygulamadır. Bu nedenle kanun metninden çıkarılması gerektiği teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

2. Madde

Kurulacak İcra Daireleri Başkanlığı'na atanacak Başkan Yardımcısının sayısının 1'den fazla olması halinde, bunlardan bir tanesinin Hukuk veya 4 yıllık belirli bölüm mezunları ve en az meslekte 10 yıllık tecrübeye sahip İcra Başmüdür, İcra Müdürü ve İcra Müdür Yardımcısı arasından seçilmesine ilişkin bir düzenlemenin getirilmesinin faydalı olacağını düşünüyoruz. Şöyle ki ; Bu sayede meslekte yükselme imkanı olacak ve bu bağlı olarak çalışanların motive ve çalışma isteklerinde artış sağlanacaktır.

5. Madde

Madde ile İcra İflas Kanununun 36 maddesinde değişiklik yapılmakta ve değişiklik ile “Ücreti ilgililer tarafından verilirse İcra Mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir” ibaresi eklenmektedir. İcra Mahkemesince gerek hükmü veren Mahkemeye gerekse de İcra Dairesine gönderilecek bildirimler UYAP sistemi üzerinden ücretsiz olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle “Ücreti ilgililer tarafından verilirse” ibaresinin çıkartılması daha uygundur.

7. Madde

Madde ile İcra ve İflas Kanununun 88 maddesinde “Haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilir, aksi takdirde satış yapılmaz.” şeklinde ekleme yapılmıştır. Metinde yer alan “veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilir” ibaresi uygulama da bir çok tereddüt ortaya çıkartacaktır. Burada anlatılmak istenen hususun açık ve net bir şekilde açıklanması veya madde metninden çıkartılması gerekmektedir. Çünkü muhafaza altına alınmayan bir malın ihale alıcısına teslim hazır hale getirme imkanı bulunmamaktadır.

8. Madde

Madde ile İcra ve İflas Kanununun 97/a maddesinde 3. şahsın yedieminliği kabulü halinde malın muhafaza altına alınmaması, mahkemece takibin devamına karar verilmesi halinde muhafaza altına alınabileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Mevcut düzenleme itibarıyla yedieminliğin hukuki ve cezai sorumluluğu açısından herhangi bir caydırıcılığı bulunmamaktadır. Bu nedenle de bu maddeye dayanılarak kötü niyetlerin önü açılacaktır. Buna bağlı olarak mal kaçırımlar ve tarafların hak kayıplarına neden olma ihtimali ortaya çıkacaktır. Bu nedenle ;

- 1) Yedieminliğin suiistimal edilmesi halinde cezai sorumluluğa ilişkin ek bir düzenleme yapılması,
- 2) Aynı zamanda de İcra Mahkemesince inceleme yapılarak verilecek kararın bir süreye bağlanması, sürecin daha hızlı ve sağlıklı ilerlemesini sağlayacaktır.

Komisyon görüşmelerinde; “Madde ile 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ekleme yapılmakta ve borçlu ile üçüncü kişinin bahse konu malı birlikte bulundurması halinde haczedilen malın muhafazasıyla ilgili hüküm sevk edilmektedir. Bu kapsamda, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin haczedilen malın yedieminliğini kabul etmesi halinde mal muhafaza altına alınmayacaktır. Takibin devamına karar verilmesi halinde mal muhafaza altına alınabilecektir. Pratikte, istihkak iddiasında bulunan üçüncü kişinin kötü niyetli olması durumunda telafisi mümkün olmayan olumsuz sonuçların doğması muhtemeldir. Bu kapsamda ilgili değişikliğin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.” Şeklinde formüle edilen gerekçe ile maddenin teklif metninden çıkarılması talep edilmiş ancak kabul edilmemiştir.

9. Madde

Teklifin çerçeve 9'uncu maddesi ile 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 106'ncı maddesi değiştirilmekte ve haczedilen malların satışının hızlı bir şekilde yapılabilmesi için kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir (Madde 9/3).

Bu düzenlemenin yürürlükteki haline göre, alacaklıların haklarını ve alacağına ulaşma imkanını kısıtlamaktadır. Zira alacaklılar, borçlunun malına haciz koyabilmek ve böylece alacağına ulaşabilmek için sadece satış avansı miktarını yatırmaktadır. Satış avansı bedeli icra müdürleri tarafından malın değerine göre belirlenmektedir.

Bu uygulama ile borçludan olan alacağını elde edememiş ve zaten mağdur durumda olan alacaklının, alacağını elde etme hakkı ve imkanı sağlanmaktadır. Ancak teklife göre alacaklılar, kıymet takdir ve satış giderinin tamamını yatırmak zorundadırlar. Bu durum zaten mağdur olan alacaklının, borçlunun malını haczederek alacağına ulaşma imkanını zorlaştırmaktadır. Yani alacaklı ancak parası var ise alacağına kavuşabilecektir. Söz konusu düzenleme borçluyu korumakta, alacaklının haklarını korumamaktadır.

Madde 9/4'te sicile kayıtlı motorlu kara araçlarının satışı da yine kıymet takdiri, muhafaza ve satışa ilişkin giderlerin peşin olarak yatırılması zorunluluğu getirilmektedir. Hacizli aracın muhafazası için yediemin otoparklarına ödenmesi gereken ücretin de peşin olarak tahsili teklifte öngörülmüştür. 3'üncü fıkrada açıkladığımız üzere alacaklının alacağını tahsil etmesi haczedilen malın satışı zorlaştıran zaten ekonomik olarak alacağını tahsil edemeyen ve zor durumda olan alacaklının alacağını tahsil etmesine engel olabilecek bir maddedir. Adeta ekonomik olarak güçlü alacaklıyı korumakta ekonomik olarak zorda olanı korumamaktadır.

Madde 9/5 te ise satış giderlerinin peşin yatırılmaması halinde satış isteme süresinin devam edeceği ama öngörülen süre içerisinde yatırılmadığı takdirde sürenin dolması ile haczin kalkacağı öngörülmüştür. Satış masraflarının eksik olduğu tespit edilirse (15) on beş günlük süre verileceği bu süre içerisinde yatırılmaması halinde satış talebinin yapılmadığına dair karar verileceği öngörülmüştür.

Madde değişikliği ile İcra ve İflas Kanununun 106 maddesi tamamen değiştirilmektedir.

Teklif maddesinin 2 fıkrasında "Bir yıllık süre içinde satışı istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkında satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar." hükmüne yer

verilmiştir. Yine 15 nolu teklif maddesinin 7 fıkrasında “Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir.” Düzenlemesine yer verilmiştir. Yukarıda yer alan düzenleme birlikte değerlendirildiğinde, kanun maddeleri arasında çelişki bulunmaktadır. Bu çelişkinin giderilmesi gerekmektedir.

Komasyon görüşmelerinde; “Değişiklikle teklifte yer alan muğlaklığın giderilmesi amaçlanmıştır. Zira, teklif ile vaki olmama müessesesine karar verecek makam konusunda belirsizlik mevcuttur ve doğuracağı hukuki sonuçlar bakımından bu hususun açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir; gerekçesi ile Görüşülmekte olan İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin çerçeve 9 uncu maddesiyle değiştirilen kanunun 106 ncı maddesinin 6’ncı fıkrasında yer alan “vaki olmamış sayılır” ibaresinden önce “icra müdürlüğüne” ifadesi eklenmesi” teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

10. Madde

Teklifin çerçeve 10’uncu maddesi; İcra ve İflas Kanununun 110’uncu maddesinde yapılan değişikliğe ilişkindir. Madde 106’da yapılması öngörülen değişiklik ile uyumlu olması açısından giderlerin mevcut İcra ve İflas Kanununun 110’uncu maddesinde belirtilen icra müdürlüğü tarafından belirlenen gider avansının yatırılmaması halinde haczin kalkacağına dair hüküm fıkradan çıkarılmıştır. İcra ve İflas Kanununun 106 ile teklifte belirtilen satış muhafaza ve tüm giderlerin peşin olarak yatırılması ile şartlar daha da alacaklı tarafından ağırlaştırılmıştır.

Bu düzenleme ile kıymet takdir masrafları, satış masrafları peşin yatırılmadığı takdirde alacaklının satış talebi geçersiz olacak ve hacizler kaldırılacaktır. Alacaklılar bu nedenle hak kaybına uğrayacak, borçlular korunmuş olacaktır. Teklifte İcra ve İflas Kanunu madde 106’ıncı maddesi için 5’inci fıkrada peşin yatırılmaması halinde “hacizler kalkacaktır” ibaresi bulunmaktadır. Hacizlerin kaldırılması borçlu talebi ile mi gerçekleşecek yoksa icra müdürlüğü re’sen mi hacizleri kaldıracağı hususunda bir açıklama bulunmamaktadır. Re’sen icra müdürlükleri tarafından hacizlerin kaldırılması halinde alacaklının alacağını tahsil edebilme olasılığı bile elinden alınmış olacaktır.

11. Madde

Teklifin çerçeve 11'inci maddesi de İcra ve İflas Kanununun 111'inci maddesinde düzenlenen taksitle ödeme hususunda yeni eklenecek fıkra ile alacaklı ile borçluya aralarında bir sözleşme yapma imkânı verilmiştir. Yapılan bu sözleşmenin ise icra müdürlüğü ile tutanak altına alınması eklenmiştir. Bu madde gereğince icra müdürlükleri tarafından borçlu tarafından icra müdürlüğünde bizzat imzalanan taahhüt ve bu taahhüde aykırı davranması halinde alacaklının şikayeti ile İcra ve İflas Kanununun 340'ncü maddesine göre taahhüdü ihlal suçu nedeni ile verilecek tazyik hapsinin fiilen ortadan kalkacağı ortadadır. Maalesef ki; bu fıkranın eklenmesi ile de alacaklının alacağına kavuşması engellenmektedir.

İcra ve İflas Kanunu madde 340'da düzenlenen taahhüdü ihlal suçunun halen yürürlükte olduğu da dikkate alındığında İcra ve İflas Kanununun 111'inci maddesindeki düzenlemenin yaptırımının olup olmadığı, bu sözleşmelerin 340'ıncı madde anlamında taahhüdü ihlal suçunu oluşturup oluşturmadığı konusunda açıklamaya yer verilmediğinden, bu düzenleme uygulamada aksaklık ve kat ışıklıklara neden olacak ve alacaklı ile borçlu zaten bu yolu tercih etmeyecektir. Yaptırımı olmayan sözleşmenin uygulama alanı olmayacaktır.

12. Madde

Teklif Maddesi ile İcra ve İflas Kanununa yeni bir madde olarak 111/a maddesi eklenmekte ve bu madde ile “Borçluya satış yetkisi verilmesi” düzenlenmektedir.

1. Maddenin ilk cümlesinde “haczedilen” ibaresine yer verilmekte, ayrıca ilgili maddenin 4 maddesinde “Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliği uygun düştüğü ölçüde bu kanunun diğer hükümlerine yer hükümleri uygulanır.” Şeklinde düzenleme yapılmış ise de haczedilen ibaresinden sadece haczi yapılan taşınır ve taşınmaz mal satışında istenebileceği, ipotek ve rehinli mallarda istenemeyeceği gibi bir izlenim ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle “haczedilen” ibaresinin “Hacizli, Rehinli ve İpotekli malın” şeklinde düzeltilmesi daha uygun olacaktır.
2. Yine maddenin ilk cümlesinin sonunda yer alan “kendisine yetki verilmesini talep edebilir” ibaresinin “Kıymet Takdiri Tebliğ Edilen İcra Dairesinden kendisine yetki verilmesini talep edebilir” şeklinde düzenlenmesi daha uygun olacaktır. Ancak satılacak malın üzerinde birden fazla haciz, rehin veya ipotek şerhi bulunması ve bu durumda birden fazla İcra Dairesinden kıymet takdirinin yapılması

durumunda hangi İcra Dairesinden yetki verileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş ve aynı zamanda kıymet takdiri ile ilgili olarak farklı dosyalardan yapılacak değer tespitlerinde farklı bedellerin ortaya çıkması gibi bir durum meydana gelecektir. Ayrıca borçlu tarafından suni borçlar ortaya çıkartılarak, yapılan muvazaalı takiplerde, belirlenecek kıymet takdirleri üzerinden hacizli malların mülkiyetinin düşük bedellerle el değiştirmesinin önü açılabilecektir. Bu durumda borçlu rızai satış yetkisini kötüye kullanabilecek ve alacaklının haklarına hanel getirecektir.

Bu gibi durumların ve sorunların ortaya çıkmasına engel olmak adına, farklı İcra Dairelerinden kıymet takdiri yapılması halinde, bu kıymet takdirlerinin sicile kayıtlı birimlere bildirilmesi ve birimler tarafından bunun satışı yapılacak taşınır veya taşınmazın siciline şerh verilmesi sağlanarak, en yüksek bedel üzerinden satış yetkisi verilmesi daha uygun olacaktır. Ya da İcra Dairesince kıymet takdiri yapılması halinde, kıymet takdir tutanağının bir suretinin haciz, rehin, ipotek koyan İcra Dosyasına bildirimini sağlanarak, geçerli ve kesinleşen kıymet takdirlerinden en yüksek bedel üzerinden satış yetkisi verilmesi şeklinde bir düzenleme daha uygun ve hakkaniyetli olacaktır. Ya da İcra Mahkemesince birden fazla kıymet takdirinden hangisi üzerinden satış yetkisi verileceğine yönelik karar vermesine yönelik bir düzenleme yapılabilecektir. Bu nedenle de anlaşmalı haciz gibi durumlarda olabilecek kötü niyetlerde ortadan kaldırılacaktır.

3. Yine ilgili madde ile borçluya taşınmazın kıymet takdirini ve satışını istemeye ilişkin düzenleme gerçekleştirilmiş olup, taşınır veya taşınmazın kaydında birden fazla haciz, rehin veya ipotek şerhinin bulunması ve aynı anda hem borçlunun hem de diğer haciz, rehin ve ipotek alacaklısının satış istemesi halinde meydana gelebilecek durumlar hakkında herhangi bir açıklama da bulunulmamıştır.

Bu nedenle borçluya satış yetkisi verilmesi halinde, bu durumun sicile kayıtlı malın kaydına şerh olarak verilmesi ve buna bağlı olarak diğer satış işlemlerinin durdurulmasına yönelik bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır.

4. Borçluya satış yetkisi verilmesi durumunda, satışı yapılan taşınmazın tahliyesine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiş olup, borçluya verilecek yetki sonrasında satış halinde tahliyenin hangi süre de kim tarafından yapılacağına ilişkin bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

5. Borçluya satış yetkisi verilmesi durumunda, satıştan doğacak tapu satım harçlarının kim tarafından karşılanacağına ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bu konuda bir düzenleme yapılması gerekmektedir.
6. Ayrıca borçlu tarafından Tapu Müdürlüklerinden hacizli, ipotekli taşınmazın 3.bir kişiye devri mümkün olup, bu durumlarda alacaklıların hak kayıplarına neden olmaktadır. Bu nedenle hacizli veya ipotekli taşınmazın Tapu Müdürlüğünden 3.kişiye satışı halinde, satış bedelinin ilk haciz koyan İcra Müdürlüğüne ödenmesi halinde satışın gerçekleşeceğine yönelik bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Teklif ile getirilen yeni bir düzenleme ise İcra ve İflas Kanununda halihazırda yer almayan ve borçluya haczedilen malın rızaen satış amacı ile yetki verilmesi hususudur. Kıymet takdirinin kendisinde tebliğinden itibaren (7) yedi gün içinde haczedilen malın satışı için kendisine de yetki verilmesini talep edeceği düzenlenmiştir. Borçluya yetki verilmesi halinde borçlunun da kıymet takdirini yaptırabilmesi söz konusu olacaktır. Borçlunun alacaklının alacağına kavuşması sürecini kısaltmaya yönelik bir düzenleme gibi görünse de borçlunun alacaklının alacağını tahsil etmesini engelleyecek bir süreç haline gelebilmesi olasılığı yüksektir.

Komisyon görüşmelerinde “İcra müdürü muhammen bedele ve diğer şartlara uygunluğu rahatlıkla tespit edecek durumda olup onayı yeterli görülmelidir. Teklif metninin bir güvence oluşturmadığı da ortadadır. Değişiklikle icra mahkemeleri gereksiz bir yükten kurtarılmış olacaktır;” gerekçesi ile İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 12 inci maddesinin üçüncü fıkrasının “Borçluya anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde, icra müdürü kanuni şartların gerçekleştiğini tespit ederse satışı onaylar.” şeklinde değiştirilmesi teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

13. Madde

Teklifin çerçeve 13’üncü maddesi ile elektronik ortamda açık artırma sureti ile satışa ilişkin hükümler düzenlenmektedir. Mevcut durumda elektronik ortam ile başlayan açık artırma fiziki ortamda verilen teklifler ile son bulmaktadır. Bu karma usulün terk edilerek satışların tamamen elektronik ortamda yapılması (mahcuz malın en yüksek bedelle satışının yapılması ve teklif veren sayısının artırılması amaçlanarak) düzenlenmiştir. İhalenin sadece elektronik ortamda yapılacağı hususu belirtilmiş ise de elektronik ortamda yapılacak açık artırmanın nasıl yapılacağı, açık artırmanın şeffaflığı vs. hususunda netlik bulunmamaktadır. Hali hazırda fiziki

ortamlarda yapılan açık artırmalarda ihale katılımcıları, pey sürebilmekte ve açık artırma halka açık olarak, şaibeden uzak yapılmaktadır. Ülkemizdeki internet erişiminin yeterli olmaması da dikkate alındığında, ihale katılımlarında ciddi azalmaya neden olabileceği ve aynı zamanda da fırsat eşitliğine aykırı olabileceği değerlendirilmektedir

Maddenin ilk cümlesinde “Haczolunan malın satışı” ibaresine yer verilmiş olup, bu madde ile sadece haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin düzenleme yapıldığı ortaya konulmuştur. Ancak ipotekli ve rehinli mallar ile Satış Memurluğunca yapılacak satışları kapsamadığı gibi bir izlenim ortaya çıkacaktır. Bu nedenle ilgili maddenin ilk cümlesinde yer alan “Haczolunan malın satışı” ibaresinin “Bu kanuna göre Taşınır ve Taşınmaz malın satışı” şeklinde değiştirilmesi daha uygun olacaktır.

Bununla birlikte İcra İflas Kanununda, mezat satışlarının fiziki ortamda yapılmasının amacı aslında, teklif verenlerin birbirinin teklifini göyerek, icra yoluyla satılan malın daha yüksek bir bedel ile satılmasını sağlamaktır. Bu yol, alıcılar arasında rekabeti arttırarak, ihaleyi canlandırıp, satılan malın gerçek değerine en yakın şekilde alıcı bularak, borçlunun zarara uğramamasını ve alacaklı ya da alacaklıların gerçekleşen maksimum tahsilat ile alacağına daha fazla oranda ulaşmasını sağlamaktadır. Böylece hem borçlunun hem de alacaklının hakları korunmuş olur. Elektronik ortamda düzenlenen icra yoluyla mal satışlarının da, icra iflas hukukunun bu temel amacına zarar vermeyecek şekilde düzenlenmesi zorunludur. Kanun teklifinde icra-iflas hukukunun bu temel ilkesinin elektronik satış ortamında da korunup korunmayacağı anlaşılmamaktadır. Sürecin açık şekilde değil, kapalı ve teklif verenlerinin birbirinin teklifini görme olanağının kapatıldığı bir şekilde düzenlendiği görülmektedir. Aynı mezat gibi açık ortamda yapılmalı ve elektronik zeminde bunun ortamı hazırlanmalı ve katılımcıların peyleri, diğerleri tarafından görülebilmelidir. Aksi düzenleme, kapalı zarf usulü ile teklif vermeye benzer bir durum yaratacaktır.

14. Madde

İcra İflas Kanununun 114 maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

1. Düzenlemenin 5 fıkranın 2 maddesinin sonunda yer alan “23:30’a kadar yatırılması gerektiği ibaresine”, İcra Müdürlüğünce paraların haciz mahalli dışında nakit olarak tahsil edilememesi durumu dikkate alınarak “23:30’a kadar İcra Dairesinin banka hesabına yatırılması gerektiği ibaresine” şeklinde düzeltilmesi daha uygun olacaktır.

2. Düzenlemenin son fıkrasında “İhalenin kesinleşmesine üzerine taşınırın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisi yatırılmasından sonra gerçekleştirilir. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesi düzenlemek zorundadır.” Hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan düzenleme ile Katma Değer Vergisinin ihalenin kesinleşmesi üzerine ödeneceği ortaya konulmaktadır. Ancak ihale alıcısının hangi süre içerisinde İcra Dairesine başvuracağı hususuna yer verilmediği gibi, bahse konu düzenleme Katma Değer Vergisine ilişkin mevzuat ile çelişmektedir. Katma Değer Vergisine ilişkin mevzuatta KDV'nin ihale bedelinin yatırıldığı tarihten itibaren en geç ertesi gün ödenmesi hususu düzenlenmektedir. Bu nedenle de KDV'nin ihalenin kesinleşmesinden sonra ödenmesi halinde Vergi Dairelerince cezalarının kesilmesi engel olmayacaktır. Ayrıca KDV beyannamesinin sorumluluğu İcra Müdürlüklerine ait olup, ihale alıcısının beyanname nedeniyle ödemeyi geç yapması halinde de İcra Müdürlüğünün cezai sorumlulukla karşı karşıya kalmasına neden olacaktır.

Bu nedenle ; İhale nedeniyle alınması gereken Katma Değer Vergisi ile İhale Damga Vergisinin ihale bedeli ile birlikte tahsil edilerek, KDV ve Damga Vergisi sorumlusu olarak İcra Müdürlüğünce Vergi Dairesine ödemesinin yapılmasına ilişkin olarak bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır. Eğer bu şekilde düzenleme yapılmayacak ise İhale alıcısının ihalenin kesinleşmesi üzerine kaç gün içinde icra dairesine başvuracağı ve ödeme yapacağı hususunda bir düzenleme yapılması uygun olacaktır.

15. Madde

Teklifinin çerçeve 15'inci maddesinin son fıkrasındaki düzenlemenin hukuken kabulü mümkün değildir. Teklif çok açık bir şekilde ihaleye fesat karıştırma suçuna benzer bir suçun işlenmesinin önünü açmaktadır. Düzenlemeye göre, satış gününde, elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle arttırmanın son on dakikasında teklif verilemediği tespit edilir ve icra müdürü, ertesi iş günü bunu tespit eder ise artırma süresini bir gün uzatabilecektir.

Bu durumu icra müdürü elektronik satış portalında açıklayarak, yeni artırma gününü, üç günü geçmeyen bir tarih olarak ilan edecektir. Bu yeni günde de ilk satışta güya son on dakikada teknik nedenlerle teklif veremeyen üçüncü kişiler, teminatları ile birlikte yeni tekliflerini verebileceklerdir. Bu hukuken kabul edilmesi mümkün olmayan, icra yoluyla satılacak olan

mala teklif veren dürüst alıcıların, tekliflerinin üçüncü kişiler tarafından bir şekilde öğrenilebilmesi ihtimaline ve ikinci satış tarihinde, önceki verilen teklifin ya da tekliflerin daha da üst ünde teklif verilmesine yol açabilecektir.

16. Madde

Bahse konu düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 118 maddesi değiştirilmekte olup, madde metninde 1 fıkrasının son cümlesinde yer alan “satış bedelini nakden ödemek zorundadır” ibaresinin “satış bedelini nakden İcra Dairesi hesabına ödemek zorundadır” şeklinde düzeltilmesi uygun olacaktır.

22. Madde

Bahse konu düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 130 maddesi değiştirilmekte olup, madde metninde yer alan “satış bedelini nakden ödemek zorundadır” ibaresinin “satış bedelini nakden İcra Dairesi hesabına ödemek zorundadır” şeklinde düzeltilmesi uygun olacaktır.

23. Madde

Bahse konu düzenleme 2’nci paragrafında yer alan “*İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini,*” şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir.

1. Burada yer alan kira sözleşmesinin adi kira sözleşmesi olması halinde, bu kira sözleşmesi her zaman düzenlenebilmekte ve bu nedenle hak kayıplarına ve kötü niyetle hareket edilmesine neden olunabilecektir. Örneğin kira bedelinin yüksek olmasına rağmen, düşük bir kira bedeline ilişkin düzenleme yapılarak ihale alıcısının haklarının zarar görmesi sağlanabilecektir.

Bu nedenle bu tür kötü niyet ve hak kayıplarına neden olmamak adına “satışı yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini,” ibaresinin “satışı yapılan taşınmazda resmi kira sözleşmesine bağlı olarak kişiye kira bedelini” şeklinde düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

2. İlgili kanun maddesi teklifinin son maddesinde “*ihale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.*” şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Ancak iptal kararına kim tarafından karar verileceğine ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle iptal kararına kim tarafından karar verileceği ve ayrıca teslim hazır hale getirilmedikçe ibaresinden kastedilen hususun ne olduğuna açıklık getirilmesi daha uygun olacaktır.

Komisyon görüşmelerinde; “Bu süreçte devreye tahsil dairesinin sokulması süreci gereksiz yere uzatacaktır.” gerekçesi ile İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin 23 üncü maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinin “Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde tazminat davasının açılmaması halinde, teminat resen hükmedilen para cezasından mahsup edilmek üzere hazineye irat kaydedilir.” şeklinde değiştirilmesi teklif edilmiş fakat kabul edilmemiştir.

24. Madde

Düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 135 maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Ancak ihale alıcısının tahliye istemine ilişkin hangi süre içerisinde tahliye isteme hakkı bulunduğu hususunda bir açıklık getirmemiştir. Bu da uygulama da sorunlara neden olmaktadır. Örneğin ihale alıcısı tescilden itibaren 1 yıl sonra da gelip tahliye talebinde bulunmaktadır. Bu gibi durumların önüne geçmek adına, “İhale alıcısı tarafından tescilden itibaren 3 ay içerisinde tahliye talebinde bulunmak zorundadır” şeklinde bir düzenleme yapılması daha uygun olacaktır.

25. Madde

Düzenleme ile İcra ve İflas Kanununun 142/a maddesinde düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme ile sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine bankanın kesin ve süresin teminat mektubu sunması halinde kendisine düşen payın ödenebileceği hususunda düzenlemeye yer verilmiştir. Gerek Anayasa Mahkemesi ve gerekse de son zamanlarda Bölge Adliye Mahkemelerince sıra cetveline itiraz veya şikayet halinde bedelin nemalandırılması ve bu bedelin ilgisine

ödenmesine karar verildiği görülmekte, bu durumda da uygulama da sorunlara neden olmaktadır.

Bu nedenle düzenlemenin sonuna “Sıra cetveline itiraz veya şikayet edilmesi halinde ihale bedeli nemalandırılmaz” hükmüne yer verilmesi sorununu ortadan kaldıracaktır.

32. Madde

Madde düzenlemesi ile 3717 sayılı kanunda düzenleme yapılmaktadır. İcra İflas Kanununda yapılacak düzenleme ile fiziki satışlar kaldırılmakta ve elektronik satış uygulamasına geçilmektedir. Bu sayede belediyelere ödenen tellaliye ücretlerinin ödenmesine ve taraflara getirdiği yük ortadan kaldırılmaktadır. Buradan doğacak bedelin İcra Çalışanları arasında belirlenecek oranlar üzerinden dağıtımı, çalışanlara moral motivasyon sağlayacak ve diğer kurumlar ile icra çalışanları arasındaki özlük hakları açısından bir katkı sağlayacaktır.

40. Madde

Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi,*” ibaresi, Anayasa'nın 2. ve 90. maddelerine aykırıdır. Teklifte maddelerinde yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi*” ibaresi uyarınca, açık şekilde, aynı fiil için iki farklı ceza öngörülmesi mümkün kılınmaktadır ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan *ne bis in idem* ilkesi ihlal edilmektedir.

Komisyon görüşmelerinde Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle Teklifin 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yer alan “*fiil suç teşkil etse dahi,*” ibaresinin çıkarılması için verilen önerge kabul edilmemiştir.

44. Madde

Kanun teklifinin 44. maddesiyle 5395 sayılı Kanun'a eklenen geçici madde 2'nin ilk üç fıkrası uyarınca; bu Kanun'un dördüncü kısmının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, geçici madde 2'yi ihdas eden kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılacaktır.

Teklifinin 44. maddesiyle öngörülen geçici madde 2; Anayasa'nın, kanun koyma, değiştirme ve kaldırmanın TBMM'nin yetkisinde olduğunu belirten 87. yasama yetkisinin devredilmezliği

ilkesini öngören 7. ve hukuki belirlilik ve güvenlik alt ilkeleri içeren hukuk devleti ilkesini içeren 2. maddelerine aykırıdır.

Komisyon görüşmelerinde Anayasa'ya aykırılık gerekçesiyle 44. Maddenin teklif metninden çıkarılması ya da detaylı bir madde ihdas edilmesi teklif edilmiş ancak kabul edilmemiştir.

08/11/2021

Hasan Subaşı
Antalya

Ayhan Erel
Aksaray

TOKAT MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ARSLAN VE
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ABDULLAH GÜLER
İLE 37 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığı veya Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanuna 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İcra daireleri başkanlığı:

MADDE 3/a- İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcısı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılar arasından muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra kâtabi ve memur Bakanlık tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkanı ve başkan yardımcıları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bakanlık merkez kuruluşunda çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar; mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

Bu madde hükmü iflas daireleri ile iflas dairelerinde çalışan görevliler hakkında da uygulanır.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

İCRA VE İFLAS KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 1 inci maddesine ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlığının” ibaresi “Bakanlığı veya Bakanlığın” şeklinde değiştirilmiştir.

“İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinin dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 2004 sayılı Kanuna 3 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İcra daireleri başkanlığı:

MADDE 3/a- İş yoğunluğunun veya icra dairesi sayısının fazla olduğu illerde Adalet Bakanlığı tarafından, yetki çevresi de belirlenmek suretiyle bir veya birden fazla icra daireleri başkanlığı kurulabilir.

Başkanlıkta bir başkan ile yeteri kadar başkan yardımcısı bulunur. Başkan birinci sınıf olmuş, başkan yardımcısı ise birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılar arasından muvafakatleri alınarak Bakanlıkça atanır. Ayrıca başkanlıkta, yeteri kadar icra başmüdürü, icra müdürü, icra müdür yardımcısı, icra kâtabi ve memur Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.

İcra daireleri başkanı ve başkan yardımcıları hakkında, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda çalışan hâkimlere ilişkin hükümleri uygulanır.

Başkanlık, icra dairelerinin gözetim ve denetimlerini yapar, idari işlerine bakar; mevzuatla verilen görevleri yerine getirir.

Bu madde hükmü iflas daireleri ile iflas dairelerinde çalışan görevliler hakkında da uygulanır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesine “itirazları inceler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “esaslara göre” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan” ibaresi “takibin yapıldığı yer icra mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “verilmeyeceğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “bozma sonrası esasını inceleyecek” ibaresi eklenmiş; altıncı fıkrasının birinci cümlesine “başvurunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kesin olarak” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.”

“Bölge adliye mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararına karşı temyiz yolunun açık olması halinde, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar icranın geri bırakılması kararının etkisi devam eder.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 87 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Hacı yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczedtiği malın kıymetini takdir eder. İcrasında bilirkişiye müracaat edebilir.

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması halinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 2004 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının son cümlesine “itirazları inceler,” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığı kurulmayan yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 2004 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “esaslara göre” ibaresinden sonra gelmek üzere “icra daireleri başkanlığının, bu başkanlığın kurulmadığı yerlerde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 2004 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan” ibaresi “takibin yapıldığı yer icra mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; beşinci fıkrasının ikinci cümlesine “verilmeyeceğine” ibaresinden sonra gelmek üzere “bozma sonrası esasını inceleyecek” ibaresi eklenmiş; altıncı fıkrasının birinci cümlesine “başvurunun” ibaresinden sonra gelmek üzere “kesin olarak” ibaresi ve fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ücreti ilgililer tarafından verilirse icra mahkemesince icranın geri bırakılması hakkındaki karar, hükmü veren mahkemeye ve icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.”

“Bölge adliye mahkemesinin başvurunun esastan reddine ilişkin kararına karşı temyiz yolunun açık olması hâlinde, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar icranın geri bırakılması kararının etkisi devam eder.”

MADDE 6- 2004 sayılı Kanunun 87 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 87- Hacı yapan memur, sicile kayıtlı mallar hariç olmak üzere haczedtiği malın kıymetini takdir eder. İcrasında bilirkişiye müracaat edebilir.

Sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilere, bunların bulunmaması hâlinde listede kayıtlı diğer bilirkişilere yaptırılması zorunludur.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hazedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslimine hazır hale getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.”

“Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmü saklıdır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu halde üçüncü şahıs yediyemlinliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Ancak 97 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi halinde mal muhafaza altına alınabilir.”

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep için müddetler ve giderlerin yatırılması:

MADDE 106- Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabidir.

Bir yıllık süre içinde satış istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.

Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.

Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 7- 2004 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Hazedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar satış talebi üzerine muhafaza altına alınır veya ihale alıcısına teslimine hazır hâle getirilir, aksi takdirde satış yapılamaz.”

“Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından 106 ncı madde hükmü saklıdır.”

MADDE 8- 2004 sayılı Kanunun 97/a maddesinin birinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Bu hâlde üçüncü şahıs yediyemlinliği kabul ettiği takdirde bu mal muhafaza altına alınmaz. Ancak 97 ncı maddenin birinci fıkrası uyarınca takibin devamına karar verilmesi hâlinde mal muhafaza altına alınabilir.”

MADDE 9- 2004 sayılı Kanunun 106 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Talep için müddetler ve giderlerin yatırılması:

MADDE 106- Alacaklı veya borçlu, hacizden itibaren bir yıl içinde haczolunan malın satışını isteyebilir. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabidir.

Bir yıllık süre içinde satış istenip de artırma sonucu satışı gerçekleştirilemeyen mahcuz hakkındaki satış isteme süresi, satış isteyen alacaklı bakımından birinci fıkrada belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzar.

Satış talebiyle birlikte kıymet takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması zorunludur.

Sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının birlikte ve peşin olarak yatırılması zorunludur.

Kıymet takdiri ve satış giderlerinin, sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından ilaveten muhafaza giderinin tamamı, satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürü tarafından satış isteyene onbeş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Bu maddede belirtilen giderler Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulan tarifede belirlenir.”

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Borçlunun borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüdü veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce ya da hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt, damga vergisinden istisnadır.”

MADDE 12- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Borçluya satış yetkisi verilmesi:

MADDE 111/a- Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir. Kıymet takdiri yapılmadığı durumlarda borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilir. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya onbeş günlük süre verir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından üçüncü fıkra uyarınca verilen icra mahkemesinin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemez.

Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde seksenine karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.

Borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş

Yukarıdaki fıkralar uyarınca satış talebiyle birlikte peşin olarak yatırılan miktarın satış işlemleri sırasında yetersiz kaldığı anlaşılırsa icra müdürü tarafından satış isteyene on beş günlük süre verilir ve bu sürede eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Bu maddede belirtilen giderler Adalet Bakanlığınca her yıl yürürlüğe konulan tarifede belirlenir.”

MADDE 10- 2004 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü tarafından verilecek karar gereği gerekli gider onbeş gün içinde depo edilmezse veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 11- 2004 sayılı Kanunun 111 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Borçlunun borcunu muntazam taksitlerle ödemeyi taahhüdü veya alacaklı ile borçlunun hacizden önce ya da hacizden sonra borcun taksitlendirilmesi için yapacakları sözleşme nedeniyle icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt, damga vergisinden istisnadır.”

MADDE 12- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Borçluya satış yetkisi verilmesi:

MADDE 111/a- Borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilir. Kıymet takdiri yapılmadığı durumlarda borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilir. İcra müdürü, kıymet takdirinin kesinleşmesinden sonra cebri satış işlemlerini durdurarak borçluya on beş günlük süre verir. Borçluya verilen sürenin başlangıcından üçüncü fıkra uyarınca verilen icra mahkemesinin kararına kadar geçen sürede alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemez.

Rızai satışta bedel, malın muhammen kıymetinin yüzde seksenine karşılık gelen miktarı ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenin alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak bu aşamaya kadar bu mahcuz için yapılan takip masrafları toplamından az olamaz.

Borçluyla anlaşılan alıcının belirlenen bedeli birinci fıkra uyarınca borçluya verilen onbeş

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

günlük süre içinde dosyaya ödemesi halinde icra müdürü, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra yukarıda belirtilen şartların bulunduğunu tespit ederse satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine gönderir. Mahkeme, en geç on gün içinde yapacağı inceleme sonucunda dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla malın mülkiyeti alıcıya geçer ve tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir. Ret kararı verilmesi halinde yatırdığı bedel alıcıya iade edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

MADDE 13- 2004 sayılı Kanuna eklenen 111/a maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış;

MADDE 111/b- Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır.

Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.

Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamaz.

Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi halinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır.

Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen

günlük süre içinde dosyaya ödemesi hâlinde icra müdürü, gerekli bilgi ve belgeleri temin ettikten sonra yukarıda belirtilen şartların bulunduğunu tespit ederse satışın onayı ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhâl icra mahkemesine gönderir. Mahkeme, en geç on gün içinde yapacağı inceleme sonucunda dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla malın mülkiyeti alıcıya geçer ve tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir. Ret kararı verilmesi hâlinde yatırdığı bedel alıcıya iade edilir.

Bu madde uyarınca yapılacak satışlar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 13- 2004 sayılı Kanuna 111 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış;

MADDE 111/b- Haczolunan malın satışı, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine entegre elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılır.

Açık artırmada teklif verme süresi yedi gündür.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görülemez ve bilişim sisteminde gösterilemez.

Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamaz.

Açık artırmada en yüksek teklifi veren, artırma süresi içinde kendisinden yüksek bir teklif verilmedikçe teklifini çekemez ve teminatını alamaz.

Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır.

Elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır.

Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, satış portalına girişi Adalet Bakanlığınca üç ay süreyle engellenir. Engelleme işlemi, derhâl uygulanmaya başlanır ve satış portalının ilgili kişilerin görebileceği bir bölümünde duyurulur. Bu işleme karşı, duyuru tarihinden itibaren onbeş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim, başvuruyu ivedi olarak karara bağlar. Başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemez.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ve mahcuzların elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 114- Satış açık artırma ile yapılır.

Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az onbeş gün önce ilân edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ay geçmeyecek şekilde belirlenir.

İlanın şekli ve gazete ile yapılıp yapılmayacağı icra dairesince alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. İlanın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilân satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.

veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren internet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır.

Elektronik satış portalının işleyişini ya da güvenliğini tehlikeye sokan veya satış portalına erişimi engelleyen ya da zorlaştıran nitelikte eylemlerde bulunan gerçek ve tüzel kişilerin, satış portalına girişi Adalet Bakanlığınca üç ay süreyle engellenir. Engelleme işlemi, derhâl uygulanmaya başlanır ve satış portalının ilgili kişilerin görebileceği bir bölümünde duyurulur. Bu işleme karşı, duyuru tarihinden itibaren on beş gün içinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Hâkim, başvuruyu ivedi olarak karara bağlar. Başvurunun yapılmış olması ihalenin tamamlanmasını engellemez.

Teklif verme süresi içinde bilişim sisteminin bakımı veya iyileştirilmesi için gerekli olan işlemler yapılabilir. Bu işlemler, ihalenin geçerliliğini etkilemez.

Bu maddenin uygulanmasına ve mahcuzların elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 14- 2004 sayılı Kanunun 114 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 114- Satış açık artırma ile yapılır.

Birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı, artırmaya başlangıç tarihinden en az on beş gün önce ilan edilir. Elektronik satış portalında yapılacak ilan, artırmanın bitimine kadar erişime açık tutulur. İkinci artırmanın başlangıç tarihi, birinci artırmanın bitimi tarihinden itibaren bir ay geçmeyecek şekilde belirlenir.

İlanın şekli ve gazete ile yapılıp yapılmayacağı icra dairesince alakadarların menfaatlerine en muvafık geleni nazarı dikkate alınarak tayin olunur. İlanın yurt düzeyinde yayımlanan bir gazete ile yapılmasına karar verilmesi hâlinde bu ilan satış talebi tarihinde tirajı ellibinin (50.000) üzerinde olan ve yurt düzeyinde dağıtımı yapılan gazetelerden biriyle yapılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalı yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar elektronik satış portalında yer alan ilan metnini, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilir. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez.

İlan edilen metinler arasında farklılık bulunması halinde elektronik satış portalında ilan edilen metin esas alınır. Şu kadar ki, gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilan edilmiştir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Elektronik satış portalında yapılacak ilanda aşağıdaki hususlar yer alır:

1. Satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri.

2. Artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği.

3. Gösterilecek teminatın teminat mektubu olması halinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu.

4. Temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

5. Hisseli satışın mümkün olduğu hallerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların, en geç artırma süresinin

Gazete ile yapılacak ilanlara satış şartnamesi eklentisiyle geçirilmeyip, satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti ve bulunduğu yer, birinci ve ikinci artırmanın yapılacağı gün ve saat aralığı ile artırmaya ilişkin bilgilerin yer aldığı elektronik satış portalı yazılmakla iktifa olunur. İcra dairesince yapılması zaruri ilanlar dışında, taraflar elektronik satış portalında yer alan ilan metnini, masrafi kendilerine ait olmak üzere, diledikleri vasıtalarla ilan edebilir. Ancak hususi mahiyetteki bu ilan resmi muameleye tesir etmez.

İlan edilen metinler arasında farklılık bulunması hâlinde elektronik satış portalında ilan edilen metin esas alınır. Şu kadar ki, gazetede veya elektronik satış portalında ilanı yapılan metindeki hatalar, ihale tarihi değiştirilmeksizin sadece elektronik satış portalında ilan edilmiştir. Bu düzeltme ilanı ilgililere ayrıca tebliğ edilmez.

Elektronik satış portalında yapılacak ilanda aşağıdaki hususlar yer alır:

1. Satılacak şeyin cinsi, mahiyeti, önemli vasıfları, muhammen kıymeti, bulunduğu yer ve varsa görselleri ile artırma şartnamesinde yer alan diğer bilgileri.

2. Artırmaya katılabilmek için mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutardaki teminatın satışı yapan icra dairesinin banka hesabına yatırılmasının zorunlu olduğu, teminatın nakit olması durumunda en geç artırma süresinin bitiminden önceki gün saat 23:30'a kadar yatırılması gerektiği.

3. Gösterilecek teminatın teminat mektubu olması hâlinde, artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışa konu mahcuzun kıymetinin yüzde onunu karşılayacak tutarda kesin ve süresiz banka teminat mektubunu, satışı yapan icra dairesine tevdi etmelerinin zorunlu olduğu.

4. Temsilci vasıtasıyla artırmaya katılacakların, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

5. Hisseli satışın mümkün olduğu hallerde açık artırma konusu malı belirli paylarla satın almak isteyen müşterek alıcıların, en geç artırma süresinin

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

6. Satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri halinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşılacağı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı.

7. Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği.

8. Elektronik satış portalında verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerektiği.

9. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.

10. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hallerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı.

11. İhale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödemesi gerektiği.

12. Satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları.

13. İhalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim işlemlerinin yapılacağı.

İhalenin kesinleşmesi üzerine taşımın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısı adına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirilir. İhale alıcısı ihalenin kesinleşmesi üzerine icra dairesine müracaatla katma değer vergisi beyannamesini düzenlemek zorundadır.”

bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmelerinin zorunlu olduğu.

6. Satış talep eden ve artırmaya katılmak isteyen alacaklı ile ortaklığın satış suretiyle giderilmesinde artırmaya katılmak isteyen pay sahibinin, en geç artırma süresinin bitiminden önceki iş günü mesai bitimine kadar satışı yapan icra dairesine müracaat etmeleri hâlinde alacağın veya ortaklık payının teminatı karşılacağı miktar kadar kendilerinden teminat alınmayacağı.

7. Şartlar yerine gelmişse malın en yüksek teklif verene ihale edileceği.

8. Elektronik satış portalında verilecek tekliflerin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını geçmesi gerektiği.

9. İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde, alınan teminatın iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere alacaklarına mahsuben hak sahiplerine ödeneceği.

10. Asgari ihale bedelinin teklif edilmemesi nedeniyle ihalenin yapılmadığı veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmaması sebebiyle ihalenin iptal edildiği hâllerde ikinci artırmanın ilk açık artırmadaki şartlar çerçevesinde tekrar yapılacağı.

11. İhale alıcısının, satış bedelinin tamamını ihalenin gerçekleştiğine ilişkin tutanağın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde icra dairesi hesabına ödemesi gerektiği.

12. Satışa katılanların bütün ekleriyle birlikte şartnameyi görmüş ve içeriğini kabul etmiş sayılacakları.

13. İhalenin kesinleşmesi üzerine malın tescil ve teslim işlemlerinin yapılacağı.

İhalenin kesinleşmesi üzerine taşımın ihale alıcısına teslimi veya sicile kayıtlı malın ihale alıcısı adına tescili, damga vergisi ve katma değer vergisinin yatırılmasından sonra gerçekleştirilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi halinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenine alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını da geçmesi şarttır.

Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması halinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması halinde alınan teminat iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir.

İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanağı bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder. Tutanakta; ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin icra dairesi hesabına yatırılması gerektiği ve şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı belirtilir.

Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınmaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi halinde satış durdurulur.

İcra müdürü, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hallerde, ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit eder. Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hallerde ikinci artırma, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlar.

MADDE 15- 2004 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 115- Birinci ve ikinci ihale, icra müdürü tarafından, ilanda belirlenen gün ve saatte, haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi üzerinden başlatılır. Şartların yerine gelmesi hâlinde mal, en yüksek teklif verene ihale edilir. Şu kadar ki, artırma bedelinin haczedilen malın muhammen kıymetinin yüzde ellisi ile o malla güvence altına alınan ve satış isteyenine alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazla ise bu miktarı ve ayrıca bu miktara ilave olarak paraya çevirme ve paylaşırma masraflarını da geçmesi şarttır.

Artırmanın sona erdiği gün ve saatte şartların bulunması hâlinde, mal en yüksek teklif verene ihale edilmiş olur ve malın mülkiyeti ihale alıcısına geçer.

İhale alıcısının en yüksek teklifi verip de süresi içinde ihale bedelini yatırmaması hâlinde alınan teminat iade edilmeyip öncelikle satış masraflarından düşülmek üzere hak sahiplerine alacaklarına mahsuben ödenir.

İcra müdürü, elektronik satış portalında artırma bittikten sonraki ilk iş gününde artırmanın sonucuyla ilgili bir artırma sonuç tutanağı düzenler ve bu tutanağı bilgileri aynı gün satış portalında ilan eder. Tutanakta; ihalenin hangi gün ve saatte tamamlandığı, şartlar yerine gelmişse en yüksek teklifi verene malın ihale edildiği, tutanağın ilanından itibaren yedi gün içinde ihale bedelinin icra dairesi hesabına yatırılması gerektiği ve şartlar yerine gelmediği takdirde ihalenin hangi gerekçeyle yapılamadığı belirtilir.

Satış talebi teklif verme başladıktan sonra geri alınmaz. Teklif verme süresinin bitimine kadar borcun tamamen ödenmesi hâlinde satış durdurulur.

İcra müdürü, asgari ihale bedelinin teklif edilmediği, en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı veya teklif verme süresinin bitiminden önce borcun ödendiği hâllerde, ihalenin yapılamadığını veya iptal edildiğini tutanakla tespit eder. Asgari ihale bedelinin teklif edilmediği veya en yüksek teklif verenin ihale bedelini yatırmadığı hâllerde ikinci artırma, birinci artırmadaki şartlar çerçevesinde daha önce ilan edilen tarihte başlar.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

İcra müdürü, artırma bittikten sonraki ilk iş gününde elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle, artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış portalı kayıtlarından tespit ederse artırma süresinin bir gün uzatılmasına karar verir; kararda artırmanın başlayacağı ve biteceği tarih ve saatleri gösterir ve tüm bu hususları satış portalında derhâl duyurur. Bu durumda artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçemez. Bu süre içinde, daha önce en yüksek teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminatı yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.”

MADDE 16- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi:

MADDE 118- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.

Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.”

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin başlığı “1 - Şartname:” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma hazırlık tedbirleri:

MADDE 126- 114 üncü madde hükmü, taşınmazın açık artırma hazırlık tedbirleri hakkında da uygulanır.

Elektronik satış portalında yapılacak satış ilanında; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı

Artırmada, alıcı çıkmazsa veya bu maddede yazılı şartlar gerçekleşmezse alacaklı, önceki satış talebinden kalan satış isteme süresi içinde satış günü verilmesini talep edebilir. Satış isteme süresi satış talebiyle birlikte durur ve duran bu süre, ihalenin yapılamadığına veya iptal edildiğine ilişkin tutanak tarihinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

İcra müdürü, artırma bittikten sonraki ilk iş gününde elektronik satış portalından kaynaklanan teknik sebeplerle, artırmanın son on dakikası içinde teklif verilemediğini satış portalı kayıtlarından tespit ederse artırma süresinin bir gün uzatılmasına karar verir; kararda artırmanın başlayacağı ve biteceği tarih ve saatleri gösterir ve tüm bu hususları satış portalında derhâl duyurur. Bu durumda artırmanın başlangıç tarihi, artırma süresinin uzatılmasına karar verildiği tarihten itibaren üç günü geçemez. Bu süre içinde, daha önce en yüksek teklif veren teklifiyle bağlı olacağı gibi yeni istekliler de teminatı yatırmak suretiyle artırmaya katılabilir.”

MADDE 16- 2004 sayılı Kanunun 118 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi ve malın teslimi:

MADDE 118- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.

Satılan mal, ihale kesinleşmeden teslim olunmaz ve resmi sicilde alıcı adına tescil edilmez.”

MADDE 17- 2004 sayılı Kanunun 124 üncü maddesinin başlığı “1 - Şartname:” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 18- 2004 sayılı Kanunun 126 ncı maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma hazırlık tedbirleri:

MADDE 126- 114 üncü madde hükmü, taşınmazın açık artırma hazırlık tedbirleri hakkında da uygulanır.

Elektronik satış portalında yapılacak satış ilanında; 114 üncü maddede belirtilen hususlarla birlikte varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin taşınmaz üzerindeki haklarını, hususiyile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

müşbiterleriyle onbeş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi halde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir.”

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektronik ortamda” ibaresi “elektronik satış portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kararı verir” ibaresi “kararı verir ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 129- 115 inci madde hükmü, taşınmazın ihale edilmesi hakkında da uygulanır.”

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi:

MADDE 130- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.”

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “ikinci fıkrada” ibaresi “beşinci fıkrada” şeklinde değiştirilmiş, mevcut dördüncü fıkrasına “kararı verir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderir” ibaresi eklenmiş, mevcut altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ihaleden” ibaresi “ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten” şeklinde değiştirilmiştir.

“İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satış yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise

müşbiterleriyle on beş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerektiği, aksi hâlde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça, satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve bu hususların irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacağı belirtilir.”

MADDE 19- 2004 sayılı Kanunun 127 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elektronik ortamda” ibaresi “elektronik satış portalında” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 2004 sayılı Kanunun 128/a maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kararı verir” ibaresi “kararı verir ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen yetkili icra mahkemesine gönderir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 21- 2004 sayılı Kanunun 129 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 129- 115 inci madde hükmü, taşınmazın ihale edilmesi hakkında da uygulanır.”

MADDE 22- 2004 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İhale bedelinin ödenmesi:

MADDE 130- İhale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakden ödemek zorundadır.”

MADDE 23- 2004 sayılı Kanunun 134 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiş, ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş, mevcut üçüncü fıkrasında yer alan “ikinci fıkrada” ibaresi “beşinci fıkrada” şeklinde değiştirilmiş, mevcut dördüncü fıkrasına “kararı verir” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve masrafını gider avansından karşılamak suretiyle dosyayı resen görevli veya yetkili icra mahkemesine gönderir” ibaresi eklenmiş, mevcut altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, mevcut yedinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “ihaleden” ibaresi “ihalenin yapıldığına ilişkin kararın elektronik satış portalında ilan edildiği tarihten” şeklinde değiştirilmiştir.

“İhale alıcısının talebi üzerine icra dairesi, satış yapılan taşınmazda kira sözleşmesine bağlı olarak oturan kişiye kira bedelini, diğer hallerde ise

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emreder. İlgili, ihtara rağmen kirayı veya belirlenen bedeli icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır. Bu şekilde depo edilen bedel, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödenir.”

“İhalenin feshini, Türk Borçlar Kanununun 281 inci maddesinde yazılı sebepler de dahil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikâyet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittıla peyda ettiği kabul edilir.”

“Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi, ihale bedeli üzerinden nispi harca tabidir. Bu harcın yarısı talepte bulunulurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan bu harç iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.

Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, talepte bulunulurken, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat gösterilmesi şarttır. Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde genel hükümlere göre tazminat davasının açılmaması halinde hükmedilen para cezasının 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilir. Tahsil dairesi alınan teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep halinde teminat ilgisine iade edilir.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma

taşınmazı kullanan kişiye bilirkişi marifetiyle tespit edilen aylık kullanım bedelini icra dairesine yatırmasını emreder. İlgili, ihtara rağmen kirayı veya belirlenen bedeli icra dairesine yatırmazsa hakkında 356 ncı madde hükmü kıyasen uygulanır. Bu şekilde depo edilen bedel, ihalenin sonucuna göre hak sahibine ödenir.”

“İhalenin feshini, 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 281 inci maddesinde yazılı sebepler de dâhil olmak üzere yalnız satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler yurt içinde bir adres göstermek koşuluyla icra mahkemesinden şikâyet yolu ile ihale tarihinden itibaren yedi gün içinde isteyebilirler. İlgililerin ihale yapıldığı ana kadar cereyan eden muamelelerdeki yolsuzluklara en geç ihale günü ittıla peyda ettiği kabul edilir.”

“Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebi, ihale bedeli üzerinden nispi harca tabidir. Bu harcın yarısı talepte bulunulurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü hâlinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem hâlinde iade edilir. Talebin reddi hâlinde ise alınan bu harç iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilir.

Satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce yapılan ihalenin feshi talebinde, talepte bulunulurken, ilgili kişilerin muhtemel zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat gösterilmesi şarttır. Talebin reddine ilişkin kararın kesinleşmesinden itibaren bir ay içinde genel hükümlere göre tazminat davasının açılmaması hâlinde hükmedilen para cezasının 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca tahsili için durum mahkemece tahsil dairesine bildirilir. Tahsil dairesi alınan teminattan, bildirim yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde para cezasını tahsil etmezse talep hâlinde teminat ilgisine iade edilir.

İhalenin feshi talebi üzerine icra mahkemesi talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Ancak ihalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde duruşma yapılmadan da karar verilebilir. İcra mahkemesi;

1. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle,

2. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle,

3. İşin esasına girerek,

talebin reddine karar verirse ihalenin feshini talep edeni feshi istenilen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm eder.”

“İhale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hale getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.”

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.”

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri 126 nci madde hükmü uyarınca yapılır.”

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin birinci fıkrasına “117” ibaresinden önce gelmek üzere “111/b,” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “133,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

yapar ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verir. Ancak ihalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hâllerde duruşma yapılmadan da karar verilebilir. İcra mahkemesi;

1. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmi sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri ile pey sürmek suretiyle ihaleye iştirak edenler dışında kalan kişilerce talep edilmesi nedeniyle,

2. Satış isteyen alacaklı, borçlu, mahcuzun resmî sicilinde kayıtlı olan ilgililer ve sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişiler bakımından feragat nedeniyle,

3. İşin esasına girerek,

talebin reddine karar verirse ihalenin feshini talep edeni feshi istenen ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûm eder.”

“İhale kesinleşmedikçe ve ihale konusu mal alıcıya teslim edilmedikçe veya teslim hazır hâle getirilmedikçe ihale bedeli alacaklılara ödenmez. İhale konusu malın teslim edilemeyeceği veya teslim hazır hale getirilemeyeceği durumlarda ihale iptal olunarak ihale bedeli alıcısına ödenir.”

MADDE 24- 2004 sayılı Kanunun 135 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Taşınmazın ihale alıcısı adına tescilinden sonra henüz tahliye yapılmadan taşınmazı ihale alıcısından satın alan da bu fıkra gereğince tahliye isteme hakkına sahiptir.”

MADDE 25- 2004 sayılı Kanunun 142/a maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Sıra cetveline karşı 142 nci madde uyarınca şikâyet veya itiraz yapılmışsa,” ibaresi “Sıra cetvelinin düzenlenmesi üzerine” şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya “bankanın kesin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve süresiz” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 26- 2004 sayılı Kanunun 242 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Artırma ilanı ve hazırlık tedbirleri 126 nci madde hükmü uyarınca yapılır.”

MADDE 27- 2004 sayılı Kanunun 244 üncü maddesinin birinci fıkrasına “117” ibaresinden önce gelmek üzere “111/b,” ibaresi eklenmiş ve fıkrada yer alan “133,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a, 25/b, 133 ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilir. İşbu hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur. Bu hükümler, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanır. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hallerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunludur. Bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

Kanunun 134 üncü maddesinde bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında uygulanmaz. Ancak, ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır. Temyiz kanun yolu incelemesi aşamasında bulunan dosyalar bakımından para cezasının oranına ilişkin olarak yapılan değişiklik tek başına bozma nedeni yapılamaz. Yargıtay değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebilir.”

MADDE 28- 2004 sayılı Kanunun 25 inci, 25/a, 25/b, 133 üncü ve 341 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29- 2004 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 18- 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmelik ile 106 ncı madde uyarınca çıkarılması gereken tarife, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunun haczedilen malların elektronik ortamda satışına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde, 111/b maddesinin uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlanır ve en geç bir yılın sonunda Ülke genelinde uygulamaya geçilir. İşbu hükümlerin hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur. Bu hükümler, uygulamaya geçilen il ve ilçelerde geçiş tarihinden sonra haczedilen malların satışında uygulanır. Uygulamaya geçilmeyen yerlerdeki hacizli malların satışı ile uygulamaya geçildiği halde geçiş tarihinden önce haczedilen malların satışında ise bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

106 ncı madde uyarınca çıkarılacak tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten önce satış talep edilmiş olmasına rağmen kıymet takdiri ile muhafaza ve satış giderlerinin tamamının yatırılmadığı hâllerde bu tarifenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde tarifede belirlenen giderlerin yatırılması zorunludur. Bu süre içinde giderler peşin olarak yatırılmazsa satış talebi vaki olmamış sayılır.

134 üncü maddede bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında uygulanmaz. Ancak, ihale bedelinin yüzde onuna kadar para cezasına mahkûmiyete ilişkin hüküm görülmekte olan ihalenin feshi talepleri hakkında da uygulanır. Temyiz kanun yolu incelemesi aşamasında bulunan dosyalar bakımından para cezasının oranına ilişkin olarak yapılan değişiklik tek başına bozma nedeni yapılamaz. Yargıtay değişikliği uygulamak suretiyle hükmü düzeltebilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 30- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III- Karar ve ilam harcı” başlıklı fıkrasının “1. Nispi harç” başlıklı bendinin, (f) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“g) İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi halinde ihale bedeli üzerinden Binde 68,31

(Bu harcın yarısı talepte bulunurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü halinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem halinde iade edilir. Talebin reddi halinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyene iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyenden tahsil edilir.)”

MADDE 31- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin (II) numaralı “Tazminatlar” kısmının “G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI” bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) İcra başmüdürlere ayrıca % 50 sine,”

MADDE 32- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara” ibaresi eklenmiş; fıkrada yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 33- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30- 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1) sayılı tarifenin “(A) Mahkeme Harçları” başlıklı bölümünün “III- Karar ve ilam harcı” başlıklı fıkrasının “1. Nispi harç” başlıklı bendinin, (f) alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“g) 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 134 üncü maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmi sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi hâlinde ihale bedeli üzerinden Binde 68,31

(Bu harcın yarısı talepte bulunurken peşin olarak yatırılmak zorundadır. Talebin kabulü hâlinde bu harç başka bir kimseye yüklenmez ve istem hâlinde iade edilir. Talebin reddi hâlinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyene iade edilmez ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyenden tahsil edilir.)”

MADDE 31- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesinin (II) numaralı “Tazminatlar” kısmının “G) ADALET HİZMETLERİ TAZMİNATI” bölümüne aşağıdaki bent eklenmiştir.

“e) İcra başmüdürlere ayrıca % 50 sine,”

MADDE 32- 8/5/1991 tarihli ve 3717 sayılı Adli Personel ile Devlet Davalarını Takip Edenlere Yol Gideri ve Tazminat Verilmesi ile 492 Sayılı Harçlar Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına, “keşif ve icra işlemi” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoglarla sınırlı olmak üzere araştırma, inceleme ve rapor işlemleri” ibaresi ve “yetkili kılınan kişilere” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara” ibaresi eklenmiş; fıkrada yer alan “hâkim veya Cumhuriyet savcısının kararı üzerine görevlendirilen sosyal çalışmacı, psikolog ve pedagoğlara,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 33- 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 182 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

MADDE 34- 4721 sayılı Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.”

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa Üçüncü Kısmıdan sonra gelmek üzere “Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması” başlıklı Dördüncü Kısım ile aşağıdaki madde eklenmiş ve mevcut Dördüncü Kısım, Beşinci Kısım olarak teselsül ettirilmiştir.

“Görevli ve yetkili birim

MADDE 41/A- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci fıkrada belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması halinde öğretmenler de listeye dâhil edilir.

“Mahkeme, kararında kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerinin yerine getirilmemesi hâlinde, çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayetin değiştirilebileceğini ihtar eder.”

MADDE 34- 4721 sayılı Kanununun 324 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Velayet kendisine bırakılan ana veya baba, kişisel ilişki düzenlemesinin gereklerini yerine getirmezse çocuğun menfaatine aykırı olmamak kaydıyla velayet değiştirilebilir. Bu husus kişisel ilişki kurulmasına dair kararda taraflara ihtar edilir.”

MADDE 35- 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere başlığı ile birlikte aşağıdaki Dördüncü Kısım ve madde eklenmiş, mevcut Dördüncü Kısım, Beşinci Kısım olarak teselsül ettirilmiştir.

“DÖRDÜNCÜ KISIM

Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması
Görevli ve yetkili birim

MADDE 41/A- (1) Çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocuğun üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığınca kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı Adalet Bakanlığı tarafından görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığınca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocuğun yerleşim yeri müdürlüğü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.”

MADDE 36- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/B- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer ve müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini derhal bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhal yükümlüye, çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

fıkroda belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması hâlinde öğretmenler de listeye dâhil edilir. Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.”

MADDE 36- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/B- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer ve müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut yükümlü çocuğu belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocuğun teslimine dair bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) Çocuğu getirmez veya haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınmasını talep etmezse, çocuğun, uzman veya öğretmen marifetiyle gerekirse kolluktan yardım alınarak ve zor kullanılarak teslim alınacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(5) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirir.

(6) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra yükümlü haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk beşinci fıkra uyarınca hak sahibine teslim edilir.

(7) Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hâllerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.”

MADDE 37- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/B maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/C- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair

e) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen veya yükümlünün haklı mazereti nedeniyle müdürlükçe alınan çocuk hak sahibine teslim edilir.

(5) Yükümlü, emrin gereğini yerine getirmezse, çocuk nerede bulunursa bulunsun müdürlük tarafından alınarak hak sahibine teslim edilir. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâl yerine getirir.

(6) Çocuk hak sahibine teslim edildikten sonra yükümlü haklı bir sebep olmaksızın çocuğu tekrar alırsa ayrıca yeni bir hükme veya yükümlüyle irtibata geçmeye ya da teslim emri tebliğine gerek olmaksızın çocuk beşinci fıkra uyarınca hak sahibine teslim edilir.

(7) Çocuğun üstün yararının gerektirdiği hâllerde müdürlük, yükümlüyle irtibata geçmeye veya teslim emri tebliğine gerek olmaksızın doğrudan beşinci fıkra hükmünü uygulayabilir.”

MADDE 37- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 41/C- (1) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak yükümlüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saat belirtilmemişse müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bir teslim emri gönderir. Emir, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi halinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi halinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi halinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhal bildirilmesi gerektiği.

f) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

bir teslim emri gönderir. Emir, 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olduğu.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektiği.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacağı.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacağı.

e) Yerleşim yeri veya iletişim bilgilerinin değişmesi hâlinde yeni adres veya iletişim bilgilerinin müdürlüğe derhâl bildirilmesi gerektiği.

f) Müdürlükçe yapılan iş ve işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyetle bulunulabileceği.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olduğu, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacağı, hakkında suç duyurusunda bulunulacağı hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) Kişisel ilişki kurulmasından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelemeyeceğini bildirdiği hallerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla kişisel ilişki kurulması işlemlerinin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine ilk aykırı hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi halinde dosya resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir ve ilgili müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder. Teslim yeri değişikliği hak sahibine her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi halinde, teslim işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvuru aşamasında beyan ettiği iletişim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelemeyeceğini bildirdiği hallerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu bulunmadığı yükümlüye bildirilir. Tüm bu işlemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair işlemlerin çocuğun üstün yararını koruyacak şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlüğün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danışmanlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) İlam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdiğini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamışsa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız olduğunu süresi içinde şikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocuğun yerleşim yerinin değişmesi hâlinde dosya resen ilgili yer müdürlüğüne gönderilir ve ilgili müdürlük işlemlere kaldığı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirileceği yeni yeri yükümlüye tebliğ eder. Teslim yeri değişikliği hak sahibine her türlü iletişim vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi hâlinde, teslim işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği halde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(13) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.”

MADDE 38- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/C maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teslim mekânları

MADDE 41/D- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânları belirlenir, yoksa oluşturulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, tefrişinde, bu mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.”

MADDE 39- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/D maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Şikâyet ve itiraz

MADDE 41/E- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme

kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe bildirdiği hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir.

(13) Teslim emrinin tebliğinden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gereğini usulüne uygun bir şekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de kişisel ilişki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edeceğini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın işlemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hale gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebliğ edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebiyle yükümlüye doğrudan teslim emri tebliğ edilir.”

MADDE 38- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Teslim mekânları

MADDE 41/D- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim işlemleri için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elverişli teslim mekânları belirlenir, yoksa oluşturulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, oluşturulmasında, tefrişinde, bu mekânların güvenliğinin sağlanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler, müdürlüğe her türlü desteği sağlamakla yükümlüdür.”

MADDE 39- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Şikâyet ve itiraz

MADDE 41/E- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin müdürlükçe yapılan işlem ve verilen kararlara karşı, öğrenme

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyette bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Mercî, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

MADDE 40- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/E maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 41/F- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmezse, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine şikâyette bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan işlemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerektiğinde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) Şikâyet üzerine verilen karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. İtiraz merci, bir hafta içinde kararını verir. Mercî, itirazı yerinde görürse işin esası hakkında karar verir. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.”

MADDE 40- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine muhalefet

MADDE 41/F- (1) Çocuk teslimine dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(2) Çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin teslim emrine aykırı hareket edenler ile emrin gereğinin yerine getirilmesini engelleyenler, bir ay içinde yapılacak şikâyet üzerine, üç günden on güne kadar disiplin hapsiyle cezalandırılır.

(3) Kişisel ilişki kurulması için kendisine çocuk teslim edilen hak sahibi, ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmezse, fiil suç teşkil etse dahi, üç aya kadar disiplin hapsi ile cezalandırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralar kapsamında şikâyete bakacak görevli ve yetkili mahkeme, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesidir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği; duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur. Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 5271 sayılı Kanununun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmedeğini tespit ederse disiplin hapsi ile cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

(6) Disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(7) Şikâyetten vazgeçilmesi halinde veya birinci ve üçüncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(8) Yukarıdaki fıkralar uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 41/E maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca itiraz edilebilir.”

MADDE 41- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/F maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İçeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 41/G- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer ve müdürlük, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir.”

(5) Şikâyet olunana, şikâyet dilekçesi ile birlikte duruşma gün ve saatini bildiren davetiye gönderilir. Davetiyede, savunma ve delillerini duruşma gününe kadar bildirmesi gerektiği; duruşmaya gelmediği takdirde yargılamaya yokluğunda devam olunarak karar verileceği ihtar olunur. Mahkeme, duruşmaya gelen şikâyet olunanın, 5271 sayılı Kanununun 147 nci maddesinde belirtilen haklarını hatırlatarak savunmasını alır; gerekli araştırmayı yapar; dosyadaki delilleri değerlendirir; şikâyet olunanın teslim emrine aykırı hareket ettiğini veya emrin gereğinin yerine getirilmesini engellediğini yahut sürenin bitiminde çocuğu belirlenen yere getirmedeğini tespit ederse disiplin hapsi ile cezalandırılmasına, aksi takdirde şikâyetin reddine karar verir.

(6) Disiplin hapsi ile cezalandırmaya ilişkin kararlar, kesinleşmesini müteakip Cumhuriyet başsavcılığı tarafından infaz edilir. Bu kararlar kesinleştiği tarihten itibaren iki yıl geçtikten sonra yerine getirilemez.

(7) Şikâyetten vazgeçilmesi hâlinde veya birinci ve üçüncü fıkralar bakımından çocuğun velayet hakkı sahibine teslim edilmesi durumunda dava ve bütün sonuçlarıyla beraber ceza düşer.

(8) Yukarıdaki fıkralar uyarınca aile mahkemesince verilen kararlara karşı, 41/E maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca itiraz edilebilir.”

MADDE 41- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İçeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesi

MADDE 41/G- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada kayda alınan ses veya görüntülerin internet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca içeriğın çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir.”

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 42- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/G maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Giderlerin karşılanması

MADDE 41/H- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmi tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığına belirlenir.

MADDE 43- 5395 sayılı Kanuna eklenen 41/H maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

MADDE 41/İ- (1) Bu Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 44- 5395 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 2-** (1) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

MADDE 42- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Giderlerin karşılanması

MADDE 41/H- (1) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin yapılacak işlemler, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Ayrıca bu iş ve işlemlerin yürütülmesi için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(2) Çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemleri hafta sonu ve resmî tatil günlerinde yerine getirmek üzere görevlendirilen uzman ve öğretmenlere bu kapsamda fiilen görev yaptıkları her teslim işlemi için, görevlendirilen diğer kişilere ise bu kapsamda görev yaptıkları her gün için (500) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ödeme yapılır. Bu kapsamda uzman ve öğretmenlere bir ayda yapılacak ödeme tutarı (10000) gösterge rakamının, görevlendirilen diğer kişilere ise (5000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemelerden kadrolu veya sözleşmeli olup olmadığına bakılmaksızın görevlendirilen tüm personel yararlanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığına belirlenir.”

MADDE 43- 5395 sayılı Kanuna 41 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yönetmelik

MADDE 41/İ- (1) Bu Kısımın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 44- 5395 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 2-** (1) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir. Dördüncü Kısım hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.

(3) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım henüz uygulanmadığı yerlerde, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan 25, 25/a ve 25/b maddelerinin uygulanmasına devam olunur.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetler, icra mahkemelerince sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden sonra;

a) Üçüncü fıkraya gereğince 2004 sayılı Kanunun 25, 25/a ve 25/b maddeleri uyarınca icra dairelerinde,

b) Dördüncü Kısım gereğince müdürlüklerce, yürütülen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sürecindeki emre veya kararın yerine getirilmesine muhalefet eylemleri bakımından 41/F maddesi uygulanır.

(6) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım uygulanmaya başlandığı il ve ilçelerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyaları, icra dairesince resen işlem den kaldırılır. Şu kadar ki, çocuğun, bu tarih itibarıyla kişisel ilişki kurulması kapsamında hak sahibinde bulunduğu haller bakımından dosya, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılır.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

(2) Bu Kanunun Dördüncü Kısımının uygulanmasına, Adalet Bakanlığınca belirlenen il veya ilçelerde başlanır ve birinci fıkraya uyarınca çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yılın sonunda ülke genelinde uygulamaya geçilir. Dördüncü Kısım hangi il veya ilçede ne zaman uygulanacağı Adalet Bakanlığının resmî internet sitesinde duyurulur.

(3) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım henüz uygulanmadığı yerlerde, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun, bu maddeyi ihdas eden Kanunla yürürlükten kaldırılan 25, 25/a ve 25/b maddelerinin uygulanmasına devam olunur.

(4) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşen ve 2004 sayılı Kanunun mülga 341 inci maddesi kapsamında kalan eylemlere ilişkin şikâyetler, icra mahkemelerince sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra;

a) Üçüncü fıkraya gereğince 2004 sayılı Kanunun mülga 25, 25/a, 25/b maddeleri uyarınca icra dairelerinde,

b) Dördüncü Kısım gereğince müdürlüklerce, yürütülen çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulması sürecindeki emre veya kararın yerine getirilmesine muhalefet eylemleri bakımından 41/F maddesi uygulanır.

(6) İkinci fıkraya uyarınca Dördüncü Kısım uygulanmaya başlandığı il ve ilçelerde, çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrasına ilişkin derdest takip dosyaları, icra dairesince resen işlem den kaldırılır. Şu kadar ki, çocuğun, bu tarih itibarıyla kişisel ilişki kurulması kapsamında hak sahibinde bulunduğu haller bakımından dosya, çocuğun yükümlüye teslim edilmesinden sonra işlem den kaldırılır.

(7) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çocuk teslimi veya çocukla kişisel ilişki kurulmasına dair ilamların icrası için icra daireleri nezdinde yapılacak takip işlemleri, 492 sayılı Kanun ile diğer kanunlar uyarınca alınması gereken tüm harçlardan istisnadır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar, avukatlık ücreti hariç, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca belirlenir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(8) Bu maddede kabul edilen usul ve esaslar, 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun uyarınca yapılacak çocuk teslim işlemleri bakımından da uygulanır.”

MADDE 45- 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.”

MADDE 46- 5717 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin başlığı “Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisi” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 5717 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 48- 5717 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 25/b maddesinde öngörülen hükümler uygulanır” ibaresi “5395 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım hükümleri uyarınca psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, bunların yeterli sayıda olmaması halinde ise öğretmen hazır bulundurulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 49- 5717 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Teslim işlemlerinin ertelenmesi” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü” ve “icra ertelenir” ibaresi “teslim işlemleri ertelenir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 50- 5717 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 341 inci maddesi hükümleri” ibaresi “5395 sayılı Kanunun 41/F maddesi hükmü” şeklinde değiştirilmiştir.

(8) Bu maddede kabul edilen usul ve esaslar, 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun uyarınca yapılacak çocuk teslim işlemleri bakımından da uygulanır.”

MADDE 45- 22/11/2007 tarihli ve 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Çocuğun iadesine veya şahsî ilişki kurulmasına dair ilâmlar, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun Dördüncü Kısım hükümlerine göre teslim emri tebliğ edilmeksizin yerine getirilir.”

MADDE 46- 5717 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin başlığı “Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün yetkisi” şeklinde ve ikinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47- 5717 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “icra müdürlüğünün” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğünün” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 48- 5717 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 25/b maddesinde öngörülen hükümler uygulanır” ibaresi “5395 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım hükümleri uyarınca psikolog, pedagog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, bunların yeterli sayıda olmaması halinde ise öğretmen hazır bulundurulur” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 49- 5717 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin başlığı “Teslim işlemlerinin ertelenmesi” şeklinde, birinci fıkrasında yer alan “icra müdürü” ibaresi “adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüğü” ve “icra ertelenir” ibaresi “teslim işlemleri ertelenir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 50- 5717 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “İcra ve İflâs Kanununun 341 inci maddesi hükümleri” ibaresi “5395 sayılı Kanunun 41/F maddesi hükmü” şeklinde değiştirilmiştir.

(Tokat Milletvekili Mustafa Arslan ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 37 Milletvekilinin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 51- 5717 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 52- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 54- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 51- 5717 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 52- 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 54- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

